ज्या प्रकारे तूम्ही दोष काढाल

Look beyond the veil of investigative judgment

एड्रियन एबेन्स

ज्या प्रकारे तुम्ही दोष काढाल

एड्रियन एबेन्स

www.fatheroflove.info

2020 Copyright © 2019, 2020, Adrian Ebens

The moral right of the author has been asserted. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced for commercial profit, including transmitted in any form by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher and copyright holders. Please note the author has highlighted sections of the verses with bold to emphasise a specific point gathered from those texts. Unless otherwise identified, Scripture quotations are taken from the New King James Version. Copyright © 1982 by Thomas Nelson, Inc. Used by permission. All rights reserved. All website links and quoted content are current as of November 2020. This book and all other Father of Love publications are available from our website fatheroflove.info to order additional copies please email adrian@life-matters.org ISBN: 978-0-6488114-3-5 This book was Proofread by Lorelle Ebens Special thanks to Danutasn Brown, Gary Hullquist, Ruben Olschewsky, Gavin Devlin and Glenn Coopman for their contribution to this book. Designed by Shane Winfield/Advent Design Cover Photo by iStockphoto Typeset 11/14.5 Myriad Pro Light Printed in Australia

May, 2025

हे पुस्तक भाऊ जोएल सालवी ह्यांनी मराठीत भाषांतरित केले आहे.

अनुक्रमणिका

अध्याय 1

आपण सावध राहायला हवे! 04

अध्याय 2

न्यायाचा दिवस 09

अध्याय 3

न्याय आणि न्यायनिर्णय 14

अध्याय 4

दोषी ठरवणाऱ्या न्यायाचा उगम 19

अध्याय 5

समज, दृष्टिकोन आणि वास्तविकता 25

अध्याय 6

आपल्यासाठी जमिन शापित आहे 28

अध्याय 7

पहा, हा मनुष्य! 32

अध्याय 8

पित्याचा न्याय करणे 35

अध्याय 9

पित्याचे प्रकटीकरण 39

अध्याय 10

मीही तुला दोषी ठरवीत नाही 45

अध्याय 11

नियम आध्यात्मिक आहेत 50

अध्याय 12

हृदयाच्या पाटीवर कोरलेले 54

अध्याय 13

माझे विचार तुमचे विचार नाहीत 60

अध्याय 14

हे परमेश्वरा, तुमचे मार्ग पवित्रस्थानात आहेत 64

अध्याय 15

पुस्तके उघडली गेली आणि न्यायसभा चालू झाली 71

अध्याय 16

तू आपली पहिली प्रीती सोडली आहेस 83

अध्याय 17

चमकती नदी की अग्निमय ज्वाला?. 91

अध्याय 18

दुष्टशक्तीचे भाष्य 97

अध्याय 19

पुनरागमनापूर्वीचा न्याय: योग्य संदर्भात 103

अध्याय 20

याकोबाच्या संकटाचा काळ 112

अध्याय 21

एका माणसाच्या अपराधामुळे न्यायदंड आला 120

अध्याय 22

ख्रिस्ताचे न्यायासन 127

अध्याय 23

पवित्रस्थानाची शुद्धता आणि प्रायश्चित्ताचा दिवस. 135

अध्याय 24

मध्यस्थाशिवाय 148

अध्याय 25

क्रोनोस आणि अनुग्रहकाळाचा शेवट 153

अध्याय 26

आध्यात्मिक मंदिराचे शुद्धीकरण आणि परिपूर्णता 164

धडा 1

आपण सावध राहायला हवे!

डिसेंबर २४ च्या रात्री संपूर्ण जगभरातील कोट्यवधी मुलांचा आनंद आणि उत्सुकता आपल्याला मोजता येणार नाही. झगमगत्या ख्रिसमस झाडे प्रत्येक कोपऱ्यावर शोभून दिसतात, आणि मोठ्या "वेलकम सांता" च्या पाट्या उत्तर ध्रुवावरून येणाऱ्या या गूढ व्यक्तिमत्त्वाचे स्वागत करतात, जो त्यांना गिफ्ट्स देणार आहे.

हीच निरागस मुले ज्या प्रकारे ख्रिसमसचा अनुभव घेतात, तोच अनुभव प्रेषित योहान याने प्रकटीकरण पुस्तकात घेतला. लहानपणी ख्रिसमसचा गोडवा मनाला आनंद देतो, पण जसजशी मोठी होतात, तसतसे सांताच्या गोष्टी केवळ एक कल्पना आहे हे समजल्यावर तीच भावना कडवट वाटू लागते.

नाताळची प्रथा मानवतेबद्दल बरेच काही प्रकट करते. पालक आपल्या मुलांना खोट्या गोष्टींवर विश्वास ठेवायला का लावतात? अशी फसवणूक का करतात, जरी त्यांना माहित असते की एक दिवस मुलांना खरी गोष्ट समजणारच आहे?

ऑस्ट्रेलियामध्ये ख्रिसमसचा अनुभव अधिक विचित्र असतो. डिसेंबरमध्ये तिथे उन्हाळा असतो, तरीही लोक हिवाळ्यासारखे चित्रण करतात—हिरवेगार झाडे, बर्फाळ वातावरण, आणि उष्णतेसाठी जाड कपडे घातलेला लालसर सांता. काही वेळा ख्रिसमसच्या दिवशी तापमान ३५ अंश सेल्सिअसपर्यंत जाते, तरीही सांता चाहत्याच्या आकांक्षा, भावना आणि त्या भेटवस्तू व गोड गोड पदार्थांच्या आशेमुळे ह्या परंपरा काही बदलत नाहीत.

ख्रिसमस हा केवळ सण नाही, तर तो मानवी स्वभाव आणि मानसशास्त्र दर्शवतो. उदाहरणार्थ, सांताच्या प्रसिद्ध गाण्यात एक विचित्र गोष्ट आहे:

सांताक्लॉज इस कमिंग टू टाउन

तू सावध राहायला हवे!,

रडू नकोस,

हट्टीपणा करू नकोस,

कारण सांताक्लॉज शहरात येत आहे!

तो एक यादी बनवत आहे

तो ती दोनदा तपासत आहे

त्याला समजेल कि कोण मस्तीखोर आहे

सांताक्लॉज शहरात येत आहे

तुम्ही झोपलेले असताना तो तुम्हाला पाहतो

आणि तुम्ही जागे असलेले त्याला माहित पडते

तुम्ही वाईट आहात की चांगले हे त्याला माहिती आहे

म्हणून त्याच्यासमोर चांगले बना..

ह्या भेटवस्तू देणाऱ्याच्या शेपटात एक डंख आहे. तो प्रत्यक्षात आपल्या प्रत्येक कृतीची यादी ठेवतो. त्याला सर्वव्यापकतेचे वरदान आहे, त्यामुळे तो आपल्याला झोपेत असताना आणि जागे असताना पाहू शकतो. तो त्याची यादी किमान दोनदा तपासतो, हे पाहण्यासाठी की आपण चांगले वागलो आहे की वाईट.

लहानपणापासूनच आपल्याला शिकवले जाते की आपल्यावर सतत लक्ष ठेवले जात आहे आणि आपल्या प्रत्येक कृतीची नोंद उत्तर ध्रुवावर घेतली जात आहे. संपूर्ण संदर्भ हा भीतीचा आहे, कारण ते म्हणतात तू सावध राहायला हवे! तुझ्यावर नजर ठेवली जात आहे आणि जर तू वाईट वागत असशील तर तुला चांगली भेट मिळणार नाही, अशी भीती निर्माण केली जाते.

काही कथांमध्येतर, वाईट वागल्यास चांगल्या भेटीऐवजी कोळसा किंवा त्याहूनही वाईट काहीतरी मिळते.

सांताच्या संकल्पनेतील अंतर्गत विरोधाभास बहुतांश लोकांच्या लक्षात येत नाही. हा आनंदी, हसरा म्हातारा, जो खेळणी आणि भेटवस्तू आणतो, प्रत्यक्षात एक जागतिक पातळीवरील गुप्तचर यंत्रणा चालवतो. तो भेटवस्तूंचा उपयोग आपल्या वर्तनात बदल घडवून आणण्यासाठी, आपल्याला एक चांगला नागरिक बनवण्यासाठी, आणि एका ठराविक चौकटीत ठेवण्यासाठी तो असे करतो!

ही संकल्पना ख्रिस्ती धर्मातही दिसते. लॉर्ड केम्स, १८व्या शतकातील एक विचारवंत, म्हणतो की ख्रिस्ती धर्म हा प्रेम, सहनशीलता आणि बंधुभाव शिकवतो, पण तरीही इतिहासात सर्वात जास्त छळ ख्रिस्ती धर्माच्या नावाने झाला आहे.

नक्कीच, केम्स हा विरोधाभास पाहणारा पहिला किंवा शेवटचा व्यक्ती नव्हता. असा प्रश्न उपस्थित होतो की, ज्या येशूच्या धर्माने प्रेम, करुणा आणि दयाळूपणाचे शिक्षण दिले, त्याच धर्माचे काही अनुयायी इतक्या नियंत्रक आणि सक्तीच्या वर्तनाचा अवलंब का करतात?

ख्रिस्ती इतिहासात खोलवर जाऊन पाहिल्यास, आपण ऑगस्टिनसारख्या महान व्यक्तिमत्त्वाला शोधू शकतो, ज्याने सक्तीच्या वापराच्या तत्त्वाचे समर्थन करण्यासाठी युक्तिवाद मांडले.

"जेव्हा ऑगस्टिन (जो ख्रिस्ती धर्मशास्त्राचा पहिला विचारवंत होता ज्याने छळाचे तात्त्विक समर्थन विकसित केले) ह्याला टीकाकारांनी आव्हान दिले की, येशूने सक्तीचा वापर केलेले एक जरी उदाहरण दाखवावे, तेव्हा त्याने पुढीलप्रमाणे व्याख्यान मांडले.

हे होते प्रसिद्ध वचन – प्रेषितांची कृत्ये 9:1-18 मधील, पौलाचे दमास्कसला प्रवासाचे. मंडळींचा छळ करण्याच्या उद्देशाने प्रवास करत असताना, पौल (तेव्हा शौल म्हणून ओळखला जात असे) जमिनीवर कोसळला कारण त्याने येशूचा आवाज ऐकला आणि एका तेजस्वी प्रकाशामुळे तो आंधळा झाला. ऑगस्टिनच्या मते, पौलाचे हे रूपांतर स्पष्टपणे सक्तीमुळे झाले होते, कारण ख्रिस्ताने "आपली शक्ती वापरून पौलाला खाली पाडले" आणि त्याचबरोबर "त्याला शारीरिक आंधळेपणाचा धक्का दिला" (ही अवस्था तीन दिवस टिकली).

त्यामुळे पौल "शारीरिक बळाच्या सक्तीखाली सुवार्तेकडे वळला," आणि याच माध्यमातून येशूने कधीही शारीरिक बळाचा वापर केला नाही, हा युक्तिवाद चुकीचा ठरतो."

ऑगस्टिनची ही व्याख्या लक्ष वेधून घेते, कारण येशूने स्वतः सांगितले आहे की, "दुष्टाचा प्रतिकार करू नका," म्हणजेच इतरांना जबरदस्तीने चांगले बनवण्याचे अधिकार आपल्याला दिलेले नाहीत. तरीसुद्धा, ऑगस्टिनने याच गोष्टीवर "न्याय्य युद्ध" (Just War) या संकल्पनेचा पाया रचला, ज्याचा उद्देश शांतता राखणे आणि दुष्टांचा नाश करणे होता.

शांतता, कायदा आणि सुव्यवस्था टिकवण्यासाठी, या तत्त्वांवर चालणाऱ्या राष्ट्रांनी नागरिकांवर देखरेख ठेवणे आणि सार्वजनिक हिताला बाधा आणणाऱ्यांना शिक्षा देणे आवश्यक ठरते. ऑगस्टिनने लिहिले, "ख्रिस्ताची मंडळी अधार्मिक लोकांवर न्यायीपणाचा छळ करते" (ऑगस्टिन, बोनिफेसला लिहिलेले पत्र)

ऑगस्टिनच्या या “न्याय्य छळ” संकल्पनेचे ऐतिहासिक परिणाम काय होते? मध्ययुगीन मंडळीने त्याच कल्पनांवर आधारित धर्मपरिवर्तन (Inquisitions), धर्मयुद्ध (Crusades), आणि लाखो तथाकथित विधर्म्यांचा संहार घडवला. त्यावेळी ख्रिस्ताच्या प्रेमाने नव्हे, तर शिक्षा आणि मृत्यूच्या भीतीने मंडळीला प्रेरित केले जात होते.

आजच्या काळात आपल्या सरकारी प्रणाली बदलल्या आहेत, पण आपले धार्मिक तत्त्वज्ञान आणि धोरणे किती बदलेली आहेत? ख्रिस्ती इतिहास पाहिल्यास, लोकांनी पवित्र शास्त्रामधील हाडेस (Hades) आणि शेओल (Sheol) या काही संकल्पनांचा आधार घेतला आणि त्यावरूनच आपल्या कल्पनेतून “नरक” नावाची एक अत्यंत भयानक आणि यातनामय जागा निर्माण केली–जिथे देवाच्या शत्रूंना (जे आपलेही शत्रू ठरतात) त्यांना कायमच्या यातना भोगायला लागतात.

आज काही बदल झाले आहेत काय? नाही, अजूनही आपण न्याय आणि मृत्यूच्या कल्पनांमध्ये गुंतलेले आहोत, जरी त्या कल्पनांचा संदर्भ बदलला असला तरी. याचे स्पष्ट उदाहरण म्हणजे आपली सुड घेण्याची भावना. कित्येक कादंबऱ्या आणि चित्रपटांमध्ये हा सूड घेण्याचा विचार वारंवार वापरला जातो, तोही अत्यंत हिंसक आणि रक्तरंजित पद्धतीने.

पवित्र शास्त्रात, प्रेषित पौल एक वेगळाच दृष्टिकोन मांडतो. ऑगस्टिनप्रमाणे बाह्य सक्ती नव्हे, तर अंतर्गत प्रेरणा माणसाला ख्रिस्ताकडे वळवते.

“ख्रिस्ताची प्रीती आम्हाला गळ घालते कारण आम्हास खात्री आहे की, ज्याअर्थी एक आपल्या सर्वांसाठी मरण पावला तर आपण सर्वजण मेलो आहोत.” – 2 करिंथकर 5:14

ख्रिस्ताच्या शिकवणीनुसार, देवाचे अमर्याद प्रेम माणसाला आतून बदलते आणि इतरांवरही प्रेम करायला शिकवते. मात्र, हे सहजसाध्य नाही. गलतीकरास मध्ये पौल स्पष्ट करतो की, जसे एक लेकरू मोठा होईपर्यंत शिक्षक आणि पालकांच्या नियमाच्या अधीन असतो, तसेच परिवर्तनाआधीच्या आत्म्याची स्थिती असते.

“परंतु काळाची पूर्णता झाल्यावर परमेश्वराने आपल्या पुत्राला पाठविले; ते स्त्रीपासून जन्मलेले, नियमांच्या अधीन असे जन्मले होते. जे आपण नियमांच्या अधीन होतो, त्या आपल्याला खंडणी देऊन सोडवावे आणि पुत्र म्हणून दत्तक घ्यावे. कारण तुम्ही त्यांचे पुत्र आहात, म्हणूनच परमेश्वराने त्यांचा आत्मा आमच्या हृदयात पाठविला आहे, त्याद्वारेच आपण, “अब्बा, पिता अशी त्यांना हाक मारतो.” आता आपण दास नसून परमेश्वराची लेकरे झालो आहोत, जर लेकरे आहोत, तर परमेश्वराने आपल्याला त्यांचे वारसही केले आहे.” – गलतीकरास 4:4-7

जोपर्यंत ख्रिस्ताचा आत्मा आपल्यात येत नाही आणि आपण खऱ्या अर्थाने देवाला “अब्बा पिता” असे हाक मारत नाही, तोपर्यंत माणूस गुलामासारखा बाह्य नियमांनी नियंत्रित वाटतो. आत्मिक परिवर्तन न झालेल्या व्यक्तीला स्वतःच्या सुरक्षेसाठी इतरांवर नियंत्रण ठेवण्याची गरज वाटते आणि परिणामी तो स्वतःही नियंत्रणाखाली जातो. त्यामुळे अशा लोकांनी निर्माण केलेली समाजव्यवस्था हळूहळू हुकूमशाहीकडे झुकते, जरी ते त्याविरुद्ध आवाज उठवत असले तरी.

हीच कारणे आहेत की, जे लोक “नवीन जागतिक हुकूमशाही व्यवस्थेच्या” विरोधात जोरदार भाष्य करतात, तेच प्रत्यक्षात अशी व्यवस्था घडवण्यास हातभार लावतात. त्यांच्या सातत्याने या विषयावर बोलण्यामुळे लोकांमध्ये असुरक्षितता आणि भीती वाढते आणि समाज अशा व्यवस्थेकडे अधिक सहजपणे वळतो.

आपण ज्या जगात राहतो, ते ख्रिस्ताच्या प्रेमाच्या प्रतिसादात मानवी समाजाने घेतलेल्या निर्णयांचे परिणाम आहे. दोन हजार वर्षांपूर्वी ख्रिस्ताने न्याय, प्रेम आणि जीवनाचे खरे स्वरूप दाखवले होते, जे आपले विचारसरणी पूर्णपणे बदलू शकले असते. पण चौथ्या शतकात, ख्रिस्ती धर्म एका सार्वत्रिक राजकीय मंडळीमध्ये रूपांतरित झाले आणि राज्यशासनाशी जोडले गेले.

त्यामुळे, कोणतेही सरकार असले तरी, विचार आणि श्रद्धा नियंत्रित करण्याची हाव या व्यवस्थेत कायम राहते, कारण सत्ता मिळवून सुरक्षित वाटण्याची तीव्र इच्छा माणसात आहे. आज तंत्रज्ञान, शिक्षण आणि सामाजिक अभियांत्रिकीच्या वाढत्या प्रभावामुळे आपण इतिहासातील सर्वाधिक देखरेखीच्या आणि नियंत्रणाच्या युगात जगत आहोत.

ऑगस्टिनपासून अक्विनासपर्यंत, आणि सांताक्लॉसच्या यादींपर्यंत, शिक्षा आणि भीतीद्वारे समाजावर नियंत्रण ठेवण्याची गरज आपल्यात खोलवर रुजली आहे.

या पुस्तकात आम्ही वेगळा दृष्टिकोन मांडणार आहोत. परंतु त्याआधी, आपण दैवी न्यायाच्या संकल्पनेचा इतिहास उलगडून पाहू. जर सक्तीने लोकांना ख्रिस्ती बनवणे देवाची इच्छा असल्याचे आपल्या मनात खोलवर रुजले असेल, तर त्याचा देवाच्या न्यायावरील आपल्या समजुतीवर आणि पवित्र शास्त्राच्या वचनावर काय परिणाम झाला असेल?

धडा 2

न्यायाचा दिवस

माझ्या आठवणीत एक खास प्रसंग आहे, जेव्हा मी अमेरिकेच्या वायव्येकडील ख्रिस्ती लोकांच्या एका गटाशी संवाद साधत होतो. मी त्यांना देवाच्या प्रेमाबद्दल आणि त्याच्या शाश्वत दयेबद्दल अशा प्रकारे सांगितले की, त्यांनी कधीही यापूर्वी त्या दृष्टीकोनातून विचार केला नव्हता. माझ्या सादरीकरणानंतर, एका तरुणीने मला विचारले, “जर तुम्ही शिक्षेची भीती काढून टाकली, तर पापी माणूस पश्चात्ताप का करेल? पापी हरवले आहेत हे समजून घेण्यासाठी शिक्षेची भीती आवश्यक नाही काय?”

मी तिचे बोलणे ऐकले आणि मला आतून खूप वाईट वाटले. ही एक सुशिक्षित आणि प्रामाणिक तरुणी होती, पण तिच्या विचारांमध्ये ऑगस्टीनच्या शिकवणींचा प्रभाव स्पष्टपणे जाणवत होता. आणि हेच विचार १५०० वर्षांहून अधिक काळ ख्रिश्चन धर्माने प्रस्थापित केले आहेत. २०व्या शतकातील महान प्रचारकांपैकी एक, बिली ग्राहम, याने हे विचार जितक्या स्पष्टपणे समजले, तितक्याच स्पष्टपणे ते मांडले.

बायबल सांगते की, देव हा न्यायाचा, क्रोधाचा आणि संतापाचा देव आहे. येशूने वारंवार न्यायाच्या दिवसाची जाणीव करून दिली: *“मी तुम्हाला सांगतो की न्यायाच्या दिवशी प्रत्येकाला त्याच्या प्रत्येक निरर्थक शब्दाबद्दल जाब द्यावा लागणार आहे.” –मत्तय १२:३६.*

“मानवपुत्र त्यांचे देवदूत पाठवेल आणि पाप व दुष्टाई करणाऱ्या सर्वांना त्यांच्या राज्यातून बाहेर काढेल. त्यांना जळत्या भट्टीत टाकण्यात येईल जिथे रडणे आणि दातखाणे चालेल.” –मत्तय १३:४१-४२.

नवीन करारातील प्रेषितांनीही न्यायाच्या दिवशी येणाऱ्या शिक्षेची जाणीव करून दिली. प्रेषित पौल म्हणतो, “कारण त्यांनी असा एक दिवस ठरविला आहे, त्या दिवशी ते त्यांनी नियुक्त केलेल्या मनुष्याच्या द्वारे या जगाचा न्याय नीतीने करतील. त्यांना त्यांनी मरणातून जिवंत करून या गोष्टींबाबत प्रत्येकाला खात्री करून दिली आहे.” –प्रेषितांची कृत्ये १७:३१.

जसे माणसांना एकदाच मरणे व त्यानंतर न्यायाला तोंड देणे हे नेमून ठेवले आहे –इब्री ९:२७.

पेत्र म्हणतो, “पण एवढे लक्षात ठेवा की, त्यांना त्यांचा हिशोब त्या परमेश्वराला द्यावा लागेल जे जिवंतांचा आणि मेलेल्यांचा न्याय करण्यास सिद्ध आहेत.” –१ पेत्र ४:५.

प्रेषित योहानाने हे दृश्य अशा प्रकारे रंगवले: *“तेव्हा पृथ्वीवरील राजे, राजपुत्र, सैन्याचे उच्चाधिकारी, श्रीमंत तसेच बलवान लोक, सर्व लहान थोर माणसे, गुलाम आणि स्वतंत्र लोक, सर्वजण डोंगराच्या गुहांमध्ये व खडकांमध्ये दडून बसले. ते डोंगरटेकड्यांना उद्देशून ओरडून विनवू लागले, “आम्हावर पडून जे राजासनावर बसले आहेत, त्यांच्या नजरेपासून आणि कोकऱ्याच्या क्रोधापासून आम्हाला लपवा! कारण त्यांच्या क्रोधाचा महान दिवस आला आहे, त्यात कोणाचा निभाव लागेल?” –प्रकटीकरण ६:१५-१७.*

पवित्रशास्त्रामध्ये बऱ्याच ठिकाणी न्यायाचा उल्लेख आहे, आणि त्या न्यायापासून कोणीही सुटणार नाही. जर पवित्रशास्त्रामधून न्यायाचे संदर्भ काढून टाकले, तर पवित्रशास्त्राचा फारसा भाग उरणार नाही.

देवाने आपले प्रेम, दया आणि क्षमा मानवजातीला दिली आहे. क्रूसावरून, देवाने संपूर्ण जगाला संदेश दिला, “मी तुजवर प्रेम करतो.” परंतु जर हे प्रेम जाणूनबुजून नाकारले गेले, तर न्यायाशिवाय दुसरा कोणताही पर्याय नाही.

बिली ग्राहम यांनी दिलेले पवित्रशास्त्रामधील संदर्भ वाचताना असे वाटते की, देवाचा क्रोध चुकीच्या वाटेवर गेलेल्या लोकांवर कोसळेल. आणि जसे उत्तर ध्रुवावरील ख्रिसमसच्या वृद्ध माणसासारखे, स्वर्गातील देव प्रत्येक माणसाच्या कृतींचा हिशोब ठेवतो. जो कोणी त्याच्या पुत्राचा स्वीकार करत नाही, त्याच्यावर तो बळाचा वापर करेल आणि त्याला न्यायाच्या शिक्षेला सामोरे जावे लागेल.

समाजात कायदा आणि सुव्यवस्था राखण्यासाठी बळाची गरज लागते, असे वाटते. बिली ग्राहम देखील म्हणतात:

“जर अशा प्रकारचा देव असता की जो कोणालाही शिक्षा करत नाही, तर जग अराजकतेने भरून गेले असते. ते जग बेफिकीर, बेशिस्त आणि विनाशाकडे नेणारे ठरले असते. निश्चितता नसलेल्या अशा जगात राहणे अशक्य झाले असते. जीवनाला अर्थ मिळण्यासाठी, ते एका नियमावर आणि नियम देणाऱ्या संस्थेवर आधारित असले पाहिजे.”

जर कोणी नियमांचे पालन केले नाही, तर शिक्षा न देता समाज कसा योग्य पद्धतीने चालवता येईल? देवाने आदाम आणि हव्वेला इशारा दिला नव्हता का की, जर त्यांनी चांगल्या आणि वाईटाच्या ज्ञानाच्या झाडाचे फळ खाल्ले, तर ते मरतील? इस्राएल राष्ट्रातील अपराध्यांना कोणती शिक्षा द्यायची याचे स्पष्ट उल्लेख मोशेच्या पुस्तकांमध्ये आहेत. त्यामुळे दुष्कृत्यांना शिक्षा होणे हे तार्किक वाटते.

ख्रिस्ती धर्म काय सांगतो, जे नियमांचे पालन करत नाहीत त्यांना कोणती शिक्षा मिळेल? कॅथोलिक कॅटेकिझम सांगते:

“येशू वारंवार 'गेहेन्ना' किंवा 'न विझणाऱ्या अग्नी'चा उल्लेख करतो, जो त्यांच्या आयुष्याच्या शेवटपर्यंत विश्वास ठेवण्यास नकार देणाऱ्या लोकांसाठी राखीव आहे. जिथे आत्मा आणि शरीर दोन्ही गमावले जातात. येशू घोषित करतो की, 'तो आपल्या देवदूतांना पाठवेल, आणि ते सर्व दुष्कर्मी लोकांना गोळा करून अग्नीच्या भट्टीत टाकतील.' आणि तो निकाल जाहीर करेल, 'माझ्यापासून निघून जा, शापितांनो, अनंतकाळच्या अग्नीत!' मंडळींची शिकवण आहे की नरक खरोखर अस्तित्वात आहे आणि तो अनंतकाळपर्यंत राहील. मृत्यूनंतर, जे लोक मर्त्य पापांच्या स्थितीत असतात, त्यांचे आत्मे नरकात जातात आणि तेथे त्यांना 'अनंतकाळच्या अग्नी'ची शिक्षा भोगावी लागते. नरकातील सर्वांत मोठी शिक्षा म्हणजे देवापासून कायमचे वेगळे होणे, आणि हेच खरे दुःख आहे, कारण देवामध्येच खऱ्या जीवनाचा आनंद आणि शांती आहे, ज्यासाठी माणूस निर्माण केला गेला आहे आणि ज्यासाठी तो तळमळतो.”

नरकाच्या ज्वाळांमध्ये शाश्वत यातना म्हणजे लोकांना देवाच्या नियमांना शरण जाण्यास भाग पाडण्याचा अंतिम मार्ग. अशी शिक्षा आणि वेदनेची भीती निर्माण करण्यासाठी सतत देखरेख, तपासणी आणि न्याय आवश्यक ठरतो—कोण स्वर्गात देवासोबत राहण्यास पात्र आहे आणि कोणाला नरकात शिक्षा भोगावी लागेल.

"माकड पाहतो, माकड करतो" हे वाक्य आपण ऐकले असेल. आपल्याला जसा देव समजतो, तसेच आपण वागतो. जर आपली देवाची कल्पना अशी असेल की तो लोकांना कायमची शिक्षा देतो, तर आपणही तसेच वागू लागतो. इतिहास साक्ष आहे की, अशा विचारसरणीमुळे अनेक अत्याचार झाले आहेत—फ्रेंच क्रांती, स्टालिनचे हत्याकांड, माओची सांस्कृतिक क्रांती, पोल पॉटच्या हत्या आणि इतर अनेक घटनांमध्ये हेच पुन्हा पुन्हा दिसून आले आहे.

अशा सततच्या देखरेखीच्या वातावरणात वाढताना, मी गोष्टी लपवण्याची सवय लावून घेतली. आई-वडील, शिक्षक आणि इतर कोणाच्याही नजरांपासून वाचण्यासाठी मी नकळतच काही गोष्टी गुप्त ठेवायला लागलो. शिक्षेची भीती असल्यामुळे लोकांच्या नजरेतून सुटण्याचे मार्ग शोधणे माझे स्वभाव झाले.

आजही हीच भीती वेगळ्या स्वरूपात दिसते–डिजिटल युगात आपली खाजगी माहिती लीक होण्याची भीती. आपण ऑनलाईन कुठे जातो, काय बोलतो, यावर लक्ष ठेवले जाते. अनेकांना हे अनुभव आले आहे की, आपण ज्या गोष्टी खाजगीत बोलतो, त्या नंतर जाहिराती किंवा व्हिडिओंच्या स्वरूपात समोर येतात. समाज आपल्या प्रत्येक हालचालीवर लक्ष ठेवतो–कधी वस्तू विकण्यासाठी, कधी लोकांचे वर्तन ठरवण्यासाठी आणि कधी त्यांना शिक्षा देण्यासाठी.

या पार्श्वभूमीवर पावित्रशास्त्रामधील काही गोष्टीही याच दृष्टिकोनातून वाचल्या जाऊ शकतात. उदाहरणार्थ, दानीएल ७ मधील दृश्य पहा:

"जसे मी पाहिले, "सिंहासने मांडली गेली आणि प्राचीन पुरुष आपल्या आसनावर बसला आहे. त्याची वस्त्रे हिमासारखी शुभ्र होती; त्याच्या मस्तकावरील केस लोकरीप्रमाणे पांढरे होते. त्याचे सिंहासन अग्निज्वालायुक्त होते, आणि त्याच्या सिंहासनाची चाके प्रज्वलित केलेल्या अग्नीप्रमाणे होती. अग्नीची नदी निघून वाहत होती जी त्याच्यामधून बाहेर येत होती. हजारोच्या हजार लोक त्याची सेवा करीत होते; कोट्यावधी लोक त्याच्यासमोर उभे होते. न्यायालयाचे कामकाज सुरू झाले आणि पुस्तके उघडली गेली. – दानीएल ७:९-१०

हे दृश्य एक मोठे न्यायालय दाखवते, जिथे प्रत्येकाच्या कृतींची नोंद तपासली जाते आणि त्यांना त्यांचे बक्षीस किंवा शिक्षा ठरवली जाते.

काहींना वाटेल की, येशू आपल्याला आधार देईल. पण मग त्याचेच हे शब्द वाचा:

"मी तुम्हाला सांगतो की न्यायाच्या दिवशी प्रत्येकाला त्याच्या प्रत्येक निरर्थक शब्दाबद्दल जाब द्यावा लागणार आहे. कारण तुमच्या शब्दांवरूनच तुम्ही निर्दोष ठराल, किंवा तुमच्या शब्दांवरूनच तुम्ही दोषी ठराल. " – मत्तय १२:३६-३७

“अरुंद दाराने प्रवेश करा, कारण नाशाकडे नेणारा दरवाजा रुंद व पसरट आहे. पुष्कळ लोक त्याच दरवाजातून प्रवेश करतात. तरी जीवनाकडे नेणारा दरवाजा लहान असून मार्गही अरुंद आहे आणि अगदी थोडक्यांना तो सापडतो.” – मत्तय ७:१३-१४

याच विचारसरणीत, तरुण वयातील मार्टिन लूथर, जेव्हा त्याने पहिल्यांदा धार्मिक विधी पार पाडला, तेव्हा देवाच्या वैभवाच्या कल्पनेने भारावून गेला.

"मी स्वतःशी विचार केला, ‘एवढ्या महान देवासमोर मी कोण? पृथ्वीवरील राजपुत्रासमोरही लोक थरथर कापतात, मग मी देवासमोर कसा उभा राहू? देवदूत त्याला घेरून असतात. त्याच्या एका इशाऱ्यावर पृथ्वी हलते. मग मी, एक साधा पापी, देवाकडे काही मागण्याचे धाडस कसे करू शकतो?’"

ही भीती यातना देते. लूथरला असे वाटले की, देव कधीच संतुष्ट होणार नाही.

"मी जे काही विचारले, केले किंवा प्रार्थना केली, त्याने देव संतुष्ट होईल असे मला वाटत नव्हते. मी देवावर प्रेम करत नव्हतो, उलट मी त्या न्यायप्रिय देवाचा तिरस्कार करत होतो, जो पाप्यांना शिक्षा करतो."

हा संपूर्ण न्याय आणि शिक्षा करण्याचा दृष्टीकोन जर देवानेच निवडला असेल, तर मग देवानेच आपल्या पुत्राला बलिदान करण्याचा निर्णय का घेतला?

ख्रिस्ती धर्म म्हणतो की, देवाच्या न्यायाने पाप्यांना शिक्षा करणे आवश्यक आहे, आणि म्हणूनच देवाने आपल्या पुत्राला बलिदान दिले. जेणेकरून देवाचा क्रोध शांत होईल आणि आपली पापे माफ होतील.

पण सगळ्यात मोठा प्रश्न आहे—शेवटी, हा नियम कोणी ठरवला की न्यायासाठी मृत्यूच का आवश्यक आहे?

धडा 3

न्याय आणि न्यायनिर्णय

इतिहासाचा अभ्यास करणाऱ्यांसाठी, राजा हा देवाच्या इच्छेनुसार राज्य करतो (Divine Right of Kings) आणि लोकशाहीसह कायद्याच्या अधीन असलेले राज्य (Rule of Law) यामधील संघर्ष दोन वेगवेगळ्या प्रकारच्या सत्ताकेंद्रित व्यवस्थांचे प्रतिनिधित्व करतो. कदाचित हे योगायोग नसेल की जुलियस सीझर आणि ऑलिव्हर क्रॉमवेल यांच्या जीवनावर आधारित दोन वेगवेगळ्या चित्रपटांमध्ये एकाच अभिनेत्याने भूमिका साकारली—रिचर्ड हॅरिस.

ऑलिव्हर क्रॉमवेलने इंग्लंडच्या संसदेला नेतृत्व दिले आणि राजा चार्ल्स पहिला याला लोकांविरुद्ध केलेल्या देशद्रोहाच्या आरोपाखाली फाशी देण्यात आली. दुसरीकडे, जुलियस सीझरने रोमन प्रजासत्ताकाचा अंत करून रोमन साम्राज्याची मुहूर्तमेढ रोवली. त्याच्या सैनिकांची निष्ठा आणि लष्करी विजय हेच त्याच्या सत्तेचे प्रमुख आधार होते.

कोणतेही राज्य राजेशाही असो किंवा लोकशाही, एक गोष्ट मात्र समान राहते—कायद्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी आणि सत्ता टिकवून ठेवण्यासाठी बलप्रयोग केला जातो.

- ऑक्सफर्ड इंग्लिश डिक्शनरीनुसार, “समाजातील कायद्याचा अधिकार आणि प्रभाव, विशेषतः व्यक्ती आणि संस्थांच्या वर्तणुकीवर निर्बंध घालण्यासाठी असतात. याचा अर्थ असा की समाजातील सर्व सदस्य (सरकारी अधिकारी देखील) सार्वजनिकरित्या जाहीर केलेल्या कायद्याच्या नियमांचे आणि प्रक्रिया पद्धतींचे पालन करण्यास अनुकूल असतात.

कायदा**:** अमेरिकेतील ‘लायब्ररी ऑफ काँग्रेस’च्या थॉमस जेफरसन इमारतीत "कायदा" नावाचे एक मोठे भित्तीचित्र आहे. या चित्रात एक स्त्री (कायद्याचे प्रतिक) दाखवली आहे, जिने एका हातात *ताडपत्ता* धरलेला आहे—जो योग्य वर्तन करणाऱ्यांसाठी बक्षीसाचे प्रतिक आहे, आणि दुसऱ्या हातात *तलवार* आहे—जी कायद्याचे उल्लंघन करणाऱ्यांना शिक्षा करण्याचे प्रतीक आहे.

याच चित्रात तिच्या भोवती सहा वेगवेगळे व्यक्तिरेखात्मक प्रतिक आहेत. उजव्या बाजूला फसवणूक (Fraud), संघर्ष (Discord) आणि हिंसा (Violence) दाखवली आहे—जी कायद्याच्या अनुपस्थितीत समाजात होणाऱ्या अत्याचाराचे प्रतीक आहे. तर डाव्या बाजूला कष्टकरी वृत्ती (Industry), शांतता

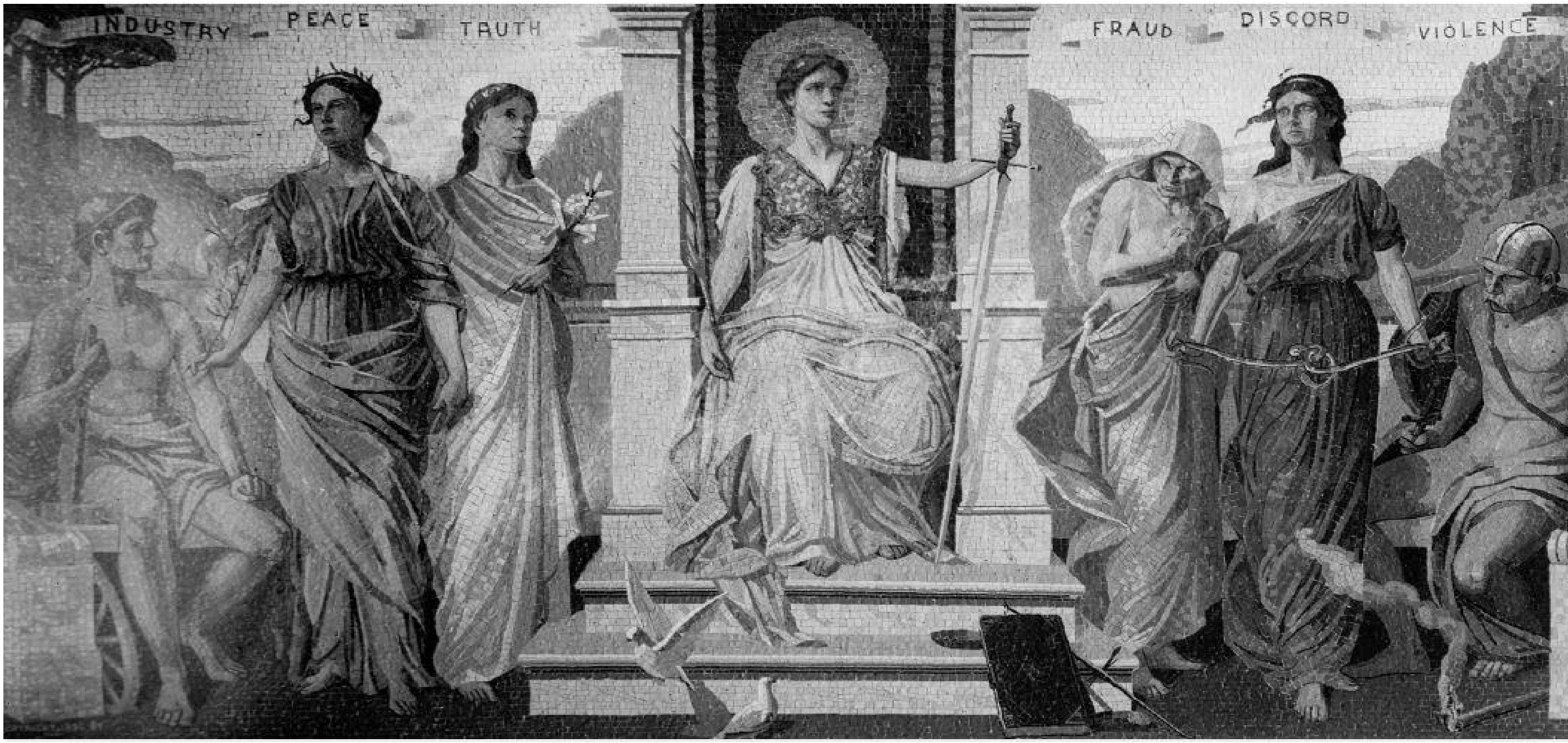

(Peace) आणि सत्य (Truth) दाखवले आहे—जेव्हा कायद्याचे योग्य पालन होते, तेव्हा समाजात स्थिरता आणि सुव्यवस्था राहते, हे यातून सुचवले आहे.

मध्ययुगीन युगात राजाला देवाच्या प्रतिनिधीप्रमाणे मानले जात असे. त्यामुळे, राजा हा *दैवी अधिकाराने राज्य करणारा* (Divine Right to Rule) असल्याचे लोक मानत.

फ्रान्समधील प्रभावशाली बिशप जॅक- बेनिन बॉसुए (1627–1704) हा या संकल्पनेचा प्रमुख विचारवंत होता. त्याच्या मते, राजा हा पवित्र व्यक्ती आहे, त्याचा अधिकार परमेश्वराने दिलेला आहे, आणि तो संपूर्णपणे सर्वोच्च आहे. तसेच, तो पारंपरिक नियम आणि प्रथेच्या आधारावर राज्य करतो.

याच मानसिकतेच्या आधारावर मध्ययुगीन काळातील पवित्रशास्त्राचे भाषांतरकर्ते न्याय (Justice) आणि कायद्याच्या संकल्पनेची व्याख्या करत होते.

" निती आणि न्याय तुझ्या राजासनाचा पाया आहेत. कराराचा विश्वास आणि सत्य तुझ्यासमोर आहेत." —स्तोत्रसंहिता ८९:१४

"ढग आणि काळोख त्याच्याभोवती आहेत. निती व न्याय त्याच्या सिंहासनाचा पाया आहेत. अग्नी त्याच्यापुढे चालतो, आणि प्रत्येक बाजूने त्याच्या शत्रूंना नष्ट करून टाकतो. त्याच्या विजांनी जग प्रकाशित केले; पृथ्वी हे पाहून थरथर कापली. परमेश्वरासमोर, सर्व पृथ्वीच्या प्रभूसमोर पर्वत मेणासारखे वितळले." —स्तोत्रसंहिता ९७:२-५

असं दिसतं की देवाच्या महिमेचा पाया सामर्थ्यावर आहे.

"आकाशाकडे बाहू उभारुन मी हे वचन देत आहे. मी सनातन आहे हे सत्य असेल तर या गोष्टी खऱ्या होतील. माझी लखलखाती तलवार परजून मी शत्रूंना शासन करीन. ते याच शिक्षेला पात्र आहेत. माझे शत्रू ठार होतील. त्यांचा पाडाव होईल ते कैद होतील. माझ्या बाणांची टोके त्यांच्या रक्ताने माखतील आणि माझे तलवारीचे पाते शत्रू सैन्याचा शिरच्छेद करील." —व्यवस्थाविवरण ३२:४०-४२

बहुतेक लोक असं मानतात की देवाची सार्वभौम सत्ता, आणि लोकांवर राज्य करणाऱ्या प्रत्येक नेत्याचा न्याय, बळाच्या सामर्थ्यावर अवलंबून असतो. न्याय म्हणजे चांगल्या आणि वाईट गोष्टींची पारख करून चांगल्यांना बक्षीस आणि वाईटांना शिक्षा देणं.

म्हणूनच, मृत्यूच्या शिक्षेचा धाकच जीवन टिकवतो, असंही म्हणता येईल. ख्रिस्ती विचारधारेतही याचा संदर्भ सापडतो:

"देवाचा न्याय हा त्याच्या शुद्ध आणि नीतिमान स्वभावावर आधारित आहे आणि अनंतकाळचे जीवन मिळवण्यासाठी आवश्यक असलेली अट कधीही बदललेली नाही. जसं एखादा न्यायाधीश गाडी चालवताना स्पीड लिमिट मोडणाऱ्यासाठी नियम बदलत नाही, तसं देवही आपल्या न्यायाच्या नियमात बदल करत नाही. आदामच्या पापामुळे, देवाच्या आज्ञेचा भंग केल्यामुळे, मृत्यू हा दंड निश्चित झाला. कोणतीही तडजोड न करता, पापांची क्षमा आणि अनंत जीवन मिळवणं अशक्य आहे, जोपर्यंत देवाच्या न्यायाची पूर्ण पूर्तता होत नाही. जर देवाने एखाद्या व्यक्तीला वाचवण्यासाठी आपल्या न्यायात तडजोड केली असती, तर तो देव राहिला नसता."

ख्रिस्ती शिकवणीतील मध्यवर्ती कल्पना अशी आहे की देवाच्या न्यायाच्या उल्लंघनाबद्दल मृत्यूशिक्षा मिळणं हाच खरा न्याय आहे. ही कल्पना अशा विश्वासावर आधारित आहे की देवाच्या सिंहासनाचा पाया मृत्यूच्या धोक्यावर आहे. त्याचा न्याय हे नियम तोडणाऱ्यांवर शिक्षेचा निर्णय देण्यात आहे.

पण, स्तोत्रसंहिता ८९ मध्ये असं म्हटलं आहे की दया देवाच्या पुढे असते. जर नियम तोडणाऱ्यासाठी मृत्यू हीच शिक्षा असेल, तर मग या न्यायाच्या संकल्पनेत दयेचं स्थान काय? आपण "दयाळूपणा" (Mercy) या शब्दाचा मूळ अर्थ पाहूया.

"Mercy" (मध्य इंग्रजी *merci*, लॅटिन *merx* म्हणजे "मूल्य, मोबदला") म्हणजे दयाळूपणा, क्षमा आणि सद्भावना.

दयेला नेहमीच काहीतरी मोबदला द्यावा लागतो. म्हणूनच, जर न्यायाच्या कर्जाची किंमत भरली गेली असेल, तर दया देता येते. न्याय टिकवण्यासाठी त्याची पूर्तता होणं आवश्यक आहे. त्यामुळे, जर योग्य मोबदला दिला गेला असेल, तर न्यायीपण राहते आणि दयाही दिली जाऊ शकते. इथूनच ख्रिस्ती तारण सिद्धांत 'दंडात्मक प्रतिस्थापन' (Penal Substitution) उदयास आला.

दंडात्मक प्रतिस्थापन म्हणजे तारणाचा असा सिद्धांत, जो सांगतो की ख्रिस्ताने स्वतःच्या बलिदानाने पाप्यांच्या जागी शिक्षा भोगली, त्यामुळे देवाने योग्य न्याय पूर्ण करून पाप क्षमा करू शकतो.

"दयाळूपणा" या शब्दाचा मूळ अर्थ न्यायाच्या मोबदल्याशी जोडलेला आहे. प्रोटेस्टंट विचारधारेनुसार, हे कर्ज फक्त येशूच्या मृत्यूमुळेच फेडले जाऊ शकते. तर, रोमन कॅथोलिक परंपरेनुसार, एखादी व्यक्ती चांगली कर्म करून आपल्या आत्म्याच्या तारणासाठी योगदान देऊ शकते.

संक्षेपात, आपण पाहतो की, बायबलमध्ये आणि मानवाच्या दृष्टीने न्याय म्हणजे कठोर शिक्षा—कधी कधी मृत्यू देखील—ही कायद्याच्या पालनासाठी आवश्यक गोष्ट मानली जाते.

या प्रणालीसाठी सतत देखरेख, निर्णय, शिक्षा आणि मृत्यू आवश्यक आहेत. पण यामुळे खरोखरच भयमुक्त समाज निर्माण होऊ शकतो का? जर देव स्वतः मृत्यूचा नियंता आणि सर्वोच्च न्यायाधीश असेल, तर मग तो स्वतः मृत्यूचे प्रत्यक्ष स्वरूप नाही का? जर देव आपल्या प्रत्येक कृतीवर लक्ष ठेवून त्या आपल्या दिव्य निकषांवर तपासत असेल, तर मग त्याच्या राज्यात राहणारे लोक मृत्यूच्या भीतीपासून मुक्त कसे राहू शकतील? या विचारसरणीनुसार, देव कायमच न्याय, शिक्षा आणि मृत्यूशी जोडला जातो.

या पार्श्वभूमीवर, मी आपल्यासमोर तीन बायबल वचने ठेवू इच्छितो, जी या पुस्तकाच्या पुढील चर्चेसाठी एक आधार ठरतील—

" पिता कोणाचा न्याय करीत नाही, तर न्याय करण्याचे सर्व काम त्याने पुत्राकडे सोपवून दिले आहे." —योहान ५:२२

"तुम्ही देहानुसार न्याय करता; मी कुणाचा न्याय करीत नाही." —योहान ८:१५

"प्रीती सहनशील आहे, उपकारशील आहे, प्रीती हेवा करीत नाही; प्रीती बढाई मारीत नाही, फुगत नाही. प्रीती गैरशिस्तपणे वागत नाही, स्वहित पाहत नाही, चिडत नाही, अपकार स्मरत नाही." —१ करिंथकर १३:४-५

ही तीन वचने स्पष्टपणे न्याय आणि मृत्यूच्या धोक्यावर आधारित शिक्षेच्या संकल्पनांना प्रश्न विचारतात. येशू स्पष्टपणे सांगतो की, ना त्याचा पिता, ना तो स्वतः कोणाचा न्याय करतो, दोष लावतो, परीक्षा घेतो किंवा शिक्षा देतो. बायबलमधील प्रेमाविषयीचा हा प्रसिद्ध परिच्छेद आपल्याला सांगतो की, प्रेम चुका लक्षात ठेवत नाही. जो प्रीती करीत नाही, तो देवाला ओळखत नाही कारण देव प्रीती आहे. प्रीतीच्या ठायी भिती नसते. इतकेच नव्हे तर पूर्ण प्रीती भीती घालवून देते. भीतीमध्ये शासन आहे आणि भीती बाळगणारा प्रीतीमध्ये पूर्ण झालेला नाही. (१ योहान ४:८, १८).

सांताक्लॉज चांगल्या आणि वाईट लोकांची यादी ठेवतो, पण देव तसे करत नाही—तो कोणाच्याही चुका मोजत नाही. जर देव चुका लक्षातच ठेवत नसेल, तर मग आपण समजलेला संपूर्ण न्यायसंस्था आणि शिक्षा यांचा पाया चुकीचा नाही का? येशू म्हणतो, "तुम्ही बाह्य गोष्टी पाहून न्याय करता." बायबल पुढे म्हणते—

"दुष्टांनी आपले दुष्टमार्ग सोडून द्यावे अनीतिमानांनी त्यांचे विचार मनातून काढावे. त्यांनी याहवेहकडे वळावे, म्हणजे ते याहवेह त्यांच्यावर दया करतील, आपल्या परमेश्वराकडे धाव घ्यावी, म्हणजे ते त्यांना मुक्तपणे क्षमा करतील. “जे माझे विचार आहेत, ते तुमचे विचार नाहीत, माझे मार्ग, ते तुमचे मार्ग नाहीत.” असे म्हणतात. “कारण आकाश पृथ्वीहून जसे उंच आहे, तसे माझे मार्ग तुमच्या मार्गांहून उच्च आहेत आणि माझे विचार तुमच्या विचाराहून उच्च आहेत." —यशया ५५:७-९ (KJV)

आपण देवाच्या न्यायाला खरोखर समजतो का? या बायबल वचनांना आणि त्यांच्या विरुद्ध जाणाऱ्या इतर अनेक वचनांना एकत्र समजावून घेता येईल का? जर प्रेम चुका लक्षात ठेवत नसेल, तर मग न्यायप्रणाली दोष नोंदवण्यावर का आधारलेली आहे? हे दोन्ही विचार परस्परविरोधी वाटतात. त्यामुळे, प्रार्थनेने या विरोधाभासाचा उलगडा करून देवाचा खरा न्याय आणि त्याची दया आपल्यासमोर उलगडणे हे आपले काम आहे.

धडा 4

दोषी ठरवणाऱ्या न्यायाचा उगम

येशूच्या जीवनातून आणि त्याच्या शब्दांमधून आपल्याला खऱ्या आणि तेजस्वी प्रकाशात परमेश्वराचे स्वरूप कसे आहे हे समजते. जेव्हा येशू म्हणाला की तो किंवा त्याचा पिता कुणाचाही न्याय करत नाहीत, किंवा कुणालाही दोषी ठरवत नाहीत, तेव्हा लगेचच एक महत्त्वाचा प्रश्न निर्माण होतो—जर ते कुणावरही दोषारोप करत नसतील, तर मग जग न्याय आणि आरोपाने भरलेले का आहे? लोक इतके एकमेकांचा न्याय का करतात आणि हा सर्व प्रकार कधी सुरू झाला?

जेव्हा आदाम आणि हवा यांनी फळ खाल्ले आणि परमेश्वर त्यांना एदेनच्या बागेत भेटायला आला, तेव्हा ते घाबरले आणि परमेश्वराच्या भीतीने लपले. त्यांना माहीत होते की त्यांनी चुकीचे कृत्य केले आहे आणि त्याबद्दल त्यांना परमेश्वराच्या न्यायाची आणि शिक्षेची भीती वाटत होती. परमेश्वराने विचारले असता, आदाम म्हणाला:

"जी स्त्री तू मला सोबतीला दिलीस तिने त्या झाडाचे फळ मला दिले आणि ते मी खाल्ले." — उत्पत्ति 3:12 (NIV)

आदामने असा निष्कर्ष काढला की देवानेच अशा स्त्रीची निर्मिती केली, जिने त्याला चुकीच्या मार्गावर नेले. त्यामुळे, त्याने आपल्या कृतींसाठी देवालाच जबाबदार धरले. आदामाला वाटले की परमेश्वर त्याच्यावर रागावला आहे आणि त्याला मारण्यासाठी आला आहे, कारण देवाने आधीच सांगितले होते—" *"तू ते फळ खाशील त्या दिवशी तू निश्चित मरशील"* (उत्पत्ति 2:17)

आपल्याला हेही माहीत आहे की आदामाला मृत्यूची भीती वाटत होती, कारण बायबल असे सांगते:

"आणि ज्याअर्थी लेकरे रक्तमांसाची आहेत, त्याअर्थी तेही रक्तमांसाचे भागीदार झाले; यासाठी की त्यांच्या मरणाद्वारे सैतानाकडे जे मृत्यूचे सामर्थ्य होते, ते त्याचे सामर्थ्य मोडून काढावे. मृत्यूच्या भयामुळे सर्व आयुष्यभर दास्यत्वाच्या गुलामगिरीत राहणाऱ्यांची त्यांना सुटका करता येईल." -इब्रीलोकांस 2:14–15

माणसाला नैसर्गिकरीत्या मृत्यूची भीती वाटते. ही भीती आपल्याला आदामकडून वारसाहक्काने मिळाली आहे. आदामाला वाटले की देव त्याला नष्ट करणार आहे, कारण त्याने त्याच्या आज्ञेचे उल्लंघन केले होते.

त्यामुळे, त्याने असा निष्कर्ष काढला की दोष परमेश्वराचाच आहे आणि त्या चुकीसाठी शिक्षा म्हणून देवानेच मृत्यू पत्करायला हवा. तो हे थेट बोलला नाही, पण बायबल आपल्याला सुरुवातीपासून काय घडले हे सांगते:

"पृथ्वीवरील ते सर्व लोक ज्यांची नावे जगाच्या उत्पत्तीपासून वधलेल्या कोकराच्या जीवनाच्या पुस्तकात लिहिलेली नाहीत ते त्या पशूची उपासना करतील." — प्रकटीकरण 13:8

आपल्याला कशावरून खात्री पटेल की आदामाला खरंच असे वाटत होते की देव आणि त्याचा पुत्र दोषी आहेत?

"कारण दैहिक मन परमेश्वरविरोधी आहे; ते परमेश्वराच्या नियमाच्या अधीन होत नाही आणि कधीही होणार नाही." —रोमकरांस 8:7

जेव्हा आदामाने परमेश्वराच्या आज्ञेचे उल्लंघन केले, तेव्हा तो पापात पडला आणि त्याचे मन देवाच्या विरोधात गेले. त्याला देवाच्या नियमांचे पालन करता आले नाही. त्याचे मन आता दोष आणि आरोपांनी भरले गेले. कारण त्याने स्वतःला सैतानाच्या अधीन केले होते आणि त्यामुळे तो सैतानासारखा विचार करू लागला.

सैतानाची विचारसरणी काय आहे? येशूने जेव्हा यहूदी नेत्यांशी संवाद साधला, जे त्याला मारण्याचा प्रयत्न करत होते, तेव्हा त्याने असे सांगितले:

"तुम्ही तुमचा पिता सैतानापासून आहात आणि तुमच्या पित्याची इच्छा पूर्ण करावयास पाहता. तो आरंभापासून घात करणारा व सत्याला धरून न राहणारा आहे, कारण त्याच्यामध्ये सत्य नाही. तो जेव्हा लबाड बोलतो तेव्हा तो त्याची जन्मभाषा बोलतो, कारण तो लबाड आहे व लबाडांचा पिता आहे." — योहान 8:44

सैतानाने सुरुवातीपासूनच देवाच्या पुत्राचा वध करण्याची इच्छा धरली होती. त्याला ख्रिस्ताच्या जागी बसायचे होते आणि स्वतःला देवासारखे बनवायचे होते.

“पहाटेच्या ताऱ्या, सूर्योदयाच्या पुत्रा! तू स्वर्गातून कसा पडला आहेस, तू, ज्याने एकेकाळी राष्ट्रांना खाली पाडले, तू पृथ्वीवर फेकला गेला आहेस! तू तुझ्या अंतःकरणात म्हणाला, ‘‘मी स्वर्गात चढून जाईन; मी माझे सिंहासन परमेश्वराच्या ताऱ्यांपेक्षा उंच करेन; मी लोकसभेच्या पर्वतावरील सिंहासनावर बसेन,

झाफोनच्या सर्वात उंच पर्वतावर मी स्थानापन्न होईन. मी ढगांच्या शिखरांवर जाईन; मी स्वतःला सर्वोच्च परमेश्वरासारखे करेन.'' — यशया 14:12–14

यहूदी नेत्यांच्या वचनांत आणि त्यांच्या कृतींत आपल्याला सैतानाचा आत्मा स्पष्ट दिसतो. त्यांनी येशूविषयी दाखवलेला द्वेष आणि त्याला ठार मारण्याची इच्छा सैतानाच्या मूळ इच्छेशी जुळते. सुरुवातीपासूनच सैतानाला देवाच्या पुत्राचा नाश करून त्याच्या जागी बसायचे होते आणि स्वतःला परमेश्वराच्या बरोबरीचे सिद्ध करायचे होते.

सैतानानेच आरोप आणि दोषारोपाचा आत्मा सुरू केला. बायबल त्याला "दोषारोप करणारा" म्हणते.

"तो प्रचंड अजगर, म्हणजे दियाबल किंवा सैतान म्हटलेला, सर्व जगाला फसविणारा प्राचीन सर्प, याला त्याच्या सर्व दूतांसह पृथ्वीवर लोटून देण्यात आले. तेव्हा स्वर्गातून आलेली एक उच्च स्वरातील वाणी मी ऐकली. ती म्हणाली, "परमेश्वराचे तारण, सामर्थ्य व त्यांचे राज्य आणि त्यांच्या ख्रिस्ताचा अधिकार यांचा उदय झाला आहे; कारण आमच्या बंधुजनावर आरोप ठेवणाऱ्याला स्वर्गातून पृथ्वीवर ढकलून दिले आहे. तो रात्रंदिवस आमच्या परमेश्वरासमोर त्यांच्यावर दोषारोप करीत असे!" — प्रकटीकरण 12:9–10

सैतानाचा हा आत्मा आदामच्या मनात शिरला आणि त्याने स्वतःच्या पापासाठी देवाला दोष दिला. त्याने हवेला पापात पाडल्याबद्दल जबाबदार ठरवले. आदाममुळे न्याय आणि दोषारोपाचा आत्मा जगात आला. त्याने देवाची क्षमा मागितली नाही, कारण त्याला वाटले की त्याचे पाप क्षमेच्या योग्य नाही. नोहासारखे (उत्पत्ती 6:8) त्याने देवाच्या कृपेचा स्वीकार केला नाही. (ख्रिस्ताचा आत्मा) पश्चात्ताप आणि विश्वासाऐवजी त्याच्या मनात आरोप आणि अविश्वास (सैतानाचा आत्मा) भरलेला होता.

प्रेषित पौल याचा सारांश अशा शब्दांत मांडतो:

"परमेश्वराचे वरदान एका मनुष्याने केलेल्या पापाच्या परिणामासारखे नाही आणि एकाच्या पापामुळे न्याय दंड मिळाला, परंतु वरदान अनेक अपराधानंतर आले आणि आपल्याला नीतिमान गणण्यात आले." —रोमकरांस 5:16

हे वचन नीट समजून घ्यायला हवे, कारण अनेक लोक याचा अर्थ देवाने आदामाला दोषी ठरवले असा घेतात. अल्बर्ट बार्न्सच्या भाष्याप्रमाणे:

"न्याय म्हणजे शिक्षा किंवा जाहीर दंड. येथे त्याचा अर्थ असा आहे की, देवाने आदामाच्या गुन्ह्यामुळे त्याच्यावर शिक्षेचा न्याय दिला, ज्यामुळे तो आणि त्याचे संपूर्ण वंश संकटात सापडले."
— उत्पत्ती 2:17; उत्पत्ती 3:17–19

बायबलच्या अनेक भाषांतरमध्ये असे दिसते की आदामच्या अपराधामुळे देवाने त्याला दोषी ठरवले.

"परमेश्वराचे वरदान एका मनुष्याने केलेल्या पापाच्या परिणामासारखे नाही आणि एकाच्या पापामुळे न्याय दंड मिळाला, परंतु वरदान अनेक अपराधानंतर आले आणि आपल्याला नीतिमान गणण्यात आले."—रोमकरांस 5:16

"आणि पाप करणाऱ्या एकामुळे जसा परिणाम झाला, तशी देणगीची गोष्ट नाही; कारण एका अपराधामुळे दंडाज्ञेसाठी न्याय आला, पण अनेक अपराधांमुळे निर्दोषीकरणासाठी कृपादान आले."
—रोमकरांस 5:16

हे भाषांतर असे दर्शवतात की आदामच्या अपराधामुळे देवाने त्याला दोषी ठरवले. पण आपण लक्षात ठेवायला हवे की येशूने सांगितले होते की पिता कोणालाही दोषी ठरवत नाही (योहान 5:22), त्यामुळे हा अर्थ चुकीचा असू शकतो.

यंगच्या लिटरल ट्रान्सलेशनमध्ये असे स्पष्ट केले आहे:

"आणि पाप केलेल्या एका व्यक्तीमुळे जसे मुक्त दान आले तसे नाही, कारण न्याय खरोखरच एका व्यक्तीकडून दोषारोपासाठी आहे, पण दान हे अनेक अपराधांमधून 'नीतिमान' असण्याच्या घोषणेसाठी आहे." —रोमकरांस 5:16 (YLT)

या वचनातून आपण पाहतो की न्याय हा एका व्यक्तीकडून दोषारोपाकडे गेला. येथे वापरलेला ग्रीक शब्द *आणि* (ἐκ) याचा अर्थ आहे उगम, मूळ स्थान, जिथून काहीतरी सुरू होते — Strong's Concordance.

याचा अर्थ असा होतो की न्याय आदाममधून आला आणि त्याने दोषारोप निर्माण केला. आदाम हा न्याय आणि दोषारोपाचा उगमबिंदू आहे. याच्या उलट, ख्रिस्त आपल्याला कृपा आणि धार्मिकता मुक्तपणे देतो.

बहुतेक ख्रिस्ती लोकांनी या वचनाचा खरा अर्थ समजून घेतलेला नाही.

आधी रोमकरांस च्या 5 व्या अध्यायातही आपण हीच समस्या पाहतो.

परंतु परमेश्वर आम्हावरील **स्वतःच्या प्रीतीचे प्रमाण** असे देतात की, आम्ही पापी असताना, ख्रिस्त आम्हासाठी मरण पावले. त्यांच्या रक्ताने आपल्याला नीतिमान ठरविले, तर किती विशेषकरून **परमेश्वराच्या सर्व भावी क्रोधापासून** त्यांच्याद्वारे आपला उद्धार होईल!
—रोमकरांस 5:8–9

आता प्रश्न असा आहे—आपण कोणाच्या क्रोधापासून वाचतो?

आपण वेगवेगळ्या भाषांतरांकडे पाहूया:

"तर आता त्याच्या रक्ताने नीतिमान ठरवण्यात आल्यामुळे आपण विशेषेकरून त्याच्या द्वारे देवाच्या क्रोधापासून तारले जाणार आहोत." —रोमकरांस 5:9 (NASB)

"तर आता त्याच्या रक्ताने नीतिमान ठरविण्यात आल्यामुळे आपण किती अधिक प्रमाणात त्याद्वारे देवाच्या क्रोधापासून तारले जाणार आहोत!." —रोमकरांस 5:9 (NIV)

NASB मध्ये "देवाच्या" हा शब्द तिरक्या अक्षरात (italics) आहे, म्हणजेच तो मूळ ग्रीक मजकुरात नव्हता. पण NIV आणि इतर भाषांतरांमध्ये तो थेट समाविष्ट केला आहे.

मूळ ग्रीक वचनात "देव" हा शब्दच नाही.

जर वचन 9 मध्ये "देवाचा क्रोध" असेल, तर वचन 8 मधील "परमेश्वराने स्वतःचे प्रेम दाखवले" असे वचन आपल्याला गोंधळात टाकणारे भासेल. कोणावर प्रेम करणे आणि त्याच वेळी त्याच्यावर रागावणे शक्य आहे का? कोणाएकाला वाचवणे आणि त्याच वेळी नष्ट करणे, असे एकाच वेळी करता येईल का? New King James आणि King James भाषांतरामध्ये हे वचन योग्य प्रकारे दिले आहे: "आता आपण त्याच्या रक्ताने निर्दोष ठरलो आहोत, तर आपण कोपापासून वाचू." पण कोणच्या कोपापासून? वचन 10 मध्ये स्पष्ट आहे की *आम्हीच* देवाचे शत्रू होतो. आणि रोमकरांस 5:16 मध्ये स्पष्ट सांगितले आहे की दोषारोप आदामामधून आला. म्हणून ख्रिस्ताच्या द्वारे आपण आदामाकडून आलेल्या दोषारोपापासून मुक्त होतो.

आता रोमकरांस 8:1 आपल्याला अधिक स्पष्ट होते:

"म्हणून ख्रिस्त येशूमध्ये असणाऱ्यांना दंडाज्ञा नाही. ते देहाप्रमाणे नाही तर आत्म्याप्रमाणे चालतात." —रोमकरांस 8:1

जेव्हा आपण ख्रिस्तामध्ये असतो, तेव्हा दोष लावणारा आत्मा आपल्यात राहू शकत नाही, कारण ख्रिस्त दोष लावत नाही. जेव्हा आपण त्याचा आत्मा स्वीकारतो, तेव्हा आपणही दोष लावणे थांबवतो.

येशूने हेच शिकवले:

"इतरांचे दोष काढू नका म्हणजे तुमचे दोष काढण्यात येणार नाहीत." —मत्तय 7:1

बहुतेक लोक असा विचार करतात की ख्रिस्त आपल्याला *देवाच्या न्यायापासून* वाचवतो.
ही कल्पना पूर्णपणे चुकीची आहे, कारण येशूने स्पष्ट सांगितले की पिता कोणालाही दोष देत नाही (योहान 5:22). म्हणूनच, जेव्हा आपण ख्रिस्तामध्ये असतो, तेव्हा दोष देणारा आत्मा आपल्यामधून जातो आणि त्याऐवजी पित्याचा व ख्रिस्ताचा आत्मा आपल्यात येतो—जो इतरांवर दोष ठेवत नाही, आणि त्यामुळे आपणही दोष देणे थांबवतो.

तुला हे स्पष्ट दिसते का?

आपल्याला हे जाणवत असेल कि आदामाने सुरुवातीपासूनच देवाच्या पुत्राचा न्याय केला आणि त्यावर दोष लावला, आणि दोषारोप करणे हा खून करण्याच्या आधीचा टप्पा आहे, म्हणूनच *जगाच्या स्थापनेपासून कोकरू मारले गेले.*

जर आपण रोमकरांस 5:16 चा चुकीचा अर्थ घेतो, तर आपण आदामसारखे विचार करतो. आपण देवाला दोष देणारा समजतो, पण प्रत्यक्षात आम्हीच दोषारोप करणारे आहोत. आपण स्वतःच्या विचारसरणीला देवावर लादतो आणि त्याला आपल्या सारखा समजतो.

तुम्ही वाईट गोष्टी करता आणि तरीही मी गप्प राहिलो. मी तुझ्यासारखा आहे असे तुला वाटले... —स्तोत्र 50:21

धडा 5

समज, दृष्टिकोन आणि वास्तविकता

अलीकडेच मी एक ऑनलाईन शोध घेतला—"तू ती व्यक्ती नाहीस, जी मी समजत होतो/होते"—आणि त्यानंतर काही लोकांच्या प्रतिक्रिया वाचल्या. अनेक लोकांनी व्यक्त केलेला राग, दु:ख आणि निराशा पाहिली. त्यांना कळलं की ज्या व्यक्तीसोबत ते नात्यात होते, ती खरंतर तशी नव्हती, जशी त्यांनी समजली होती. त्यांची कल्पना आणि वास्तविकता यामध्ये मोठा फरक होता.

जे प्रसंग एकत्र येऊन दोन लोकांमध्ये प्रेम निर्माण करतात, त्यांची व्याख्या प्रत्येक व्यक्ती वेगवेगळ्या पद्धतीने करतो. हसणे, भेटवस्तू देणे आणि स्पर्श याचा अर्थ स्त्रीला वाटतो की समोरील व्यक्ती तिची खरोखरच काळजी घेतो. पण कधी कधी हे फक्त त्या पुरुषाच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी असते. अर्थात, हे उलट्याही प्रकारे होऊ शकते. कोणत्याही नात्यात गैरसमज आणि फसवणूक होऊ शकते.

हे बहुतांश वेळा तेव्हाच घडते, जेव्हा आपण एखाद्या व्यक्तीच्या खूप लवकर जवळ जातो आणि त्याच्या/तिच्या खऱ्या स्वभावाचा अंदाज घेण्याआधी त्याच्यावर विश्वास ठेवतो.

ही सर्व मते वाचताना मला एक वेगळीच कथा सापडली. ही कथा स्वर्गीय पित्याला मानवजातीशी संवाद साधताना येणाऱ्या अडचणी दाखवते:

"त्या पोलिस अधिकाऱ्याला, ज्याने मला रुग्णालयात नेले— माझी भीती होती की तो माझ्यावर ओरडेल, माझ्यावर दोष लावील, माझ्या आत्महत्या करण्याच्या प्रयत्नाला स्वार्थी आणि भ्याड म्हणेल. पण त्याऐवजी, त्याने मला पुढच्या सीटवर बसवले आणि रेडिओवर लागलेलं गाणं मला आवडतंय का, हे विचारलं. तो माझ्याशी असा वागला जणू त्याने माझे अश्रू पहिलेच नाही."

पोलिस अधिकारी जवळ येताच या महिलेला वाटलं की तो तिला दोष देईल, शिक्षा करेल. पण त्याच्या वर्तनाने तिची धारणा बदलली. तिने पाहिलं की तो माणूस खरंतर प्रेमळ आणि दयाळू आहे.

ही कथा वेगळीही असू शकली असती. समजा, जेव्हा पोलिस अधिकाऱ्याने तिला गाडीत बसण्यास सांगितलं, तेव्हा तिला वाटलं असतं की तो तिला शिक्षा करणार आहे. कदाचित ती त्याच्यावर ओरडली असती, त्याला दूर जाण्यास सांगितलं असतं. तिच्या पोलिसांबद्दल असलेल्या कल्पनांमुळे तिने त्याचं वर्तन चुकीच्या अर्थाने घेतलं असतं, आणि परिणामी परिस्थितीही वेगळी घडली असती.

समजा, ती घरी गेली आणि आपल्या मुलीला सांगू लागली की "तो भयंकर पोलिस मला त्रास द्यायला आला होता." तिने आपल्या मुलीच्या मनातही पोलिसांविषयी नकारात्मक धारणा रुजवली असती. अशा प्रकारे, चुकीची समजूत पुढच्या पिढीतही जात राहते.

जेव्हा आदामने ते फळ खाल्ले, तेव्हा त्याने गैरसमज केला की देव त्याच्या पत्नीस तिच्या अपराधासाठी मारून टाकणार आहे. त्याने देवाच्या शब्दांचा असा अर्थ घेतला की— "तू ज्या दिवशी त्या झाडाचे फळ खाशील त्याच दिवशी तू नक्कीच मरशील" — म्हणजे देवच त्यांना मारेल (उत्पत्ती 2:17).

त्या हिब्रू शब्दांचा खरा अर्थ – "**मरशील**" असा आहे. पण जेव्हा हवेने सर्पासमोर देवाचे शब्द सांगितले, तेव्हा तिने त्याचा अर्थ थोडासा बदलून "**त्या झाडाला स्पर्शही करू नका, नाहीतर तुम्ही मराल**" असे म्हटले (उत्पत्ती 3:3). याच समजुतीमुळे आदामने असा निष्कर्ष काढला की देवाच्या न्यायानुसार त्याच्या पत्नीला मृत्यूला सामोरे जावे लागेल. पूर्ण निराशेत, त्याने ठरवले की त्यानेही तिच्या बरोबर तिच्या परिणामांचा सामना करायचा.

आदामने जाणीवपूर्वक देवाविरुद्ध बंड केले नाही, परंतु त्याचा निर्णय देवाच्या चरित्राविषयी चुकीच्या समजुतीवर आधारित होता. त्याला आपल्या कृतीचे पूर्ण परिणाम आणि ते देवाच्या चरित्रावर कसे परिणाम करतील, हे समजले नाही. त्याने देवाकडून मार्गदर्शनाची वाट पाहिली नाही. आणि जेव्हा त्याने फळ खाल्ले, तेव्हा सैतानाने त्याच्या मनावर अधिक प्रभाव टाकला. आता त्याने स्वतःच न्यायनिवाडा करत असा निष्कर्ष काढला की देवाने त्यांना दोषी ठरवले आहे, पण खरोखर दोष लावणारा कोण होता? आदामानेच देवाला दोषी ठरवले! त्याने स्वतःच्या विचारसरणीप्रमाणे देवाविषयी गैरसमज करून घेतला. पण त्याची समज वास्तविकता नव्हती.

आदामाने देवाला न्याय करणारा, दोषी ठरवणारा आणि शिक्षा देणारा समजले. त्याला असे वाटले कारण त्याने स्वतःच्या मनात देवासोबत हेच केले होते:

1. त्याने देवाला अन्यायी ठरवले.
2. त्याने देवाला मृत्युदंडास पात्र ठरवले.

जेव्हा त्याने देवाला पाहिले, तेव्हा त्याला वाटले की देवही त्याच्याशी तसेच करणार! हे एक महत्त्वाचे तत्त्व आहे –

आपल्या आयुष्यातील महत्त्वाच्या लोकांविषयीच्या चुकीच्या समजुती आरशासारख्या असतात - जेव्हा आपण त्यांच्यासोबत असतो, तेव्हा त्या आपल्या वागण्यात दिसून येतात.

आदामाच्या मनात असलेल्या चुकीच्या समजुतीमुळे त्याच्या मनात बंडखोरी रुजली. आणि या विचारसरणीमधून नकळत देवाच्या पुत्राला मारण्याची इच्छा निर्माण झाली. जेव्हा देवाचा पुत्र त्याला भेटायला आला, तेव्हा आदामाला त्याच्या मनातील कल्पनेनुसार भीती वाटू लागली. त्याला वाटले की येशू ख्रिस्तच त्याचा द्वेष करतो, दोषी ठरवतो आणि त्याला मारू इच्छितो. जर आपल्याला "न्याय" कशासाठी आवश्यक आहे आणि त्याचा अर्थ काय आहे" हे जाणून घ्यायचे असेल, तर ही संकल्पना समजून घेणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

काइन मध्ये ह्याचे उदाहरण आपल्याला दिसते. त्याने आपल्या भावाचा खून केला, आणि नंतर भीतीने म्हणाला की "जर मी कोणाच्या हाती सापडेन तर तो मला ठार मारून टाकेल" (उत्पत्ती 4:14).

मानसशास्त्राच्या अभ्यासात ह्या प्रक्रीयेला "मानसिक प्रक्षेपण" (Psychological Projection) म्हणतात.

"मानसिक प्रक्षेपण म्हणजे मनुष्य आपल्या अवचेतन प्रेरणा आणि भावनांना स्वतःकडून नाकारतो आणि त्याऐवजी त्या दुसऱ्या व्यक्तीवर आरोप करतो."

जेव्हा देवाचा पुत्र बागेत आदामाकडे आला, तेव्हा आदामाच्या मनात न्याय, दोषारोप आणि मृत्यूचे विचार भरलेले होते. त्याने स्वतःच्या विचारसरणीचा प्रक्षेपण देवावर केला आणि त्यालाच दोषी ठरवले. पण याची त्याला जाणीवही नव्हती. त्याने स्वतःच्या मनातील प्रवृत्ती नाकारल्या आणि त्या देवाच्या पुत्रावर लादल्या.

मग आदामला हे कसे समजावून सांगता येईल? त्याला देव आणि त्याच्या पुत्राबद्दलच्या चुकीच्या समजुतीतून बाहेर कसे आणता येईल?

आदम, जो इतरांना दोषी ठरवण्याचा मानवातील पहिला स्रोत होता, त्याने ही वृत्ती आपल्या मुलांना दिली आणि त्यांनी ती पुढच्या पिढ्यांना दिली. त्यामुळे सर्व माणसं इतरांवर दोषारोप लावतात, कारण या बाबतीत सर्वांनी पाप केले आहे. हा दोषारोप जगातील सर्व प्रकारच्या वाईट गोष्टींना कारणीभूत ठरतो.

आदमाला त्याची खरी स्थिती दाखवण्यासाठी कोणती प्रक्रिया आवश्यक होती? त्याच वेळी, देवाची दया आणि क्षमा—जी तो कोणत्याही किंमतीशिवाय त्याला देण्यास पूर्णतः तयार होता (यशया ५५:१) —ही त्याला कशी समजावून सांगता आली असती? माणसाच्या मनातील देवाविषयीच्या खोलवर रुजलेल्या चुकीच्या समजुती कशा बऱ्या करता येतील?

धडा 6

आपल्यासाठी जमिन शापित आहे

तुम्ही कधी हातात वेगवेगळे बिया धरल्या आहेत का? तुम्हाला प्रत्येक बियेतून काय निर्माण होईल हे ओळखता येते का? यासाठी एक प्रशिक्षित नजर लागते, जी अचूकपणे ओळखू शकते की एखादी विशिष्ट बि कोणता परिणाम देईल. जर आपल्याला त्या बी मधील क्षमता माहीत नसेल, तर आपल्याला ती पेरावी लागते, पाणी घालावे लागते आणि ती कशी वाढते हे पाहावे लागते. तिचे फूल किंवा फळ आल्यावर, त्याचा स्वाद घेऊन आणि त्याचा परिणाम अनुभवून आपण ओळखू शकतो की ते चांगले आहे की वाईट (मत्तय ७:१६-२०).

आदामामध्ये असलेल्या वाईट बियेला वाढू द्यावे लागले आणि त्याने तिचे आध्यात्मिक फळ चाखले पाहिजे, म्हणजेच त्याला त्याच्या बी चे स्वरूप आणि गुणधर्म समजून घेता येईल आणि ते चांगले आहे की वाईट हे त्याला ओळखता येईल.

नंतर परमेश्वर देव आदामाला म्हणाला, तू तुझ्या पत्नीची वाणी ऐकली आहे आणि ज्या झाडाचे फळ खाऊ नकोस अशी आज्ञा दिलेली होती, त्या झाडाचे फळ तू खाल्ले आहेस. म्हणून तुझ्यामुळे भूमीला शाप आला आहे. तू तिजपासून अन्न मिळवण्यासाठी आपल्या आयुष्याचे सर्व दिवस कष्ट करशील; जमीन तुझ्यासाठी काटे व कुसळे उत्पन्न करील आणि शेतातील वनस्पती तुला खाव्या लागतील. तू माघारी जमिनीमध्ये जाशील तोपर्यंत तू आपल्या निढळाच्या घामाने भाकर खाशील, तू मरणाच्या दिवसापर्यंत अतिशय काम करशील. कारण मातीमधून तू निर्माण झालेला आहेस; आणि मातीमध्ये तू परत जाशील." – (उत्पत्ती ३:१७-१९)

जमिनीवर आलेला हा शाप देवाकडून आलेला नव्हता; हा शाप आदामच्या हृदयातच होता आणि त्याच्या भूमीवरील अधिकारामुळे शापांने जमिनीत प्रवेश केला. पण आदामाला हे ठाऊक नव्हते की त्याचे हृदय शापांनी भरलेले होते.

जेव्हा सैतान ईयोबाच्या स्वभावाबाबत देवाशी वाद घालत होता, तेव्हा त्याला खात्री होती की तो ईयोबामधील शाप बाहेर काढू शकतो. सैतानाने देवाला असे सांगितले:

“तू त्याच्या भोवती, त्याच्या घरासभोवती, आणि त्याच्या सर्वस्वाच्या प्रत्येक बाजूस कुंपण घातले आहेस ना? तू त्याच्या हातांच्या कामांस यश दिले आहेस, आणि भूमीत त्याचे धन वाढत आहे. पण जर तू आपला हात पुढे करून त्याच्याजवळ असणाऱ्या सर्वस्वावर टाकशील तर तो आत्ताच तुझ्या तोंडावर तुझा त्याग करील.” - (ईयोब १:१०-११)

देवाने ईयोबाला मोठ्या प्रमाणात आशीर्वाद दिला होता. सैतानाला आशा होती की, जर तो ईयोबावर संकटे आणू शकला, तर आदामकडून वारशाने मिळालेला शाप तो ईयोबाच्या तोंडून बाहेर काढू शकेल.

जेव्हा ईयोबाने सर्व काही गमावले, अगदी आपल्या मुलांनाही, तेव्हा त्याच्या पत्नीच्या तोंडून हा शाप बाहेर आला:

"नंतर त्याची पत्नी त्यास म्हणाली, “तुम्ही अजूनही तुमची सात्विक्ता धरून ठेवली आहे का? तुम्ही देवाचा त्याग करा आणि मरा,” - (ईयोब २:९)

मानवी स्थितीबद्दल बोलताना पवित्र शास्त्रात पौल स्पष्टपणे लिहितो:

"पवित्र शास्त्रात असे लिहिले आहे की, ‘नीतिमान कोणी नाही, एकही नाही. ज्याला समजते असा कोणी नाही, जो झटून देवाचा शोध करतो असा कोणी नाही, ते सगळे बहकले आहेत, ते सगळे निरुपयोगी झाले आहेत; सत्कर्म करणारा कोणी नाही, एकही नाही. त्यांचा घसा एक उघडलेले थडगे आहे. ते आपल्या जीभांनी कपट योजतात, त्यांच्या ओठांखाली सर्पाचे विष असते. त्यांचे तोंड शापाने व कडूपणाने भरले आहे.” – (रोमकरांस ३:१०-१४)

देवाला ठाऊक होते की आदामाच्या हृदयातील शाप आणि कटूता त्याने लावलेल्या बीजांमध्ये प्रकट होतील, मग त्या त्याच्या शब्दांच्या बिया असोत, त्याच्या संततीच्या बिया असोत किंवा वनस्पतींच्या बिया असोत. या सर्व गोष्टी त्याच्या हृदयातील शाप प्रकट करतील.

परमेश्वराने प्रितीने आदामला वेळ दिला, जेणेकरून तो आपल्या आत असलेल्या बियांचे परिणाम पाहू शकेल. हा वेळ देण्यासाठी, देवाच्या आत्म्याला आदामासोबत राहावे लागले, त्याच्या दैनंदिन कटूतेला सहन करावे लागले आणि त्याला पुरेसा वेळ द्यावा लागला, जेणेकरून तो आपल्या आत असलेल्या बियांचे सत्य समजून घेऊ शकेल.

आदामाने आपल्या पत्नीत एक बी पेरले, जी त्याच्याच एका बरगडीतून तयार झाली होती, आणि तो स्वतः मातीपासून बनवला गेला होता. ह्याच मातृभूमीतून काईन जन्माला आला, जो आपल्या आई-वडिलांच्या प्रतिरूपात होता. जेव्हा आदामाने देवाला सांगितले की, "तू दिलेल्या स्त्रीमुळे हे घडले," तेव्हा त्याने प्रत्यक्षात स्वर्ग आणि पृथ्वी दोन्हीला दोष दिला. हवा ज्या पृथ्वीपासून बनली होती, तिला त्याने शाप दिला. त्यामुळे आदामाचेच बीज हवेमध्ये रुजले आणि त्याचे परिणाम उघड होऊ लागले.

जेव्हा आदामाने आपल्या रक्ताने माखलेल्या पुत्र अबेलाकडे पाहिले, तेव्हा त्याने स्वतःच्या शापाचे फळ प्रत्यक्ष पाहिले. काईनमध्ये त्याच्या पित्याचेच विचार आणि स्वभाव वाढले होते—ज्याने स्वतः देवावर आरोप केला होता, त्यानेच पुढे तो आपल्या भावावर केला, त्याला दोषी ठरवले आणि शेवटी त्याचा वध केला. आदामाला आता आपल्याच कृतीचे परिणाम प्रत्यक्ष दिसत होते.

आता प्रश्न असा होता की, आदाम या घटनेतून शिकेल का? की तो अजूनही काईनला दोष देत राहील आणि वाईटपणाचा हा प्रसंग पुढे सुरूच राहील?

बागेतील प्रत्येक जिवंत प्राणी आणि झाडे आदामाच्या शापाखाली होती. त्याचा आवाज संपूर्ण बागेत पसरला होता. त्याच्या तोंडून बाहेर पडणारे शब्द निसर्गाच्या प्रत्येक कणाशी भिडत होते. (स्तोत्रसंहिता १९:३-४). त्याने जिथे आशीर्वादाचे शब्द बोलायला हवे होते, तिथे त्याच्या तोंडून शापाचे शब्द बाहेर पडत होते, आणि त्याचा परिणाम संपूर्ण सृष्टीवर होत होता.

"आशीर्वाद देण्याची आज्ञा मला मिळाली आहे; याहवेहने आशीर्वाद दिला आहे आणि मी तो बदलू शकत नाही." – (गणना २३:२०)

काईनाने अबेलाला मारण्याआधीच, देवाने आदामाला त्याच्यातील शापाचे प्रतिबिंब दाखवले होते. येशूने अंजीराच्या झाडाला शाप देऊन आपल्या शिष्यांना शिकवले की, यहूदी राष्ट्राने स्वतःच शाप स्वीकारला आहे, आणि जर त्यांनी पश्चात्ताप केला नाही, तर तो त्यांचा विनाश करेल. त्याचप्रमाणे, देवाने वध झालेल्या कोकराच्या प्रतिकाद्वारे आदामाला दाखवले की तो स्वतःच शापाखाली आहे, आणि जर त्याने पश्चात्ताप केला नाही, तर त्याचा नाश अटळ आहे.

"याहवेह परमेश्वराने आदामासाठी आणि त्याच्या पत्नीसाठी चर्मवस्त्रे(कातडी वस्त्रे) केली आणि त्यांना ती घातली." – (उत्पत्ती ३:२१)

ही कातडाची वस्त्रे मिळवण्यासाठी एका निष्पाप प्राण्याचा बळी द्यावा लागला. काही काळानंतर, अबेलाने आपल्या मेंढ्यांमधून प्रभूसाठी बलिदान अर्पण केले. त्याने हे बलिदान अर्पण करण्याची

पद्धत आपल्या वडिलांकडून शिकली होती. देवाने आदामाला शिकवले की कोकरा बळी देण्याची कृती म्हणजे प्रत्यक्षात तो देवाच्या पुत्रासोबत काय करतो आहे, हे त्याला समजून सांगण्याचा मार्ग होता.

"यज्ञ किंवा अन्नार्पणे यांची इच्छा तुम्हाला नाही परंतु तुम्ही माझे कान उघडले आहेत; होमार्पण आणि पापार्पण यांनी तुम्हाला संतोष होत नाही." – (स्तोत्रसंहिता ४०:६)

"तुमच्या पूर्वजांना मी इजिप्त देशातून बाहेर आणले तेव्हा मी त्यांना केवळ होमार्पणे व यज्ञार्पणे याविषयीच आज्ञा दिली नव्हती, पण मी अशी आज्ञा दिली होती की: माझ्या आज्ञा पाळा, म्हणजे मी तुमचा परमेश्वर होईन व तुम्ही माझे लोक व्हाल. मी सांगतो ते सर्व पालन करा, म्हणजे तुमचे कल्याण होईल.'" – (यिर्मया ७:२२-२३)

देवाला बलिदान हवे होते असे मुळीच नव्हते; उलट, त्याने दयाळूपणे आदामाला त्याच्या अंतःकरणात काय चाललं आहे हे दाखवलं. त्यामुळे आदामाला पश्चात्ताप करण्याची संधी मिळाली. त्या बळी दिलेल्या कोकरामध्ये आदामाने स्वतःच्या चुकीच्या विचारसरणीचं फळ पाहिलं–त्याचा न्याय करण्याचा आणि दोषारोप लावण्याचा स्वभाव शेवटी मृत्यूकडे, आणि तेही निष्पाप्याच्या मृत्यूकडे नेणारा ठरला.

आदामाच्या मनात असलेल्या चुकीच्या विचारांचं प्रत्यक्ष प्रकट रूप त्या कोकराच्या मृत्यूमध्ये दिसलं. त्या बळीमधूनच हे स्पष्ट झालं की त्याच्या अंतःकरणात न्याय करणे, दोषारोप करणे आणि शेवटी देवाच्या पुत्राचा वध करण्याची प्रवृत्ती होती.

धडा 7

पहा, हा मनुष्य!

जेव्हा देवाचा पुत्र रक्ताने माखलेल्या अवस्थेत लोकांसमोर आणला गेला–फटके मारलेला, अपमानित केलेला, मारहाण सहन केलेला–तेव्हा पिलाताने फक्त त्या दिवशी यरुशलेहेमध्ये असलेल्या लोकांनाच नाही, तर संपूर्ण मानवजातीला उद्देशून म्हटले: *"हा तो मनुष्य!" (योहान १९:५).*

जेव्हा आपण देवाच्या प्रिय पुत्राकडे पाहतो–जो त्याच्यावर आरोप करणाऱ्यांसमोर निश्चयाने उभा होता आणि ज्याच्या मृत्यूसाठी लोक आक्रोश करत होते–तेव्हा आपल्याला आपल्या स्वतःच्या स्वभावाची खरी ओळख पटते. ख्रिस्ताच्या खटल्यामध्ये, त्याच्यावर लावण्यात आलेल्या आरोपांमध्ये आणि त्याच्या मृत्यूमध्ये आपण पाहतो की सैतानाने आदामाच्या हृदयात पेरलेले वाईट बीज पूर्णपणे उगवून आले आहे.

ख्रिस्त, जो स्त्रीपासून जन्मलेला (गलतीकर ४:४) आणि मातीपासून बनलेला होता, तो आपल्यासाठी शापित ठरला, जेणेकरून आपण आपल्या अंतकरणात असलेल्या वाईटाचा स्पष्ट शोध घेऊ शकू. देवाला हेच हवे होते की, आपण आपल्या पापांची आणि त्याच्यावरील अविश्वासाची जाणीव करून घ्यावी आणि पश्चात्ताप करावा. त्याने आपल्यासाठी चांगल्या योजना आखल्या आहेत, यावर आपण विश्वास ठेवावा. त्यामुळे आपण योग्य गोष्टीसाठी प्रार्थना करू शकतो आणि त्याच्याकडे दया मागणाऱ्या प्रत्येकाला ती मिळेल, यावर ठाम राहू शकतो.

"परमेश्वराने ख्रिस्ताद्वारे जगाशी समेट घडवून आणत होता" (२ करिंथकर ५:१९) जसे देवाने आदामाला निष्पाप कोकरू बळी द्यायला सांगितले, जेणेकरून त्याला स्वतःच्या मनात काय आहे हे समजू शकेल, तसेच देवाने स्वतःचा पुत्र आपल्या हाती सोपवला, जेणेकरून आपण आपली खरी स्थिती ओळखू शकू आणि पश्चात्ताप करू.

जेव्हा हताश आणि पडलेल्या स्थितीतील माणूस क्रूसाजवळ येतो, तेव्हा त्याला वाटते की हा न्याय त्याच्यावरील पापांसाठी दिला गेला आहे, आणि त्यामुळे त्याला समाधान वाटते.

परमेश्वर राज्य करतो; पृथ्वी उल्लास करो; द्वीपसमूह हर्ष करो! ढग व अंधार त्याच्याभोवती आहेत; नीती व न्याय त्याच्या राजासनाचा आधार आहेत. त्याच्यापुढे अग्नी चालतो, आणि त्याच्या सभोवतालचे शत्रू जाळून टाकतो. –स्तोत्रसंहिता ९७:१-३

आपल्याबद्दल ख्रिस्त शाप झाला आणि त्याने आपल्याला नियमशास्त्राच्या शापापासून खंडणी भरून सोडवले; "जो कोणी झाडावर टांगलेला आहे तो शापित आहे" असा शास्त्रलेख आहे" –गलतीकरांस ३:१३

परमेश्वराचा बोध शहाण्या लोकांसाठी जीवनाचा स्रोत आहे (नीतिसूत्रे १३:१४), पण जे मनाने कटू आणि शापाने भरलेले असतात, त्यांच्यासाठी तोच नियम शिक्षा ठरतो.

"तरीपण नियमशास्त्र पवित्र आहे, आणि आज्ञा पवित्र, यथान्याय व उत्तम आहे. तर मग जे उत्तम ते मला मरण असे झाले काय? कधीच नाही! पाप ते पापच दिसावे, म्हणून जे उत्तम त्याच्या योगे ते माझ्या ठायी मरण घडवणारे असे झाले, आणि आज्ञेच्या योगे पाप पराकाष्ठेचे पापिष्ट व्हावे म्हणून असे झाले." –रोमकर ७:१२-१३

आदामाने स्वतःहून पाप व मृत्यूचा नियम स्वीकारला, जो अपराधासाठी शिक्षा आणि मृत्यूची मागणी करत होता. पण आपल्या भ्रमात त्याने हा नियम परमेश्वराचा आहे असे समजून घेतले.

"न्याय करण्याच्या मिषाने, उपद्रव योजून अन्याय करणाऱ्या न्यायासनाचा तुझ्याशी काही संबंध असेल काय?" –स्तोत्रसंहिता ९४:२०

माणूस स्वाभाविकपणे सर्व गोष्टी आदामाच्या दोषारोपाच्या आणि शिक्षा करण्याच्या दृष्टिकोनातून पाहतो. त्यामुळे ख्रिस्ताच्या वधस्तंभालाही परमेश्वराची कठोर शिक्षा आणि मृत्यूची मागणी असे समजले जाते, जणू त्याने आपल्या पुत्राला आपल्या अपराधांसाठी बळी दिला. पण प्रत्यक्षात परमेश्वर आपल्या मर्यादित समजुतीनुसार आपल्याला त्याच्या अमर प्रेमाची आणि क्षमतेची जाणीव करून देत होता. त्याला इच्छा होती की आपण अंधकारातून बाहेर येऊ आणि हे समजून घेऊ की तो आपल्याला दोषी ठरवत नाही, तर आपणच स्वतःला आपल्या पापांमुळे मृत्यूसाठी योग्य ठरवतो. आपल्या स्वतःच्या दोषभावनेमुळे आणि इतरांना शिक्षा द्यायच्या वृत्तीमुळे हे स्पष्ट होते.

येशूच्या मृत्यूद्वारे आपण माणसातील खऱ्या स्वभावाची आणि आपल्या अस्तित्वातील शापाची ओळख घेतो. माणूस आपल्या समस्या सोडवण्यासाठी न्याय, दोषारोप आणि शिक्षा यांचाच अवलंब करतो.

जर मानवजातीने खरोखरच क्रूसाचा धडा शिकला असता—जो आपल्या पापी स्वभावाचे खरे स्वरूप उघड करतो—तर मागील २००० वर्षांचा इतिहास वेगळा असता. पण दुर्दैवाने, ख्रिस्ताने ज्या सत्याचे प्रकटीकरण केले, त्यालाच पुन्हा न्यायाच्या कटघऱ्यात उभे केले जात आहे. बहुतांश लोक देवाच्या लोकांना आणि त्यांच्या संदेशाला नाकारत आहेत, आणि या नकारात ते पुन्हा एकदा देवाच्या पुत्रालाच नाकारत आहेत.

आता आपण पाहू की न्यायाची ही प्रक्रिया कशी घडते—कसे आपण तो देवाचा न्याय आहे असे समजतो, पण प्रत्यक्षात आपणच इतरांवर केलेला न्याय देवावर लादत असतो.

जसे परमेश्वराने क्रूसावरील घटनेतून आपल्याला दाखवले की, माणूस खरेतर कसा आहे, आणि तो स्वतःच्या प्रतिमेला एक कठोर न्यायाधीश म्हणून पाहण्यास तयार आहे. पण हे सर्व आपल्याला स्वतःच्या चुकीच्या समजुती ओळखून पश्चात्ताप करण्याची संधी मिळावी यासाठी आहे.

धडा 8

पित्याचा न्याय करणे

आणखी तो म्हणाला, "कोणाएका मनुष्याला दोन मुलगे होते; त्यांपैकी धाकटा बापाला म्हणाला, 'बाबा, मालमत्तेचा माझा वाटा मला द्या.' तेव्हा त्याने आपल्या मिळकतीची त्यांच्यात वाटणी केली. मग फार दिवस झाले नाहीत तोच धाकटा मुलगा सर्वकाही जमा करून दूर देशी निघून गेला; आणि तेथे त्याने चैनबाजी करून आपली मालमत्ता उधळून टाकली." – लूक १५:११-१३

ही गोष्ट अनेक पालकांच्या मनाला लागू शकते. मित्र-मैत्रिणींच्या संगतीत असताना मुलं आपल्या पालकांकडे वेगळ्या नजरेने पाहू लागतात. पालक आपल्या मुलांना वाईट प्रसंगांपासून वाचवण्याचा प्रयत्न करतात, पण मुलांना तोच प्रयत्न बंधन आणि नियंत्रण वाटतो. काही पालक खरोखरच मुलांवर कठोर नियंत्रण ठेवतात, पण येशूने सांगितलेल्या या गोष्टीत तसं नव्हतं.

धाकट्या मुलाने वडिलांकडे आपला हिस्सा मागितल्यावर तो खरं तर त्यांच्याशीच एक प्रकारचा निर्णय घेतो. त्याच्या या मागणीचा अर्थ असा आहे की, "माझा हिस्सा मिळायला तुमच्या मरणाची वाट पाहण्यापेक्षा, मला तो आत्ताच द्या!"

या गोष्टीत वडील रागावून काहीही बोलत नाहीत, ना त्याला दोष देतात. उलट, ते दोन्ही मुलांना आपली संपत्ती वाटून देतात. ग्रीक भाषेत "बायोस" हा शब्द वापरला आहे, ज्याचा अर्थ "जीवन" असा होतो. वडिलांना हे समजत होतं की त्यांचा धाकटा मुलगा अजून अपरिपक्व आहे आणि बाहेरच्या जगात त्याला अनेक अडचणींना सामोरं जावं लागेल. तरीसुद्धा, ते आपल्या मुलाला संपूर्ण प्रेमाने आणि समजूतदारपणाने त्याच्या इच्छेप्रमाणे वागू देतात, जरी त्यासाठी त्यांना स्वतःच्या भावना बाजूला ठेवाव्या लागत असल्या तरी.

मुलगा या भेटीसाठी कोणतेही आभार मानत नाही, त्यामुळे त्याला तिचे खरे मूल्य कळत नाही. म्हणूनच तो बेधडकपणे पैसे खर्च करतो, कारण त्याला त्यामागची किंमत समजत नाही. वडिलांसाठी हा मोठा त्याग होता, पण मुलाने त्याची कदर केली नाही.

काही काळाने त्याचे सगळे पैसे उडून जातात आणि त्याला आपल्या चुकीच्या निर्णयांचे परिणाम भोगावे लागतात. परिस्थिती खूपच बिकट झाल्यावर त्याला घराची आठवण येते.

नंतर तो शुद्धीवर येऊन म्हणाला, 'माझ्या बापाच्या कितीतरी मोलकर्‍यांना भाकरीची रेलचेल आहे! आणि मी तर येथे भुकेने मरतो आहे. मी उठून आपल्या बापाकडे जाईन व त्याला म्हणेन, बाबा, मी स्वर्गाविरुद्ध व तुमच्याविरुद्ध पाप केले आहे; आता तुमचा मुलगा म्हणवून घ्यायला मी योग्य नाही; आपल्या एका मोलकर्‍याप्रमाणे मला ठेवा.' — लूक १५:१७–१९

या वाक्यांमधून आपल्याला मुलाच्या विचारसरणीचा अंदाज येतो. त्याला वाटतं की, आता तो वडिलांच्या प्रेमाचा अधिकारी राहिलेला नाही आणि त्याला त्यांच्याशी एक नोकर म्हणूनच वागावं लागेल. तो घरी असताना त्याला वडील जणू एक कठोर मालक असल्यासारखे वाटायचे. त्याला असं वाटलं होतं की, वडील त्याच्यावर बंधनं घालत आहेत आणि त्याचं स्वातंत्र्य हिरावून घेत आहेत, म्हणूनच त्याने घर सोडण्याचा निर्णय घेतला.

मात्र, जेव्हा तो परत येतो, तेव्हा त्याची वडिलांबद्दलची तीच चुकीची धारणा स्पष्ट होते. त्याच्या मनात माफी मागण्याचा विचारही येत नाही. तो फक्त स्वतःच्या चुकांबद्दल आणि त्याला मिळणाऱ्या शिक्षेबद्दल विचार करतो. खरं तर, न्याय तोच स्वतःवर करत असतो – आणि ते पण स्वतःच्याच विरोधात. त्याला हे कळून चुकतं की, वडिलांशिवाय तो राहू शकत नाही, पण त्याच वेळी त्याला असं वाटतं की, आपल्या चुकीची शिक्षा भोगल्याशिवाय त्याला परत स्वीकारलं जाणार नाही. परिस्थिती बदलली असली तरी त्याच्या दृष्टीने वडील अजूनही एक कठोर मालकच आहेत.

"मग तो उठून आपल्या बापाकडे गेला. तो दूर आहे तोच त्याच्या बापाने त्याला पाहिले. त्याला त्याचा कळवळा आला आणि धावत जाऊन त्याच्या गळ्यात गळा घालून त्याने त्याचे मुके घेतले." — लूक १५:२०

मुलाला वाटत होतं की त्याच्या चुकीमुळे वडिलांनी त्याला दूर लोटलं असेल, पण सत्य याच्या अगदी उलट होतं. वडील तर रोज त्याची वाट पाहत होते, त्याच्या परतीची आस लावून बसले होते. त्यांनी त्याच्यावर कधीच राग धरला नव्हता किंवा त्याचा तिरस्कार केला नव्हता. उलट, त्यांनी त्याला माफ केलं होतं, कारण त्यांचं त्याच्यावर अनंत प्रेम होतं.

कल्पना करा, वृद्ध पिता आनंदाश्रूंनी डोळे भरून, स्वतःच्या मुलाकडे धावत जातोय. त्याला घट्ट मिठी मारतोय, प्रेमानं चुंबन घेतोय. तिथे ना राग आहे, ना शिक्षा, ना आरोप—फक्त निस्वार्थ प्रेम आहे. पण मुलगा अजूनही त्याच्या वडिलांविषयीच्या जुन्याच समजुतीत अडकलेला आहे.

"मुलगा त्याला म्हणाला, 'बाबा, मी स्वर्गाविरुद्ध व तुमच्याविरुद्ध पाप केले आहे; आता तुमचा मुलगा म्हणवून घेण्यास मी योग्य नाही." — लूक १५:२१

मुलाने स्वतःच्या चुकीची जाणीव तर केली, पण त्याच्या मनात भीती होती. त्याला वाटत होतं की त्याला आता एक मुलगा म्हणून नव्हे, तर फक्त एक नोकर म्हणूनच स्वीकारलं जाईल. तो वडिलांच्या प्रेमावर विश्वास ठेवू शकत नव्हता.

"पण बापाने आपल्या दासांना सांगितले, 'लवकर उत्तम झगा आणून ह्याला घाला, ह्याच्या हातात अंगठी व पायांत जोडे घाला, आणि पुष्ट वासरू आणून कापा; आपण खाऊ आणि आनंदोत्सव करू; कारण हा माझा मुलगा मेला होता, तो पुन्हा जिवंत झाला आहे; हरवला होता, तो सापडला आहे.' मग ते आनंदोत्सव करू लागले." — लूक १५:२२–२४

वडिलांनी मात्र मुलाला एका नोकरासारखं नव्हे, तर आपल्या लाडक्या मुलासारखंच स्वीकारलं. त्यांच्यासाठी त्याच्या चुकांपेक्षा त्याचा परत येणं महत्त्वाचं होतं. त्यांनी त्याला प्रेम दिलं, सन्मान दिला, आणि मोठ्या आनंदात त्याचं स्वागत केलं. मुलाला अजूनही हे समजून घ्यायला वेळ लागणार होता—की त्याच्या वडिलांचं प्रेम अटींना लागू नव्हतं, ते नुसत्या कर्मांवर अवलंबून नव्हतं, ते प्रेम निखळ आणि शाश्वत होतं.

इथे धाकट्या मुलाची गोष्ट संपते. आपण त्याला वडिलांच्या मेजाशी बसलेला पाहतो—सुंदर वस्त्र घातलेला आणि त्याच्या स्वागतासाठी आनंदसोहळा सुरू आहे. पण त्याने वडिलांचे प्रेम स्वीकारले का? की त्याच्या मनात अजूनही गुलामगिरीचं बंधन होतं? हा निर्णय आता वाचकावर सोपवलेला आहे. तुम्ही काय करणार? वडिलांचे प्रेम स्वीकारणार का, की मनाच्या एका कोपऱ्यात अजूनही स्वतःला गुलाम समजणार? स्वर्गातील आपल्या वडिलांनी कधीच तुमचा न्याय केला नाही. त्यांनी तुम्हाला तुमचं आयुष्य दिलं आहे, आणि ते तुम्ही कसं वापरावं, याचा कोणताही आग्रह धरला नाही. त्यांनी तुम्हाला कधीच दोष दिला नाही—तरीसुद्धा तुम्ही त्यांना कडक शिस्त लावणारा मालक समजता का? जेव्हा तुम्ही त्यांच्याकडे परत जाता, तेव्हा त्याचे उबदार आलिंगन तुम्हाला जाणवते का? त्यांच्याशिवाय राहणं अशक्य आहे, हे तुम्हाला कळतंय का? तुम्ही त्याचे मुलं आहात—हे तुम्ही स्वीकारणार का?

"आता मी म्हणतो की, वारस जोपर्यंत बाळ आहे तोपर्यंत तो सर्वांचा धनी असूनही त्याच्यामध्ये व गुलामामध्ये काही भेद नसतो; पण बापाने ठरवलेल्या मुदतीपर्यंत तो पालकांच्या व कारभाऱ्यांच्या स्वाधीन असतो. तसे आपणही बाळ होतो तेव्हा जगातील प्राथमिक शिक्षणाच्या दास्यात होतो; परंतु काळाची पूर्णता झाली, तेव्हा देवाने आपल्या पुत्राला पाठवले; तो स्त्रीपासून जन्मलेला, नियमशास्त्राधीन जन्मलेला असा होता. ह्यात उद्देश हा होता की, जे

नियमशास्त्राधीन होते त्यांना त्याने खंडणी भरून सोडवावे, आणि आपल्याला पुत्राचा हक्क मिळावा. तुम्ही पुत्र आहात, म्हणून देवाने “अब्बा! बापा!” अशी हाक मारणाऱ्या आपल्या पुत्राच्या आत्म्याला तुमच्याआमच्या अंतःकरणांत पाठवले आहे. म्हणून तू आतापासून गुलाम नाहीस तर पुत्र आहेस; आणि पुत्र आहेस तर ख्रिस्ताच्या द्वारे देवाचा वारसही आहेस." — गलतीकर ४:१–७

मोठ्या मुलालाही त्याच न्यायबुद्धीच्या प्रश्नांचा सामना करावा लागतो. त्याचं मनही त्याच्या धाकट्या भावासारखंच विचार करतं, पण त्याची स्थिती वेगळी असल्यामुळे त्याची प्रतिक्रिया वेगळी असते.

त्याचा वडील मुलगा शेतात होता; तो घराजवळ आला तेव्हा त्याने गायनवादन व नृत्य ह्यांचा आवाज ऐकला. तेव्हा त्याने एका चाकरास बोलावून विचारले, ‘हे काय चालले आहे?’ त्याने त्याला सांगितले, ‘तुमचा भाऊ आला आहे; आणि तो तुमच्या वडिलांना सुखरूप परत मिळाला म्हणून त्यांनी पुष्ट वासरू कापले आहे.’ तेव्हा तो रागावला व आत जाईना; म्हणून त्याचा बाप बाहेर आला व त्याची समजूत घालू लागला; परंतु त्याने बापाला उत्तर दिले, ‘पाहा, मी इतकी वर्षे तुमची सेवाचाकरी करत आहे, आणि तुमची एकही आज्ञा मी कधीच मोडली नाही; तरी मला आपल्या मित्रांबरोबर आनंदोत्सव करण्यासाठी तुम्ही कधी करडूही दिले नाही. पण ज्याने तुमची संपत्ती कसबिणींबरोबर खाऊन टाकली तो हा तुमचा मुलगा आला आणि तुम्ही त्याच्यासाठी पुष्ट वासरू कापले.’ त्याने त्याला म्हटले, ‘बाळा, तू तर माझ्याबरोबर नेहमीच आहेस, आणि माझे जे काही आहे ते सर्व तुझेच आहे. तरी उत्सव आणि आनंद करणे योग्य आहे; कारण हा तुझा भाऊ मेला होता, तो जिवंत झाला आहे; हरवला होता, तो सापडला आहे.’’— लूक १५:२५–३२

मोठ्या मुलानेही वडिलांना कठोर आणि अन्यायकारी समजले. तो वडिलांची सेवा एका मुलासारखी नव्हे, तर गुलामासारखी करत होता. जेव्हा वडिलांनी धाकट्या मुलावर प्रेमाचा वर्षाव केला, तेव्हा त्याने त्यांना उधळपट्टी करणारे आणि अयोग्य निर्णय घेणारे मानले. मोठा मुलगा त्याच ख्रिस्ती समाजाचे प्रतीक आहे, जे देवाची सेवा प्रेमाने नव्हे, तर गुलामासारखी फक्त बक्षिसाच्या अपेक्षेने करतात. ते त्यांच्यापेक्षा पापी आणि भटकलेल्यांचा तिरस्कार करतात. स्वतःच्या चांगल्या आचरणाची तुलना बाहेरच्या पापी लोकांशी करून ते स्वतःला योग्य समजतात, पण प्रेमाने त्यांना स्वीकारायला किंवा त्यांच्या भूतकाळाला माफ करायला तयार नसतात. खरं तर, खरोखर हरवलेला कोण? धाकट्या मुलाला कळलं होतं की तो हरवला आहे, पण मोठ्या मुलाला ते सुद्धा नव्हते.

या दोघांनीही वडिलांकडे प्रेमळ पालक म्हणून न पाहता, एका कठोर स्वामीसारखं पाहिलं. त्यांनी त्यांच्या प्रेमात कुठेही दयेचा विचार केला नाही. वडिलांनी दोघांनाही प्रेम स्वीकारण्याची आणि त्यात समाधान मानण्याची विनंती केली. त्यांना खऱ्या अर्थाने वडिलांच्या प्रेमळ स्वभावाचा अनुभव यायला हवा होता, जेणेकरून त्यांची ही कठोर आणि शिक्षेवर आधारित मानसिकता बदलू शकेल—जी त्यांनी आदामकडून घेतली होती.

धडा 9

पित्याचे प्रकटीकरण

जसे आपण आधी पाहिले, रोमकरांस 5:16 सांगते की "ज्या न्यायामुळे शिक्षा होते, त्याची सुरुवात आदामपासून झाली." याचा अर्थ असा की एका माणसामुळे पाप जगात आले आणि त्याच्यामुळे मृत्यूही पसरला.

"एका माणसाच्या द्वारे पाप जगात शिरले आणि पापाच्या द्वारे मरण शिरले; आणि सर्वांनी पाप केल्यामुळे सर्व माणसांमध्ये अशा प्रकारे मरण पसरले." – रोमकरांस 5:12

आदामाने केलेले खरे पाप म्हणजे शिक्षेच्या भावनेने न्याय करणे. हे देवाच्या चरित्राच्या पूर्णपणे विरोधात आहे. दोष लावणारा आणि शिक्षा करणारा न्याय माणसाला मृत्यूच्या दिशेने नेत असतो, आणि याच न्यायामुळे मृत्यू जगात आला.

"बंधूंनो, एकमेकांविरुद्ध बोलू नका. जो बंधूविरुद्ध बोलतो व आपल्या बंधूला दोषी ठरवतो तो नियमाविरुद्ध बोलतो व नियमाला दोषी ठरवतो; आणि जर तू नियमाला दोषी ठरवतोस तर तू नियम पाळणारा नव्हेस, न्यायाधीश आहेस." – याकोब 4:11

या पापी मनोवृत्तीमुळे माणसं देवाला चुकीच्या नजरेने पाहतात आणि त्याच्यावर स्वतःच्या दोषारोपांच्या भावना लादतात.

"असे तू केलेस तरी मी उगा राहिलो; मी तुझ्यासारखाच आहे असे तुला वाटले; तथापि मी तुझा निषेध करीन. मी तुझी कृत्ये तुझ्यापुढे मांडीन." – स्तोत्र 50:21

माणसाच्या या चुकीच्या समजुती दूर करण्यासाठी, स्वर्गीय पित्याने आपला पुत्र जगात पाठवला, जेणेकरून तो आपल्याला खऱ्या देवाचा स्वभाव दाखवू शकेल. येशूने आपल्या कार्याबद्दल असे सांगितले:

"जे काम तू मला करायला दिलेस ते पुरे करून मी पृथ्वीवर तुझा गौरव केला आहे."

–योहान 17:4

येशूने पित्याची खरी ओळख जगासमोर आणली. तो आपल्या शिष्यांना म्हणाला:

"येशूने त्याला म्हटले : "फिलिप्पा, मी इतका काळ तुमच्याजवळ असूनही तू मला ओळखत नाहीस काय? ज्याने मला पाहिले आहे त्याने पित्याला पाहिले आहे; तर 'आम्हांला पिता दाखवा' असे तू कसे म्हणतोस?" – योहान 14:9

येशूने स्पष्ट सांगितले की, " ज्याने मला पाहिले आहे त्याने पित्याला पाहिले आहे." त्यामुळे माणसाने देवाला समजून घेतले नाही तर तो त्याच्या खऱ्या प्रेमाला गमावून बसतो.

"देवाने जगावर एवढी प्रीती केली की, त्याने आपला एकुलता एक पुत्र दिला, अशासाठी की, जो कोणी त्याच्यावर विश्वास ठेवतो त्याचा नाश होऊ नये तर त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त व्हावे. देवाने आपल्या पुत्राला जगाचा न्यायनिवाडा करण्यासाठी नव्हे, तर त्याच्या द्वारे जगाचे तारण व्हावे म्हणून पाठवले." – योहान 3:16-17

देवाने येशूला जगाचा न्याय करण्यासाठी पाठवले नाही, कारण तो स्वतः कोणालाही दोषी ठरवत नाही. त्याने आपला पुत्र पाठवला, जेणेकरून आपण खऱ्या देवाला ओळखून दोषारोपांच्या मानसिकतेतून मुक्त होऊ शकू.

"जो त्याच्यावर विश्वास ठेवतो त्याच्यावर न्याय-निवाड्याचा प्रसंग येत नाही. जो विश्वास ठेवत नाही त्याचा न्यायनिवाडा होऊन चुकला आहे; कारण त्याने देवाच्या एकुलत्या एक पुत्राच्या नावावर विश्वास ठेवला नाही." – योहान 3:18

जे लोक येशूच्या नावावर किंवा त्याच्या चरित्रावर विश्वास ठेवतात, त्यांना देव दोषी ठरवत नाही, कारण येशूने कधीच कोणावरही न्याय केला नाही किंवा दोष दिला नाही. येशूला ओळखणे म्हणजे हे समजून घेणे की देवही कोणालाही दोषी ठरवत नाही. जे येशूवर विश्वास ठेवत नाहीत, त्यांना हे सत्य समजत नाही की देव कोणावरही दोषारोप करत नाही. त्यामुळे आदामकडून मिळालेल्या वारशामुळे, असे लोक इतरांना दोषी ठरवतात आणि चुकीच्या समजुतीत राहतात की देव पाप्यांना त्यांच्या पापांसाठी शिक्षा करतो.

आपण येशूच्या चरित्रावर विश्वास ठेवला पाहिजे–की तो कोणालाही दोष देत नाही–तेंव्हाच आपण देवाच्या न्यायाच्या भीतीपासून मुक्त होऊ शकतो. हेच एकमेव सत्य आपल्याला दोषारोपांच्या मानसिकतेपासून मुक्त करू शकते, जे आपले जीवन अस्थिर करते. बऱ्याच लोकांचे असे मत आहे की येशू क्रूसावर मरण्यासाठी आला आणि जो कोणी क्रूस स्वीकारणार नाही, त्याला देव

दोषी ठरवेल आणि नरकात टाकेल. जर हे खरं असतं, तर याचा अर्थ असा झाला असता की देवाने जगावर न्याय आणण्यासाठीच आपला पुत्र पाठवला. जर देवाने केवळ एका व्यक्तीलाही क्रूस नाकारल्यामुळे दोषी ठरवलं असतं, तर याचा अर्थ क्रूसामुळे लोकांवर न्याय येतो असाच झाला असता.

"जे काम तू मला करायला दिलेस ते पुरे करून मी पृथ्वीवर तुझा गौरव केला आहे." – योहान 17:4

जर येशूचे कार्य पूर्ण झाले होते, तर तो क्रूसावर मरण्याच्या आधीच असे कसे म्हणू शकला?

"जे मुख्य याजक, मंदिराचे सरदार व वडील त्याच्यावर चालून आले होते त्यांना येशू म्हणाला, “जसे लुटारूवर जावे तसे तुम्ही तलवारी व सोटे घेऊन निघालात काय? मी दररोज मंदिरात तुमच्याबरोबर असे तरी तुम्ही माझ्यावर हात टाकला नाही; पण ही तुमची घटका आणि अंधाराची सत्ता आहे." – लूक 22:52-53

येशूचे क्रूसावरील मरण अंधाराच्या शक्तीचा परिणाम होते. ही शैतानाच्या सुरुवातीपासूनच्या इच्छेची पूर्तता होती, तसेच हे आदमाच्या पापात पडल्यानंतर देवाच्या पुत्राबद्दल वाटणाऱ्या रागाचे प्रगटीकरण होते.

येशूचा क्रूस माणसाच्या अंतःकरणाचा खरा चेहरा दाखवतो. तो दाखवतो की माणसाच्या मनात देवाविषयी एक नैसर्गिक, नकळत असलेली शत्रुत्वाची भावना आहे (रोमकरांस 8:7). देवाने माणसांना त्याच्या पुत्राचा वध करण्यास परवानगी दिली, जेणेकरून त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या आत असलेली दुष्टता स्पष्टपणे दिसावी–तीच दुष्टता जी आदामकडून आपल्याला वारसा मिळाली आहे.

देवाचे प्रेम किती अगम्य आहे! त्याने आपल्या स्वतःच्या पुत्राला यातना भोगू दिल्या, तरीही त्याने आपल्याला दोषी ठरवले नाही. येशूने क्रूसावर असताना जे शब्द उच्चारले, तेच देवाच्या हृदयातील भावना व्यक्त करतात:

“हे बापा, त्यांना क्षमा कर; कारण ते काय करतात हे त्यांना समजत नाही.” – लूक 23:34

"देव ख्रिस्तामध्ये स्वत:बरोबर जगाचा समेट करत होता." तो लोकांच्या पापांचा हिशोब ठेवत नव्हता..." – २ करिंथकर 5:19

क्रूस आपल्याला दाखवतो की आपण त्याच्या पुत्राचा वध केल्यानंतरही, देव आपल्याला माफ करण्यास तयार होता. येशूने जगासमोर हे स्पष्ट केले की देव न्याय करून शिक्षा देणारा नाही, तर कृपा आणि दया देणारा आहे.

"आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीती कर व आपल्या वैऱ्याचा द्वेष कर,' असे सांगितले होते, हे तुम्ही ऐकले आहे. मी तर तुम्हांला सांगतो, तुम्ही आपल्या वैऱ्यांवर प्रीती करा, [जे तुम्हांला शाप देतात त्यांना आशीर्वाद द्या, जे तुमचा द्वेष करतात त्यांचे बरे करा] आणि जे तुमचा छळ करतात [व तुमच्या पाठीस लागतात] त्यांच्यासाठी प्रार्थना करा. अशासाठी की, तुम्ही आपल्या स्वर्गातील पित्याचे पुत्र व्हावे; कारण तो वाइटांवर व चांगल्यांवर आपला सूर्य उगववतो आणि नीतिमानांवर व अनीतिमानांवर पाऊस पाडतो." – मत्तय 5:43-45

आपला स्वर्गीय पिता त्याच्या शत्रूवरही प्रेम करतो. जो त्याला शाप देतो, त्याला तो आशीर्वाद देतो. हेच येशूने पृथ्वीवर जगताना दाखवले. येशूने कधीही कोणावर न्याय केला नाही, दोष दिला नाही किंवा शिक्षा केली नाही. त्याऐवजी, आदामाच्या संततीने त्यालाच दोषी ठरवले आणि क्रूसावर ठार मारले.

येशूने स्वतःला न्याय, दोषारोप आणि मृत्यू सहन करू दिले, फक्त आपल्या अंतःकरणातील वास्तविकता प्रकट करण्यासाठी. पण त्याचा हेतू आपल्याला दोषी ठरवणे नव्हता, तर आपण किती मोठ्या अंधकारात आहोत हे दाखवून, त्याने आपल्याला क्षमा आणि कृपेची संधी दिली.

"शिवाय अपराध वाढावा म्हणून नियमशास्त्राचा प्रवेश झाला; तरी जेथे पाप वाढले तेथे कृपा त्यापेक्षा विपुल झाली." – रोमकर 5:20

येशू निर्दोष होता. तो लोकांसाठी आनंद आणि आशीर्वादाचा स्रोत होता. त्याने रुग्णांना बरे केले, मृतांना उठवले, मुलांना आशीर्वाद दिला आणि सर्वांना सांगितले की त्यांचा स्वर्गीय पिता त्यांच्यावर प्रेम करतो. तो पापात वावरणाऱ्या लोकांना सावध करत असे, त्यांना पश्चात्ताप करण्यास सांगत असे.

येशूचे निर्मळ जीवन हे एकमेव सत्य प्रमाण आहे की देव कसा आहे. त्याचाच स्वभाव आपल्याला सत्य आणि असत्य यामधला खरा भेद समजावतो. जर आपण देवाबद्दलचे हे प्रगटीकरण स्वीकारले नाही, तर आपण बायबल वाचताना गोंधळून जाऊ. कारण आपल्याला आदामकडून मिळालेली प्रवृत्ती आहे की आपण दोष देवावर टाकतो.

आदामाने फळ खाल्ल्यानंतर देवाने विचारले असता, त्याने दोष देवावरच टाकला. हीच प्रवृत्ती आजही प्रत्येक वाचकाच्या मनात असते. विशेषतः, जुन्या करारातील गोष्टी वाचताना, आपली नैसर्गिक प्रवृत्ती त्यावर न्याय करण्याची असते. येशू आपल्या पृथ्वीवरील जीवनाने दाखवतो की जुन्या करारातील गोष्टी योग्य प्रकारे कशा वाचाव्या. जर आपण हे समजून न घेतले आणि येशूमध्ये प्रकट झालेली देवाची महिमा नाकारली, तर बायबल वाचताना आपल्या डोळ्यावर एक पडदा राहील.

"तर मग आम्हांला अशी आशा असल्यामुळे आम्ही फार धिटाईने बोलतो; इस्राएल लोकांनी जे नाहीसे होत चालले होते त्या तेजाकडे एकसारखी दृष्टी लावू नये 'म्हणून मोशे आपल्या मुखावर आच्छादन घालत असे,' तसे आम्ही करत नाही. परंतु त्यांची मने कठीण झाली; कारण जुना करार वाचून दाखवण्यात येतो तेव्हा तेच आच्छादन आजपर्यंत तसेच न काढलेले राहते; ते ख्रिस्तामध्ये नाहीसे होते. आजपर्यंत मोशेचा ग्रंथ वाचून दाखवण्यात येतो तेव्हा त्यांच्या अंतःकरणावर आच्छादन राहते; परंतु त्यांचे अंतःकरण प्रभूकडे वळले म्हणजे 'आच्छादन काढले जाते.' प्रभू आत्मा आहे;1 आणि जेथे प्रभूचा आत्मा आहे तेथे मोकळीक आहे. परंतु आपल्या मुखांवर आच्छादन नसलेले आपण सर्व जण आरशाप्रमाणे 'प्रभूच्या वैभवाचे' प्रतिबिंब पाडत आहोत;2 आणि प्रभू जो आत्मा त्याच्या द्वारे, तेजस्वितेच्या परंपरेने, आपले रूपांतर होत असता आपण त्याच्याशी समरूप होत आहोत." – २ करिंथकर 3:12-18

जेव्हा तुम्हाला समजून घ्यायचे असेल की देव कसा वागतो, तेव्हा नवीन करारातील पहिल्या चार सुवार्तांवर लक्ष द्या. त्या तुम्हाला देवाच्या स्वभावाचा खरा आरसा दाखवतात. येशूने हरवलेल्या दोन मुलांच्या गोष्टीत दाखवले की पिता न्याय करत नाही; उलट, मुलांनीच पित्याचा न्याय केला. पण मग अशा वचनांचे काय?

"आता सर्वकाही तुम्ही ऐकले; सर्वांचे सार हे की देवाचे भय धर व त्याच्या आज्ञा पाळ; मनुष्यकर्तव्य काय ते एवढेच आहे. सगळ्या बऱ्यावाईट गुप्त गोष्टींचा न्याय करताना देव सगळ्या कृत्यांची झाडाझडती घेईल." – उपदेशक १२:१३-१४

"मी तुम्हांला सांगतो की, माणसे जो जो व्यर्थ शब्द बोलतील त्याचा हिशेब त्यांना न्यायाच्या दिवशी द्यावा लागेल. कारण तू आपल्या बोलण्यावरून निर्दोषी ठरशील आणि आपल्या बोलण्यावरून दोषी ठरशील." – मत्तय १२:३६-३७

"कारण आपणा सर्वांना ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर खऱ्या स्वरूपाने प्रकट झाले पाहिजे, ह्यासाठी की, प्रत्येकाला, त्याने देहाने केलेल्या गोष्टीचे फळ मिळावे; मग ते बरे असो किंवा वाईट असो." – २ करिंथकर ५:१०

ही वचने वाचल्यावर असे वाटते की देव प्रत्येक गोष्टीचा न्याय करतो. पण मग येशूने आपल्या जीवनातून दाखवलेली शिकवण आणि त्याचे शब्द यांच्याशी हे कसे जुळवायचे?

"पिता कोणाचाही न्याय करत नाही, तर न्याय करण्याचे सर्व काम त्याने पुत्राकडे सोपवून दिले आहे;" – योहान ५:२२

"तुम्ही देहबुद्धीने न्याय करता; मी कोणाचा न्याय करत नाही." – योहान ८:१५

हे नक्की आहे की न्याय होईल. हेही खरे आहे की आपण केलेल्या प्रत्येक कृतीचा आपल्याला सामना करावा लागेल. पण मुख्य प्रश्न असा आहे की न्याय करणार कोण? देव असे करू शकतो का की तो प्रत्येक गोष्टीला न्यायाच्या प्रक्रियेत आणेल, पण कोणावरही स्वतः न्याय करणार नाही?

होय, नक्कीच! न्याय होईल, आणि येशूने स्पष्टपणे दाखवले आहे की तो न्याय कसा होईल.

धडा 10

मीही तुला दोषी ठरवीत नाही

तुम्हाला न्यायाच्या दिवशी निर्भय राहायचे असेल, तर हा सर्वात सोपा सल्ला घ्या:

"इतरांचा न्याय करू नका, म्हणजे तुमचाही न्याय होणार नाही. कारण ज्या पद्धतीने तुम्ही इतरांचा न्याय कराल, त्याच पद्धतीने तुमचाही न्याय करण्यात येईल, ज्या मापाने तुम्ही मापून द्याल, त्याच मापाने तुम्हाला मापून देण्यात येईल." – मत्तय ७:१-२

पूर्वी मी हे वचन अशा दृष्टीने पाहायचो जणू देव आपल्या यादीत तुमच्या सगळ्या कृतींची नोंद घेत आहे आणि योग्य वेळी तुम्हाला त्याची शिक्षा देणार आहे. आदामकडून आलेल्या अपराधी भावनेमुळे, मला असे वाटायचे की, जो न्याय करतो आणि शिक्षा देतो, त्याचाच देव न्याय करेल आणि शिक्षा देईल. आता हे विचार पुन्हा लिहिताना मला आश्चर्य वाटते की मी इतकी मोठी विसंगती आधी का पाहू शकलो नाही.

पण मग असा न्याय कसा शक्य आहे, जिथे देव न्यायाची प्रक्रिया पूर्ण करतो, पण कुणालाही दोषी ठरवत नाही? चला, यावर येशूने दिलेले उत्तर पाहूया:

नंतर येशू जैतुनाच्या डोंगराकडे परतले. अगदी पहाटेच येशू पुन्हा मंदिराच्या अंगणात आले, त्यांच्याभोवती सर्व लोक जमले आणि ते बसून त्यांना शिकवू लागले. नियमशास्त्र शिक्षक व परूशी यांनी व्यभिचार करीत असताना धरलेल्या एका स्त्रीला त्यांच्याकडे आणले. त्यांनी तिला समुदायाच्या पुढे उभे केले आणि ते येशूंना म्हणाले, "गुरुजी, या स्त्रीला व्यभिचाराचे कृत्य करीत असतानाच धरले आहे. मोशेच्या नियमशास्त्रामध्ये आम्हास आज्ञा दिली आहे की अशा स्त्रियांना दगडमार करावा. परंतु आपण काय म्हणता?" – योहान ८:१-५

या स्त्रीला न्यायासाठी येशूकडे आणले गेले होते, पण तिच्याबद्दल बोलण्याच्या त्यांच्या पद्धतीवरून हे स्पष्ट होत होते की त्यांनी आधीच तिचा न्याय करून तिला दोषी ठरवले होते. 'कृत्य करीत असतानाच धरले' या विधानावरून असे वाटते की या पुरुषांना आधीच या घटनेची

कल्पना होती, किंवा तेच कदाचित याचे कारण होते. तरीही नियमशास्त्रानुसार ती अपराधी होती आणि मृत्युदंडास पात्र होती.

ते या प्रश्नाचा उपयोग त्यांना सापळ्यात पकडावे व दोष ठेवण्यास आधार मिळावा म्हणून करत होते. परंतु येशू खाली वाकून बोटाने जमिनीवर लिहू लागले. ते त्यांना प्रश्न विचारत राहिले, तेव्हा येशू सरळ उभे राहून त्यांना म्हणाले, “तुम्हामध्ये जो पापविरहित आहे त्यानेच तिच्यावर प्रथम दगड टाकावा.” – योहान ८:६-७

हे लोक येशूला अडचणीत आणू पाहत होते—जर त्याने स्त्रीला सोडून दिले, तर तो नियमशास्त्राच्या विरोधात जाईल, आणि जर तिला मारायला सांगितले, तर तो रोमी कायद्याच्या विरोधात ठरेल. पण येशू शांत राहिला. तो त्यांचे दुष्ट हेतू उघड करू शकला असता, त्यांच्या पापांचे प्रदर्शन करून त्यांना शिक्षा ठोठावू शकला असता, पण त्याने तसे काही केले नाही. त्याने फक्त जमिनीवर लिहिले.

ते त्याच्याकडे उत्तर मागतच राहिले, शेवटी येशू म्हणाला, "जो पापविरहित आहे त्यानेच तिच्यावर प्रथम दगड टाकावा." येशू, जो स्वतः परमेश्वराचा पुत्र होता, त्याने या लोकांच्या अंतःकरणातील गुपिते वाचली. त्याने हे सामर्थ्य एका वेळी प्रकटही केले होते.

"येशूंनी तिला सांगितले, “जा आणि तुझ्या पतीला इकडे बोलावून आण.” परंतु ती स्त्री म्हणाली, “मला पती नाही.” त्यावर येशू म्हणाले, “मला पती नाही हे जे तू म्हणतेस ते अगदी खरे आहे. कारण वस्तुस्थिती अशी आहे की तुला पाच पती होते आणि जो पुरुष सध्या तुझ्याबरोबर आहे, तो तुझा पती नाही. तू जे काही सांगितले, ते सर्व सत्य आहे.” – योहान ४:१६-१८

येशूने त्या स्त्रीला पाच नवरे असूनही आणि सहाव्यासोबत विवाह न करता संबंध ठेवत असतानाही तिच्या वर्तनासाठी दोषी ठरवले नाही. त्याने फक्त तिला तिच्या आयुष्याबद्दल माहिती आहे हे सांगितले. त्याचप्रमाणे, येशूने जमिनीवर लिहिले, याचा अर्थ त्याला त्या पुरुषांचे जीवन माहित होते, पण त्याने त्यांनाही दोषी ठरवले नाही. जसे येशूने त्या स्त्रीला विचारले की तिचा नवरा कोठे आहे, हे माहीत असून की ती विवाहबंधनात नाही, तसेच त्याला हे ही माहित होते की ह्या स्त्रीला न्यायदंडासाठी आणणारे पुरुषही पापमुक्त नव्हते. येशू त्यांना पश्चात्तापाची संधी देत होता, पण त्यांना दोषी ठरवत नव्हता.

"मग ते पुन्हा खाली वाकून जमिनीवर लिहू लागले. ज्यांनी हे ऐकले, ते सर्वजण प्रथम वयस्कर व नंतर एका पाठोपाठ एक असे सर्वजण निघून गेले आणि शेवटी येशू एकटेच त्या स्त्रीसोबत राहिले, ती स्त्री अद्याप तिथेच उभी होती." – योहान ८:८-९

येशूने धुळीत लिहिलेल्या गोष्टींमुळे त्या पुरुषांच्या मनात खंत निर्माण झाली. त्या शब्दांनी त्यांच्यावर आरोप किंवा न्याय केला नाही, तर त्यांच्या भूतकाळाच्या आठवणींवर प्रकाश दिला, जेणेकरून ते बरे होतील. येशूला त्यांच्या वयाचे ज्ञान होते, म्हणूनच ते वयानुसार निघून गेले. या पुरुषांनी स्वतःला न्यायाच्या प्रक्रियेत ओढले, कारण त्यांनी येशू आणि त्या स्त्रीवर न्याय करायचा प्रयत्न केला होता. हे आपल्याला सुरुवातीच्या काळातील एका प्रसंगाची आठवण करून देते. जेव्हा हवेने सैतानाच्या खोट्या गोष्टींवर विश्वास ठेवून आत्मिक व्यभिचार केला, तेव्हा आदामने स्वतःच्या चुका लपवण्यासाठी देवाच्या पुत्रावर आरोप ठेवला. त्याच्या स्वतःच्या निर्णयामुळे त्याने स्वतःवर न्याय आणला. योहान ८ मधील हा प्रसंग प्रत्यक्ष आयुष्यातील एक प्रतिबिंब आहे, जे आदामच्या वेळेस घडलेल्या गोष्टींचे प्रतीक आहे.

ह्या स्त्रीला आणणाऱ्या पुरुषांनी न्यायाचा निर्णय घेतला, कारण ते स्वतः तिला घेऊन आले आणि तिला येशूच्या समोर उभे केले. येशूने त्यांना न्यायासाठी बोलावले नव्हते, तर त्यांनी येशू आणि त्या स्त्रीला दोषी ठरवण्यासाठी हा प्रसंग रचला होता. परमेश्वर न्याय कसा करतो? तो आपल्याला आपल्या स्वतःच्या निर्णयांचे परिणाम भोगू देतो. जर आपण इतरांवर न्याय करायचा ठरवला, तर जीवनातील परिस्थिती अशा प्रकारे घडतील की आपण स्वतःवरही तसाच न्याय करू.

हे पुरुष त्यांच्या स्वतःच्या विवेकाने दोषी ठरले आणि त्यांनी स्वतःवरच न्याय केला. ते येशूकडून क्षमा मागू शकले असते, पण त्यांनी तसे केले नाही, कारण त्यांनीही त्या स्त्रीवर दया दाखवली नव्हती. जसे त्यांनी इतरांच्या पापांवर न्याय केला, तसेच त्यांनी स्वतःच्या पापांवरही न्याय केला आणि जगाचा प्रकाश असलेल्या येशूपासून क्षमा न पावत दूर निघून गेले.

येशूने त्यांचा न्याय केला नाही किंवा त्यांना दोषी ठरवले नाही. पण जेव्हा ते त्या प्रभूच्या उपस्थितीत आले, जो संपूर्ण जीवनभर त्यांच्यासोबत होता, तेव्हा त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या आयुष्याचा आरसा दिसला. ख्रिस्ताच्या प्रकाशात त्यांनी स्वतःच्या चुकीकडे पाहिले आणि स्वतःच स्वतःला दोषी ठरवले. त्यानंतर, त्या आठवणींना विसरण्यासाठी आणि पुन्हा अंधारात जाण्यासाठी त्यांनी येशूच्या सान्निध्यातून दूर जाणे पसंत केले.

"दुष्कृत्ये करणारा प्रत्येकजण प्रकाशाचा द्वेष करतो आणि प्रकाशाकडे येत नाही, कारण आपली दुष्कृत्ये प्रकट होतील अशी त्याला भीती वाटते." – योहान ३:२०

ह्याच दरम्यान, ही असहाय्य स्त्री हे ऐकत होती की, "जो निर्दोष आहे, त्याने पहिला दगड मारावा." तिच्या मनात क्षणभर विचार आला की येशूने हे शब्द मृत्युदंडाची घोषणा म्हणून उच्चारले असावेत. तिने आपल्या भूतकाळातील सगळ्या चुका आठवल्या आणि तिला असे वाटले की आता तिचे जीवन संपेल.

"मग येशू सरळ उभे राहून तिला म्हणाले, "बाई, ते कुठे आहेत? तुला कोणीही दोषी ठरविले नाही काय?" ती म्हणाली "कोणी नाही, प्रभू!" येशू जाहीरपणे म्हणाले, "तर मग मीही तुला दोषी ठरवीत नाही. जा आणि तुझे पापमय जीवन सोडून दे." – योहान ८:१०-११

येशूने तिला विचारले, "तुझ्यावर आरोप करणारे कोठे आहेत?" हा प्रश्न तिला स्वतःच्या परिस्थितीचा विचार करायला लावणारा होता. ती त्या पुरुषांवर आपला राग काढू शकली असती, ज्यांनी तिला सापळ्यात अडकवले आणि येशूला फसवण्याचा प्रयत्न केला. जर तिने इतरांवर आरोप केले असते, तर तिने स्वतःलाच दोषी ठरवले असते आणि तिच्या आशेचा मार्ग बंद झाला असता.

पण जेव्हा तिने पाहिले की ते पुरुष तिथे नव्हते आणि येशूच्या चेहऱ्याकडे तिने बघितले, तेव्हा तिला धैर्य मिळाले. जेव्हा तिच्या तारणहाराच्या कोमलतेने भरलेल्या चेहऱ्याकडे तिने पाहिले, तेव्हा तिच्या हृदयात विश्वास निर्माण झाला. येशू तिला विचारतो, "कोणीही तुला दोषी ठरवले नाही का?" हा प्रश्न तिच्या हृदयाला भिडला. आता तिने स्वतःच स्वतःच्या बाबतीत निर्णय घ्यायचा होता. तिचा भूतकाळ पुन्हा तिच्यासमोर उभा राहिला, तिच्या आयुष्यातील अंधार पुन्हा तिला खचवू पाहत होता, पण येशूच्या चेहऱ्यावरचे प्रेमळ हास्य तिला स्वतःबद्दल निर्णय देण्यास मदत करत होते. आणि ती उत्तर देते, "कोणी नाही, प्रभू!."

जसे त्या स्त्रीने स्वतःच आपल्या प्रकरणाचा न्याय केला, तसाच न्याय येशूने तिला दिला. त्याने तिला विचारले, "कोणी तुला दोषी ठरवले आहे का?" आणि जेव्हा तिने "नाही, प्रभु" असे उत्तर दिले, तेव्हा त्यानेही तिला सांगितले, "मीही तुला दोषी ठरवत नाही. जा आणि पुन्हा पाप करू नकोस."

परमेश्वर आपल्याला अशाच प्रकारे न्यायासमोर आणतो. आपण स्वतःच आपला न्याय करतो आणि जसे आपण ठरवतो, तसेच आपल्याबरोबर होते. आपण जसे इतरांबद्दल न्याय करतो, तसेच आपल्यासाठीही न्याय ठरतो.

आपल्याला येशूच्या न्यायासनासमोर उभे राहावे लागणार आहे, याचे कारण म्हणजे आदाम आणि त्याच्या संततीनेच न्यायाची गरज भासवली. त्यांनी देवाच्या चरित्राबद्दल चुकीचा निर्णय घेतला आणि त्याला न्यायाधीश ठरवले. ख्रिस्त या न्यायात सहभागी होतो, पण तो अशी कृती करतो की शेवटी प्रत्येक जण स्वतःच स्वतःच्या निर्णयावर येतो.

"निश्चितच, जेव्हा गैरयहूदी लोकांजवळ नियमशास्त्र नव्हते, तरी जे नियमशास्त्रात आहे ते नैसर्गिकरित्या पाळीत होते, त्यांच्याजवळ नियम नव्हते तरी ते स्वतः नियम असे झाले. ते प्रदर्शित करतात की नियम त्यांच्या अंतःकरणात लिहिलेले आहे; त्यांची विवेकबुद्धीच त्यांना साक्ष देते आणि त्यांचेच विचार त्यांना दोषी किंवा निर्दोष ठरवितात. हे त्या दिवशी घडेल जेव्हा माझ्या शुभवार्तेनुसार परमेश्वर येशू ख्रिस्ताद्वारे प्रत्येकाच्या गुप्त रहस्यांचा न्याय करतील."

— *रोमकरांस २:१४–१६*

ही आपल्यासाठी खूप चांगली बातमी आहे, फक्त दोन गोष्टी आपण मान्य करायला हव्यात—

1. परमेश्वर आपल्यावर प्रेम करतो आणि आपल्याला क्षमा करतो.
2. येशूच्या जीवनातून आपल्याला पित्याच्या चरित्राचे खरे स्वरूप समजते.

जर आपण बायबलमधील न्यायासंदर्भातील वचने येशूच्या जीवनाच्या प्रकाशात पाहिली नाहीत, तर आपल्याला देव कठोर आणि क्रूर वाटेल. पण जर आपण येशूच्या कृतींवर विश्वास ठेवला, तर आपल्याला समजेल की न्याय म्हणजे शिक्षा नव्हे, तर स्वतःच्या कृतींना सामोरे जाण्याची संधी आहे.

आता एक प्रश्न निर्माण होतो— येशूला त्या पुरुषांचे पाप कसे ठाऊक होते? याचा अर्थ असा नाही का की तो त्यांच्या चुकीच्या गोष्टी कुठेतरी लिहून ठेवत होता? बायबलमध्ये न्यायाच्या वेळी पुस्तकांमध्ये नोंदी असतील, असे म्हटले आहे, आणि प्रत्येकाने आपल्या प्रत्येक शब्दाचा हिशोब द्यायचा आहे, असेही सांगितले आहे. तर मग, देवाने हे सर्व लिहून ठेवले आहे का? आणि त्याचा उपयोग तो न्यायासाठी करणार आहे का?

धडा 11

नियम आध्यात्मिक आहेत

या पुस्तकाच्या दुसऱ्या धड्यात आपण कायदा आणि सुव्यवस्था राखण्यासाठी देखरेख आणि बळाच्या भीतीचा वापर केल्याने होणारे परिणाम पाहिले. अशा वातावरणात नागरिकांवर जबरदस्तीने कायदा लादला जातो. ते कायदा पाळतात, पण तो चांगला आहे म्हणून नव्हे, तर नियम तोडल्यास शस्त्रधारी संस्था त्यांना शिक्षा करेल या भीतीने.

मी पुन्हा एकदा बायबलमधील एका परिच्छेदाकडे वळू इच्छितो, जो आपण आधी पाहिला होता, आणि मग ख्रिस्ताच्या विधानांशी त्याचा मेळ कसा घालायचा ते पाहू.

“जसे मी पाहिले, “सिंहासने मांडली गेली आणि प्राचीन पुरुष आपल्या आसनावर बसला आहे. त्याची वस्त्रे हिमासारखी शुभ्र होती; त्याच्या मस्तकावरील केस लोकरीप्रमाणे पांढरे होते. त्याचे सिंहासन अग्निज्वालायुक्त होते, आणि त्याच्या सिंहासनाची चाके प्रज्वलित केलेल्या अग्नीप्रमाणे होती. अग्नीची नदी निघून वाहत होती जी त्याच्यामधून बाहेर येत होती. हजारोच्या हजार लोक त्याची सेवा करीत होते; कोट्यावधी लोक त्याच्यासमोर उभे होते. न्यायालयाचे कामकाज सुरू झाले आणि पुस्तके उघडली गेली.” — दानिएल ७:९-१०

हे दृश्य एका न्यायालयासारखे दिसते, जिथे पुराव्यांची पुस्तके उघडली जातात. जर हा खरोखरच स्वर्गीय न्यायालय असेल आणि *प्राचीन काळचा* म्हणजेच परमेश्वर पिता हा न्यायाच्या प्रक्रियेतून ठरवत असेल की कोण त्याच्या नियमांचे पालन न केल्यामुळे जगेल आणि कोण मरेल, तर ख्रिस्ताने सांगितलेल्या पुढील शब्दांना चुकीचे म्हणावे लागेल.

याशिवाय, पिता कोणाचाही न्याय करीत नाही ... — योहान ५:२२

आत्तापर्यंत आपण एक महत्त्वाचा मुद्दा सोडला होता – स्वर्गाच्या दृष्टिकोनातून कायद्याचा अर्थ.

“नियमशास्त्र आध्यात्मिक आहे; हे आपल्याला माहीत आहे. पण मी तर पापाला गुलाम म्हणून विकलेला दैहिक प्राणी आहे.’’ — रोमकर ७:१४

परमेश्वराचा कायदा हा व्यक्तीच्या आत्म्याशी संबंधित आहे. तो एक नातेसंबंधात्मक कायदा आहे, जो सांगतो की परमेश्वराचा आत्मा तुमच्या आत वसलेला असेल, तर त्याचा तुमच्यावर काय परिणाम होईल. तो असा कायदा नाही जो सांगतो की तुम्ही देवाला प्रसन्न करण्यासाठी हेच करायला हवे.

"परंतु जो कोणी स्वतंत्रतेच्या परिपूर्ण नियमांकडे लक्ष देतो आणि त्यामध्ये स्थिर राहतो, तो ऐकून विसरणारा न होता त्याप्रमाणे कृती करणारा होतो आणि तो जे काही करतो त्या गोष्टीत त्याला आशीर्वाद मिळतो. — याकोब १:२५

जेव्हा एखादा कायदा फक्त आज्ञापालन लादण्यासाठी वापरला जातो, तेव्हा तो बंधनात टाकणारा ठरतो, स्वातंत्र्य देणारा नाही. पण परमेश्वराचा कायदा हा भविष्यसूचक आहे—जो देवावर प्रेम करतो आणि त्याच्या जीवनाने परिपूर्ण होतो, त्याच्यासाठी हा कायदा नैसर्गिकरित्या कार्यरीत होतो.

“परंतु मी इस्राएलाच्या लोकांबरोबर करार स्थापित करेन तो असा प्रभू जाहीर करतात, त्या वेळेनंतर मी माझे नियम त्यांच्या मनात ठेवेन, आणि ते त्यांच्या हृदयावर लिहेन मी त्यांचा परमेश्वर होईन, आणि ते माझे लोक होतील.” - इब्रीलोकांस ८:१०

मग कायदा एखाद्याच्या हृदयावर कसा लिहिला जातो? याचे उत्तर आहे – नाते संबंधांमधून. जेव्हा एखादी व्यक्ती परमेश्वराला ओळखते, त्याच्यावर प्रेम करू लागते आणि त्याच्या आत्म्याची विनंती करते, तेव्हा परमेश्वराचा आत्मा त्या व्यक्तीचे हृदय बदलतो आणि मग हा कायदा त्या व्यक्तीच्या जीवनात स्वाभाविकपणे कार्य करू लागतो. हाच कायदा माणसाला खरी मुक्ती आणि स्वातंत्र्य देऊ शकतो.

पण मग आपण कायद्याकडे का अशा दृष्टीने पाहतो की तो आपल्यावर लादला गेला आहे आणि जर आपण तो मोडला तर देव आपल्याला शिक्षा करेल?

"पापाने आज्ञांच्या योगे गैरफायदा घेऊन मला फसविले, आणि आज्ञांच्या द्वारे मला ठार मारले.” — रोमकर ७:११

नियमशास्त्राद्वारे पापाने आपल्याला कसे फसवले जाते? पाप हे स्वतः कोणतीही व्यक्ती नाही जी आपल्याला फसवते, परंतु त्याची उत्पत्ती सैतानामध्ये झाली. पापाच्या माध्यमातून सैतानाने मानवजातीच्या दृष्टीने कायद्याचे स्वरूपच बदलून टाकले. त्याने हे कसे केले?

“पण सर्प त्या स्त्रीला म्हणाला, “तुम्ही निश्चितच मरणार नाही, कारण परमेश्वराला हे माहीत आहे की ज्या दिवशी ते फळ तुम्ही खाल, त्या दिवशी तुमचे डोळे उघडतील आणि चांगले व वाईट यातील फरक तुम्हाला समजेल आणि तुम्ही परमेश्वरासारखे व्हाल.” — उत्पत्ती ३:४–५

सैतानाने आदाम आणि हव्वेला असे समजावले की त्यांना जगण्यासाठी देवाची गरज नाही. त्याने त्यांना विश्वास दिला की त्यांचे जीवन त्यांच्यातच आहे आणि ते अमर आहेत. जोपर्यंत ते त्या झाडाचे फळ खात राहतील, तोपर्यंत ते मरणार नाहीत. जर सैतानाने सांगितलेले खरे असेल, तर मग देवाने दिलेल्या आज्ञा मनमानी आणि सक्तीच्या वाटतील. जर माणूस देवाशिवायही स्वतंत्रपणे अस्तित्व टिकवू शकत असेल, तर मग देवाने त्यांना मार्गदर्शन करणे किंवा एखादी गोष्ट करण्यास सांगणे म्हणजे सक्ती वाटेल.

या खोट्या कल्पनेच्या माध्यमातून सैतानाने नियमशास्त्राविषयीच्या आपल्या समजुतीला संपूर्णतः बदलले. जो कायदा मूलतः आशीर्वाद आणि मुक्ती देणारा होता, तो आता नियंत्रण आणि सक्ती वाटू लागला. मानवाने कायद्याकडे अशा दृष्टीने पाहायला सुरुवात केली की तो देवाने जबरदस्ती लादलेला नियमांचा संच आहे, आणि देव त्यावरून ठरवतो की कोण जिवंत राहील आणि कोण नाही.

ही चुकीची समज कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी नजर ठेवणे (surveillance), न्याय करणे आणि शिक्षा देणे यांची गरज निर्माण करते. पौल आपल्याला सांगतो की हा दोषी ठरवणारा न्याय आदामकडून आला आणि ख्रिस्त किंवा त्याच्या पित्याकडून नव्हे (रोमकर ५:१६).

म्हणूनच, सैतानाच्या राज्याची पायाभरणी या एका मोठ्या खोट्यावर झाली आहे–माणूस अमर आहे, किंवा अधिक स्पष्टपणे सांगायचे तर, त्याचा आत्मा अमर आहे. यामुळे देवाने सांगितलेले सत्य–की जर आपण आज्ञा न पाळता त्याच्यापासून दूर गेलो, तर आपण मृत्यू पावू–हे खोटे ठरते. यामुळे अशी स्थिती निर्माण होते की, माणसाचा मृत्यू होण्याचा एकमेव मार्ग म्हणजे देवाने स्वतः त्याचा न्याय करणे आणि शिक्षा करणे. हाच तो मुख्य विचार आहे, जिथून नियंत्रण, न्याय आणि शिक्षा यांचे मूळ आहे. या खोट्या शिक्षणाद्वारे सैतानाने देवाच्या कायद्यात विकृती निर्माण केली आणि अधर्माचे सिंहासन स्थापन केले.

भ्रष्ट सिंहासन तुमच्याशी संघटित होईल काय, जे अन्यायी कायदे लागू करून दुर्दशा करतात? — स्तोत्रसंहिता ९४:२०

जर परमेश्वराचा नियम आत्मिक असेल आणि तो जिवंत संबंध कसे कार्य करतात याचे प्रतिबिंब असेल, तर या संबंधांची वाढ आणि विकास होण्यासाठी त्यातील देवाण-घेवाणीची नोंद ठेवण्याची

काही व्यवस्था असणे आवश्यक आहे. कारण नाते म्हणजे परस्परांसोबतच्या आठवणींवर आधारलेली प्रक्रिया असते.

धडा 12

हृदयाच्या पाटीवर कोरलेले

मागील धड्यात आपण पाहिले की, देव आपला नियम आपल्या हृदयावर कोरतो आणि त्याच्या प्रेमाची तत्त्वे आपल्या मनात रुजवतो. कारण हा नियम आध्यात्मिक आहे आणि तो आपल्या आत्म्याशी संबंधित आहे.

देवाने जगाची रचना अशा प्रकारे केली आहे की, आपले एकमेकांशी झालेले सर्व संवाद आणि अनुभव आपल्यात साठवले जातात. आपले डोळे, कान आणि इतर संवेदना हे आपल्या आठवणी साठवणारे माध्यम आहेत. प्रत्येकाच्या हृदयात त्याच्या संपूर्ण जीवनाची नोंद असते. याच स्मृतींमुळे आपण एखादा चेहरा किंवा आवाज ओळखतो. याच गोष्टीचा प्रेषित पौल पुढीलप्रमाणे उल्लेख करतो -

तुम्हीच आमचे पत्र, आमच्या अंत:करणांवर लिहिलेले, सर्व माणसांना कळलेले आणि त्यांनी वाचलेले असे आहात; शाईने नव्हे, तर सदाजीवी देवाच्या आत्म्याने कोरलेले, दगडी पाट्यांवर नव्हे तर 'मांसमय अंत:करणरूपी पाट्यांवर' 'कोरलेले', आमच्या सेवेच्या योगे तयार झालेले ख्रिस्ताचे पत्र, असे तुम्ही प्रसिद्ध आहात. – २ करिंथकर ३:२-३

जेव्हा पौलाने सुवार्ता प्रचार केला आणि लोकांनी ते स्वीकारले, तेव्हा देवाच्या आत्म्याने त्यांच्या हृदयावर विश्वासाने मिळणाऱ्या न्यायाचा आनंद लिहिला. त्यामुळे त्यांच्यात परिवर्तन घडू लागले, आणि हा बदल त्यांच्या हृदयातच कायमचा कोरला गेला.

येशूने देवाच्या आत्म्याला "देवाची बोटे" असे संबोधले आहे. लक्ष द्या –

"परंतु मी जर देवाच्या आत्म्याच्या साहाय्याने भुते काढत आहे तर देवाचे राज्य तुमच्यावर आले आहे." — मत्तय १२:२८

"परंतु जर मी देवाच्या बोटानी (finger of God) भुते काढतो, तर मग हे स्पष्ट आहे की, देवाचे राज्य तुमच्याकडे आले आहे." — लूक ११:२० (English NKJV)

येशू स्वतःच्या बोटांनी आपल्या हृदयावर त्याचे जीवन लिहितो. देवाने आपल्याला दिलेल्या संवेदनांद्वारे ही नोंद आपल्या मनात कोरली जाते. आपण जे काही पहिले आहे, ते विसरू शकत नाही; आपण जे काही ऐकले आहे, ते पुसून टाकू शकत नाही. आपण आपल्या चुकीच्या कृती विसरण्याचा प्रयत्न करू शकतो, पण त्या आपल्या हृदयावर कायमच्या उमटलेल्या असतात.

जेव्हा आपल्याला चांगले अनुभव मिळतात, तेव्हा त्या आठवणी गोड राहतात. पण जेव्हा आपण देवाशी आणि एकमेकांशी असलेली नाती दुखावतो, तेव्हा त्या गोष्टी आपल्या हृदयावर खोल कोरल्या जातात.

"यहूदाचे पातक लोखंडी खचरणीने, हिरकणीच्या टोकाने लिहिले आहे; त्यांच्या हृदयपटावर, त्यांच्या वेद्यांच्या शृंगांवर खोदले आहे." — यिर्मया १७:१

येथे "हिरकणीचे टोक" म्हणजे एक टोचणारा काटा, जसा आपल्या विवेकबुद्धीचा आवाज. पापाची नोंद लोखंडी लेखणीने का केली जाते? कारण जर आपण चुकीचे काहीतरी करत असल्याची जाणीव होऊनही तेच करत राहिलो, तर त्याचा खोल प्रभाव आपल्या हृदयावर उमटतो आणि अपराधीपणाची भावना निर्माण होते.

पापाचा हा प्रभाव हळूहळू आपले हृदय कठोर करतो, आणि आपण पापाबाबत असंवेदनशील होतो. जितके अधिक पाप करतो, तितके आपले हृदय कठीण होत जाते.– शेवटी ते लोखंडासारखे कठोर होते.

आपल्या हृदयात या गोष्टी देवाने स्वतः कोरलेल्या आहेत, हे आपल्याला लक्षात ठेवायला हवे. आपण कृती करतो, पण देवाच्या आत्म्याने अशी योजना केली आहे की,आपल्या मनात सगळे काही उमटत राहते. देवाने हे आपल्याला आशीर्वाद देण्यासाठीच केले आहे, जेणेकरून चांगल्या आठवणी कायम आपल्यासोबत राहतील. देवाने आपल्याला दु:ख आणि अपराधाच्या ओझ्याखाली जगण्यासाठी असे केले नाही. पण जेव्हा आपण पाप करतो आणि त्याच्या आत्म्याच्या मार्गदर्शनाकडे दुर्लक्ष करतो, तेव्हा त्या आठवणी आपल्या हृदयात कोरल्या जातात. जितके आपण सत्य नाकारतो, तितके आपले मन कठीण होते. शेवटी, फिरऔनप्रमाणे आपले हृदय पूर्णपणे कठोर होऊ शकते, म्हणजेच देवाच्या आत्म्यासाठी संपूर्ण संवेदना शून्य बनते.

यामुळे असे म्हणता येते की, देव पापी व्यक्तीला नष्ट करू शकतो.

"लोहदंडाने तू त्यांना फोडून काढशील; कुंभाराच्या मडक्यासारखा त्यांचा चुराडा करशील." —स्तोत्र 2:9

"लोखंडी दंड" म्हणजे कठोरपणाचा परिणाम. जर आपण सतत देवाच्या आत्म्याचा विरोध केला आणि बंडखोरीच्या मार्गाने गेलो, तर आपले अंतःकरण इतके कठीण होते की,आपण स्वतःच्याच विनाशाकडे

जातो. असे कठीण अंतःकरण अनेक अपराधांनी भरलेले असते, आणि अखेरीस देवाचा आत्मा आपल्यापासून पूर्णपणे दूर जातो. हे मन गरम लोखंडाने भाजल्यासारखे संवेदनाहीन होते.

"आत्मा स्पष्ट म्हणतो की, पुढील काळात विश्वासापासून कित्येक लोक भ्रष्ट होतील; ज्या माणसांची सदसद्विवेकबुद्धी तर डाग दिल्यासारखीच आहे, अशा खोटे बोलणाऱ्या माणसांच्या ढोंगाने ते फुसलावणाऱ्या आत्म्यांच्या व भुतांच्या शिक्षणाच्या नादी लागतील" —1 तीमथ्य 4:1-2

माझ्या जीवनात असे काही प्रसंग आले, जेव्हा पाप करण्याचा मोह झाला, आणि त्यावेळी अंतःकरणात एक उष्णतेसारखी भावना जाणवली. आत्म्याचा विरोध करणे सोपे नसते; त्यासाठी प्रयत्न करावा लागतो. पण जर आपण हे वारंवार करत राहिलो, तर आपले हृदय हळूहळू कठीण होते आणि शेवटी ठिसूळ होऊन तुटून जाते.

यावरून दिसते की, प्रत्येक व्यक्तीच्या हृदयात त्याच्या जीवनाची एक नोंद तयार होत असते. हि नोंद कोणीही नाकारू शकत नाही, कारण ती आपण स्वतःच लिहिलेली असते. हि नोंद कागदावर नाही, तर आपल्या अस्तित्वातच कोरली जाते. त्याचप्रमाणे, स्वर्गातही आपल्या कृतींची नोंद ठेवली जाते. मात्र ती एखाद्या भौतिक पुस्तकात नसून, ती देवाच्या स्वतःच्या हातांवर कोरलेली असते.

"पाहा, मी तुला आपल्या तळहातांवर कोरून ठेवले आहे; तुझे कोट नित्य माझ्या दृष्टीसमोर आहेत." —यशया 49:16

याचे कारण म्हणजे, आपले प्रत्येक कृत्य देवाच्या उपस्थितीत घडते. आपण काय करतो, हे तो पाहतो, अनुभवतो आणि जसे ते आपल्या हृदयात उमटते तसेच त्याच्या हृदयातही कोरले जाते. जसे एखादा पालक आपल्या मुलांची आठवण काळजीपूर्वक मनात ठेवतो, तसेच देव आपल्या आठवणी आपल्या हृदयात जपत असतो—फरक इतकाच की त्याचे प्रेम अमर्याद आहे.

"पाच चिमण्या दोन दमड्यांना विकतात की नाही? तरी त्यांच्यापैकी एकीचाही देवाला विसर पडत नाही. फार तर काय, तुमच्या डोक्याचे सर्व केसही मोजलेले आहेत. भिऊ नका; तुम्ही अनेक चिमण्यांपेक्षा मूल्यवान आहात." —लूक 12:6-7

आपला स्वर्गीय पिता आणि तारणारा आपल्या कृतींची नोंद शिक्षा देण्यासाठी ठेवत नाहीत, तर ती प्रेमाने जपतात, कारण त्यांना आपल्याशी सतत जुडून राहायचे असते. आपले जीवन त्याच्या हातात आहे.आणि म्हणूनच तो आपल्याला जपण्यासाठी त्याच्या हृदयात आपली परिपूर्ण नोंद ठेवतो. म्हणूनच, जे लोक हे समजतात त्यांच्यासाठी हे सत्य आहे की, देवाने आधीच आपल्याला स्वर्गीय जागी ख्रिस्त येशूमध्ये स्थान दिले आहे.

"आणि ख्रिस्त येशूच्या ठायी त्याच्याचबरोबर उठवले व त्याच्याचबरोबर स्वर्गात बसवले" —इफिस 2:6

आपल्या जीवनाची नोंद जी ख्रिस्ताच्या हृदयात आहे, ती आपण स्वतःच तयार करतो. देव आपल्याला त्याच्या हृदयात हि नोंद कोरू देतो. म्हणूनच आपण देवाच्या तळहातावर कोरलेलो आहोत. देव आपला जीवनवृत्तांत एखाद्या न्यायाधीशासारखा नोंदवत नाही, तर जसे कोणी आपल्याला प्रिय व्यक्तीला आठवणीने जपत असतो, तसेच प्रेमाने आपले संपूर्ण जीवन जपतो.

"हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, तू आमच्यासाठी केलेली अद्भुत कृत्ये व आमच्याविषयीचे तुझे विचार पुष्कळ आहेत; तुझ्यासमोर त्यांची क्रमवार मांडणी करता येणार नाही; मी ते सांगू लागलो तर ते माझ्या गणनेपलीकडे आहेत." —स्तोत्र 40:5

हीच ती कारणे आहेत की,ख्रिस्त समोर आलेल्या लोकांच्या हृदयातील विचार ओळखू शकत होता. देव आपल्यावर नजर ठेवतो, पण ते आपल्याला न्याय किंवा दोषी ठरवण्यासाठी नाही; तर तो आपल्यावर प्रेमाने लक्ष ठेवतो, आपल्याबद्दल दररोज विचार करतो आणि आपल्याला आशीर्वाद देण्याची इच्छा बाळगतो. जेव्हा व्यभिचाराच्या अपराधात पकडलेली स्त्री ख्रिस्तासमोर आली, तेव्हा तो तिथे उपस्थित असलेल्या लोकांच्या हृदयातील नोंदी वाचू शकत होता आणि तो त्यांना त्याची जाणीव करून देत होता. एकदा त्याच्या उपस्थितीत आल्यानंतर, ते त्या नोंदी लपवू शकत नव्हते किंवा आपल्या स्मरणातून त्या मिटवू शकत नव्हते. ख्रिस्ताने जमिनीवर जे काही लिहिले, ते त्यांच्या हृदयात आधीच देवाच्या बोटांनी कोरले गेले होते आणि त्यांच्या स्वतःच्या संमतीनेच त्यावर शिक्कामोर्तब झाले होते.

म्हणूनच जेव्हा देव स्वर्गात पुस्तके उघडतो, तेव्हा तो प्रत्यक्षात लोकांच्या हृदयात डोकावत असतो. आपण वापरतो तशा भौतिक स्वरूपातील पुस्तकांची त्याला गरज नाही, कारण त्याचा न्याय हा शारीरिक गोष्टींवर नाही, तर हृदय आणि मनाशी संबंधित आत्मिक गोष्टींवर आधारित आहे, ज्या आपल्या कृतीतून प्रकट होतात.

देव आपल्यावर लक्ष ठेवतो, पण ते आपल्याला दोषी ठरवण्यासाठी नव्हे, तर आपल्या भल्यासाठी. तो दररोज आपल्याबद्दल प्रेमाने विचार करतो आणि आपल्याला आशीर्वाद द्यायला इच्छुक असतो. हेच कारण आहे की, आपल्या वागणुकीची नोंद त्याच्या हृदयातच साठवली जाते. जेव्हा आपण देवाविरुद्ध पाप करतो, तेव्हा आपण जणू लोखंडी लेखणीने ख्रिस्ताच्या शरीरात वेदनादायक नोंद काढतो आणि त्याला पुन्हा एकदा क्रूसावर खिळतो.

"ते जर पतित झाले तर त्यांना पश्चाताप *होईल असे त्यांचे पुन्हा नवीकरण करणे अशक्य आहे; कारण ते देवाच्या पुत्राला स्वतःपुरते नव्याने वधस्तंभावर खिळतात व त्याचा उघड अपमान करतात." — हिब्रू 6:6*

ख्रिस्ताचे हृदय कधीच कठोर होत नाही. म्हणूनच, जेव्हा आपण पाप करतो, तेव्हा तो त्याच्या अंतःकरणातून वेदना अनुभवतो. प्रत्येक वेळेस ती वेदना तितकीच तीव्र असते, कारण पापांविषयी त्याच्या भावना कधी कठीण होत नाहीत. एक दिवस आपण ख्रिस्तासमोर प्रत्यक्ष उभे राहू. त्या क्षणी, आपल्या संपूर्ण आयुष्यातील कृती आणि विचार त्याच्या स्वरूपात प्रतिबिंबित होतील. त्यावेळी तो आपल्याला विचारेल, "तुला कोणीही दोषी ठरवले नाही काय?" ह्याला आपले उत्तर काय असेल? जेव्हा आपण स्वतःचा न्याय करू, तेव्हा आपल्या मनात आणि वर्तनात दडवून ठेवलेल्या सर्व गोष्टी उघड होतील. त्या गोष्टी आपल्याला पराभूत करतील का? येशूला असे होऊ द्यायचे नाही. तो आपल्याला त्या शेवटच्या दिवशी अचानक लज्जित आणि अपराधी वाटू नये म्हणून आजच पश्चात्ताप करून त्याच्याकडे येण्यासाठी सांगत आहे. तो आपल्याला पूर्णपणे बरे करू इच्छितो. मग आपण त्याला कार्य करण्यासाठी आज संधी देणार काय?

याच संदर्भात आपला सृष्टीकर्ता, जो स्वतःला प्रेम म्हणतो (1 योहान 4:8), आपल्या वाईट कृत्यांची नोंद आपल्याला शिक्षा देण्यासाठी ठेवत नाही.

प्रीती सहनशील आहे, परोपकारी आहे; प्रीती हेवा करत नाही; प्रीती बढाई मारत नाही, फुगत नाही; ती गैरशिस्त वागत नाही, स्वार्थ पाहत नाही, चिडत नाही, अपकार स्मरत नाही; — 1 करिंथकर 13:4–5

आपल्या आयुष्यातील आठवणी ज्या येशूच्या हृदयावर लिहिल्या जातात आणि चुकांची नोंद ठेवण्यामधला फरक काय? येशू ज्या प्रकारे नोंद ठेवतो, ती त्याच्याच आत असते; ती त्याचा एक भाग असते, कारण संपूर्ण सृष्टी त्याच्यामध्ये एकत्र बांधली गेली आहे. (कलस्सैकर 1:17). तर दुसरीकडे, चुकीची नोंद ठेवणे हे बाह्य स्वरूपाचे असते. अशा नोंदींना वेदना, दुःख किंवा हानी जाणवत नाही. त्या भावनाशून्य असतात आणि म्हणूनच त्या शिक्षेचे (मृत्यूसह) कारण बनू शकतात. आपला स्वर्गीय पिता आणि त्यांचा पुत्र यापैकी कोणत्याही भावनाशून्य नोंदी ठेवत नाहीत. याउलट, ख्रिस्ताच्या हृदयातच त्या आठवणी कोरलेल्या असतात.

ही संकल्पना प्रकटीकरण 5 मधील दर्शनात स्पष्ट होते, जिथे एका ग्रंथाचा उल्लेख आहे जो कोणीही उघडू शकत नव्हते.

ते 'नवे गीत गाऊन' म्हणतात : "तू गुंडाळी घेण्यास व तिचे शिक्के फोडण्यास योग्य आहेस; कारण तू वधला गेला होतास आणि तू आपल्या रक्ताने सर्व वंश,निरनिराळ्या भाषा बोलणारे, लोक व राष्ट्रे ह्यांमधून आमच्या 'देवासाठी' विकत घेतले आहेत आणि आमच्या देवासाठी त्यांना 'राज्य' व 'याजक' असे केले आहेस आणि ते पृथ्वीवर राज्य करतील." — प्रकटीकरण 5:9–10

ख्रिस्त आपला मानवी इतिहास उघडण्यास पात्र आहे, कारण तो आपल्यासाठी वधस्तंभी चढला आणि आपल्या दुःखमय जीवनात आपल्या सोबत चालला आहे.

जे लोक अशा देवाची उपासना करतात जो नोंद तयार करतो, त्यावर प्रत्येक चुकीसाठी खुणा करतो आणि पाहतो की, आपण चांगले वागलो की वाईट, असे लोक निरीक्षक, आणि मृत्यूच्या देवाची उपासना करतात. हा येशू ख्रिस्ताचा देव नाही. तो अशी कोणतीही नोंद ठेवत नाही जी आपल्याविरुद्ध असते. जेव्हा आपण आपल्या सृष्टीकर्त्याच्या समोर उभे राहू आणि त्या देवाच्या उपस्थितीत जाऊ, जो आपल्या आयुष्याच्या सर्व आठवणी स्वतःच्या हृदयात बाळगतो, तेव्हा तो विचारेल, "कोणी आहे का जो तुला या गोष्टीसाठी दोषी ठरवेल?" मग तुमचे उत्तर काय असेल? आणि तुम्ही त्याचा कसा न्याय कराल?

धडा 13

माझे विचार तुमचे विचार नाहीत

अकराव्या धड्यात, आपण पाहिले की, सैतानाच्या या खोट्या गोष्टी सैतानाचे खोटे समज म्हणजे की आपण देवाशिवायही जगू शकतो.ह्याद्वारे त्याने आपल्या संपूर्ण न्यायसमजुतीत कसा बदल घडवला. दुसऱ्या धड्यात, आपण विचार केला की देवाचे न्याय या संकल्पनेची आपली समजूत कदाचित आपल्या समजुतीपेक्षा वेगळी असू शकते. यापुढे जाण्यापूर्वी आणि पवित्रशास्त्रानुसार न्यायाविषयी अधिक सखोल अभ्यास करण्यापूर्वी, आपण सैतानाने सांगितलेल्या खोट्या कल्पनेचे परिणाम आणि त्याचा न्यायाविषयीच्या आपल्या दृष्टिकोनावर झालेला परिणाम याचा आणखी थोडा विचार करूया.

1. सैतानाने असा दावा केला की,आपण नक्कीच मरणार नाही आणि त्या झाडाचे फळ खाल्ल्यावर आपण देवासारखे होऊ. — उत्पत्ती 3:5

2. या खोट्या विश्वासामुळे माणसाच्या दैवी नियमाविषयीच्या समजुतीत बदल झाला. जर आपले जीवन देवावर अवलंबून नसेल, तर त्याचा नियम हा केवळ एक सक्तीचा आदेश आहे, जो विनाकारण लादला गेला आहे असे वाटते.

3. म्हणूनच, मानवी स्वभाव हा देवाच्या नियमाच्या विरोधात उभा राहतो आणि त्याच्या अधीन राहण्यास नकार देतो. — रोमकर 8:7

4. देवापासून तुटलेला माणूस नष्ट होण्याच्या मार्गावर जातो, कारण केवळ देवाकडेच खरे जीवन आहे. परंतु सैतान माणसाच्या मनात ही कल्पना भरवतो की मृत्यूचे खरे कारण देव आहे. जर माणूस देवाच्या नियमाला एक जबरदस्तीने लादलेला आदेश मानत असेल, तर त्या नियमाचे उल्लंघन केल्याने येणारे परिणामसुद्धा त्याला सक्तीने दिलेली शिक्षा वाटतील. हे आपण काईनाच्या गोष्टीत पाहतो— देव त्याला त्याच्या कृतींचे नैसर्गिक परिणाम सांगतो, पण त्याऐवजी काईन स्वतःच्या परिस्थितीचे दोष देवावर टाकतो. — उत्पत्ती 4:11–14

5. सैतान मृत्यूला देवाच्या नियमभंगाची शिक्षा म्हणून सादर करतो. तो देवाला कठोर न्याय करणारा आणि शिक्षा देणारा ठरवतो. परंतु बायबल सांगते की, मृत्यू हा देवाचा शत्रू आहे आणि तो सैतानाच्या अधीन आहे. — हिब्रू 2:14, 1 करिंथकर 15:26

6. सैतान मृत्यूला देवाच्या न्यायाचा भाग असल्यासारखा दाखवतो. तो स्वतःचा अधिकार देवावर खपवतो आणि देवालाच मृत्यूचा निर्माता ठरवतो. —स्तोत्रसंहिता 50:21; 94:20

7. तिसऱ्या धड्यात आपण पाहिल्याप्रमाणे, सैतानाच्या व्यवस्थेत ‘दया’ ही एक किंमत मोजून मिळणारी गोष्ट आहे. सैतानाच्या व्यवस्थेत खरी क्षमा ही विनामूल्य दिली जात नाही. — यशया 55:1 या खोट्या शिकवणीनुसार, देवाच्या न्यायाची पूर्तता करायची असेल, तर त्यासाठी बलिदान आवश्यक आहे; त्यासाठी काहीतरी किंमत चुकवावी लागेल.

8. मृत्यूला जर देवाची शिक्षा समजले गेले, तर "वेळ" ही अत्यंत मौल्यवान बनते. आपल्याला आयुष्यात एक संधी दिली गेली आहे, ज्यामध्ये आपण ठरवतो की देव खरोखरच चांगला आहे का, त्याच्याशी पुन्हा नातं जोडायचं का, आणि त्याने दाखवलेलं आपलं पाप स्वीकारून बरे व्हायचं का. परंतु आपल्या न्यायव्यवस्थेत हा संधीचा काळ वेगळ्या प्रकारे समजला जातो—आपण देवाला प्रसन्न करण्यासाठी चांगली कामे करावी लागतील किंवा क्रूसावरील येशूचा स्वीकार करून पश्चात्ताप सिद्ध करावा लागेल. या चुकीच्या समजुतीमुळे आपण देवाच्या उपचारांपासून पळ काढतो. जीवन ही केवळ वेळेची शर्यत वाटते आणि शांतता मिळत नाही. न्यायाच्या दिवसाची भीती वाटते, कारण आता तो चांगल्यांचा सन्मान आणि वाईटांचा नाश करणारा क्षण ठरतो.

9. ही संपूर्ण प्रक्रिया देवाच्या विचारांपासून पूर्णपणे वेगळी आहे. दयाळूपणा, न्याय आणि शिक्षा यांची देवाची तत्त्वे आपल्या समजुतींपेक्षा पूर्णपणे भिन्न आहेत. सैतानाच्या खोट्या शिकवणीमुळे आपण देवाशिवाय जगू शकतो असे समजतो, आणि त्याला एक कठोर नियम लादणारा देव मानतो.

जन्मजात अमरणाच्या खोट्या विश्वासाचा परिणाम एका साध्या उदाहरणातून स्पष्ट होतो. रात्री दोन जहाजे एकमेकांच्या दिशेने येत असतात. एका जहाजाचा कप्तान समोरच्या जहाजाला रेडिओवर संदेश पाठवतो—"तुम्ही आमच्या मार्गातून बाजूला व्हा." समोरून उत्तर येते, "नाही, तुम्हीच तुमचा मार्ग बदला." कप्तान संतापून म्हणतो, "जर तुम्ही मार्ग बदलला नाही, तर परिणामांना सामोरे जावे लागेल!" त्यावर समोरून शांतपणे उत्तर मिळते, "हे लाइटहाऊस आहे, निर्णय तुमच्यावर आहे."

मानवजात जेव्हा सैतानाच्या खोट्या शिकवणीवर विश्वास ठेवू लागली की आपण देवासारखे अमर होऊ शकतो, तेव्हा आमचे आणि देवाचे नाते बदलले. आम्ही देवाला आमच्यासारखा समजू लागलो. लाइटहाऊसचा प्रकाश, जो आपल्याला वाचवण्यासाठी होता, तोच आपल्याला शत्रुत्वाचा इशारा वाटू लागला, आणि आपण देवाशी संघर्ष करू लागलो. पण जेव्हा जहाजाच्या कप्तानाला समजले की समोरचा प्रकाश दुसऱ्या जहाजाचा नाही, तर संपूर्ण परिस्थिती बदलली—आता तो प्रकाश खऱ्या अर्थाने त्याला समजला.

"त्यांच्या सर्व दुःखाने तो दुःखी झाला, त्याची प्रत्यक्षता दर्शवणाऱ्या दिव्यदूताने त्यांचे तारण केले; त्याने आपल्या प्रीतीने व आपल्या करुणेने त्यांना उद्धरले; पूर्वीचे सर्व दिवस त्याने त्यांचे लालनपालन केले. तरी त्यांनी बंड केले व त्याच्या पवित्र आत्म्यास खिन्न केले; तेव्हा तो उलटला व त्यांचा शत्रू बनला, तो स्वतः त्यांच्याशी लढला." — यशया 63:9–10

आपण देवाला आमच्यासारखा समजतो—तो न्याय करतो, शिक्षा देतो आणि दंड ठोठावतो. पण देवाचे विचार आपल्या विचारांसारखे नाहीत. म्हणूनच, आपली खरी स्थिती समजावी म्हणून, देव कधी कधी आपल्याला तसाच न्याय अनुभवू देतो जसा आपण त्याच्याकडून अपेक्षा करतो. जर देवाने न्याय दिला नाही, तर आपणच त्याला अन्यायी ठरवू.

सैतानाने जीवनाविषयी पसरवलेल्या खोट्या शिकवणीमुळे, आपण जीवन, मृत्यू आणि शिक्षेविषयी चुकीच्या कल्पना मनात बाळगल्या आहेत. त्यामुळे देवाला हे दाखवावे लागत आहे की तो अशा प्रकारे विचार करत नाही, आणि त्याच वेळी आपल्याला स्वतःकडेही आकर्षित करायचे आहे. आपण त्याला अन्यायी समजू नये म्हणून तो आपल्यासारखा वाटेल अशा रीतीने आपल्या जवळ येतो.

देवाचा न्याय हा शिक्षा आणि मृत्यूसाठी नसून, बरे करणे आणि पुनर्स्थापनेसाठी आहे.

तेव्हा येशू म्हणाला, "मी न्यायनिवाड्यासाठी ह्या जगात आलो आहे; ह्यासाठी की, ज्यांना दिसत नाही त्यांना दिसावे आणि ज्यांना दिसते त्यांनी आंधळे व्हावे." — योहान 9:39

येशूच्या न्यायामुळे अंधांना दृष्टी मिळते—हा बरे करणारा न्याय आहे. त्याच वेळी, जे स्वतःला ज्ञानी समजतात त्यांना आपले अंधत्व जाणवते (प्रकटीकरण 3:17). पण येशूला लोकांनी स्वतःला अंध म्हणावे असे का वाटते? कारण जोपर्यंत कोणी आपले अंधत्व स्वीकारत नाही, तोपर्यंत तो बरा होऊ शकत नाही. येशूने आपल्या सेवाकार्यातील एक महत्त्वाचा भाग अंधांना दृष्टी देणे असे सांगितले आहे.

"परमेश्वराचा आत्मा माझ्यावर आला आहे, कारण दीनांस सुवार्ता सांगण्यास, [भग्नहृदयी जनांस बरे करण्यास] त्याने मला अभिषेक केला; त्याने मला पाठवले आहे, ते अशासाठी की, धरून नेलेल्यांची सुटका व आंधळ्यांना पुन्हा दृष्टीचा लाभ ह्यांची घोषणा करावी, ठेचले जात आहेत त्यांना सोडवून पाठवावे; — लूक 4:18

जोपर्यंत एखादी व्यक्ती आपले अंधत्व मान्य करत नाही, तोपर्यंत ती बरी होऊ शकत नाही. जुन्या करारातही हा पुनर्स्थापनेचा विचार वेगवेगळ्या घटनांमध्ये दिसून येतो.

जेव्हा जेव्हा परमेश्वर त्यांच्यासाठी शास्ते उभे करी तेव्हा तेव्हा त्या प्रत्येकाबरोबर परमेश्वर असे आणि त्या शास्त्यांच्या हयातीत तो त्यांना त्यांच्या शत्रूंच्या हातून वाचवत असे; कारण त्यांच्यावर लोक जुलूम करत व त्यांना गांजत; ह्यामुळे ते कण्हत असत; म्हणून परमेश्वराला त्यांची कीव येई. — शास्ते 2:18

न्यायाधीशांची कामगिरी अपूर्ण असली तरी त्यांचा उद्देश लोकांची सुटका करण्याचा होता. यशयाच्या पुस्तकातसुद्धा न्यायाच्या माध्यमातून उद्धार करण्याचा विचार दिसून येतो.

आणि मी तुझ्यावर पूर्वीप्रमाणे न्यायाधीश व आरंभीच्याप्रमाणे मंत्री पुन्हा नेमीन; आणि मग तुला नीतिमत्तेची नगरी, विश्वासू नगरी म्हणतील." सीयोनेचा न्यायाकडून उद्धार होईल व तिच्यातील पापनिवृत्त जन नीतीने उद्धरले जातील. — यशया 1:26–27

"माझा न्याय समीप आला आहे, माझे उद्धारकार्य सुरू झाले आहे, माझे भुज राष्ट्रांचा न्याय करतील; द्वीपांना माझा ध्यास लागला आहे, त्यांचा भरवसा माझ्या बाहूंवर आहे." — यशया 51:5

बायबल स्पष्ट करते की देवाचा न्याय हा शिक्षा देण्यासाठी नव्हे, तर सुटका, बरे करणे आणि पुनर्स्थापनेसाठी आहे. पण हे फक्त तेव्हाच शक्य आहे जेव्हा आपण आमच्या समस्येसाठी देवाने केलेले योग्य निदान स्वीकारतो. तेव्हा आपण त्याच्याकडे बरे करण्याची विनंती करू शकतो आणि विश्वास ठेवू शकतो की आपण बदलू शकतो.

देव न्यायाच्या माध्यमातून आपल्याला कसे बरे करतो हे समजण्यासाठी, आपण पवित्रस्थानाच्या संकल्पनेचा विचार करणे आवश्यक आहे. कारण हेच आपल्याला दाखवते की, देव आपले तारण कशा प्रकारे घडवून आणतो.

धडा 14

हे परमेश्वरा, तुमचे मार्ग पवित्रस्थानात आहेत

मागच्या धड्यात आपण पाहिलं की, माणूस आणि देव यांच्यात मोठं अंतर पडलं. सैतानाच्या प्रभावामुळे माणूस एका चुकीच्या आणि अंधाऱ्या मार्गावर गेला. पण अशा परिस्थितीत, देवाने आपल्याला परत कसं बोलावलं? आपले विचार पुन्हा देवासारखे कसे होतील, जेणेकरून आपण त्याला खरं अर्थाने ओळखू शकू?

येशूने त्याला म्हटले, "मार्ग, सत्य व जीवन मीच आहे; माझ्या द्वारे आल्यावाचून पित्याकडे कोणी येत नाही." –योहान 14:6

येशू हा आपल्याला देवापर्यंत नेणारा मार्ग आहे. तोच सत्य आणि तोच जीवन आहे. त्याच्याद्वारेच आपण देवाजवळ पोहोचू शकतो. या वचनात 'मार्ग' या शब्दासाठी ग्रीक भाषेत hodos हा शब्द वापरण्यात आला आहे, ज्याचा अर्थ 'रस्ता' किंवा 'मार्ग' असा होतो. हा शब्द जुन्या करारात देखील असा वापरला आहे:

"हे देवा, तुझा मार्ग पवित्रस्थानात आहे; देवासारखा थोर देव कोण आहे?" – स्तोत्रसंहिता 77:13

देवाने माणसाच्या जवळ राहण्यासाठी आणि त्याच्यासोबत असण्यासाठी एक पवित्रस्थान तयार करण्यास सांगितलं.

"मी त्यांच्यामध्ये निवास करावा म्हणून त्यांनी माझ्यासाठी एक पवित्रस्थान तयार करावे." –निर्गम 25:8

या पवित्रस्थानाच्या मार्गावर चालण्याचा हेतू म्हणजे आपल्या कठोर झालेल्या हृदयाला पुन्हा नम्र करणे, जेणेकरून ते मांसमय हृदय बनू शकेल.

"मी तुम्हांला नवे हृदय देईन, तुमच्या ठायी नवा आत्मा घालीन; तुमच्या देहातून पाषाणमय हृदय काढून टाकीन व तुम्हांला मांसमय हृदय देईन." –यहेज्केल 36:26

पवित्रस्थानाच्या प्रतिकांद्वारे, आपल्याला देवाकडे पूर्णपणे परत येण्यासाठी आणि त्याच्याशी पूर्णपणे जुडण्यासाठी अनुसरण करायच्या पायऱ्या दाखवण्यात आल्या आहेत.

आता पाहूया, या पवित्रस्थान प्रणालीची रचना कशी होती.

पवित्रस्थान

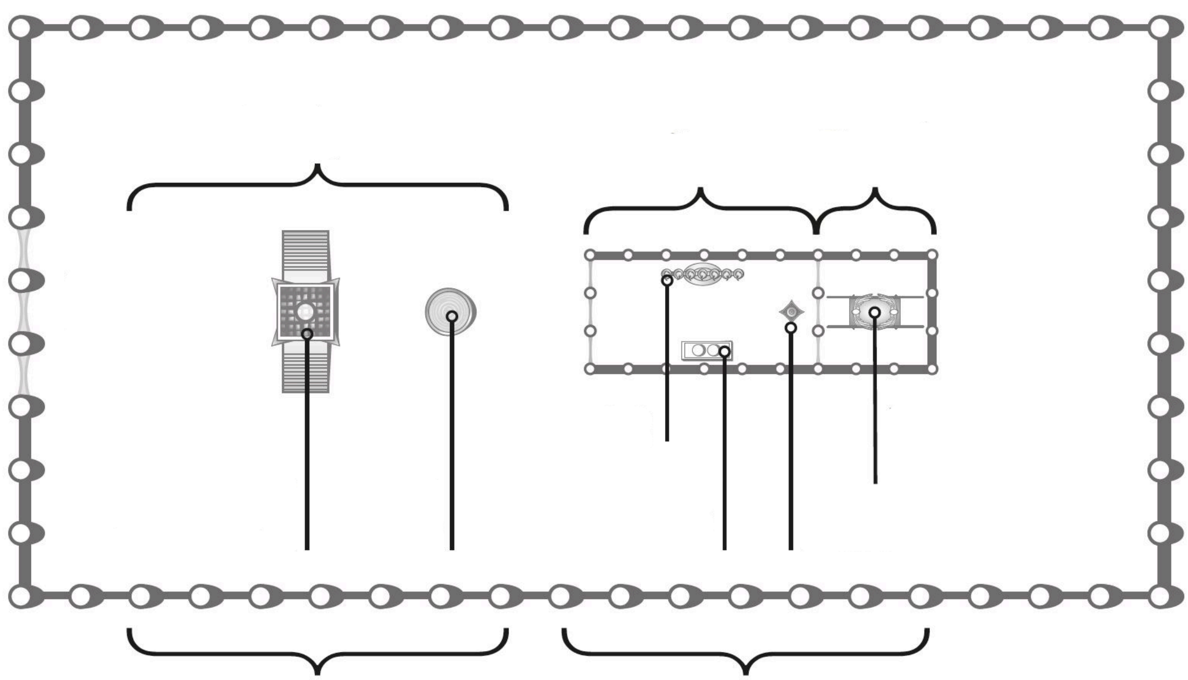

पापी माणूस अंगणातील दारातून पवित्रस्थानात प्रवेश करतो. पवित्रस्थानातल्या 'अतीपवित्र स्थानी' (Most Holy Place) देवाची उपस्थिती असते.

पवित्रस्थान आणि त्याच्या सेवेसंबंधी अनेक गोष्टी विचारात घेता येतील, पण सध्या आपण फक्त अंगणापासून अतिपवित्र स्थानापर्यंतच्या प्रवासातील काही महत्त्वाच्या टप्प्यांवरच लक्ष केंद्रित करूया.

आंगणातील सगळी भांडी तांबे किंवा कांस्याने मढवलेली असतात, तर पवित्र स्थळी असलेली भांडी सोन्याची किंवा सोन्याने मढवलेली असतात. या धातूंच्या फरकामुळे त्यांच्या गुणधर्मांमध्येही बदल दिसून येतो. हे माणसाच्या चारित्र्यात होणाऱ्या बदलाचे प्रतीक आहे, कारण तो हळूहळू देवाच्या ज्ञानात वाढत जातो. तांबे ही धातू वैशिष्ट्यपूर्ण आहे कारण ती तांबे आणि टिन यांचे मिश्रण आहे, म्हणजेच माणसाने बनवलेली आहे; ती देवाने निर्माण केलेली नाही.

"सिल्ला हिलाही तुबल-काइन झाला; तो तांब्याची, लोखंडाची व सर्व प्रकारची धारदार हत्यारे घडवणारा झाला; आणि तुबल-काइनास नामा नावाची बहीण होती." –उत्पत्ती 4:22

देव कांस्य किंवा तांब्याचा उल्लेख नकारात्मक संदर्भात करतो, जसे की काहीतरी अशुद्ध, जे भट्टीत जाळून शुद्ध केले पाहिजे.

"मानवपुत्रा, इस्राएल घराणे माझ्या दृष्टीने केवळ गाळ झाले आहे; भट्टीतील पितळ, कथील, लोखंड व शिसे ह्यांसारखे ते सर्व आहेत, ते रुप्यातील गाळ झाले आहेत." –यहेज्केल 22:18

यज्ञवेदिका म्हणजे ती जागा जिथे प्राण्यांची आहुती दिली जात असे. ती ख्रिस्ताने क्रूसावर दिलेल्या बलिदानाचे प्रतीक आहे. यज्ञवेदिका कांस्याची असल्यामुळे हे दर्शवते की देव माणसाच्या समजुतीनुसार त्याच्याशी संवाद साधत आहे, त्याच्या विचारांनुसार त्याला समेट घडवून आणण्यास मदत करत आहे.

जेव्हा माणसाने आपल्या मृत्यूचे कारण देवावर टाकले आणि समजले की देव माणसाला पापांसाठी शिक्षा करतो, तेव्हा देवाने एका पर्यायी बलिदानाची व्यवस्था केली. माणसाला वाटत होते की देवाला समाधान मिळण्यासाठी काहीतरी किंमत मोजली पाहिजे, म्हणूनच देवाने बलिदान दिले, जेणेकरून माणसाला देवाच्या कृपेवर विश्वास ठेवता यावा. ही विचारसरणी जाणीवपूर्वक, अर्ध-जाणीवपूर्वक किंवा नकळत मनात असू शकते, पण ती आपल्या पतनशील मनाचा भाग आहे. पवित्रस्थानाच्या प्रत्येक गोष्टीत देव माणसाच्या विचारांशी संवाद साधत आहे, त्याला समजून घेत आहे आणि त्याला परत देवाशी जोडण्याचा प्रयत्न करत आहे.

माणसाला देवाशी समेट घडवायचा असेल, तर त्याला दोन गोष्टी समजाव्या लागतील–न्याय आणि मृत्यू.

आणि पाप केलेल्या एकाच मनुष्याच्या द्वारे जसा परिणाम झाला तसा कृपादानाचा होत नाही; कारण ज्याचा परिणाम दंडाज्ञा तो न्याय एकाच मनुष्यापासून झाला, पण ज्याचा परिणाम नीतिमान ठरणे ते कृपादान पुष्कळ अपराधांपासून झाले. कारण जर त्या एकाच इसमाच्या द्वारे,

त्या एकाच इसमाच्या अपराधाने मरणाचे राज्य चालू झाले, तर जे कृपेचे व नीतिमत्त्वाचे दान ह्याची विपुलता स्वीकारतात, ते विशेषेकरून त्या एकाच येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे जीवनात राज्य करतील. –रोमकर 5:16-17

पहिला दोषारोप करणारा आणि ज्याच्या अपराधामुळे मृत्यू आला, तो आदाम होता. आदामाने असा विचार केला की देवाने त्याला दोषी ठरवले आणि त्याला मृत्युदंड द्यायचा होता. म्हणूनच या दोन गोष्टी माणसाला पवित्रस्थानाच्या प्रवासात शिकाव्या लागतात. पवित्रस्थानाचे स्वरूप आयताकृती आहे, आणि ते दोन चौकोनांमध्ये विभागलेले आहे. पहिल्या चौकोनाच्या मध्यभागी यज्ञवेदिका आहे, जिथे बलिदान दिले जात असे. दुसऱ्या चौकोनाच्या मध्यभागी कराराचा कोश आहे, जिथे देवाचे अस्तित्व प्रकट होत असे.

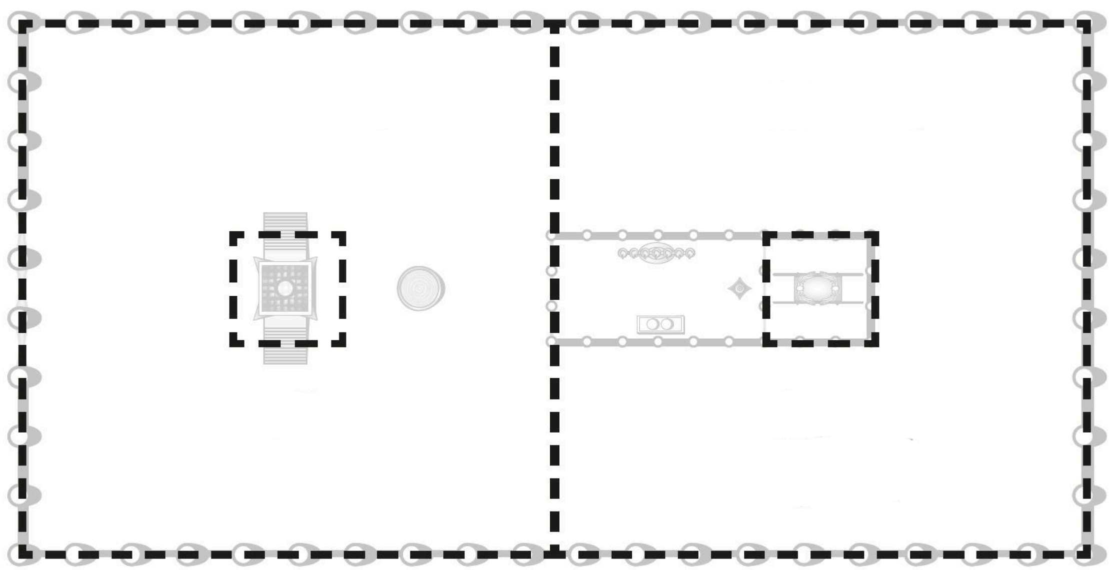

यज्ञवेदिकेवर दररोज बलिदान अर्पण केले जात असे, पण प्रायश्चित्ताचा दिवस वर्षातून फक्त एकदाच होत असे.

“त्याच सातव्या महिन्याच्या दशमीस प्रायश्चित्ताचा दिवस पाळावा; त्या दिवशी तुमचा पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशी तुम्ही आपल्या जिवास दंडन करावे आणि परमेश्वराला हव्य अर्पावे. त्या दिवशी तुम्ही कसलेही काम करू नये, कारण हा प्रायश्चित्ताचा दिवस होय; त्या दिवशी *तुमचा देव*

परमेश्वर ह्याच्यासमोर तुमच्यासाठी प्रायश्चित्त करण्यात येईल. त्या दिवशी जो मनुष्य आपल्या जिवाला दंडन करणार नाही त्याचा स्वजनातून उच्छेद व्हावा. कोणाही मनुष्याने त्या दिवशी कसलेही काम केले तर मी त्याला स्वजनांतून नाहीसा करीन. – लेवीय 23:27-30

लेवीच्या पुस्तकामध्ये दिलेले हे वर्णन माणसाची समज दर्शवते - तो असा विचार करतो की देव न्यायाने कार्य करतो. प्रत्यक्षात, जगात न्याय, दोषारोप आणि मृत्यू आदाममुळे आले. पवित्र स्थळाचा मार्ग आपल्याला हे दाखवतो की आपण काय विचार करतो आणि मग येशूच्या जीवनाशी तुलना करून समजते की आपले विचार चुकीचे आहेत. याच प्रक्रियेतून खरं मेलमिलाप घडतो. हळूहळू आपल्याला कळते की आपण ज्या पापी नैतिकतेच्या चौकटीत वाढलो आहोत, ती चुकीची आहे. मग आपण पश्चात्ताप करतो आणि देव आपल्याला क्षमा करतो. हाच खरा मेलमिलाप आहे.

बऱ्याच धर्मांना वाटते की देवाने बलिदानाची आज्ञा दिली आणि तो प्रायश्चित्ताच्या दिवशी न्यायाधीश म्हणून दिसतो, याचा अर्थ तोच न्याय देणारा देव आहे. पण हे खरे नाही. देव येशूसारखा आहे - प्रेमळ आणि दयाळू. नियमांमध्ये दिलेल्या या गोष्टी माणसाच्या विचारांची प्रतिमा आहेत. देव आपल्याला त्या दाखवतो, जेणेकरून आपण त्यांच्यापासून वळून पश्चात्ताप करू.

देव आपल्याला तांब्याच्या वेदीवर भेटतो - जी तांब्याच्या मिश्रधातूपासून बनवलेली आहे, आणि ती एका कैनच्या वंशजाने तयार केली आहे. खरं तर, आपल्या स्वर्गीय पित्याला कधीही बलिदान हवे नव्हते, पण त्याने ती व्यवस्था ठेवली कारण माणसाला हेच वाटत होते की देवाला संतुष्ट करण्यासाठी रक्त सांडावे लागेल. तोपर्यंत माणूस स्वतःला क्षमाशील समजणार नव्हता. ही कल्पना मूळतः मूर्तिपूजक आणि चुकीची होती, पण माणसाला त्याची जाणीव नव्हती. देवाने बलिदानाच्या संकल्पनेतून आपली पापी वृत्ती स्पष्ट केली, पण त्याच वेळी त्याने या मानव-निर्मित कल्पनेतून आपण खरोखर क्षमा होऊ शकतो, हेही दाखवले.

देव कोणाचाही न्याय करत नाही किंवा दोष देत नाही (योहान 5:22; 8:15). पण देव आपल्याला तो न्यायाधीश असल्यासारखे भासू देतो, कारण माणसाला वाटते की हा वाद संपवण्यासाठी देवाने शेवटी न्याय करावा - चांगल्यांना बक्षीस द्यावे आणि वाईटांना शिक्षा. पण खरे पाहता, देवाचे न्यायाधीश असणे ही आपल्या चुकीच्या समजुतीचा एक भाग आहे.

जर आपण हे लक्षात ठेवले की पवित्र स्थळ हे माणसांना देवाजवळ आणण्याचा मार्ग आहे, तर आपण समजू शकतो की ही प्रक्रिया देव कसा आहे याचे प्रतिनिधित्व करत नाही. उलट, देव आपल्याला ज्या स्थितीत आहोत तिथे पोहोचण्यासाठी काय करायला तयार आहे, हे ते दर्शवते.

पवित्र स्थळाच्या बाहेरचे अंगण तांब्याचे बनलेले असते, तर पवित्र स्थान आणि अतिशय पवित्र स्थान सोन्या-चांदीचे असते. अंगण हे देवाचे प्रतीक नाही, तर माणसाचे प्रतिनिधित्व करते. हे यावरून स्पष्ट होते की एका टप्प्यावर देव स्वतःच्या लोकांना सांगतो की त्यांनी मंदिराचे मोजमाप करताना अंगण वगळावे.

"मग मला मोजपट्टीसारखा एक बांबू देण्यात आला. आणि तो देवदूत म्हणाला, 'उठ आणि देवाचे मंदिर, वेदी आणि तिथे उपासना करणाऱ्यांचे मोजमाप कर. पण मंदिराच्या बाहेरचे अंगण वगळ, त्याचे मोजमाप करू नकोस, कारण ते अन्यजातींना देण्यात आले आहे. आणि ते चाळीस व दोन महिने पवित्र नगर तुडवतील.'" – प्रकटीकरण 11:1-2

पवित्र स्थान हे देवाचे संपूर्ण प्रतिनिधित्व करत नाही कारण देव नेहमीच अतिशय पवित्र असतो. देव एका ठिकाणी पवित्र आणि दुसऱ्या ठिकाणी अतिशय पवित्र कसा असू शकतो? पवित्र स्थान हे सत्याकडे जाणाऱ्या माणसाच्या विचारप्रक्रियेचे प्रतीक आहे. हे देवाच्या स्वभावाचे संपूर्ण दर्शन घडवत नाही. अगदी अतिशय पवित्र स्थानसुद्धा देवाचा परिपूर्ण स्वभाव दर्शवत नाही, कारण देवाने कधीही बलिदान मागितले नाही किंवा होमबली आवश्यक असल्याचे सांगितले नाही (स्तोत्रसंहिता 40:6, होशे 6:6). या सर्व गोष्टी माणसाच्या समजुतीनुसार दिलेल्या सवलती आहेत. हा एक प्रवास आहे जिथे देव आपल्याला दाखवतो की आपण कसे आहोत आणि मग आपण ख्रिस्त कसा आहे याची तुलना करून आपला फरक ओळखावा आणि पश्चात्ताप करावा.

जेव्हा मी किशोरवयात होतो, तेव्हा काही अशा गोष्टी केल्या ज्यामुळे मला खूप अपराधी वाटत असे. माझ्या पापी स्वभावाची थोडी जाणीव झाली आणि मला देवाची मदत हवी होती. येशूच्या वधस्तंभावरील मृत्यूने मला खात्री दिली की देवाने माझ्या पापांची क्षमा केली आहे. हेच खरे तर तारणासाठी आवश्यक आहे. जेव्हा मला समजले की देवाने माझी पापे क्षमा केली आहेत आणि मी येशूविषयी अधिक जाणून घ्यायला लागलो, तेव्हा माझ्या आयुष्यात बरेच बदल होऊ लागले.

काही वर्षांनी, जेव्हा मी अधिक समजूतदार होऊ लागलो, तेव्हा मी इतरांना त्यांच्या चुका पाहून न्याय करायला लागलो आणि दोष द्यायला लागलो. हे मी बाहेरून फारसं दाखवत नसलो तरी मनातल्या मनात बऱ्याचदा करत होतो. मी लोकांवर न्याय केलं कारण मला वाटत होतं की देव देखील लोकांचे चुकांसाठी न्याय करतो. देवाने मला त्याच्याकडे अशा दृष्टीने पाहू दिले, जेणेकरून माझ्या न्यायप्रिय वृत्तीचा उलगडा

होईल. त्याने मला प्रायश्चित्ताच्या दिवशीच्या संदर्भातून स्वतःला एक भयानक आणि पवित्र न्यायाधीश म्हणून पाहू दिले—जो आज्ञा न पाळणाऱ्या आणि शरण न जाणाऱ्या पाप्यांचा नाश करण्यास तयार होता.

मात्र योग्य वेळी, देवाने मला दाखवलं की त्याच्या पुत्राने योहान 5:22 मध्ये त्याच्याबद्दल काय सांगितलं आणि येशू स्वतः योहान 8:15 मध्ये कसा वागला. मी हे वाचलं आणि माझ्या स्वतःच्या स्वभावाशी तुलना केली, तेव्हा मी दिवसन्दिवस रडत राहिलो. मी पश्चात्ताप केला आणि देवाकडे क्षमेसाठी प्रार्थना केली. अचानक मला जाणवलं की मी खूपच न्यायप्रिय आणि कठोर स्वभावाचा आहे, आणि हेच मला समजायला हवं होतं. खरं तर, देवाच्या न्यायाविषयीची खरी समज मनुष्याला आपला स्वभाव किती कठोर आणि दोषारोप करणारा आहे, हे समजून घेण्यासाठीच आवश्यक आहे.

हेच येशूने मत्तय 15:22-28 मध्ये शिष्यांसोबत केलं. त्याने अशी भूमिका घेतली, ज्यामुळे कनानी स्त्रीबद्दल त्यांच्या मनात असलेला पक्षपात स्पष्ट झाला. शेवटी, जेव्हा येशूने तिच्या मुलीला बरे केले, तेव्हा शिष्यांसमोर एक मोठा निर्णय होता—त्यांनी स्वतःच्या पक्षपाती वृत्तीला समजून घ्यायचं आणि पश्चात्ताप करायचा, की येशूवरचा विश्वास सोडून द्यायचा.

याच कारणामुळे अनेक लोक खऱ्या देवाला आणि त्याच्या पुत्राला स्वीकारत नाहीत. त्यांना न्याय करायची आणि दोष देण्याची प्रवृत्ती सोडायची नसते, आणि देव न्याय करतो आणि शिक्षा देतो हे सिद्ध करण्यासाठी ते अनेक शास्त्रवचने उद्धृत करतात. पण ही सर्व वचने आपली परीक्षा घेण्यासाठी आणि आपल्या मनात काय आहे हे उघड करण्यासाठीच आहेत. अगदी येशूने कनानी स्त्रीला कुत्री म्हटल्यासारखं दिसतं, तसंच! म्हणूनच आपल्याला या उताऱ्यांचा अधिक बारकाईने विचार करायला हवा.

आता पुढे, आपण न्यायाच्या एकत्रित समजुतीचा आणि स्वर्गातील पुस्तके उघडण्याच्या संदर्भाचा विचार करू, जो प्रायश्चित्ताच्या दिवशीशी संबंधित आहे, जसा आपण याआधी चर्चा केली होती.

धडा 15

पुस्तके उघडली गेली आणि न्यायसभा चालू झाली

दानिएल ७ आणि ८ मधल्या संदर्भात इतिहासाची एक विशिष्ट मालिका दिली आहे, जी आपल्याला न्याय कधी होणार याचा नेमका कालावधी दाखवते. प्रेषित पौल सुद्धा फेलिक्सशी बोलताना त्याच्या काळानंतर येणाऱ्या न्यायाच्या वेळेबद्दल सांगतो:

तेव्हा नीतिमत्त्व, इंद्रियदमन व पुढे होणारा न्याय ह्यांविषयी तो भाषण करत असता, फेलिक्साने भयभीत होऊन म्हटले, “आता जा; संधी सापडली म्हणजे तुला बोलावीन.” – प्रेषितांची कृ8त्ये २४:२५

दानिएल ७ मध्ये दिलेली दृश्यं आपल्याला हे समजायला मदत करतात की न्यायाची घटना नेमकी कधी घडणार आहे. दानिएलला दर्शनात समुद्रातून चार प्राणी बाहेर येताना दिसतात–पहिला सिंहासारखा, दुसरा अस्वलासारखा, तिसरा चित्यासारखा आणि चौथा असा प्राणी की ज्याला कोणतेही नाव देता येत नाही. या चार प्राण्यांच्या उभारणीनंतर एक न्यायाचा प्रसंग घडतो आणि मग ख्रिस्ताचं राज्य येतं. ते राज्य देव आपल्या लोकांना देतो.

"ती मोठाली चार श्वापदे पृथ्वीवर उदयास येणारे चार राजे होत." – दानिएल ७:१७

हे प्राणी म्हणजे चार राजे किंवा थोडं पुढे स्पष्टीकरण दिलं आहे त्याप्रमाणे–चार वेगवेगळी राज्यं.

"त्याने सांगितले की, ‘चौथे श्वापद हे पृथ्वीवर चौथे राज्य होईल; ते इतर राज्यांहून भिन्न होईल; ते सर्व पृथ्वीला ग्रासून टाकील, तिचे तुडवून चूर्ण करील." — दानिएल ७: २३

या चौथ्या साम्राज्यातून दहा राज्यं तयार होतात, आणि त्यानंतर अजून एक वेगळ्या प्रकारचं राज्य उभं राहतं. हे राज्य उभं राहण्यासाठी तीन अन्य राज्यं पराभूत केली जातात.

"आता दहा शिंगांविषयी विचारशील तर त्या राज्यातून दहा राजे निघतील व त्यानंतर आणखी एक राजा निघेल; तो त्या पूर्वीच्या राजांहून भिन्न असून तिघा राजांना पादाक्रांत करील." — दानिएल ७: २४

हे लहान शिंग (सत्ता) परमेश्वराविरुद्ध मोठमोठ्या गोष्टी बोलेल, देवाचे विशेष ठरवलेले काळ आणि त्याचा नियम बदलण्याचा प्रयत्न करेल, आणि देवाच्या लोकांना साडेतीन काळ (अर्थात काही काळ) त्रास देईल.

"तो परात्पर देवाविरुद्ध गोष्टी बोलेल आणि परात्पर देवाच्या पवित्र जनांस जेर करील; तो नेमलेल्या सणांत व घालून दिलेल्या शिस्तीत बदल करण्यास पाहील; एक काळ, दोन काळ व अर्धा काळपर्यंत ते त्याच्या कबजात राहतील." — दानिएल ७: २५

जसं आपण याआधी पाहिलं, या सर्व गोष्टी घडून गेल्यानंतर न्याय सुरू होतो, आणि मग ख्रिस्ताचं राज्य येतं, जे कायमचं टिकणारं असतं.

पण न्यायसभा भरेल, त्याचे प्रभुत्व काढून घेतील, त्याचा नाश करतील व त्याचा कायमचा नायनाट करतील. राज्य, प्रभुत्व व संपूर्ण आकाशाखालील राज्यांचे वैभव ही परात्पर देवाची प्रजा जे पवित्र जन ह्यांना देण्यात येतील; त्याचे राज्य सनातन आहे, सर्व सत्ताधीश त्याची सेवा करतील, त्याचे अंकित होतील." — दानिएल ७: २६–२७

जर आपण दानिएलच्या काळापासून आजपर्यंतचा इतिहास पाहिला, तर स्पष्टपणे दिसतं की चार मोठी जागतिक साम्राज्यं आली — बाबेल, मादाय-पारस, ग्रीस आणि रोम. त्यानंतर युरोपात दहा भागांमध्ये सत्ता विभागली गेली, आणि मग पोपशाहीचा उदय झाला, जिने हजार वर्षांहून अधिक काळ जगावर मोठा प्रभाव टाकला.

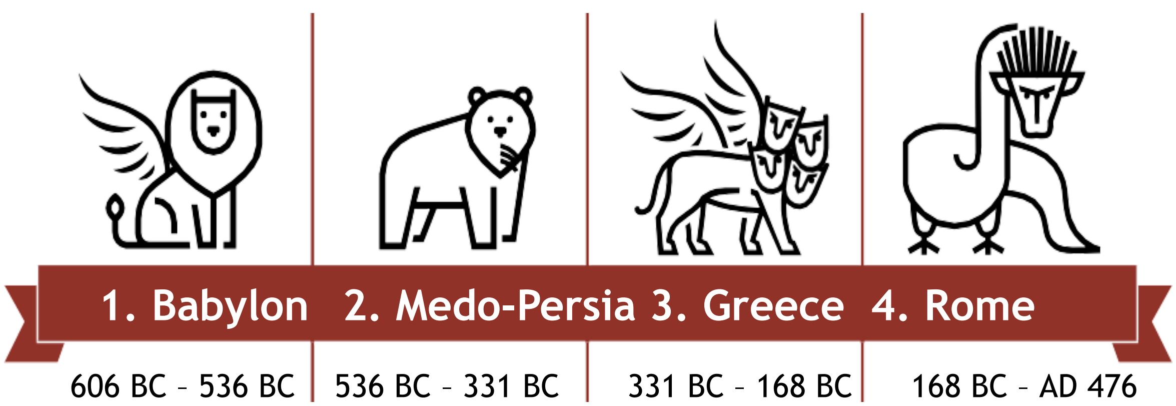

चार राज्यांची ही मालिका आणि त्यानंतर त्याचं दहा भागांत विस्तारणं हे आपल्याला दानिएल अध्याय २ मधील दर्शनाशी मिळतंजुळतं आहे. दानिएलने बाबेलच्या राजाला सांगितलं की, तू म्हणजे त्या मूर्तीचं सोन्याचं डोकं आहेस, आणि तुझ्या राज्यानंतर आणखी तीन जागतिक साम्राज्यं येणार आहेत. आपण दानिएल ७ मध्ये दाखवलेल्या "लहान शिंग" बाबतची माहिती थोडक्यात अशा प्रकारे सांगू शकतो:

दानिएल ७ मधील विवरण	इतिहासातील प्रत्यक्ष परिणाम
1. चौथ्या प्राण्यातून उगम. दानिएल ७:७,८	**1. पोपशाही रोमन सम्राटांनंतर आली.**
2. दहा शिंगांमध्येच उदय. दानिएल ७:८	**2. पोपशाही युरोपमधील राष्ट्रांमध्येच सत्तेवर आली.**
3. इतर शिंगांपेक्षा वेगळी. दानिएल ७:२४	**3. पोपशाही ही धार्मिक व राजकीय – दोन्ही प्रकारची सत्ता होती.**
4. इतर शिंगांपेक्षा बलाढ्य दिसत होती. दानिएल ७:२०	**4. ही सत्ता राजांपेक्षाही जास्त प्रभावशाली होती.**
5. तिन्ही राज्यांची मुळे उपटली. दानिएल ७:८,२०,२४	**5. हेरुली, वँडल्स आणि ऑस्ट्रोगॉथ्स या तीन जमाती नष्ट केल्या.**
6. परमेश्वराविरुद्ध गर्विष्ठ बोलले. दानिएल ७:२४	**6. स्वतःला पृथ्वीवरील देव समजले आणि पाप क्षम करण्याची शक्ती असल्याचा दावा केला.**
7. परमेश्वराच्या संतांवर अत्याचार केला. दानिएल ७:२५	**7. अंदाजे ५० ते १५० दशलक्ष लोकांना पोपशाहीच्या काळात ठार मारण्यात आलं.**
8. वेळा आणि कायदे बदलण्याचा प्रयत्न केला. दानिएल ७:२५	**8. शाब्बाथाचा दिवस रविवार केला आणि दुसरं आज्ञापत्र वगळलं.**
9. साडेतीन काळपर्यंत राज्य केलं. दानिएल ७:२५	**9. पोपशाहीचा प्रभाव AD 538 ते AD 1798 पर्यंत होता.**

चार जागतिक साम्राज्यांनंतर उदयास आलेल्या लहान शिंगाची ओळख पोपशाही म्हणून अनेक शतकांपासून अनेक बायबल अभ्यासकांनी मान्य केली आहे.

नाव	कालावधी	लहान शिंग (Daniel 7)	पापाचा मनुष्य (2 Thess 2)	प्रकटीकरण १७ मधील स्त्री	ख्रिस्तविरोधक (Antichrist)
वॉलडेन्सेस (Waldenses)	१२वे शतक		पोपशाही	रोमन चर्च	—
एबरहार्ड II (सल्झबर्ग)	अंदाजे १२४६	पोपशाही	—	—	—
जॉन मिलिच (Milicz)	अंदाजे १३६७		पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही
जॉन विक्लिफ	अंदाजे १३७९	पोप	पोपशाही	पोपशाही	पोप
जॉन हस्स	अंदाजे १४१२		पोपशाही	पोपशाही	पोप
गिओरोलामो सावोनारोला	अंदाजे १४९७		पोपशाही	पोपशाही	—
मार्टिन ल्यूथर	१५२२	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही
फिलिप मेलँक्टन	१५४३	पोपशाही		—	पोप
जॉन नॉक्स	१५४७	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही
विल्यम टिंडेल	१५५०		पोपशाही	पोपशाही	पोप
जॉन हूपर	१५५०		पोपशाही	पोपशाही	पोप
निकोलस रिडली	१५५४			—	पोप
थॉमस क्रॅनमर	१५८२	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही
इंग्लंडचा राजा जेम्स I	१६००	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही
सर आयझॅक न्यूटन	१७२७	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही	पोपशाही
जॉन वेस्ले	१७६४		पोपशाही	पोपशाही	पोप

या ओळखीचा उद्देश कोणत्याही समूहाची किंवा संस्थेची टीका करणे नाही. या शक्तीचा उदय हा मानवी स्वभावाचं प्रतिबिंब आहे आणि तो आपण सर्वजण कोणत्या प्रकारचे आहोत हे उघड करून दाखवतो. पोपशाहीच्या नेत्यांवर दोषारोप करणं म्हणजे आपणही त्याच न्याय-भावनेने वागत आहोत, असंच ठरतं. आपला खरा हेतू हा आहे की, इतिहासातील भविष्यवाणीवर आधारित घडामोडी ओळखून त्यातून शिकावं.

दानिएल ७:२५ मध्ये सांगितलं आहे की हे लहान शिंग "एक वेळ, दोन वेळा आणि अर्धा वेळ" म्हणजेच विशिष्ट काळासाठी राज्य करेल. हाच कालावधी *प्रकटीकरण १२* मध्ये "१२६० दिवस" असा नमूद केलेला आहे.

"त्या स्त्रीने रानात आपल्या ठिकाणाकडे उडून जावे म्हणून तिला मोठ्या गरुडाचे दोन पंख देण्यात आले होते; तेथे सर्पापासून सुरक्षित राहत असताना एक 'काळ, दोन काळ व अर्धकाळ' तिचे पोषण व्हायचे होते." — प्रकटीकरण १२:१४

"ती स्त्री रानात पळून गेली; तेथे तिचे एक हजार दोनशे साठ दिवस पोषण व्हावे म्हणून देवाने तयार केलेले असे तिचे एक ठिकाण आहे." — प्रकटीकरण १२:६

ही १२६० दिवसांची काळमर्यादा समजून घ्यायची असेल, तर बायबलमधील एक महत्त्वाचा इब्री तत्त्वज्ञान लक्षात ठेवावे लागेल —'एक दिवस म्हणजे एक वर्ष'.

"देश हेरायला जे चाळीस दिवस लागले त्यांतील प्रत्येक दिवसामागे एक वर्ष ह्या हिशेबाने चाळीस वर्षे तुम्ही आपल्या दुष्कर्माचा भार वाहाल, आणि माझा विरोध तुम्हांला भोवेल." — गणना १४:३४

पुन्हा ते दिवस संपल्यावर तू उजव्या कुशीवर नीज व चाळीस दिवस यहूदा घराण्याच्या अधर्माचा भार वाहा; प्रत्येक वर्षाबद्दल तुझ्या हिशोबी मी एक दिवस धरला आहे. — यहेज्केल ४:६

पोपशाहीचा अधिकार इ.स. ५३८ मध्ये सुरू झाला आणि इ.स. १७९८ मध्ये फ्रेंच सैन्याने पोपला बंदी घातल्यानंतर संपुष्टात आला. हाच तो वेळेचा टप्पा आहे ज्यानंतर न्यायाचा काल सुरू होतो, असं आपण मानतो.

ह्या घटनेच्या अधिक स्पष्ट वेळेच्या मर्यादा जाणून घेण्यासाठी, आपण दानिएल ८ मधील दृष्टान्ताकडे पाहूया आणि त्यांची दानिएल २ आणि ७ मधील ऐतिहासिक क्रमाशी तुलना करूया.

दानिएल ८ मधील दृष्टान्तात, एक मेंढा आणि एक बकरा यांच्या संघर्षाचं दृश्य आहे. बोकड्याला एक मोठं शिंग असतं, आणि तो मेंढ्यावर आक्रमण करतो व त्याला नामोहरम करतो. नंतर ते मोठं शिंग मोडतं आणि त्याजागी चार शिंगं उगम पावतात. त्यातल्याच एका शिंगामधून अजून एक लहान शिंग बाहेर येतं.

या प्राचीन साम्राज्यांची ओळख देवदूत गॅब्रिएल दानिएलला देतो:

"दोन शिंगे असलेला एडका तू पाहिलास; ते मेदय व पारस ह्यांचे राजे. तो दांडगा बकरा ग्रीसचा राजा; त्याच्या डोळ्यांच्या मधोमध असलेले मोठे शिंग हा पहिला राजा." — दानिएल ८:२०–२१

अलेक्झांडर द ग्रेटच्या मृत्यूनंतर ग्रीक साम्राज्य चार भागांत विभागलं, आणि त्याच्या चार सेनापतींनी या भागांवर राज्य केलं. बायबलमध्ये 'शिंगं' म्हणजे सत्ताधारी किंवा राज्यकर्ते असं दर्शवलेलं आहे. त्या बकऱ्याच्या चार शिंगांपैकी एका शिंगातून एक छोटं शिंग उगम पावतं – आणि हे शिंग ग्रीसपेक्षा अधिक सामर्थ्यशाली ठरतं. ग्रीस आधीच मीडीया आणि पर्शियापेक्षा बलवान होतं, आणि हे नवीन शिंग त्याहूनही जास्त प्रभावशाली ठरतं – कारण शास्त्रात असं स्पष्ट सांगितलं आहे.

मेंढा	बकरा	लहान शिंग
महान	अत्यंत महान	अतुलनीय महानता
दानियल 8:4	दानियल 8:8	दानियल 8:9

ग्रीसच्या नंतर फक्त एकच अशी सत्ता होती जी ग्रीसपेक्षा अधिक सामर्थ्यशाली ठरली — ती म्हणजे रोम. रोम ग्रीसच्या चार उत्तराधिकारी राष्ट्रांपैकी एक असलेल्या मॅसिडोनिया वर विजय मिळवून पुढे विस्तारत गेलं.

या 'लहान शिंगाने' (छोट्या सत्तेने) यजमानाच्या सरदाराविरुद्ध म्हणजेच मशीहा येशू ख्रिस्ताविरुद्ध गर्वाने उभार घेणं सुरू केलं. रोमनेच येशूला क्रूसावर खिळलं, आणि यामुळे ही भविष्यवाणी पूर्ण झाली.

या सत्तेने सत्य जमिनीवर फेकलं आणि अनेक भयंकर गोष्टी केल्या. दानियेलला हे सगळं पाहून चकित आश्चर्य वाटले. त्यावेळी त्याने दोन पवित्र स्वर्गदूतांमध्ये होणारा एक संवाद ऐकला — देवाच्या लोकांवर आणि पवित्र मंदिरावर होणाऱ्या तुडवणुकीचं हे सत्र किती काळ चालणार याचा ते विचार करत होते.

त्याचं उत्तर असं दिलं गेलं:

तो मला म्हणाला, "दोन हजार तीनशे दिवस; त्यानंतर पवित्रस्थानाची शुद्धी होईल." — दानियेल ८:१४

दानियेल ७ आणि ८ हे दोन्ही अध्याय एकत्र पाहिले असता एक अतिशय महत्त्वाची गोष्ट लक्षात येते — दानियेल ७ मध्ये दाखवलेली न्याय प्रक्रिया आणि दानियेल ८ मधील मंदिराच्या शुद्धतेची घटना यांचा परस्पर संबंध आहे.

दानिएल 7	**घटना**	**दानिएल 8**
सिंह (Lion)	बाबेल (बाबेलोन साम्राज्य)	-
अस्वल (Bear)	मादाय-पारस (मेदो-पर्शिया)	मेंढा (Ram)
चित्ता (Leopard)	ग्रीस (युनानी साम्राज्य)	बोकड (Goat)
भीषण जनावर (Beast)	रोम साम्राज्य	लहान शिंग (Little Horn)
न्यायप्रक्रियेचे दृश्य	न्याय	पवित्रस्थानाची शुद्धता
ख्रिस्ताचे राज्य	दुसऱ्यांदा येणे (Second Coming)	मानवहस्ताविना नष्ट होणे

पवित्रस्थान शुद्ध करण्याच्या प्रक्रियेचा आणि न्यायाच्या दिवसाचा परस्पर कसा संबंध आहे? यहूदी परंपरेनुसार, वर्षातून एकदाच पवित्रस्थानाची शुद्धता केली जात असे, आणि ती केली जात असे प्रायश्चित्त दिनाच्या सणादिवशी.

"तुमच्यासाठी हा निरंतरचा विधी असावा : सातव्या महिन्याच्या दशमीस तुम्ही आपल्या जिवास दंडन करावे; त्या दिवशी कसलेही काम करू नये, मग तो स्वदेशीय असो किंवा तुमच्यामध्ये राहणारा परदेशीय असो; कारण त्या दिवशी तुम्हांला शुद्ध करावे म्हणून तुमच्यासाठी प्रायश्चित्त करण्यात येईल; परमेश्वरासमोर तुम्ही आपल्या सर्व पापांपासून शुद्ध ठराल." — लेवीय १६:२९–३०

"त्याच सातव्या महिन्याच्या दशमीस प्रायश्चित्ताचा दिवस पाळावा; त्या दिवशी तुमचा पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशी तुम्ही आपल्या जिवास दंडन करावे आणि परमेश्वराला हव्य अर्पावे." — लेवीय २३:२७

या दिवशी लोकांनी स्वतःच्या अंतरात्म्याचा सखोल तपास करायचा — म्हणजे, कोणतंही कबूल न केलेलं पाप आहे का, जे देवाशी नातं तोडू शकतं. प्रायश्चित्त दिन हा लोकांसाठी केवळ एक धार्मिक विधी नव्हता, तर तो न्यायाचा दिवस होता. वर्षभर, लोकांच्या वैयक्तिक पापांसाठी बलिदान देऊन त्यांना क्षमा मिळायची. परंतु हे पाप प्रतीकात्मक स्वरूपात पवित्रस्थानात जमा होत असायचे. प्रायश्चित्त दिनाला या सर्व जमा झालेल्या पापांचा हिशोब केला जायचा — पवित्रस्थानाची पूर्णपणे शुद्धता केली जायची. जर कोणतेही पाप त्या दिवशी अजूनही कबूल न केलेले असेल, तर ती व्यक्ती दोषी ठरेल आणि त्याला आपल्या पापाची शिक्षा स्वतःच भोगावी लागे. म्हणूनच, जरी पापी व्यक्ती वर्षभर क्षमा पावत असली तरी, पवित्रस्थान मात्र त्या पापांचं प्रतीकात्मक ओझं वाहत असे. आणि प्रायश्चित्त दिनाला हे ओझं दूर केलं जात असे — पवित्रस्थान शुद्ध केलं जात असे.

आपण अजून बरेच तपशील देऊ शकतो, पण मुख्य मुद्दा असा आहे की पवित्रस्थानाची शुद्धता ही एक न्यायप्रक्रिया आहे. ही प्रक्रिया यहुदी परंपरेनुसार सातव्या महिन्याच्या दहाव्या दिवशी होते, ज्याला प्रायश्चित्त दिन (Yom Kippur) म्हटलं जातं.

या घटनेतून आपण हे समजण्याचा प्रयत्न करू शकतो की हा न्यायाचा काळ नेमका कधी सुरू होतो. दोन पवित्र जनांमधल्या संवादात २३०० दिवसांचा उल्लेख आहे. दानिएलने जेव्हा हे ऐकलं, तेव्हा त्याला चक्कर आली आणि तो बेशुद्ध झाला. त्यामुळे देवदूत गॅब्रिएल त्याला हे स्पष्ट करू शकला नाही की त्या २३०० दिवसांचा शेवट नेमका कधी होईल. दानिएलची ही प्रतिक्रिया दर्शवते की त्याला समजलं होतं की ही संख्या फक्त शब्दशः २३०० दिवसांची नाही, तर ती बऱ्याच लांब काळासाठी आहे – म्हणजे प्रतीकात्मक रित्या

२३०० वर्षे. जर हा काळ फक्त साडेसहा वर्षांचा असता, तर दानीएल आनंदी झाला असता. पण एवढा कमी कालावधी ऐकून त्याला धक्का बसला आणि तो काही दिवस आजारीही पडला.

दानिएल ८ च्या शेवटी आपण पाहतो की दानिएलला हे भाकीत समजलेलंच नव्हते – आणि त्याचमुळे तो अस्वस्थ झाला होता. दानिएल ९ मध्ये आपण पाहतो की काही वर्षांनी तो पुन्हा कष्टी होऊन मनापासून प्रार्थना करतो. या प्रार्थनेत तो देवाकडे स्वतःसाठी आणि आपल्या लोकांसाठी क्षमा मागतो. त्यानंतर देवदूत गॅब्रिएल पुन्हा त्याच्याकडे येतो – आणि यावेळी त्याला हे आधीचे न समजलेलं दृष्टांत स्पष्ट करून सांगतो.

“असे प्रार्थनेचे शब्द मी बोलत असता जो पुरुष गब्रीएल, दृष्टान्ताच्या आरंभी मी अगदी व्याकूळ असता माझ्या दृष्टीस पडला होता, तो संध्याकाळच्या यज्ञसमयी माझ्यासमीप आला. त्याने माझ्याशी संभाषण करून मला समज दिली. तो म्हणाला, “हे दानिएला, मी तुला बुद्धी देऊन चतुर करण्यासाठी आलो आहे. तुझ्या प्रार्थनांना आरंभ होताच आज्ञा झाली, ती तुला सांगण्यास मी आलो आहे; कारण तू परमप्रिय आहेस; तर ह्या गोष्टींचा विचार कर व हा दृष्टान्त समजून घे.” - दानीएल 9:21–23

गॅब्रिएल ७० आठवड्यांच्या एका नवीन काळभविष्यवाणीची माहिती देतो. ही तीन टप्प्यांमध्ये विभागलेली आहे—पहिले ७ आठवडे मंदिराच्या पुनर्बांधणीसाठी, पुढचे ६२ आठवडे मशीहा येईपर्यंत, आणि शेवटचा १ आठवडा. या ७० आठवड्यांमध्येही "प्रत्येक दिवस म्हणजे एक वर्ष" हे तत्त्व लागू केलं जातं. या भविष्यवाणीचं मुख्य बिंदू म्हणजे त्याला एक ठरावीक सुरुवातीची तारीख आहे.

"हे कळून येऊ दे व समजून घे की यरुशलेमेचा जीर्णोद्धार करण्याची आज्ञा झाल्यापासून अभिषिक्त,1 अधिपती असा जो तो येईपर्यंत सात सप्तकांचा अवकाश आहे व बासष्ट सप्तके लोटल्यावर1 धामधुमीचा काळ असताही नगर, रस्ते व खंदक ह्यांसह बांधतील." — दानिएल ९: २५

यरुशलेमचे पुनर्बांधणी करण्यासाठी तीन वेगवेगळ्या पर्शियन राजांकडून आज्ञा निघाल्या, आणि त्या एज्राच्या पुस्तकात नमूद आहेत.

"हाग्गय संदेष्टा आणि जखऱ्या बिन इद्दो ह्यांच्या संदेशामुळे यहूदी वडील जन मंदिर बांधत राहिले आणि त्यात त्यांना यश आले. इस्राएलाच्या देवाच्या आज्ञेप्रमाणे आणि पारसाचे राजे कोरेश, दारयावेश व अर्तहशश्त ह्यांच्या फर्मानांबरहुकूम त्यांनी ते मंदिर बांधून पुरे केले." — एज्रा ६: १४

पहिल्या दोन आज्ञा फक्त मंदिर बांधण्यासाठी होत्या, पण दिलेला आदेश पूर्ण यरुशलेमचे पुनर्निर्माण करण्याचा होता. त्यात त्यांनी स्वतःचं शासन देवाच्या कायद्यानुसार चालवण्याचा पूर्ण अधिकार देखील दिला. ही आज्ञा इ.स.पू. ४५७ मध्ये दिली गेली. हे सगळं लक्षात घेऊन, आपण संपूर्ण वेळापत्रक शेवटच्या पानावर चित्रासारखं दाखवू शकतो.

हो, ही माहिती थोडी तांत्रिक आहे, पण तिचा मुख्य उद्देश हा आहे की आपण हे समजू शकतो की ख्रिस्ताच्या पुनरागमनाआधी एक न्यायप्रक्रियेचा ठरलेला कालावधी आहे. दानिएल ७ मधील न्यायाचा देखावा, जेव्हा दानिएल ८ आणि ९ मधील भविष्यवाण्यांशी जोडला जातो, तेव्हा हे लक्षात येतं की ही न्यायप्रक्रिया इ.स. १८४४ मध्ये सुरू झाली होती. याच वेळेस "पुस्तकं उघडली गेली" आणि "न्याय सुरू झाला". १८४४ पासून शेवटच्या दिवसांची खरी सुरुवात झाली, कारण त्यानंतर कुठलीही कालावधीसंबंधी भविष्यवाणी उरलेली नाही—सर्व काही आता शेवटाकडे चालले आहे. गमतीची गोष्ट म्हणजे, हाच तो काळ

आहे जेव्हा औद्योगिक क्रांती सुरू झाली. आणि आपण पाहतो की गेल्या १५० वर्षांत माणसाने जेवढे बदल घडवले, ते मागील १८०० वर्षांपेक्षा जास्त आहेत. याआधी कधीच माणसाकडे पृथ्वीचा संपूर्ण नाश करण्याची क्षमता नव्हती—पण आता आहे.

लोकसंख्येतील टप्प्याटप्प्याने वाढ (बिलियन):

वर्ष	लोकसंख्या
1600	0.55 अब्ज (550 दशलक्ष)
1700	0.60 अब्ज (600 दशलक्ष)
1803	1 अब्ज
1928	2 अब्ज
1950	2.5 अब्ज
1975	4 अब्ज
1987	5 अब्ज
2020	7.8 अब्ज
2050 (अंदाज)	9.7 अब्ज
2100 (अंदाज)	10.9 अब्ज

1844 नंतरचा काळ हा पुढील वचनात संदर्भित केला आहे:

"हे दानिएला, तू अंतसमयापर्यंत ही वचने गुप्त ठेव व हे पुस्तक मुद्रित करून ठेव; पुष्कळ लोक इकडून तिकडे फिरतील व ज्ञानवृद्धी होईल." — दानिएल १२:४

हा कालखंड प्रकटीकरण १४ मधील पहिल्या देवदूताच्या संदेशाने देखील घोषित केला आहे:

नंतर मी दुसरा एक देवदूत अंतराळाच्या मध्यभागी उडताना पाहिला; त्याच्याजवळ पृथ्वीवर राहणाऱ्यांना म्हणजे प्रत्येक राष्ट्र, वंश, निरनिराळ्या भाषा बोलणारे आणि लोक ह्यांना सांगण्यास सार्वकालिक सुवार्ता होती. तो मोठ्याने म्हणाला, "देवाची भीती बाळगा व त्याचा गौरव करा, कारण न्यायनिवाडा करायची

त्याची घटिका आली आहे. 'ज्याने आकाश, पृथ्वी, समुद्र' व पाण्याचे झरे 'निर्माण केले,' त्याला नमन करा." — प्रकटीकरण १४:६–७

या सर्व गोष्टींचा विचार करताना एक मोठा प्रश्न निर्माण होतो: देवाला न्यायाधीश म्हणून दाखवण्यात का आले आहे, जेव्हा येशू म्हणतो की त्याचा पिता आणि तो स्वतः कोणाचाही न्याय करत नाही?

येशू स्वतः विचारतो:

तो त्याला म्हणाला, "गृहस्था, मला तुमच्यावर न्यायाधीश किंवा वाटणी करणारा कोणी नेमले?"

— लूक १२:१४

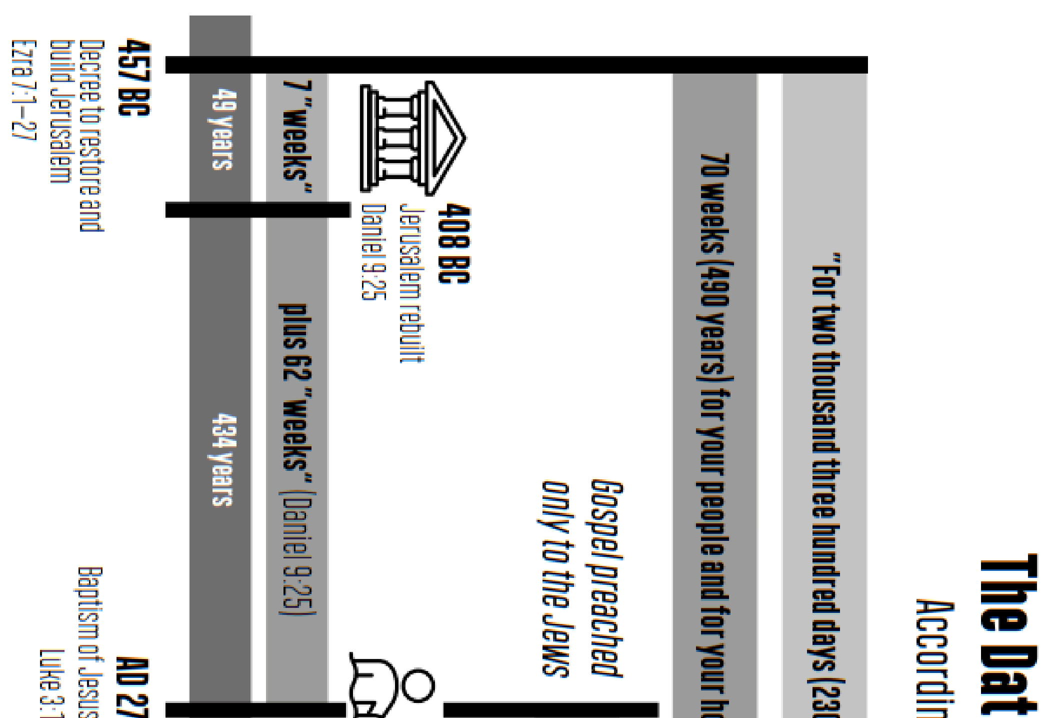

धडा 16

तू आपली पहिली प्रीती सोडली आहेस

येशूच्या मृत्यूच्या आदल्या रात्री, त्याच्या शिष्यांमध्ये एक रंजक चर्चा घडताना दिसते.

नंतर शिष्यात आपल्यापैकी सर्वात श्रेष्ठ कोण असा वादविवाद सुरू झाला. येशू त्यांना म्हणाले, "गैरयहूदी लोकांचे राजे त्यांच्यावर हुकमत चालवितात आणि त्यांच्यावर अधिकार गाजविणारे स्वतःला त्यांचे उपकारकर्ते म्हणतात. २६ परंतु तुम्ही त्यांच्यासारखे असू नये. तुमच्यामध्ये जो

कोणी श्रेष्ठ होऊ पाहतो, त्याने लहानासारखे झाले पाहिजे आणि जो अधिकार चालवितो त्याने तुमचा सेवक असावे. – लूक २२:२४-२६

येशू जेव्हा आपल्या शिष्यांना असा वाद घालताना ऐकतो की कोण सर्वात मोठा आहे, तेव्हा त्याच्या मनाला किती वेदना झाल्या असतील, याची कल्पनाही होत नाही. हे दाखवते की सर्व शिष्य एकमेकांवर न्याय करत होते – कोण सर्वोच्च पदासाठी योग्य आहे, याचा निर्णय लावत होते. ते येशूच्या अंतःकरणात आधीच सुरू झालेल्या दुःखाला पूर्णपणे दुर्लक्षित करत होते आणि जे काही घडणार आहे त्याकडे जाणूनबुजून दुर्लक्ष करत होते.

त्याच रात्री, जेव्हा येशू पेत्राला त्याच्यावर येणाऱ्या संकटाची जाणीव करून देण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न करतो, तेव्हा पेत्र पुन्हा स्वतःची तुलना इतरांशी करतो – आणि अशा प्रकारे त्यांच्यावरही न्याय करतो.

येशूचे अगदी जवळचे शिष्यसुद्धा जेव्हा स्वतःला इतरांपेक्षा मोठं समजू लागले, तेव्हा हे लक्षात येतं की इतरांवर न्याय करणे ही प्रवृत्ती माणसाच्या मनात किती खोलवर रुतलेली आहे.

पण जेव्हा येशूचा क्रूसावर मृत्यू झाला आणि नंतर तो मृत्यूनंतर परत जिवंत झाला – त्यानंतर शिष्य पूर्णपणे बदलून गेले. ते देवासमोर आणि एकमेकांपुढे नम्रपणे झुकले, आणि पेंटेकोस्टच्या दिवशी पवित्र आत्म्याने त्यांच्यावर सामर्थ्यानं पाखर घातली.

जेव्हा पेंटेकॉस्टचा दिवस आला, त्यावेळी ते सर्व एका ठिकाणी जमले होते. अचानक स्वर्गातून प्रचंड सोसाट्याच्या वाऱ्यासारखा आवाज आला आणि ज्या घरात ते बसले होते ते सर्व घर त्याने भरले. – प्रेषितांची कृत्ये २:१-२.

त्या अनुभवानंतर पेत्र पूर्णपणे बदलला तो पुढे म्हणतो:

तुमच्या देखरेखीखाली असलेल्या परमेश्वराच्या कळपाचे पालनपोषण करा, त्यांच्यावर लक्ष ठेवा, तुम्हाला हे काम करावेच लागते अशा दृष्टीने नाही तर तुम्ही स्वखुशीने हे काम करा, ही परमेश्वराची तुमच्याकडून अपेक्षा आहे; अप्रामाणिक लाभ मिळविण्यासाठी नाही परंतु सेवा करण्यास उत्सुक असा; जो कळप तुमच्या हाती सोपविला आहे त्यांच्यावर प्रभुत्व दाखवू नका, परंतु लोकांसमोर उदाहरण म्हणून राहा. – १ पेत्र ५:२-३

जेव्हा मंडळीमध्ये चुकीच्या शिकवणींचा प्रश्न येतो, तेव्हा इतरांवर अधिकार गाजवण्याचा किंवा त्यांचं मूल्य ठरविण्याचा मोह खूप सहजपणे येतो.

इफिसाच्या मंडळीलाही अश्याच एका मोठ्या परीक्षेला सामोरे जावे लागले ते म्हणजे "चुकीच्या शिकवणीं". येशू त्यांना काय म्हणाला ते पाहा:

तुमची कृत्ये, तुमचे परिश्रम आणि तुमचा धीर मला ठाऊक आहे. दुष्ट लोक तुम्हाला सहन होत नाहीत हे मला ठाऊक आहे. प्रेषित नसताना स्वतःला प्रेषित म्हणविणाऱ्यांची परीक्षा करून ते कसे लबाड आहेत, हे तुम्ही शोधून काढले आहे. – प्रकटीकरण २:२

इथे 'परीक्षा' म्हणजे नीट पाहणी करणे, विचारपूस करणे. इफिसाच्या चर्चचे पुढारी खोटं शिकवणाऱ्यांवर लक्ष ठेवून होते. त्यांनी खोट्या शिकवणींना थारा दिला नाही. पण ही परीक्षा जिंकल्यावरही, त्याची एक मोठी किंमत त्यांना चुकवावी लागली.

परंतु, माझ्याजवळ तुमच्याविरुद्ध हे आहे: तुमची जी पहिली प्रीती होती ती तुम्ही सोडली आहे. तुम्ही कसे पतन पावलात याची आठवण करा! पश्चात्ताप करा आणि जी कृत्ये तुम्ही पूर्वी करीत होता ती करा. जर तुम्ही पश्चात्ताप करणार नाही, तर मी तुमच्याकडे येईन आणि तुमची समई तिच्या स्थानापासून दूर करेन. – प्रकटीकरण २:४-५

मंडळीमधून चुका दूर करताना, त्या नेत्यांचे सुरुवातीला जसं येशूवर प्रेम होते, ते प्रेमच हरवले. एखाद्या व्यक्तीच्या चुकीच्या शिकवणीविरुद्ध बोलायला सुरुवात करणं सोपं असत. खरं आणि खोटं यामधला फरक दाखवणं गरजेचं आहे, पण जर आपण त्या व्यक्तीपासूनच दूर जाऊ लागलो, तर हळूहळू आपल तिच्यावरील प्रेम कमी होऊ लागतं. आपण सुरुवातीला ज्या प्रेमानं सुवार्ता सांगत होतो, ते थांबवून फक्त चुकीविरुद्धच उभे राहायला लागतो. आपण बघतो की पहिल्या काही शतकांत मंडळीमध्ये अनेक पुस्तके लिहिली गेली होती, ज्याचे शीर्षक होते 'त्यांच्याविरुद्ध' उदाहरणार्थ: 'बाह्य धर्मीयांविरुद्ध', 'मनिकीयांविरुद्ध', 'मार्सियनविरुद्ध', 'साबेलियनांविरुद्ध', वगैरे.

इफिसाच्या चर्चमध्ये ज्या प्रकारे ख्रिस्ताचे निःस्वार्थ प्रेम हरवलं गेलं, ते खरंच एक मोठं नुकसान होते. सात मंडळीसाठी लिहिलेले संदेश फक्त त्यावेळच्या लोकांसाठी नव्हते, तर ते एक प्रकारचे भविष्यवाणी आहेत– ख्रिस्ताच्या काळापासून ते आजच्या मंडळीपर्यंत प्रत्येक काळासाठी. हे आपल्याला कसं कळतं? कारण आशियात फक्त सात मंडळी नव्हत्या – फ्रायगिया, पॅम्पिलिया, गलातिया, पॉण्टस आणि कॅपडोशिया या सगळीकडे ख्रिस्ती मंडळी होत्या.

पण 'सात' ही संख्या निवडली गेली कारण ती प्रत्येक युगातल्या – मंडळीचं प्रतिनिधित्व करत होती.

जो कोणी या भविष्यकथनाचे मोठ्याने वाचन करतो तो धन्य, जे लोक ते ऐकतात आणि यात लिहिल्याप्रमाणे पालन करतात ते धन्य, कारण वेळ जवळ आली आहे. – प्रकटीकरण १:३

फक्त सात शिक्क्यांपासून नव्हे तर योहान संपूर्ण पुस्तकालाच भविष्यवाणी म्हणतो. बायबलमध्ये 'सात' ही संख्या पूर्णत्वाचं, सिद्धतेचं प्रतीक आहे. उदाहरण द्यायचं झालं, तर:

परमेश्वराने सातव्या दिवसापर्यंत त्यांचे काम संपविले, म्हणून सातव्या दिवशी त्यांच्या सर्व कामापासून त्यांनी विश्रांती घेतली. – उत्पत्ती २:२

म्हणून, ह्या सात मंडळी येशूच्या पहिल्यांदा पृथ्वीवर येण्याच्या वेळेपासून ते त्याच्या दुसऱ्या आगमनापर्यंतच्या संपूर्ण काळात पृथ्वीवरील मंडळीचा पूर्ण किंवा पूर्णत्वास पोहोचलेला इतिहास दर्शवतात. त्याचबरोबर, सात शिक्के हे देखील याच कालावधीमध्ये देवाच्या लोकांना शिक्कामोर्तब करण्याची पूर्ण प्रक्रिया दर्शवतात. मंडळीमधील विचारांची ही पुढची वाटचाल पाहा.

क्रमांक	चर्चचे नाव (कालावधी)	नावाचा अर्थ	न्याय/स्थितीचा संदर्भ (प्रकटीकरण)
1	इफिस (इ.स. 31–100)	प्रियकर / आकर्षक	प्रेषित नसताना स्वतःला प्रेषित म्हणविणाऱ्यांची परीक्षा करून ते कसे लबाड आहेत, हे तुम्ही शोधून काढले आहे. – प्रकटीकरण 2:2
2	स्म्र्णा	गोड सुगंध जेव्हा चिरडले जातं	"तुम्हाला जे काही सोसावे लागणार आहे त्याची भीती बाळगू नका. तुमची परीक्षा व्हावी म्हणून सैतान तुमच्यापैकी कित्येकांना तुरुंगात टाकणार आहे" – प्रकटीकरण 2:10

क्रमांक	चर्चचे नाव (कालावधी)	नावाचा अर्थ	न्याय/स्थितीचा संदर्भ (प्रकटीकरण)
3	पर्गम	खरे लग्न / संयोग	"तुम्ही कुठे राहता हे मला ठाऊक आहे, जिथे सैतानाचे आसन आहे तिथे."– प्रकटीकरण 2:13
4	थुवतीरा	झिजत जाणं / झपाट्याने कमी होणं	"जे विजय मिळवितात व शेवटपर्यंत माझ्या इच्छेप्रमाणे करीत राहतात, त्यांना मी राष्ट्रांवर अधिकार देईन. आणि ते त्यांच्यावर लोह-राजदंडाने अधिकार गाजवून मातीच्या पात्राप्रमाणे त्यांच्या ठिकर्‍या करतील"– प्रकटीकरण 2:26–27
5	सार्दिस (1519–1798)	उरलेली काही गोष्टी	"जो विजय मिळवितो तो त्यांच्यासारखा शुभ्र वस्त्रे परिधान करेल. मी त्या व्यक्तीचे नाव जीवनाच्या पुस्तकातून कधीच खोडणार नाही. तर माझ्या पित्यासमोर व त्यांच्या देवदूतांसमोर मी त्याच्या नावाचा जाहीरपणे स्वीकार करेन." – प्रकटीकरण 3:5
6	फिलदेल्फिया (1798–1844)	बंधुभावाचं प्रेम	"जे सैतानाच्या सभास्थानातील असून स्वतःला यहूदी म्हणतात पण तसे नाहीत, ते खोटे बोलतात. त्यांना मी तुमच्या स्वाधीन करेन. पाहा, ते तुमच्या पाया पडतील व मी तुमच्यावर प्रीती केली आहे हे ते स्वीकारतील." – प्रकटीकरण 3:9
7	लावदिकाय (1844–सद्य)	लोकांवर न्याय करणारा	"तुम्ही म्हणता, 'मी श्रीमंत आहे; हवे ते धन मिळविले आहे; मला कशाचीही उणीव नाही' पण तुम्ही कष्टी, दीन, दरिद्री, आंधळे व नग्न आहात, हे तुम्हाला समजत नाही." – प्रकटीकरण 3:17

इफिसच्या मंडळीमध्ये आपण पाहतो की तिथले पुढारी इतरांचा तपास घेत होते आणि त्यांच्यावर न्याय करत होते. आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे हाच विचारसरणीचा आत्मा पुढच्या युगात — स्मुर्णाच्या काळात — मंडळीमध्ये परत आला. या काळात जगानेच मंडळीची परीक्षा घेतली आणि त्यांच्यावर न्याय केला. विशेष म्हणजे या दोन्ही मंडळीच्या संदर्भात ग्रीक भाषेत तोच शब्द वापरला गेला आहे. मग प्रश्न असा पडतो — इतरांचा न्याय करण्याच्या वृत्तीमुळे मंडळीत फूट पडली का? आणि त्यातूनच त्यांनी इतरांबरोबर जसे करायला सुरुवात केली होती, तसेच नंतर त्यांच्यासोबत झाले का? (मत्तय ७:१ पहा)

स्मुर्णाच्या काळात मंडळीवर मोठा छळ झाला आणि त्यामुळे मंडळीने काही प्रमाणात तडजोड करणे स्वीकारले. त्यांना रोमन सत्तेशी समजूत करून सत्तेची जागा मिळवण्याची इच्छा वाटू लागली. पर्गम या मंडळीच्या नावाचा अर्थच आहे 'विवाह', आणि या काळात खरंच मंडळी आणि सत्ता एकत्र आली. याच वेळी त्यांनी सैतानाच्या न्यायासनावर बसण्यास सुरुवात केली. या गोष्टीमुळे तिसऱ्या युगात — ख्रिस्ती मंडळीच्या इतिहासात — सैतानाने स्वतःचं न्यायासन मंडळीमध्ये स्थापन करण्याचा मार्ग मिळवला.

जेव्हा सैतानाचं न्यायासन मंडळीमध्ये स्थापन झाले, तेव्हा अंधकारमय काळात (Dark Ages) मंडळीने न्याय करण्याची वृत्ती इतकी आत्मसात केली की, ख्रिस्त स्वतः त्यांच्याबद्दल असं सांगतो — त्यांना राष्ट्रांवर प्रभुत्व देण्यात आलं आहे, जे त्यांनी लोखंडाच्या राजदंडाने चालवलं आणि जो कोणी त्यांच्या सत्तेला विरोध करतो, त्याला त्यांनी चिरडून टाकलं. या काळात देवाचे अनेक खरे भक्त अन्यायाने दोषी ठरवले गेले आणि त्यांना मृत्युदंडही दिला गेला.

त्या काळात ख्रिस्ती मंडळी पूर्णपणे न्याय करणे, दोष देणे आणि शिक्षा करणे या वृत्तीने भरली गेली होती.

हीच पार्श्वभूमी आपण दानीएल ७ मधे पाहतो. तिथे "लहान शिंग" (little horn) मोठ्या गर्विष्ठ गोष्टी बोलले.

"या शिंगाविषयी मी विचार करीत असता, त्या शिंगामध्ये आणखी एक लहान शिंग उगवले आणि आधीच्या शिंगापैकी तीन शिंगाना या नव्या शिंगाने मुळासकट उपटून टाकले. या शिंगाला माणसासारखे डोळे होते आणि बढाई करणारे तोंडही होते. — दानीएल ७:८

मी पाहिले की, हे शिंग पवित्र लोकांशी युद्ध करीत आहे आणि त्यांचा पराभव करीत राहिले, जोपर्यंत सनातन पुरुष येईपर्यंत आणि परमेश्वराच्या पवित्र लोकांच्या बाजूने निर्णय घोषित होईपर्यंत, त्यांनी राज्य ताब्यात घेण्याची वेळ आली. — दानीएल ७: २१–२२

1844 साली जे न्यायकार्य सुरू झालं, ते खरोखर देवाच्या लोकांवर सैतानाने— मंडळीच्या नेत्यांमार्फत — केलेल्या आरोपांना उत्तर देण्यासाठी होतं. हे न्याय म्हणजे देव आपल्या लोकांना दोषमुक्त ठरवत आहे. येशूच्या काळात जस व्यभिचारात पकडलेली स्त्री यहूदी नेत्यांनी येशूकडे न्यायासाठी आणली होती, पण येशूने उलट निर्णय त्यांच्यावरच सोडला — तसंच इथेही झालं. अनेक शतकं लोकांना शिक्षा केल्यानंतर, देव न्याय परत मंडळीवर सोडतो. तेव्हा प्रश्न असा आहे — दोन हजार वर्षांपूर्वी येशूच्या उपस्थितीत कोणाला दया मिळाली, आणि कोण स्वतःला दोषी समजून निघून गेले? आणि आज, देवाच्या न्यायात कोणाला दया दिसते, आणि कोण दोषी ठरतो?

ज्यांच्याकडे येशूसारखा विश्वास आहे — जे पुत्राच्या नजरेतून पित्याचं हृदय पाहतात — त्यांच्यासाठी देवाचं न्यायकार्य म्हणजे शिक्षा नाही, तर संरक्षण आहे. देव आपल्या लोकांना सैतानाने लावलेल्या आरोपांपासून वाचवतो. ही न्यायप्रक्रिया होऊ दिली जाते कारण यातून देवाच्या लोकांची खरी परीक्षा होते — जेव्हा सैतान त्यांच्यावर आरोप करतो, तेव्हा ते देवावर विश्वास ठेवतात का, की संकटात ते विश्वास सोडून देतात?

शतकानुशतकांच्या छळानंतर, देवाचे लोक आपल्या शत्रूंविरुद्ध न्याय मागायला लागले. प्रकटीकरण 6:9–10 मध्ये "पाचव्या शिक्क्याच्या" अंतर्गत हे दिसतं:

त्यानंतर त्याने पाचवा शिक्का फोडला, तेव्हा मी एक वेदी पाहिली. त्या वेदीखाली परमेश्वराचे वचन सांगितल्यामुळे आणि विश्वासूपणे साक्ष दिल्यामुळे जिवे मारले गेलेल्या सर्व लोकांचे आत्मे होते. त्यांनी प्रभूला मोठ्याने हाक मारली, "हे सर्वसत्ताधारी पवित्र आणि सत्य प्रभू, पृथ्वीवरील लोकांचा न्याय करण्यास आणि आमच्या रक्ताबद्दल सूड घेण्यास तुम्ही किती काळ लावणार?" - प्रकटीकरण 6:9–10

इतक्या छळानंतरही, देवाच्या लोकांमध्ये सूड घेण्याची भावना होती — त्यांना वाटत होतं, देवाने आता त्यांच्या शत्रूंना नष्ट केलंच पाहिजे. या सगळ्या इतिहासाकडे पाहताना, आपली क्रूरता, कठोरता आणि राग आपल्याला मानवी मनाचं खरं स्वरूप कळतं. मंडळीमध्ये विचारांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी सक्ती वापरणाऱ्या सुरुवातीच्या लोकांना जसं की ऑगस्टिन — ह्यांना कल्पनाही नसावी की यामुळे किती भयंकर काळ सुरू होईल.

देवाने हे सगळं होऊ दिलं कारण तो आपल्याला शिकवू इच्छित होता. केवळ सांगून उपयोग झाला नसता. जसं एक मूल आईबाबांच्या सांगण्यावर विश्वास ठेवत नाही, जोपर्यंत तो स्वतः गरम भांडे हाताने स्पर्श करत नाही — तसंच आपल्यासोबत आहे. म्हणूनच देवाने पापाचं बीज वाढू दिलं, जेणेकरून सगळ्या सृष्टीला त्याचा परिणाम कळावा — सैतानाच्या दाव्यांत कोणताही आधार नाही, आणि म्हणूनच देव म्हणतो:

"याहवेहच्या विरुद्ध ते जे काही कारस्थान करतात त्याचा ते अंत करतील; ते संकट दुसऱ्यांदा येणार नाही." — नहूम 1:9

फिलदेल्फियाची मंडळी म्हणजे बंधुभावाच्या प्रेमाने भरलेली मंडळी होती. ही मंडळी आकाराने छोटी, शक्तीने दुर्बल असली, तरी सत्यावर ठाम उभी होती आणि तिच्या सदस्यांत प्रेम भरपूर होतं. येशूने त्यांना म्हटलं — "मी तुझ्या शत्रूंना तुझ्या पायांपाशी येऊन नतमस्तक करीन." यामध्ये त्यांच्या अंतःकरणात असलेल्या ओळख मिळवण्याच्या आणि आदर प्राप्त करण्याच्या इच्छेचं प्रतिबिंब आहे. जेव्हा एखादी

मंडळी लहान, दुर्बल आणि सतत दुर्लक्षित असते, तेव्हा मान्यता मिळवण्याची आस अधिक तीव्र होते. येशू अशा लोकांना त्यांच्या समजूतीनुसार आश्वासन देतो — की त्यांच्या शत्रूंना लवकरच त्यांच्या चुका मान्य कराव्या लागतील आणि अन्याय भरून निघेल. ही न्यायाच्या भाषेत दिलेली दिलासा देणारी प्रतिज्ञा आहे.

1844 पर्यंतच्या काळात, म्हणजे फिलदेल्फियाच्या मंडळीच्या युगात, लोकांना स्वतःच्या अंतर्मनात काय आहे, याची जाणीव नव्हती. त्यांनी पवित्र स्थळ शुद्ध होईल या घटनेचा अर्थ असा लावला की येशू आता परत येणार आणि जगाचा न्याय करणार. म्हणजेच, देव शेवटी आपल्याला योग्य ठरवेल आणि ज्यांनी आपल्यावर अन्याय केला, त्यांना शिक्षा होईल. पण जेव्हा 1844 मध्ये काहीच घडलं नाही, तेव्हा त्या विश्वासू समूहाला जबरदस्त निराशा झाली — ज्याला महान निराशा म्हणून ओळखलं जातं. देव या प्रसंगाचा उपयोग लोकांनी स्वतःच्या न्यायप्रिय वागणुकीकडे नजर वळवावी यासाठी करु इच्छित होता. पण दुर्दैवाने, अनेकांनी विश्वासच सोडून दिला आणि त्यांच्यातील ती दोषपूर्ण वृत्ती – इतरांचा न्याय करणारी, दंडात्मक मनोवृत्ती – तशीच राहिली. ही अंतर्मुख होण्याची वेळ होती, पण ती वाया गेली. म्हणूनच, देवाने अखेरच्या काळात या दोषपूर्ण वृत्तीचं संपूर्ण रूप उघड करून त्यावर उपाय होण्यासाठी लावदिकीया मंडळीची योजना केली.

लावदिकीया म्हणजे लोकांचा न्याय. ही अखेरची मंडळी आहे आणि याच काळात मानवी स्वभावातील "न्याय करण्याची वृत्ती" शिंगाला पोहोचते. देव जगाला संदेश देतो की, न्याय सुरू झाला आहे. याचा अर्थ असा की देव आता त्याच्या न्यायासनावर बसून, ख्रिस्तावर विश्वास ठेवणाऱ्यांच्या जीवनाचा आढावा घेतो.

पण लोक हा न्याय कसा समजून घेतात, हे त्यांच्या देवाच्या स्वरूपाबद्दलच्या समजुतीवर अवलंबून असतं. जर कोणी देवाला एक कठोर न्यायाधीश किंवा दोष सिद्ध करणारा हुकूमशाह समजत असतील, तर तो इतरांशीही तसाच वागतो — दोष शोधणारा, शिक्षेची भीती दाखवणारा. लावदिकीया मंडळी स्वतःला “आपण समृद्ध आहोत, काहीच कमी नाही” असं मानते, आणि त्यामुळे इतरांपेक्षा श्रेष्ठ असल्याचा गर्व बाळगते.

न्याय करण्याची जी वृत्ती आपल्या मनात असते, तिच्यामुळंच देवाला आपल्याला आपलं अंतःकरण दाखवावं लागतं. आपण जसा देवाचा विचार करतो—एक असा कठोर न्यायाधीश जो सत्य न मानणाऱ्यांना दोषी ठरवतो आणि शिक्षा करतो—तसाच देव आपल्याला भासतो. पण जे लोक देवाच्या खऱ्या स्वभावाला ओळखतात, त्यांना खात्री असते की देव हा आपल्या विरोधात सैतानाने केलेल्या आरोपांपासून आपलं रक्षण करणारा आहे. हे आरोप कधी आपल्याच मनात येतात—"तू खूप पापी आहेस, तू कधीही बदलू शकणार नाहीस"—तर कधी मंडळीमधून, जेव्हा काही लोक देवाच्या स्वभावावर येणाऱ्या नव्या प्रकाशाला धोकादायक समजतात.

1844 मध्ये सुरू झालेल्या न्यायप्रक्रियेचा खरा हेतू होता, देवाच्या लोकांनी स्वतःच्या मनाकडे बघणं—आपल्या आत काय चाललं आहे ते ओळखणं. कारण खरं तर, आपल्याला असं वाटतं की कठोर न्यायच हवा आहे, आणि हाच मार्ग आहे सगळं एका ठिकाणी आणण्याचा. पण प्रत्यक्षात, 1844 पासून न्यायाचा विषय देवाच्याच स्वभावावर केंद्रित आहे. प्रकटीकरण 14:7 मधले शब्द दोन्ही प्रकारे वाचले जाऊ शकतात:

तो मोठ्या आवाजात म्हणाला, "परमेश्वराचे भय धरा व त्यांना गौरव द्या! कारण त्यांनी न्यायनिवाडा करावा अशी वेळ आता आली आहे. ज्यांनी आकाश, पृथ्वी, समुद्र आणि पाण्याचे झरे निर्माण केले, त्यांची उपासना करा." - प्रकटीकरण 14:7

"त्यांनी न्यायनिवाडा करावा अशी वेळ आता आली आहे "—म्हणजे न्याय करणारा कोण? देव? की आपण? येशूने स्वतः म्हटलंय की, देव कोणाचाही न्याय करत नाही. म्हणून मग आपणच त्याचा न्याय करतो. आणि आपण देवाला जसा समजतो, तसंच आपल्याला वाटतं की तो आपल्यावर न्याय करतो.

"जर काहीजण अविश्वासू होते तर मग काय? त्यांचा अविश्वासूपणा हा परमेश्वराच्या विश्वासूपणाला रद्द करेल का? 4नक्कीच नाही! प्रत्येक मनुष्य लबाड असला तरी परमेश्वर खरेच आहेत. यासंबंधी असे लिहिले आहे" - रोमकरांस 3:3–4

मग तू देवाचा कसा न्याय करतोस? तुला वाटतं का की देव शिक्षा करणारा आहे? दोषी ठरवणारा आहे? जो पाप्यांचा नाश करतो? की तो येशूसारखा आहे—दयाळू, करुणावान, शत्रूंवर प्रेम करणारा, आणि ज्या लोकांनी आपल्यावर अन्याय केला आहे त्यांच्यावरही भले करणारा? तू देवाला जसा पाहतोस... तसाच तुला न्याय वाटतो.

धडा 17

चमकती नदी की अग्निमय ज्वाला?

दानीएल ७ हे प्रकरण आपल्याला देवाकडे अशा न्यायाधीशासारखं पाहायला लावतं, जो वाईट करणाऱ्यांना शिक्षा देतो आणि नाश करतो. या दृष्टांतात एकामागोमाग येणारी साम्राज्यं दाखवलेली आहेत—जी जगावर सत्ता गाजवतात आणि इतरांना जिंकतात. त्यानंतर एक 'लहान शिंग' समोर येतं, जे रोममधून उगम पावलेल असतं—याचे आपण दोन अध्यायांपूर्वी वर्णन पाहिलं होतं.

"या शिंगांविषयी मी विचार करीत असता, त्या शिंगांमध्ये आणखी एक लहान शिंग उगवले आणि आधीच्या शिंगांपैकी तीन शिंगांना या नव्या शिंगाने मुळासकट उपटून टाकले. या शिंगाला माणसासारखे डोळे होते आणि बढाई करणारे तोंडही होते." – दानीएल ७:८

मग या 'लहान शिंगाने' अशी कोणती मोठेपणाची वाक्यं बोलली होती?

"पोप इतक्या मोठ्या दर्जाचा आणि उंच स्थानावर आहे की तो फक्त एक सामान्य मनुष्य नसून, जणू काही तोच देव आहे आणि देवाचा प्रतिनिधी आहे..." (अनुवादित – ल्युसियस फेरारिस, "पापा II," प्रोम्प्टा बायब्लिओथेका, खंड ६, पृ. २५-२९)

पेत्र आणि त्यांचे उत्तराधिकारी (म्हणजे पोप) यांना नियम बनवण्याचा, काही गोष्टी सक्तीने पाळायला लावण्याचा किंवा काही गोष्टींवर बंदी घालण्याचा अधिकार आहे. त्याचप्रमाणे, गरज पडल्यास हे नियम रद्द करण्याचा किंवा त्यापासून सूट देण्याचाही अधिकार त्यांच्याकडे आहे. हेच लोक नियमांचं उल्लंघन झालं आहे का हे ठरवतात, शिक्षा देतात किंवा ती माफ करतात. या न्यायदायित्वामध्ये पाप माफ करण्याचाही अधिकार येतो. कारण पाप म्हणजे एका दैवी राज्याच्या नियमांचं उल्लंघन – आणि या दैवी राज्यात पोप हेच नेमलेले न्यायाधीश आहेत. – The Catholic Encyclopedia, खंड १२, लेख "Pope," पृष्ठ २६५

पोपने स्वतःला पृथ्वीवरील देव मानलं आणि असं जाहीर केलं की, त्यांच्या नियमांचं उल्लंघन करणाऱ्यांना ते न्याय देऊ शकतात आणि दोषी ठरवू शकतात. अंधःकाराच्या युगात पोपशाहीने (Papacy) 'इनक्विझिशन' नावाच्या संस्थेद्वारे लोकांवर लक्ष ठेवण्याचं आणि त्यांच्यावर खटले भरून शिक्षा देण्याचं काम केलं—ज्यामुळे तिच्या सत्तेखालील अनेक देशांमध्ये लाखो लोकांना मृत्युदंड देण्यात आला.

रोमन मंडळींचा देवाबद्दलचा दृष्टिकोन असा होता की, जो कोणी त्यांच्या ठरवलेल्या धर्मसिद्धांतांचे पालन करत नाही, त्याच्यावर देवाचा कठोर न्याय व्हावा. पण त्या काळात, ज्या

काळात त्याने "सर्वोच्च देवाच्या संतांना छळले," (दानीएल ७:२५) त्याच्या शेवटी दृष्टांताचे केंद्र बदलतं आणि स्वर्गातील दृश्य दिसू लागले.

“जसे मी पाहिले, “सिंहासने मांडली गेली आणि प्राचीन पुरुष आपल्या आसनावर बसला आहे. त्याची वस्त्रे हिमासारखी शुभ्र होती; त्याच्या मस्तकावरील केस लोकरीप्रमाणे पांढरे होते. त्याचे सिंहासन अग्निज्वालायुक्त होते, आणि त्याच्या सिंहासनाची चाके प्रज्वलित केलेल्या अग्नीप्रमाणे होती. अग्नीची नदी निघून वाहत होती जी त्याच्यामधून बाहेर येत होती. हजारोच्या हजार लोक त्याची सेवा करीत होते; कोट्यावधी लोक त्याच्यासमोर उभे होते. न्यायालयाचे कामकाज सुरू झाले आणि पुस्तके उघडली गेली. – दानियेल ७:९-१०

हे दृश्य जणू एखादं न्यायालय आहे. नोंदणीची पुस्तकं उघडली जातात, आणि स्वर्गातील देवदूत या घटनांचं साक्षीदार होण्यासाठी उपस्थित असतात. पण या सगळ्या दृश्यात ‘प्राचीन पुरुष’ काहीच बोलत नाही. दृष्टांत थेट पुढील प्रसंगाकडे जाते.

“मग मी सतत त्याच्याकडे पाहत होतो कारण ते शिंग फुशारकीचे शब्द बोलत होते. मी सतत पाहत राहिलो जोपर्यंत चौथ्या पशूचे वध करण्यात आले नाही आणि त्याचे शरीर अग्निज्वालांमध्ये फेकण्यात आले नाही. (इतर पशूंचे अधिकार काढून घेण्यात आले, परंतु त्यांना आणखी काही काळ जिवंत राहण्याची परवानगी देण्यात आली.) – दानियेल ७:११-१२

ऐकताना असं वाटतं की देवाने त्या लहान शिंगाच्या वागणुकीवर न्याय केला, तिला दोषी ठरवलं आणि शेवटी तिचा नाश करून तिला आगीत टाकलं. पण यात एक महत्त्वाची गोष्ट आहे–पिता काहीच बोलत नाही. त्यामुळे आपल्याला येथे पित्याच्या स्वभावाचं आकलन करण्यासाठी आमंत्रित केलं जातं. हे अगदी येशूने आपल्या शिष्यांशी कसा वागलं, त्यासारखंच आहे.

एक कनानी स्त्री त्या भागातून येशूंकडे आली आणि त्यांना विनवणी करून म्हणाली, “प्रभू, दावीद राजाचे पुत्र, माझ्यावर दया करा! माझी मुलगी भूतग्रस्त झाली असून, ती पुष्कळ छळ सहन करीत आहे.” पण येशूंनी एका शब्दानेही तिला उत्तर दिले नाही; तेव्हा त्यांच्या शिष्यांनी त्यांना विनंती केली, “प्रभूजी, तिला पाठवून द्या, कारण ती आपल्यामागे सारखी ओरडत येत आहे.” – मत्तय १५:२२-२३

येशू जेव्हा गप्प बसतो, तेव्हा शिष्य त्याच्या मौनाचा अर्थ असा लावतात की येशू त्या स्त्रीला नकार देतो. खरंतर, येशूचं मौन हे त्यांचे अंतःकरण उघड करण्यासाठी होतं.

तुम्ही बसून आपल्या भावाविरुद्ध साक्ष देता आणि आपल्या सख्ख्या भावाची निंदा करता. तुम्ही हे करीत असता मी गप्प राहिलो, तेव्हा तुम्हाला वाटले की मी तुमच्यासारखाच आहे, परंतु आता तुम्हाला शासन करण्याचा काळ आला आहे; तुमचे आरोप मी तुमच्यापुढे ठेवणार. स्तोत्रसंहिता 50:20-21

हीच गोष्ट दानियेल ७ मध्ये घडते. स्वर्गातील दृश्यात पिता काही बोलत नाही, पण घडणाऱ्या घटनांमधून एक गोष्ट स्पष्ट होते–त्या लहान शिंगाने जे गर्विष्ठ शब्द उच्चारले, त्याचमुळे त्या शवपदाचा शेवटी नाश होतो.

"मग मी सतत त्याच्याकडे पाहत होतो कारण ते शिंग फुशारकीचे शब्द बोलत होते. मी सतत पाहत राहिलो जोपर्यंत चौथ्या पशूचे वध करण्यात आले नाही आणि त्याचे शरीर अग्निज्वालांमध्ये फेकण्यात आले नाही." – दानीएल ७:११

दानीएल ७ मधील लहान शिंग, प्रकटीकरण १७ मध्ये एका स्त्रीच्या रूपात दाखवलं आहे जी एका श्वापदावर बसलेली आहे. वधू हे प्रतीक मंडळींचे आहे (यिर्मया ६:२), आणि श्वापद हे राजकीय शक्तीचं प्रतीक आहे. त्या श्वापदावर दहा शिंगं म्हणजे पृथ्वीच्या अखेरीस उभे राहणारे दहा राजे.

पण खरा प्रश्न असा आहे–ही स्त्री नष्ट कशी होते? आणि कोण तिचा नाश करतो?

तो पशू व जी दहा शिंगे तू पाहिली, ते वेश्येचा द्वेष करतात; ते तिच्यावर हल्ला करतील आणि तिला नग्न करून तिचे मांस खातील व तिला अग्नीने जाळून टाकतील. – प्रकटीकरण १७:१६

आपण पाहतो की लहान शिंग आणि पशुवर बसलेली स्त्री–या दोघांचाही शेवटी आगीत नाश होतो. पण हे देव करत नाही. हे पृथ्वीवरील राजे करतात. ही स्त्री म्हणजे लहान शिंगाचंच दुसरं रूप आहे. याचा अर्थ असा की, देव लहान शिंगाचा नाश करत नाही, ती स्वतःच आपल्या गर्विष्ठ आणि अहंकारी बोलण्यामुळे नष्ट होते.

याहवेहची नीतिपूर्ण कृत्ये हीच त्यांची ओळख आहे; दुष्ट स्वतःच्याच हस्तकर्माच्या सापळ्यात अडकले आहेत – स्तोत्र ९:१६

म्हणून मी त्यांच्यावर माझा क्रोध ओतेन आणि माझ्या कोपाग्नीने त्यांना भस्म करेन त्यांनी जे काही केले ते मी त्यांच्याच माथ्यावर आणेन, असे सार्वभौम याहवेह जाहीर करतात." – यहेज्केल २२:३१

देव आपला "क्रोध" कसा कार्यरत करतो हे अगदी स्पष्ट करून सांगतो—जे निर्णय माणसं, संस्था किंवा राष्ट्रं घेतात, ते शेवटी त्यांच्यावरच परत येतात. देव जबरदस्ती करत नाही. तो घटनांना त्यांच्या नैसर्गिक मार्गाने घडू देतो, जोपर्यंत माणूस स्वतःच आपल्या पेरलेल्या गोष्टींचं पीक कापतो.

फसविले जाऊ नका; परमेश्वराचा उपहास करू शकत नाही. कारण मनुष्य जे पेरतो तेच कापतो! जो देहाकरीता पेरतो, त्याला देहापासून नाशाचे पीक मिळेल, परंतु जो कोणी पवित्र आत्म्याला संतुष्ट करण्यासाठी पेरतो त्याला पवित्र आत्म्यापासून सार्वकालिक जीवनाचे पीक मिळेल. – गलातीकरांस ६:७-८

जसं परुशी लोकांनी एका स्त्रीला येशूकडे आणलं आणि त्याच्याकडून निर्णय मागितला, तेव्हा येशू काहीच बोलला नाही—फक्त जमिनीवर काही लिहीत राहिला. तसंच प्राचीनकालीन म्हणजे देव—दानीएल ७ मध्येही काहीच बोलत नाही. तो फक्त शांतपणे लोकांच्या अंतःकरणावर त्यांच्या कृतीचं प्रतिबिंब उमटवतो—जणू त्यांनी स्वतःच समजून घ्यावं की ते काय करत आहेत. त्यांना पश्चात्ताप करण्याची संधी असते. पण जर त्यांनी ती गमावली, तर ते स्वतःच स्वतःचा नाश करतात.

आपण जेव्हा देवाच्या सिंहासनाचं दृश्य पाहतो, तेव्हा आपल्या मनात एक चित्र तयार होतं—जसं देव न्याय देतोय, गुन्हेगारांना शिक्षा करतोय. म्हणूनच जेव्हा त्या सिंहासनाकडून अग्नी निघतो, तेव्हा आपल्याला वाटतं की हा अग्नी दुष्टांवर कोप करून त्यांना शिक्षा देण्यासाठी पाठवलेला आहे.

"अग्नीची नदी निघून वाहत होती जी त्याच्यामधून बाहेर येत होती." – दानिएल ७:१०

"अग्नीची नदी" या वाक्याचा अर्थ "तेजस्वी नदी" असाही होतो. हे आपल्याला इतर सिंहासन दृश्यांशी जोडते.

"त्याचप्रमाणे राजासनापुढे स्फटिकासारखे स्वच्छ आणि काचेच्या समुद्रासारखे दिसणारे असे काहीतरी होते." – प्रकटीकरण ४:६

"मग देवदूताने मला जीवनाच्या पाण्याची नदी दाखविली. तिचे पाणी स्फटिकासारखे नितळ होते." – प्रकटीकरण २२:१

देवाच्या सिंहासनातून वाहणारी ही नदी म्हणजे जीवन देणारी तेजस्वी नदी आहे. जिथे ही नदी वाहते, तिथे जीवन फुलतं.

"जिथे पाणी वाहील, तिथे जिवंत प्राण्यांचे थवे राहतील." – यहेज्केल ४७:९

या सिंहासनाच्या दृश्यात, देव पित्याचं मौन आपल्याला एक प्रश्न विचारतं–"तो या परिस्थितीला कसा हाताळतो?" "त्याच्या न्यायाची वेळ आली आहे" (प्रकटीकरण १४:७) हे वाक्य आपल्याला सूचित करतं की आपणच त्या क्षणी देवाच्या स्वभावाचा निर्णय करत आहोत. आपण देवपित्याला येशूच्या शब्दांमधून (योहान ५:२२) पाहतो का? की मग आदामाकडून मिळालेल्या दोष लावणाऱ्या स्वभावातून पाहतो? (रोमकरांस ५:१६)

आपल्याला मागील अध्यायात सांगितल्याप्रमाणे, येशूच्या पृथ्वीवरील कार्यानंतर थोड्याच काळात मंडळीमध्ये "न्यायाची भावना" आली. सैतानाने शेवटी मंडळीमध्ये आपली जागा घेतली आणि विश्वासू लोकांवर दोष ठेवायला सुरुवात केली.

दानिएल ७ मधील न्यायाच्या दृश्यात, देव स्वतःच्या लोकांचं लहान शिंगाने लावलेल्या आरोपांपासून संरक्षण करतो.

"मी पाहिले की, हे शिंग पवित्र लोकांशी युद्ध करीत आहे आणि त्यांचा पराभव करीत राहिले, जोपर्यंत सनातन पुरुष येईपर्यंत आणि परमोच्च परमेश्वराच्या पवित्र लोकांच्या बाजूने निर्णय घोषित होईपर्यंत, त्यांनी राज्य ताब्यात घेण्याची वेळ आली." – दानिएल ७:२१-२२

न्याय हा देवाच्या लोकांच्या अंतःकरणांची परीक्षा घेतो. देव न्यायाधीश म्हणून बसतो, ही कल्पना अनेकदा माणसांच्या स्वभावानुसार म्हणजे दुसऱ्यांना दोष देण्याची आणि शिक्षा करण्याची इच्छा, देवावर लादली जाते. आपल्याला वाटतं की आपले शत्रू दंडित व्हावेत, त्यामुळे आपल्याला देवही त्यांना शिक्षा देईल असं वाटतं. पण देव तसा नाही. तो कोणावरही खटला चालवत नाही, उलट आपल्या विश्वासू मुलांना सैतानाच्या आरोपांपासून तो वाचवतो.

सैतान दिवसरात्र त्यांच्यावर आरोप करतो. तो त्यांचं मन दोषांनी भरून टाकतो. संत देवाकडे प्रार्थना करतात की या आरोपांपासून त्यांची सुटका होईल.

देवाचे लोक देवाकडे कृपा आणि सामर्थ्यासाठी पुकारा करतात, किंवा मग काही जण देव त्यांच्या बाजूने इतरांवर न्याय करेल अशी कल्पना करून, स्वतःच दुसऱ्यांवर दोष ठेवायला लागतात. या न्यायाच्या प्रसंगात तू काय निवडशील?

"त्या लहान शिंगाने" सतत इतरांवर न्याय केला, त्यांच्यावर आरोप ठेवले – आणि शेवटी त्याच शब्दांनी आणि कृतींनी त्याच्यावरच न्याय झाला, तो दोषी ठरला आणि नष्ट झाला. देवाला फसवता येत नाही. माणूस जर दोष देणं आणि शिक्षा करण्याची बीजं पेरतो, तर शेवटी त्यालाच तसंच भोगावं लागतं. म्हणून येशू म्हणतो, "कोणावरही न्याय करू नका," म्हणजे तुमच्यावरही न्याय होणार नाही (मत्तय ७:१). या न्यायप्रक्रियेत आपण कोणती भूमिका घ्यायची हे आपल्या हाती आहे.

जसा तू न्याय करशील... तसंच तुला न्याय दिला जाईल.

धडा 18

दुष्टशक्तीचे भाष्य

ख्रिस्ताच्या मृत्यूपूर्वी, त्याने अतिशय वेदनेने हे शब्द उच्चारले:

"एली, एली, लेमा सबक्तनी?" (म्हणजेच: “माझ्या देव, माझ्या देव, तुम्ही माझा त्याग का केलास?”) – मत्तय २७:४६

येशूने इथे जे शब्द वापरले ते अरामी भाषेत होते, हिब्रू नव्हे. त्यामुळे अनेक लोकांचा असा समज झाला की येशू मुख्यतः अरामीत बोलत असे. The Passion of the Christ या मेल गिब्सनच्या चित्रपटातही हेच दाखवण्यात आलं आहे.

पण अनेक पुरावे असे सांगतात की येशूच्या काळात हिब्रू भाषाही बऱ्यापैकी वापरली जात होती. याचा एक उदाहरण म्हणजे येशूच्या क्रुसावर लावलेला फलक, ज्यावर तीन भाषांमध्ये मजकूर लिहिलेला होता.

पिलाताने त्यांच्या क्रूसावर एक लेखपत्रक लावले, ते असे होते: यहूद्यांचा राजा, नासरेथकर येशू. अनेक यहूद्यांनी हे पत्रक वाचले, कारण येशूंना ज्या ठिकाणी क्रूसावर खिळले होते ते ठिकाण शहराच्या जवळ होते आणि क्रूसावरील लेख हा हिब्रू, लॅटिन व ग्रीक भाषांमध्ये लिहिलेला होता. – योहान १९:१९-२०

पॉलनेही काही प्रसंगी लोकांना थेट हिब्रू भाषेत संबोधित केलं होतं:

"सेनापतीची परवानगी मिळाल्यावर, पौल पायऱ्यांवर उभा राहिला आणि लोकांनी शांत राहवे, असे त्याने हाताने खुणावले. ते सर्व शांत झाल्यावर, तो इब्री भाषेत म्हणाला" – प्रेषितांची कृत्ये २१:४०

जेव्हा येशू दमास्कस च्या रस्त्यावर जात असताना पौलाशी बोलला, तेव्हा त्याने हिब्रू भाषेत संवाद साधला:

"आम्ही सर्वजण जमिनीवर पडलो, तेव्हा अरामी भाषेत बोलणारी वाणी मी ऐकली. ‘शौला, शौला, तू माझा छळ का करीत आहेस? पराणीवर लाथ मारणे तुला हानिकारक आहे." – प्रेषितांची कृत्ये २६:१४

गब्बाथा आणि गोल्गोथा यांसारख्या ठिकाणांची ओळखही "हिब्रू भाषेत" असल्याचं बायबलमध्ये नमूद आहे (योहान ५:२; १९:१३, १७; प्रकटीकरण ९:११; १६:१६).

पण एक गोष्ट लक्षात घेण्यासारखी आहे – काही आधुनिक बायबल भाषांतरांमध्ये ‘हिब्रू’ या ग्रीक शब्दाचा अर्थ बदलून तो ‘अरामीक’ असा लावण्यात आला आहे.

उदाहरणार्थ, "आम्ही सर्वजण जमिनीवर पडलो, तेव्हा अरामी भाषेत बोलणारी वाणी मी ऐकली."
– प्रेषितांची कृत्ये २६:१४

बायबल भाषाशास्त्रज्ञ असं सांगतात की येशूच्या काळात हिब्रू भाषा सर्वसामान्य वापरातून बाहेर पडली होती, म्हणूनच "हिब्रू भाषा" म्हणजे प्रत्यक्षात अरामीक असं गृहित धरलं गेलं. पण ही भूमिका घेतल्याने बायबलमधील मूळ संदर्भाचा आणि भाषेचा अर्थच बदलतो. हिब्रू आणि अरामीक या भाषा वेगळ्या आहेत, आणि जेव्हा शास्त्रवचनांचे भाषांतर केलं जातं, तेव्हा ते हिब्रू भाषेतच केलं जातं – कारण अरामी भाषेत (तोराह) शास्त्रवचन नव्हतेच.

यामुळे परिस्थिती अधिक रंजक होते, विशेषतः जेव्हा आपण पाहतो की यहुदी लोक अरामी भाषेकडे कशा नजरेने पाहायचे...

यहुदी लोकांमध्ये हिब्रू आणि अरामीक या दोन भाषांमध्ये स्पष्ट फरक केला जात असे. हिब्रू भाषा ही केवळ शास्त्र आणि लेखनासाठीच नव्हे, तर दैनंदिन वापरासाठी आदर्श भाषा मानली जायची. मिश्नाहमध्ये असं म्हटलं आहे: "इस्राएल देशात अरामीक का वापरावी? पवित्र भाषा (हिब्रू) किंवा ग्रीक भाषा वापरा." साफ्राई आणि स्टर्न यांनी नमूद केल्याप्रमाणे, अरामीक भाषेला ना प्रतिष्ठा होती, ना लोकांची बांधिलकी. पण हिब्रू भाषेला दोन्ही गोष्टी होत्या – सन्मान आणि निष्ठा. तलमूदी काळातसुद्धा, जर शब्बाथ दिवशी एखादं अरामीक भाषेतील ग्रंथ आगीत सापडला, तर तो वाचवण्याची परवानगी नव्हती. पण तसाच ग्रंथ हिब्रू भाषेत असता, तर तो वाचवणं योग्य मानलं गेलं असतं. सभागृहात हिब्रू भाषेत धर्मग्रंथ वाचला जात असताना बाहेर जाणं चुकीचं समजलं जायचं, पण अरामीक वाचन होत असताना मात्र तसं करता यायचं. अरामीक भाषेत शास्त्र पाठ केलं, तरी ते अपूर्ण समजलं जायचं. पण जर कुणी हिब्रू भाषेतील वाचन फक्त ऐकलं, अगदी अर्थ न समजता, तरी त्याचं धार्मिक कर्तव्य पूर्ण झालं असं मानलं जायचं.

यहुदी लोकांसाठी हिब्रू हीच खरी "पवित्र भाषा" होती, तर अरामीक ही "वाईट शक्तींची भाषा" मानली जायची (झोहर ग्रंथानुसार). अरामीकला पूर्णपणे नाकारलं गेलं नव्हतं, पण तिला हिब्रूच्या तुलनेत दुय्यम स्थान होतं. हिब्रूला "पूर्वजांची भाषा" मानलं जात होतं आणि तीच दैनंदिन वापरासाठी योग्य भाषा समजली जायची. याच संदर्भात येरुशलेम तलमुद असं सांगतो:

"चार भाषा उपयोगी आहेत - ग्रीक संगीतासाठी, लॅटिन युद्धासाठी, अरामीक शोकगीतांसाठी, आणि हिब्रू बोलण्यासाठी."

अरामीक भाषेचं स्थान हे मुख्यतः “शोकगीतांसाठी” होतं. पण हिब्रू भाषेला दैनंदिन वापर आणि उपासनेसाठी अधिक महत्त्व दिलं जात होतं. त्यामुळे, एखाद्या यहुदी वडिलांनी जर आपल्या मुलाशी लहानपणापासून हिब्रूत संवाद साधला नाही आणि त्याला देवाचा नियम शिकवला नाही, तर तो मुलगा मेल्यासारखाच मानला जात असे. अरामीकविषयी रब्बींची मतं अगदी स्पष्ट होती. त्यांनी असा इशारा दिला होता:

“जो कोणी अरामीक भाषेत देवाकडे वैयक्तिक मागण्या मांडतो, त्याच्या प्रार्थनेकडे स्वर्गदूत लक्ष देत नाहीत, कारण त्यांना अरामीक भाषा समजत नाही.”

हे विधान बायबलमधील अधिकृत शिकवण नाही, पण यावरून हे लक्षात येतं की यहुदी शास्त्रज्ञांना अरामीकबद्दल किती नाराजी होती. तलमुदमध्ये यासंबंधी एक गोष्ट सांगितली आहे – गमालिएल (तोच गमालिएल, ज्याच्याकडे पौल शिकले होते - प्रेषितांची कृत्ये 22:3) मंदिराच्या अपूर्ण पायऱ्यांवर बसलेला होता.

त्याच वेळी कुणीतरी त्याला ईयोब पुस्तकाचं अरामीक भाषांतर (पहिलं आणि त्यावेळचं एकमेव तारगुम) दाखवलं. हे पाहून गमालिएल इतका नाराज झाला की त्याने त्या भाषांतराला “इमारतीच्या ढिगाऱ्याखाली गाडून टाक” असं सांगितलं. यावरून स्पष्ट होतं की येशूच्या काळातील जुदेयामध्ये, बायबलाचं अरामीक भाषांतर स्वीकारण्यास किती तीव्र विरोध होता.

जर अरामीक भाषा यहुदी लोक मृत व्यक्तीसाठी शोक व्यक्त करताना वापरत असतील आणि जर ती “दुष्ट शक्तीची भाषा” म्हणून ओळखली जात असेल, तर अशावेळी तिचा वापर म्हणजे एखाद्या अवांछित, अंधाऱ्या प्रभावाची उपस्थिती असल्याचं सूचक ठरतो.

जेव्हा येशू क्रूसावर होता, तेव्हा त्यांनी संपूर्ण जगाच्या पापांचं ओझं वाहिलं होतं. त्यांच्याभोवती दुष्ट लोकांची थट्टा चालू होती, आणि त्या क्षणी सैतान त्यांच्या मनात विचार भरवत होता की, “तुझ्या पित्याने तुला सोडलं आहे.” येशूने त्या वेळी अरामीक भाषेत उच्चारलेली वाक्य हे दर्शवतात की त्या अंधारलेल्या वेळेत ते एका परकीय, दुःखद आणि मृत्यूच्या भावनेखाली दबले गेले होते.

या संदर्भात, दानीएलच्या पुस्तकातील ७ वे अध्याय अरामीक भाषेत लिहिलेला आहे, तर ८ वा अध्याय हिब्रू भाषेत आहे—ही बाब खूपच महत्त्वाची वाटते.

दानिएल ७ मध्ये देवाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन जरा परकीय आणि भीतीदायक आहे. इथे न्याय, दोष आणि शिक्षेच्या परकाया भाषेतील विचारांतून देवाचं चित्र उभं राहतं. पण दानीएल ८ मध्ये जेव्हा न्यायाचं वर्णन केलं जातं, तेव्हा कुठलीही कोर्टासारखी दृश्यं नसतात. तिथं केवळ हे म्हटलं आहे:

"तो मला म्हणाला, "यासाठी 2,300 संध्याकाळ आणि सकाळ लागतील; नंतर पवित्रस्थान शुद्ध करण्यात येईल." – दानीएल ८:१४ MRCV

तो मला म्हणाला, "दोन हजार तीनशे दिवस;1 त्यानंतर पवित्रस्थानाची शुद्धी होईल." – दानीएल ८:१४ MARVBSI

"तो मला म्हणाला, "हे सर्व दोन हजार तीनशे संध्याकाळ व सकाळ चालत राहणार नंतर वेदीची योग्य स्थापना होईल." – दानीएल ८:१४ IRVMAR

पवित्रस्थानाच्या अतिपवित्र भागामध्ये दहा आज्ञा आणि व्यवस्थेच्या पुस्तकाशिवाय इतर कोणतीही नोंदवही नसते. त्या जागेत न्यायालयाची एकही प्रतिमा किंवा संकेत सापडत नाही. दानीएल २ ते ७ हे अध्याय अरामीक भाषेत लिहिले गेले आहेत, कारण या भागांमध्ये मुख्यतः राजकीय घटनांशी संबंधित भविष्यवाण्या आहेत आणि त्या काळात अरामीक ही सामान्य संवादाची भाषा होती. म्हणूनच या भागांचा अन्य जातीच्या लोकांशी अधिक संबंध आहे. दानीएल ७ मध्ये, देवाला न्यायाधीश म्हणून माणसाच्या दृष्टीकोनातून दाखवले गेले आहे, आणि हे अरामीक भाषेतच दिले गेले आहे—हे स्पष्ट दर्शवण्यासाठी की, हा दृष्टिकोन स्वर्गाशी सुसंगत नाही, तर अशा लोकांसाठी आहे ज्यांच्या अंतःकरणावर एक प्रकारचा पडदा आहे (२ करिंथकरांस ३:१५), कारण खरेतर, पिता कुणावरही न्याय करत नाही, कुणालाही दोषी ठरवत नाही.

अरामीक ही काल्दी व हिब्रू भाषेचे मिश्रण आहे. म्हणजेच, ती यरुशलेमच्या भाषेचा आणि बाबेलच्या भाषेचा संगम आहे—आणि ही गोष्ट फारच अर्थपूर्ण आहे. दानिएल ७ मधील न्यायप्रक्रियेमध्ये, देवाच्या न्यायपद्धतीमध्ये बाबेलच्या न्यायपद्धतीचा शिरकाव झालेला दिसतो.

दानिएल ८ मध्ये, जी हिब्रू भाषेत लिहिलेली आहे, त्यामध्ये मात्र, फक्त विस्कळीत झालेल्या गोष्टी पुन्हा योग्य स्थितीत आणल्या जातात. जेव्हा आदामने असा विचार केला की देव त्याच्या पत्नीला ठार मारेल आणि त्यामुळे देवावरच त्याने दोष ठेवला, तेव्हा त्याने आपल्या मनातील मंदिरच बिघडवून टाकले–ते संतुलनात राहिले नाही.

ज्याप्रमाणे येशूच्या मृत्यूनंतर माणसाला असा विश्वास निर्माण झाला की देव बलिदानाच्या प्रक्रियेद्वारे आपल्या पापांची क्षमा करतो–जरी ती प्रक्रिया प्रत्यक्षात देवाच्या स्वभावाशी सुसंगत नसेल–तशीच एक शिक्षात्मक न्यायप्रक्रिया माणसाला हे शिकवते की, पाप योग्य प्रकारे हाताळले जाईल आणि नष्ट केले जाईल.

या समजुतीतून माणसाला हे आमंत्रण दिलं जातं की त्याने स्वतःच्या न्यायाच्या कल्पना येशूच्या शब्दांशी ताडून पाहाव्यात–जिथे येशू स्पष्टपणे सांगतो की, “देव कुणावरही न्याय करत नाही.”

दानिएल ७ मधील देवाचं मौन आणि अरामीक भाषेचा वापर–हे एकत्र येऊन आदामच्या मनात निर्माण झालेल्या देवाच्या अंधारमय प्रतिमेला अधोरेखित करतात. याचा एक महत्त्वाचा पुरावा म्हणजे येशू जेव्हा क्रूसावर होता आणि पित्याशी त्यांचं पूर्ण विभाजन झालं होतं–तेव्हा त्यांनी “माझा देव, माझा देव” असं म्हटलं, “माझा पिता” असं नाही. पूर्ण चार शुभवर्तमानांत येशू नेहमी देवाला “माझा पिता” असं संबोधतात. परंतु क्रूसावरील हा एकमेव प्रसंग आहे जिथे ते “माझा देव” असं म्हणतात. याशिवाय, एकदाच मरीयेच्या संदर्भात ते म्हणतात: "येशू म्हणाले, “मला स्पर्श करू नको, कारण मी अद्याप पित्याकडे वर गेलो नाही. पण तू जा आणि माझ्या भावांना सांग, की ‘मी वर माझ्या पित्याकडे आणि तुमच्या पित्याकडे, माझ्या परमेश्वराकडे आणि तुमच्या परमेश्वराकडे जात आहे." (योहान २०:१७). येशूवर विश्वास ठेवणारा माणूस देवाला “पिता” म्हणून पाहतो. पण जो माणूस इतरांना दोष देण्याची वृत्ती सोडत नाही, तो शेवटी न्यायाच्या दिवशी देवाला “पित्याप्रमाणे” न पाहता “न्यायाधीशाप्रमाणे” पाहील.

ख्रिस्ती न्यायाच्या या दृश्याकडे पाहताना, आपली स्वतःचीच एक झलक आपल्याला दिसते–आम्ही दुष्टांशी कसे वागलो असतो, हे उघड होतं. देव आपल्या चुकीच्या कल्पनांवर गप्प राहतो म्हणून, आपल्याला वाटतं की आपला स्वर्गीय पिता पण आपल्यासारखाच आहे. पण जेव्हा आपण त्याच्या पुत्राचं पृथ्वीवरचं जीवन पाहतो, तेव्हा तो आपल्या चेहऱ्यावरच आपली चूक दाखवतो. येशूने केलेला प्रत्येक दयाळू चमत्कार, आपल्या चुकीच्या विचारांना एक शांत विरोध आहे. त्याच्या गालावर बसलेली प्रत्येक चापटी, जी त्याने न बोलता सहन केली, मोठ्यानं सांगते की–आपला पिता आपल्यासारखा विचार करत नाही, आणि आपल्यासारखं दोषही लावत नाही.

येशू मृत्यूच्या जवळ असताना त्याने वापरलेली भाषा आणि शब्द महत्त्वाचे होते का? त्यातून काही परकं, वेगळं असं काही सूचित झालं होतं का?

"जसा तुम्ही न्याय करता..."

धडा 19

पुनरागमनापूर्वीचा न्याय: योग्य संदर्भात

जसं आपण आधी पाहिलं आहे, येशूच्या दुसऱ्या येण्यापूर्वी न्यायाचा एक काळ असतो. दानिएल अध्याय ७ मध्ये या घटनांची क्रमवार माहिती आपल्याला स्पष्टपणे दिसते. पण इथं एक महत्त्वाचा प्रश्न निर्माण होतो–जेव्हा देव कोणावरही शिक्षा करण्यासाठी न्याय करत नाही, तर मग या न्यायाचं स्वरूप नेमकं काय आहे?

"कित्येक लोक ज्याला संथपणा म्हणतात, तसे प्रभू आपल्या वचनाविषयी करीत नाहीत, तर ते तुमच्याबरोबर सहनशीलतेने वागतात. कोणाचाही नाश व्हावा, अशी त्यांची इच्छा नाही, तर प्रत्येकाने पश्चात्ताप करावा अशी त्यांची इच्छा आहे." – २ पेत्र ३:९

आपला स्वर्गीय पिता आपल्या कोणत्याही मुलाचा नाश व्हावा असं मुळीच इच्छित नाही. त्याला सगळेच वाचावेत असं वाटतं. दानिएल ७ मध्ये आपण पाहतो की, हा जो न्याय होतो, त्याच प्रक्रियेमुळे ख्रिस्ताला त्याच्या राज्याची खरी मालकी मिळते.

“नंतर रात्री दृष्टान्तात पाहत होतो आणि मी पाहिले, मानवपुत्रासारखा आकाशात मेघारूढ होऊन येत असलेला दिसला. तो प्राचीन पुरुषाकडे गेला आणि त्याच्या उपस्थितीत त्याला सादर करण्यात आले. त्याला अधिकार, गौरव व सार्वभौम सामर्थ्य देण्यात आले; सर्व राष्ट्रांनी आणि प्रत्येक सर्व भाषा बोलणाऱ्यांनी त्याची उपासना केली. त्याचे सामर्थ्य शाश्वतचे आहे, जे कधीही ढळणार नाही आणि त्याचा कधी अंत होत नाही आणि म्हणून त्याचे राज्य हे असे राज्य आहे, ज्याचा कधीही नाश होणार नाही." – दानिएल ७:१३-१४

ख्रिस्ताला मिळणारं राज्य हे असं आहे जिथे सगळे लोक, सर्व राष्ट्रं आणि वेगवेगळ्या भाषा बोलणारे लोक आनंदाने आणि प्रेमाने त्याची सेवा करतील. ख्रिस्ताचं प्रभुत्व हे जबरदस्तीचं नसून, त्याच्यावर असलेल्या लोकांच्या स्वच्छ, उघड्या आणि खऱ्या प्रेमावर आधारलेलं आहे.

पण सैतान मात्र या पृथ्वीवरील प्रत्येक व्यक्तीवर आपला हक्क असल्याचा दावा करतो. जो कोणी पाप करतो, तो त्याचा आहे असं तो म्हणतो. ख्रिस्त जेव्हा आपल्या मुलांना घेण्यासाठी पृथ्वीवर परत येण्याच्या तयारीत असतो, तेव्हा सैतान, जो दिवसरात्र देवासमोर त्यांच्यावर आरोप करत असतो, तो पुन्हा एकदा त्यांच्या तारणाविरोधात विरोध करायला उभा राहतो.

तेव्हा स्वर्गातून आलेली एक उच्च स्वरातील वाणी मी ऐकली. ती म्हणाली, “परमेश्वराचे तारण, सामर्थ्य व त्यांचे राज्य आणि त्यांच्या ख्रिस्ताचा अधिकार यांचा उदय झाला आहे; कारण आमच्या बंधुजनावर आरोप ठेवणाऱ्याला स्वर्गातून पृथ्वीवर ढकलून दिले आहे. तो रात्रंदिवस

आमच्या परमेश्वरासमोर त्यांच्यावर दोषारोप करीत असे! पण आमच्या बंधुजनांनी कोकराच्या रक्ताने आणि आपल्या साक्षीच्या वचनाने त्याचा पाडाव केला. स्वतःच्या जिवावर प्रेम न करता त्यांनी मरण सोसले. – प्रकटीकरण १२:१०-११

बायबल आपल्याला दाखवतं की मृतांचा न्याय नेमका कसा होतो. याचा एक उदाहरण आपल्याला मोशेच्या आयुष्यातून दिसतं.

परंतु प्रमुख देवदूत मिखाएल, जेव्हा मोशेच्या शरीरावरून सैतानाशी वादविवाद करीत असताना स्वतः त्याचा निंदासहित न्याय करण्याचे धैर्य त्याने केले नाही परंतु एवढेच म्हणाला, “प्रभू तुला धमकावो!” – यहूदा १:९

मोशेच्या मृत्यूनंतर काही काळानं, त्याला स्वर्गात उचललं गेलं. ही बायबलमध्ये नोंदलेली पहिली पुनरुत्थानाची घटना होती. बायबल शिकवतं की माणूस मरणानंतर थेट स्वर्गात जात नाही, तर तो थडग्यात झोपलेला असतो–शेवटच्या दिवसापर्यंत वाट पाहत.

"जिवंतांना आपण मरणार हे माहीत असते, पण मेलेल्यांना काहीच माहीत नसते; त्यांना पुढे काही मोबदला नाही आणि त्यांच्या नावाचे सुद्धा स्मरण नाही." – उपदेशक ९:५

"तसा मनुष्य पडल्यावर पुन्हा उठत नाही; आकाश नाहीसे होईपर्यंत लोक पुन्हा उठणार नाहीत, ते झोपेतून जागे केले जाणार नाहीत. “तुम्ही केवळ मला कबरेमध्ये लपविले असते तुमचा क्रोध संपेपर्यंत मला गुप्त ठेवले असते! आपण माझ्यासाठी समय नेमून ठेवावा आणि मग माझी आठवण करावी! जर कोणी मेला तर पुन्हा जिवंत होईल का? माझ्या सर्व कठीण श्रमाच्या दिवसात माझ्या सुटकेची मी वाट पाहीन. मग तुम्ही मला आवाज द्याल आणि मी तुम्हाला उत्तर देईन; आपली हस्तकृती पुन्हा पाहावी असे तुम्हाला वाटेल." – इय्योब १४:१२-१५

बहुतेक लोक जसं मानतात त्याविरुद्ध, आत्मा अमर (म्हणजे मरण न येणारा) नाही.

"मनुष्य परमेश्वरापेक्षा नीतिमान असू शकतो काय? बलवान मनुष्य त्याच्या उत्पन्नकर्त्यापेक्षा अधिक शुद्ध असू शकतो काय?" – इय्योब ४:१७

जर माणूस आधीपासूनच अमर असता, तर मग बायबलमध्ये आपल्याला अमरत्व शोधायला सांगतं तरी का?

"जे धीराने चांगले कार्य करीत राहून गौरव, सन्मान व अविनाशीतेसाठी खटपट करतात, त्यांना ते सार्वकालिक जीवन देतील." – रोमकरांस २:७

बायबल स्पष्ट सांगते की देवच एकटाच खऱ्या अर्थाने अविनाशी आहे.

"परमेश्वर जे योग्य समयी त्याला पूर्ण करतील, परमेश्वर जे धन्यवादित व एकच सर्वसमर्थ, राजांचा राजा आणि प्रभूंचा प्रभू, ज्या एकालाच अमरत्व आहे, जे अगम्य प्रकाशात राहतात, ज्यांना कोणीही पाहिले नाही, आणि कोणीही पाहू शकत नाही; त्यांना सदासर्वकाळ गौरव आणि चिरकाल सामर्थ्य असो. आमेन." – १ तीमथ्य ६:१५-१६

या विषयावर अजूनही बरंच काही सांगता येईल, पण सध्या महत्त्वाची गोष्ट ही आहे की आतापर्यंत फार थोडे लोकच मृत्यूनंतर स्वर्गात नेले गेले आहेत. देवाचे इतर जे लोक तारण पावले आहेत, त्यांना ख्रिस्ताच्या दुसऱ्या येण्याच्या वेळी पुन्हा उठवले जाईल.

"बंधू आणि भगिनींनो, जे मरणामध्ये झोपी गेले आहेत, त्यांच्याविषयी तुम्ही अजाण नसावे, अशी आमची इच्छा आहे, यासाठी की ज्यांना आशा नाही अशा इतर मनुष्यासारखा आपण खेद करू नये. कारण येशू मरण पावले आणि पुन्हा जिवंत झाले, असा आपला विश्वास आहे, त्याअर्थी येशूंमध्ये झोपी गेले आहेत त्यांना परमेश्वर माघारी आणतील यावर आपण विश्वास ठेवतो. स्वतः प्रभू येशूंच्या वचनाप्रमाणे मी तुम्हाला सांगतो की आपण जे जिवंत आहोत आणि प्रभूच्या आगमनासमयी जिवंत असू, ते प्रभूला भेटण्यासाठी, जे आपल्यापूर्वी मरण पावले आहेत, त्यांच्या आधी, वर घेतले जाणार नाही. कारण प्रभू स्वतःच आज्ञा करणाऱ्या मोठ्या ध्वनीने, प्रधान दूताच्या वाणीने आणि परमेश्वराच्या तुतारीच्या आवाजाने स्वर्गातून खाली उतरतील. मग ख्रिस्तामध्ये जे मरण पावले आहेत, ते प्रथम उठतील. त्यानंतर, जे आपण अजून जिवंत आहोत आणि मागे राहिलेले आहोत, असे सर्वजण मेघारूढ होऊन प्रभूला भेटण्यासाठी अंतराळात घेतले जाऊ आणि प्रभूजवळ सदासर्वकाळ राहू." – १ थेस्सलनीकरांस ४:१३-१७

मोशेचा प्रसंग हा अपवादात्मक होता – त्याला मृत्यू आल्यावर पुन्हा उठवून स्वर्गात नेण्यात आलं. हनोख आणि एलियालाही थेट स्वर्गात नेण्यात आलं होते, पण त्यांना मृत्यू आलेला नव्हता, जसं मोशेला आला होता. जेव्हा ख्रिस्त मोशेला मृत्यूपासून पुन्हा जिवंत करण्यासाठी स्वर्गातून खाली आला, तेव्हा शैतान त्याला विरोध करण्यासाठी समोर आला. त्याचा युक्तिवाद होता – की मोशेला पुन्हा जिवंत करणे योग्य आहे का?

आपण पूर्वी १२व्या अध्यायात पाहिलं होतं की, मोशेच्या जीवनाचा तपशील त्याच्या हृदयावर कोरलेला होता आणि तोच तपशील ख्रिस्ताच्या हृदयावरही कायमचा लिहिलेला होता. देवाने आपल्या संरक्षणासाठी नेमलेले देवदूत आपल्या संपूर्ण जीवनभर आपल्या सोबत असतात आणि जे काही आपण करतो त्याचे साक्षीदारही असतात. त्यामुळेच ते आपल्या जीवनाची नोंद ठेवतात.

"याहवेहचे भय धरणाऱ्याभोवती त्यांचे देवदूत छावणी देतात आणि त्याला ते सोडवितात." –स्तोत्र ३४:७

शैतान जेव्हा मोशेच्या जीवनावर ख्रिस्ताचा हक्क आहे का यावर वाद घालतो, तेव्हा त्या निर्णायक क्षणी मोशेच्या जीवनाची नोंदच त्याच्यावतीने बोलते. ख्रिस्ताला मोशेच्या जीवनातल्या प्रत्येक गोष्टीचं पूर्ण ज्ञान होतं, कारण देवाच्या आत्म्याच्या माध्यमातून त्याने प्रत्येक प्रसंग स्वतः पाहिला होता.

"याहवेह, तुम्ही मला पारखले आहे आणि मला ओळखले आहे. माझे बसणे व माझे उठणे तुम्ही जाणता; दुरून देखील तुम्हाला माझा प्रत्येक विचार समजतो. माझे जाणे-येणे व विश्रांती घेणे, हे देखील तुम्ही ओळखून आहात; माझ्याबद्दलची प्रत्येक गोष्ट तुम्हाला माहीत आहे. हे याहवेह, माझ्या जिभेवर शब्द येण्यापूर्वीच, ते सर्व तुम्हाला माहीत असतात." – स्तोत्र १३९:१-४

मोशेच्या जीवनाची नोंद हे दाखवत होती की त्याचा पूर्ण विश्वास त्याच्या तारणाऱ्यावर होता. त्याचं संपूर्ण जीवन फक्त ख्रिस्ताच्या कृपेवर आधारित होतं. मोशेने आपल्यासाठी हा निर्णय स्वतः घेतला होता, आणि तो निर्णय त्याच्या हृदयात कोरला गेला होता – तोच ख्रिस्ताच्या हृदयातही कायमचा लिहिला गेला होता.

"मंडळीतील प्रथम जन्मलेले, ज्यांची नावे स्वर्गात नोंदलेली आहेत त्या मंडळीत तुम्ही आला आहात. सर्वांचा न्याय करणाऱ्या परमेश्वराजवळ, परिपूर्ण केलेल्या नीतिमानांच्या आत्म्याजवळ तुम्ही आला आहात." –इब्री १२:२३

शैतानाने मोशेविरुद्ध जे आरोप केले, त्यावर येशूने शांतपणे उत्तर दिलं, "परमेश्वर तुला धमकावो" ख्रिस्ताला फक्त मोशेच्या जीवनाची नोंद त्याच्या समोर मांडावी लागली. मोशेने आपला न्याय आधीच स्वतः तपासून पाहिला होता आणि आपला जीव विश्वासाने आपल्या तारणाऱ्याच्या हाती सोपवला होता. म्हणून जेव्हा शैतान मोशेवर आरोप करायला आला, तेव्हा येशू त्याच्या बचावासाठी उभा राहिला आणि मोशेला मृत्यूच्या झोपेतून उठवण्याचा अधिकार त्याच्याकडे होता.

ही प्रक्रिया त्या प्रत्येकासाठी लागू होते जे पहिल्या पुनरुत्थानात – म्हणजेच धार्मिक लोकांच्या पुनरुत्थानात – सहभागी होतील. येशू जेव्हा आपल्या झोपलेल्या मुलांना परत जीवन देण्यासाठी येईल, त्याआधी शैतान येऊन दावा करेल की येशूला त्यांना उठवण्याचा अधिकार नाही. पण येशूच्या हृदयात जतन केलेली त्या प्रत्येक विश्वासू आत्म्याची नोंद उघड होईल – आणि ती नोंद हे सांगेल की त्यांनी स्वतःला अनंत जीवनासाठी पात्र समजलं होतं की नाही.

"इतरांचा न्याय करू नका, म्हणजे तुमचाही न्याय होणार नाही. कारण ज्या पद्धतीने तुम्ही इतरांचा न्याय कराल, त्याच पद्धतीने तुमचाही न्याय करण्यात येईल, ज्या मापाने तुम्ही मापून द्याल, त्याच मापाने तुम्हाला मापून देण्यात येईल." – मत्तय ७:१-२

"मग पौल आणि बर्णबा हे निर्भयपणे बोलले: "हे परमेश्वराचे वचन प्रथम तुम्हाला देण्याचे अगत्य होते. ज्याअर्थी तुम्ही ते नाकारले आहे आणि सार्वकालिक जीवनाकरिता तुम्ही स्वतः योग्य नाहीत असे दाखविले आहे, त्याअर्थी आम्ही गैरयहूदीयांकडे वळतो." – प्रेषितांची कृत्यं १३:४६

जे लोक आपले पाप समजून, देवाच्या कृपेवर विश्वास ठेवतात, ते इतरांवर न्याय करणं थांबवतात आणि स्वतःसाठी फक्त देवाच्या दयेवर विसंबून राहतात. जेव्हा त्यांचं आयुष्य संपायला येतं, तेव्हा ते मागे वळून आपलं आयुष्य पाहतात. त्यांना आपली चुकं, कमकुवतपणा आणि अपयश लक्षात येतात. कधी कधी त्यांना वाटतं – "माझ्या जीवनात काही चांगलं आहे का?" अशावेळी ते स्वतःच्या चांगुलपणावर नाही, तर देवाच्या अनंत दया आणि कृपेवरच पूर्ण विश्वास ठेवतात. हीच गोष्ट त्यांच्या जीवनाच्या नोंदीत साठवलेली असते – आणि जेव्हा शैतान ख्रिस्ताच्या हक्काला विरोध करतो, तेव्हा येशू ही नोंद समोर ठेवतो. कारण ही व्यक्ती त्याच्या हातांवर कोरलेली असते.

१८४४ सालापासून येशू त्यांच्या यादीची तयारी करत आहे, जे दुसऱ्या येणाच्या वेळी उठवले जाणार आहेत. या काळात शैतान प्रत्येक आत्म्यावर ख्रिस्ताचा दावा खोडून काढायचा प्रयत्न करत आहे. काही लोक असे असतात, ज्यांना ख्रिस्त वाचवू इच्छितो, पण त्यांच्या आयुष्याची नोंद दाखवते की त्यांनी अखेरपर्यंत येशूवरचा विश्वास सोडून दिला. अशा वेळी शैतानाचा दावा मान्य केला जातो – आणि तो आत्मा दुसऱ्या येणाच्या वेळी उठवला जात नाही. ख्रिस्तासाठी ही गोष्ट फार वेदनादायक असते, कारण त्यांना वाचवण्याची इच्छा असूनही, त्यांच्या जीवनाच्या नोंदीत विश्वास गमावल्याचं स्पष्ट दिसतं.

आपण उधळ्या पुत्राच्या गोष्टीत आणि दानियेल ७ मधील न्यायप्रक्रियेत पाहतो की देव कधीच कोणाविरुद्ध एकही दोषारोप करत नाही. प्रत्येकाने स्वतःच्या आयुष्याची नोंद मागे ठेवलेली

असते आणि तीच नोंद त्या व्यक्तीबद्दल साक्ष देते. ख्रिस्त प्रत्येक प्रकरण समोर आणतो कारण त्याला प्रत्येक व्यक्तीचं आयुष्य, त्यांचे विचार, भावना – सगळं अगदी बारकाईने माहीत असते. म्हणून जेव्हा शैतान देवाच्या मुलांच्या विरोधात दावे करतो, तेव्हा ख्रिस्त त्यांचं रक्षण करत उभा राहतो. शैतान हा फिर्यादी असतो, तर ख्रिस्त आपला वकील, आपल्यासाठी लढणारा. देव आणि त्याचा पुत्र शैतानाचे आरोप फेटाळतात आणि देवाच्या लोकांच्या बाजूने निर्णय दिला जातो.

"मी पाहिले की, हे शिंग पवित्र लोकांशी युद्ध करीत आहे आणि त्यांचा पराभव करीत राहिले, जोपर्यंत सनातन पुरुष येईपर्यंत आणि परमोच्च परमेश्वराच्या पवित्र लोकांच्या बाजूने निर्णय घोषित होईपर्यंत, त्यांनी राज्य ताब्यात घेण्याची वेळ आली." – दानीएल ७:२१-२२

या न्यायात फक्त तेच समोर येतात ज्यांनी स्वतःला ख्रिस्ताचे अनुयायी म्हणून घोषित केलं आहे. जे ख्रिस्तावर विश्वास ठेवत नाहीत, किंवा त्यांच्या आयुष्यात ख्रिस्ताच्या आत्म्याचं कुठलंही कार्य दिसून येत नाही, ते मुळातच सांगत असतात की त्यांना ख्रिस्ताने भरलेलं स्वर्गीय जीवन नको आहे. त्यांचा आत्मा स्वर्गाच्या प्रेमळ आणि न्याय न करणाऱ्या स्वभावाला स्वीकारत नाही. अशा लोकांवर शैतान आपला दावा मांडतो, आणि स्वतंत्र इच्छेच्या तत्त्वामुळे ख्रिस्त त्याला विरोध करत नाही, जरी त्याचं स्वतःचं हृदय सर्वांना वाचवायचं असेल तरी.

"जो त्यांच्यावर विश्वास ठेवतो तो दोषरहित ठरेल, परंतु जो विश्वास ठेवीत नाही तो दोषी ठरविण्यात आला आहे, कारण त्याने परमेश्वराच्या एकुलत्या एका पुत्राच्या नावावर विश्वास ठेवण्याचे नाकारले." – योहान ३:१८

जे लोक देवाच्या पुत्रावर विश्वास ठेवत नाहीत, त्यांच्याजवळ आपल्या स्वतःच्या आत्मदोषांपासून सुटण्याचा मार्गच राहत नाही. जेव्हा त्यांना त्यांच्या पापांचा सामना करावा लागतो, तेव्हा ते स्वतःला दोष देतात – आणि त्यांना वाटतं की आपण जगण्यासाठी अयोग्य आहोत. मग मृत्यू हीच त्यांना सुटका वाटते.

तेव्हा पृथ्वीवरील राजे, राजपुत्र, सैन्याचे उच्चाधिकारी, श्रीमंत तसेच बलवान लोक, सर्व लहान थोर माणसे, गुलाम आणि स्वतंत्र लोक, सर्वजण डोंगराच्या गुहांमध्ये व खडकांमध्ये दडून बसले. ते डोंगरटेकड्यांना उद्देशून ओरडून विनवू लागले, *“आम्हावर पडून जे राजासनावर बसले आहेत, त्यांच्या नजरेपासून आणि कोकऱ्याच्या क्रोधापासून आम्हाला लपवा! कारण त्यांच्या क्रोधाचा महान दिवस आला आहे, त्यात कोणाचा निभाव लागेल?” – प्रकटीकरण ६:१५-१७*

जेव्हा ख्रिस्त परत येतो आणि प्रधान देवदूताच्या आवाजात मोठ्याने हाक मारतो, "बाहेर या!", तेव्हा विश्वासानं झोपलेल्या संतांच्या कानांमध्ये विजयाचा तो आवाज पोहोचतो. ते जागे होतात आणि कबरांतून उठून शाश्वत जीवनात प्रवेश करतात.

पण जे लोक ख्रिस्तावर विश्वास न ठेवता मेलेत, त्यांचे कान त्या आवाजासाठी बंदच राहतात. त्यांनी आपल्या संपूर्ण आयुष्यात देवाच्या आत्म्याच्या प्रेमळ बोलावण्याकडे दुर्लक्ष केलं होतं, म्हणून ख्रिस्ताचा आवाज त्यांच्यासाठी ओळखीचा नसतो. त्यामुळे जरी ती हाक सर्वांनाच उद्देशून असली, तरीही ते तिला प्रतिसाद देत नाहीत.

"मी निश्चित सांगतो, अशी वेळ येत आहे आणि आलेलीच आहे की त्यावेळी मेलेले लोक परमेश्वराच्या पुत्राची वाणी ऐकतील आणि जे ऐकतील, ते जिवंत राहतील." – योहान ५:२५

हे दुष्ट लोक त्या बोलावणीला नाकारतात, आणि म्हणूनच ते अजूनही १००० वर्षांपर्यंत मृतावस्थेतच राहतात. तेव्हा, ख्रिस्त जेव्हा पृथ्वीवर परततो, तेव्हा त्यांना पुन्हा उठवले जाते.

ख्रिस्त दुसऱ्यांदा जेव्हा येतो, तेव्हा तो आपल्या तेजस्वी, दिव्य स्वरूपात पृथ्वीला स्पर्श करत नाही. जर तो असे करतो, तर सर्व लोक (दुष्टसुद्धा) पुनरुत्थित झाले असते, जसं १००० वर्षांनंतर होणार आहे. त्यामुळे ख्रिस्त फक्त आकाशातून हाक मारतो, आणि फक्त विश्वासानं मेलेल्यांनाच उठवतो.

"त्यानंतर, जे आपण अजून जिवंत आहोत आणि मागे राहिलेले आहोत, असे सर्वजण मेघारूढ होऊन प्रभूला भेटण्यासाठी अंतराळात घेतले जाऊ आणि प्रभूजवळ सदासर्वकाळ राहू." – १ थेस्सलनीकर ४:१७

याहवेहचा दिवस येत आहे, ज्या दिवशी तुमची संपत्ती लुटली जाईल आणि तुमच्याच भिंतीच्या आत त्याची वाटणी केली जाईल. मी यरुशलेमविरुद्ध युद्ध करण्यास सर्व राष्ट्रांना एकत्र करेन; नगर हस्तगत केले जाईल आणि घरे लुटली जातील, स्त्रियांवर बलात्कार करण्यात येईल. नगरीतील अर्धे लोक बंदिवासात जातील, परंतु उरलेले लोक नगरीतच राहतील. मग याहवेह बाहेर पडून लढाईच्या दिवशी करतात तसे, त्या राष्ट्रांशी युद्ध करतील. त्या दिवशी त्यांचे पाय यरुशलेमच्या पूर्वेस असलेल्या जैतुनाच्या पर्वतावर उभे राहतील आणि जैतूनांचा पर्वत पूर्वपश्चिम दुभागून मध्ये एक मोठे खोरे निर्माण होईल, अर्धा पर्वत उत्तरेकडे व अर्धा पर्वत दक्षिणेकडे सरेल. – जखर्याह १४:१-४

"नंतर मी, "एक नवी पृथ्वी व एक नवे आकाश" पाहिले, कारण पहिले आकाश व पहिल्या पृथ्वीचे अस्तित्व राहिले नसून त्यात समुद्र अस्तित्वात नव्हते. तेव्हा मी नवे यरुशलेम म्हणजे पवित्र नगरी, स्वर्गातून परमेश्वरापासून उतरतांना पाहिली, ती वरासाठी शृंगारलेल्या वधूप्रमाणे सजविलेली होती." – प्रकटीकरण २१:१-२

जेव्हा येशूचा आत्मा त्यांच्या अंतःकरणाशी बोलत नाही, तेव्हा दुष्ट लोकांची खरी भावना स्पष्ट होते – त्यांना देव आणि धर्मनिष्ठ लोकांबद्दल द्वेष वाटतो आणि त्यांना शहरातील लोकांचा नाश करायचा असतो.

हा हजार वर्षांचा काळ संपल्यावर सैतानाला तुरुंगातून सोडण्यात येईल, आणि तो पृथ्वीच्या चार कोपऱ्यातील गोग व मागोग राष्ट्रांस ठकविण्यास व त्यांना लढाईसाठी एकत्र करण्यास बाहेर जाईल. त्यांची संख्या समुद्र किनाऱ्यावरील वाळूच्या कणांइतकी आहे. त्यांनी पृथ्वीवर सर्वत्र फिरून पवित्र जणांची छावणी व परमेश्वराला प्रिय असलेले नगर वेढले, परंतु स्वर्गातून अग्नी उतरला आणि त्याने त्यांना भस्म केले. – प्रकटीकरण २०:७-९

या अग्नीबद्दल अधिक सविस्तर अभ्यास "Consuming Fire" या पुस्तिकेमध्ये fatheroflove.info या वेबसाइटवर उपलब्ध आहे.

थोडक्यात सांगायचं झालं, तर – शेवटी पाप्याचे विनाश हे देवाच्या कोपामुळे होत नाही, तर त्याच्या स्वतःच्या अपराध बोधामुळे होतो. देवाच्या आणि येशूच्या उपस्थितीत, जेव्हा त्याच्यापुढे त्याच्या संपूर्ण आयुष्याची नोंद ठेवलेली असते, तेव्हा तो स्वतःच स्वतःला दोषी ठरवतो. त्याच्या मनावर, आत्म्यावर आणि अंतःकरणावर जे दोषीपणा आणि पश्चात्तापाचं ओझं येतं, ते इतकं तीव्र असतं की तेच त्याचा अंत करतात. ही अंतर्गत, आत्मिक यातना ही शारीरिक वेदनेपेक्षा हजारपट तीव्र आणि असह्य असते.

तुम्ही भुशाची गर्भधारणा करता, तुम्ही पेंढीला जन्म देता; तुमचा श्वास हा अग्नी आहे, जो तुम्हाला भस्म करतो. लोक जळून राख होतील; कापलेल्या काटेरी झुडूपांप्रमाणे ते जाळले जातील." – यशया ३३:११-१२

एकूण सारांश असं सांगता येईल की, आपण दानिएल ७ मध्ये पाहिलेल्या न्यायासभेच्या दृष्टांताचा अर्थ आता अधिक स्पष्टपणे समजतो. ही न्यायप्रक्रिया सुरू होते कारण सैतान मृत्युमुखी गेलेल्यांपैकी एकालाही गमवू इच्छित नाही. ज्याप्रमाणे रोमन पहारेकऱ्यांना येशूच्या थडग्याजवळ तैनात करण्यात आलं होतं – जेणेकरून कोणालाही येशू पुनरुत्थित झाला असा दावा

करता येऊ नये – तसंच सैतानही धर्मनिष्ठ मरण पावलेल्यांच्या थडग्यांभोवती अंधारात पहारे घालतो, त्यांना पुन्हा जिवंत होण्यापासून रोखण्यासाठी.

पण ख्रिस्त सैतानाला झिडकारतो, कारण त्या माणसाच्या जीवनाची नोंद स्पष्टपणे दाखवते की त्याचा विश्वास खरा होता. सैतान ज्या आत्म्याचा दावा करतो, तो आत्मा खरोखर ख्रिस्ताच्या विश्वासात होता.

जे लोक येशूच्या स्वभावातून आपल्या स्वर्गीय पित्याकडे विश्वासाने पाहतात, त्यांना हे समजते की खरा देव कोणावरही दोष ठेवत नाही किंवा शिक्षा देत नाही. सैतानच खरा आरोप करणारा आहे. तो आपल्याला दोषी ठरवतो, आणि आपलेच दोष देवावर लादण्याचा प्रयत्न करतो, जेणेकरून आपण असं समजू की देव आपल्याला शिक्षा देतो. पण देवाने येशूला न्यायासाठी नाही, तर आपला खरा स्वभाव दाखवण्यासाठी पाठवलं. (योहान ३:१७) न्यायाच्या वेळी, देव काहीच बोलत नाही. तो आपल्यालाच ठरवू देतो की आपण त्याला कसा समजतो – आणि त्यानुसारच आपण स्वतःला न्याय देतो. म्हणूनच येशूचे शब्द पुन्हा एकदा खरे ठरतात:

"कारण ज्या पद्धतीने तुम्ही इतरांचा न्याय कराल, त्याच पद्धतीने तुमचाही न्याय करण्यात येईल" – मत्तय ७:२

धडा 20

याकोबाच्या संकटाचा काळ

मागील अध्यायात आपण अशा लोकांच्या न्यायप्रक्रियेबद्दल पाहिलं जे ख्रिस्ताच्या येण्याआधी मरण पावले आणि नंतर मृतातून उठवून हवेत ख्रिस्ताला भेटायला गेले. पण जे लोक ख्रिस्तावर विश्वास ठेवून त्याच्या येण्याच्या वेळी जिवंत आणि शिल्लक असतील, त्यांचं काय? त्यांच्या बाबतीत न्यायप्रक्रिया कशी होते? कारण प्रत्येकाला ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर उभं राहावंच लागणार आहे.

"आता या गोष्टी त्यांच्यासाठी उदाहरणादाखल झाल्या आणि ज्या आपणावर युगाचा शेवट येऊन ठेपला आहे, त्या आपल्याला इशारा म्हणून लिहून ठेवण्यात आल्या आहेत." – 1 करिंथकरांस 10:11

बायबलमधील कथा आपल्याला–जे शेवटच्या काळात जगत आहोत–हे समजून घेण्यासाठी मदत करतात की, ख्रिस्ताच्या पुनरागमनापूर्वी न्यायप्रक्रिया कशी कार्य करते, जशी दानिएल 7 मध्ये वर्णन केली आहे.

आपण 10व्या अध्यायात एका स्त्रीची कथा पाहिली होती–जी व्यभिचार करताना पकडली गेली होती–आणि तिच्यावर ती जिवंत असताना न्यायप्रक्रिया कशी पार पडली. देवाचे अनुयायी असल्याचा दावा करणाऱ्या लोकांनी तिला ख्रिस्तापर्यंत आणलं. जसं त्या काळी यहूदी नेत्यांनी केलं, तसंच आजही अनेक ख्रिश्चन लोक इतरांना सांगत असतात की, "तुमच्या पापांमुळे देव तुम्हाला नरकात टाकेल." त्यांच्या बोलण्यामुळे आणि वागणुकीमुळे जे आरोपी असतात ते जणू ख्रिस्ताच्या पायाजवळ त्या स्त्रीप्रमाणे फेकले जातात. अनेक जण अशा परिस्थितीत राग किंवा हिंसक प्रतिक्रिया देतात, पण काही लोक अशा आरोपांना गांभीर्याने घेतात, आणि ख्रिस्ताकडे क्षमेसाठी येतात.

म्हणूनच शेवटच्या काळात, ख्रिस्ती चर्चेस जगासमोर पापांची जाणीव करून देण्यात आणि न्याय दिनाविषयी लोकांना सावध करण्यात आपली भूमिका बजावतील. जरी या मंडळींना देवाच्या खऱ्या स्वभावाची समज चुकीची असेल, तरीही ते पापाविषयी लोकांच्या अंतःकरणात खंत निर्माण करतात.

बायबल सांगते की शेवटच्या काळात अशी एक संकटांची वेळ येणार आहे, जी मानवाच्या इतिहासात कधीच अनुभवली गेली नाही. कोविड-१९ शी संबंधित घटना, वांशिक हिंसाचार, आणि

पर्यावरणाची झपाट्याने होत असलेली हानी यामुळे हे संकटाचे क्षण आता जवळ आल्यासारखे वाटू शकतात.

“त्यावेळी तुमच्या लोकांचा रक्षक, समर्थ अधिपती मिखाएलचा उदय होईल. राष्ट्रांच्या सुरुवातीपासून आजतागायत कधीही आलेला नाही असा संकटाचा काळ येईल. परंतु त्यावेळी तुझ्या लोकांपैकी—ज्यांची नावे पुस्तकात नोंदलेली आहेत—त्या सर्वांची मुक्तता होईल." – दानिएल १२:१

जेंव्हा लोक पाहतील की जग भरभरून कोसळत आहे, आणि नैसर्गिक आपत्ती व सामाजिक उधळपट्टी माणसांच्या रोजच्या आयुष्यात परिणाम करत आहेत, तेंव्हा अनेक जण विचार करू लागतील – “हे सगळं आपल्या पापांमुळेच तर होत नाही ना?” त्या वेळी दोन प्रकारचे धार्मिक लोक पुढे येतील.

गुन्हेगारांपैकी एकजण त्यांची निंदा करून म्हणाला, “तू ख्रिस्त आहेस ना? तर मग स्वतःला आणि आम्हालाही वाचव.” पण दुसऱ्या गुन्हेगाराने पहिल्याला दटावून म्हटले, “तुला परमेश्वराचे भय वाटत नाही काय, तू सुद्धा तीच शिक्षा भोगीत आहेस? 41आपल्या दुष्ट कृत्यांमुळे आपणास झालेली मरणाची शिक्षा अगदी यथायोग्य आहे. पण याने तर काहीही चूक केली नाही.” मग तो येशूंना म्हणाला, “अहो येशू, आपण आपल्या राज्यात याल, तेव्हा माझी आठवण ठेवा.– लूक २३:३९-४२

हे दोघंही येशूसोबत क्रुसावर लटकवले गेले होते. त्यापैकी एकाने मान्य केलं की त्याच्यावर संकट त्याच्या स्वतःच्या पापांमुळे आलं आहे. दुसऱ्याने मात्र रागाने येशूला नाकारणं पसंत केलं आणि तक्रार केली की जर खरोखरच तो ख्रिस्त असेल, तर त्याने स्वतःलाही आणि त्यांनाही वाचवायला हवं. एक जण पश्चात्तापाने आणि आशेने वळला, तर दुसरा जण रागाने, अहंकाराने व पश्चात्ताप न करता तसाच राहिला.

पौल म्हणतो की शेवटचे दिवस हे जणू एखाद्या बाळंतिणीला प्रसूती वेदना सुरू होण्यासारखे असतील.

कारण तुम्हाला हे पक्के ठाऊक आहे की जसा चोर रात्री येतो तसा प्रभूचा दिवस येईल. “शांतता आणि सुरक्षितता,” असे लोक म्हणत असतानाच, ज्याप्रमाणे गर्भवती स्त्रीला प्रसूती वेदना होतात, त्याचप्रमाणे त्यांच्यावर अचानक नाश ओढवेल आणि त्यातून ते सुटणार नाहीत. – १ थेस्सलनीकाकरांस ५:२-३

हीच उपमा वापरत यिर्मया म्हणतो:

“याहवेह म्हणतात: “ ‘त्यांचा भयभीत आक्रोश ऐकू येत आहे– शांती नव्हे, तर दहशत. विचारून पाहा: पुरुष मुले प्रसवू शकतात काय? मग प्रसूती वेदनांनी व्याकूळ झालेल्या स्त्रियांप्रमाणे आपल्या पोटावर हात ठेऊन मेल्यागत फिक्के पडलेल्या चेहऱ्याचे बलवान पुरुष मला का दिसत आहेत? हाय हाय! तो दिवस किती भयंकर असेल! इतर कोणताही दिवस असा नसेल. याकोबासाठी तो संकटकाळ असेल. पण तो यातून वाचून बाहेर पडेल." – यिर्मया ३०:५-७

मानवजातीच्या मनात जे रोखून ठेवलेलं नैराश्य आहे, ते शेवटी एक तीव्र संतापात फूटेल आणि मोठ्या प्रमाणावर विध्वंस घडेल. या काळात अनेकांचा मृत्यू होईल.

"तुला अंधकाराच्या आतंकाचे भय वाटणार नाही, किंवा दिवसा सुटणाऱ्या बाणांचेही नाही. अंधारात दबा धरून राहणाऱ्या मरीचे, किंवा भर दुपारी येणाऱ्या आपत्तीचेही भय वाटणार नाही. हजार लोक तुझ्याजवळ पडले, आणि दहा हजार तुझ्या उजव्या बाजूला पडले, तरी ती संकटे तुझ्या जवळदेखील येणार नाहीत." – स्तोत्र ९१:५-७

जगात जेव्हा अशांती आणि संकटं वाढायला लागतील, तेव्हा लोक त्या वाईट घटनांसाठी कोणाला तरी दोषी धरायला सुरुवात करतील. आणि अशा वेळी जगातील धार्मिक नेते उपासनेसंबंधी एक कठोर निर्णय घेतील.

मग मी दुसरा एक पशू पाहिला. तो पृथ्वीतून वर येत होता. त्याला कोकऱ्याच्या शिंगांसारखी दोन शिंगे होती, पण त्याचा आवाज अजगरासारखा होता. प्राणघातक जखम बरी झालेल्या त्या पहिल्या पशूच्या प्रतिनिधी सारखा सर्व अधिकार त्याने चालविला व सर्व जगास त्या पहिल्या पशूला नमन करविले. त्याने महान चमत्कार केले, सर्वांच्या डोळ्यांदेखत आकाशातून पृथ्वीवर अग्निज्वाला आणल्या. कारण पहिल्या पशूच्या प्रतिनिधी प्रमाणे या पशूने अद्‌भुत चिन्हे करून पृथ्वीवरील रहिवाशांना फसविले. तलवारीने प्राणांतिक जखम होऊनही पुन्हा जिवंत झालेल्या त्या पहिल्या पशूची मोठी मूर्ती उभारावी, असा त्याने जगातील लोकांना हुकूम केला. या पहिल्या पशूच्या मूर्तीमध्ये प्राण घालून तिला बोलण्याची शक्ती देण्याचीही दुसऱ्या पशूला परवानगी देण्यात आली होती. मग खुद्द त्या मूर्तीनेच हुकूम सोडला: “जो कोणी त्या पशूच्या मूर्तीला नमन करण्याचे नाकारील, त्याला ठार मारले जाईल.” त्याने असेही फर्मान काढले की लहान थोर, *श्रीमंत व गरीब, स्वतंत्र व दास या सर्वांनी आपल्या उजव्या हातावर किंवा कपाळावर एक खूण गोंदून घ्यावी. त्या पहिल्या पशूची खूण किंवा त्याच्या नावाचा सांकेतिक आकडा त्यांच्यावर*

असल्याशिवाय कोणालाही विकत घेता येणार नाही किंवा विकता येणार नाही. – प्रकटीकरण १३:११-१७

या भविष्यवाणीकडे सखोलपणे जाण्याचा हेतू या पुस्तकाचा भाग नाही. अधिक माहिती हवी असल्यास fatheroflove.info या संकेतस्थळावर The Great Controversy हे पुस्तक जरूर वाचा.

इथे आपण लक्षात घ्यायचं ते असं – संपूर्ण जगावर एका ठराविक धर्मपद्धतीचा स्वीकार करण्यासाठी प्रचंड दबाव टाकला जाईल. जे लोक या धर्मसत्तेच्या "खूणेस" (authority mark) मान्य करणार नाहीत, त्यांना मृत्यूची धमकी दिली जाईल.

अशा वेळेला देवाच्या लोकांना अत्यंत कठीण परिस्थितीचा सामना करावा लागेल. जसं व्यभिचार करताना पकडलेली स्त्री न्यायाधीशासमोर ओढली गेली होती, तसंच देवाच्या विश्वासू लोकांना देखील धर्माच्या नावावर बनवलेल्या कायद्यांचं पालन न केल्यामुळे न्यायालयात ओढलं जाईल.

बायबल ह्याला “याकोबाच्या संकटाचा काळ” (Jacob’s Trouble) म्हणते. ही गोष्ट तेव्हा घडली होती जेव्हा याकोब आपल्या बायका आणि मुलांसह आपली फसवणूक करणाऱ्या सासऱ्याच्या घरातून निघून आपल्या मूळ घरी परत येत होता. पण त्याला माहित होतं की त्याचा भाऊ एसाव, जो पूर्वी त्याच्यावर खूप रागावलेला होता – कारण याकोबाने फसवणूक करून त्याचा पहिल्या जन्माचा हक्क (spiritual birthright) चोरला होता – तो आता त्याला भेटायला येतोय. पहिल्या जन्माचा हक्क म्हणजे केवळ संपत्तीच नव्हे, तर आध्यात्मिक आशीर्वाद मिळवण्याचा अधिकार. एसावला फक्त भौतिक संपत्ती हवी होती; आध्यात्मिक गोष्टींमध्ये त्याला काही रस नव्हता. आता याकोब एकीकडे सासऱ्याच्या रागापासून पळून येत होता, तर दुसरीकडे आपल्या रागावलेल्या भावाच्या रोषाचा सामना करायला चालला होता. तेव्हाच त्याच्याकडे एक बातमी येते-

"निरोप्यांनी परत येऊन याकोबास सांगितले की, “आपला भाऊ एसाव चारशे लोक बरोबर घेऊन तुम्हाला भेटण्यासाठी येत आहे.” हे ऐकताच याकोबाने भीतीने व व्याकूळ होऊन आपले कुटुंबीय, गुरे, शेरडेमेंढरे आणि उंट यांची दोन गटांमध्ये विभागणी केली." – उत्पत्ती ३२:६-७

याकोबने संकटाचा सामना करण्यासाठी मानवीदृष्ट्या शक्य ते सगळं केलं. त्यानंतर त्याने देवाकडे प्रार्थना केली–या कठीण परिस्थितीत त्याने देवाकडे मदतीची याचना केली.

"मग याकोबाने प्रार्थना केली, “हे याहवेह, माझे पिता अब्राहाम, आणि माझे पिता इसहाक यांच्या परमेश्वरा, तुम्ही मला माझ्या देशात आणि नातलगात परत येण्यास सांगितले व मला समृद्ध

करण्याचे वचन दिले आहे. तुम्ही मला वचन दिल्याप्रमाणे जी वात्सल्य आणि विश्वसनीयता वारंवार दाखविलीस तिला वास्तविक मी पात्र नाही; मी यार्देनेच्या पलीकडे गेलो तेव्हा माझ्याजवळ एका काठीशिवाय दुसरे काहीही नव्हते आणि आता माझे दोन गट झाले आहेत. तुम्ही माझी विनंती ऐकून, माझा भाऊ एसावच्या हातून मला वाचवा, मला त्याची भीती वाटते की तो येऊन मला आणि त्यांच्या आईसह मुलांनाही मारून टाकेल." – उत्पत्ती ३२:९-११

याकोब अत्यंत दुःखात, अश्रूंमध्ये देवाकडे मदतीसाठी प्रार्थना करत असतो. तेवढ्यात एक अनोळखी व्यक्ती त्याच्यावर अचानक झडप घालते.

"तिथे याकोब एकटाच होता. त्याचवेळी कोणा पुरुषाने सूर्योदय होईपर्यंत त्याच्याशी झोंबी केली." – उत्पत्ती ३२:२४

याकोब त्या रहस्यमय व्यक्तीसोबत अख्खी रात्र झुंज देतो. शेवटी, पहाट होत असताना त्या व्यक्तीने याकोबाच्या मांडीला स्पर्श केला आणि त्याच्या जांघेचा सांधा उखडला. तेव्हाच याकोबला जाणवलं की तो केवळ माणसाशी नाही, तर एका दैवी अस्तित्वाशी झुंज देत होता.

याकोबावर जय मिळणे शक्य नाही, असे पाहून त्या पुरुषाने याकोबाच्या जांघेवर प्रहार केला आणि तो सांधा त्याने उखडून टाकला. मग तो याकोबाला म्हणाला, "मला आता जाऊ दे, कारण पहाट होत आहे." पण याकोब म्हणाला, "तू मला आशीर्वाद दिल्यावाचून मी तुला जाऊ देणार नाही." मग त्याने याकोबास विचारले, "तुझे नाव काय आहे?" तेव्हा त्याने उत्तर दिले, "याकोब." यावर तो मनुष्य म्हणाला, "आता तुझे नाव याकोब राहणार नाही, तर 'इस्राएल' असे पडेल; कारण तू परमेश्वराशी व मनुष्याशीही संघर्ष करून यशस्वी झाला." मग याकोबाने त्याला विचारले, "कृपया आपले नाव मला सांगा." तेव्हा तो म्हणाला, "तू मला माझे नाव का विचारतोस?" मग त्याने याकोबाला आशीर्वाद दिला. मग याकोबाने त्या ठिकाणाचे नाव पनीएल असे ठेवले, कारण तो म्हणाला, "मी परमेश्वराचे मुख पाहिले आणि तरीही मी जिवंत राहिलो." – उत्पत्ती ३२:२५-३०

ही विचित्र घटना यिर्मया ३०:७ मध्ये पुन्हा एकदा देवाच्या लोकांसोबत ख्रिस्ताच्या दुसऱ्या आगमनाच्या अगदी आधी घडेल, असं सांगितलं आहे.

याकोब जेव्हा स्वतःच्या आयुष्याचा विचार करतो, तेव्हा त्याच्या मनात त्याच्या सर्व चुका आणि अपराध त्याला आठवायला लागतात. त्याला वाटू लागतं की या परिस्थितीत तो स्वतःच्याच चुका आणि अपयशांमुळे अडकला आहे. त्याच्या मनात शंका निर्माण होते की देव त्याला सोडून देईल.

देवाचा पुत्र त्याच्या मदतीसाठी येतो. पण याकोब, आदामाच्या वंशाचा असल्याने, घाबरतो की हा माणूस त्याच्यावर हल्ला करायला आला आहे. म्हणून तो त्या दैवी व्यक्तीशी जीवाची झुंज देतो – हे न समजता की तो दैवी व्यक्ती त्याला वाचवायला आलाय, मारायला नाही. ही झुंज चालू ठेवण्याची देवाची परवानगी यासाठी असते की याकोब खरोखर देवावर पूर्ण विश्वास ठेवतो का, आणि त्याच्या क्षमेस धरून राहतो का, की निराश होतो आणि सगळं सोडून देतो?

या काळात शैतान त्याच्यावर जोरदार प्रलोभन आणतो – त्याच्या पापांची आठवण करून देतो, आणि त्याला वाटायला लावतो की त्याची पापं इतकी मोठी आहेत की देव त्याला कधीच माफ करणार नाही. शैतान त्याच्याविरुद्ध खटला चालवतो आणि त्याच्या मनात प्रचंड शंका भरतो. याकोबला वाटू लागतं की आता खूप उशीर झाला आहे. पण तरीही, तो ह्या शंकांशी झुंज देतो – जशी त्याची बाह्य झुंज सुरू असते, तशीच त्याच्या आतली आत्मिक झुंजही चालूच असते.

हीच कथा दुसऱ्या प्रकारे महायाजक यहोशुआच्या जीवनात सांगितली आहे:

"नंतर प्रमुख याजक यहोशुआ हा याहवेहच्या दूतापुढे उभा असल्याचे दूताने मला दाखविले आणि सैतान ही तिथे दूताच्या उजव्या बाजूला होता आणि तो यहोशुआवर आरोप करीत होता. तेव्हा याहवेह सैतानाला म्हणाले, “अरे सैताना, याहवेह तुला धमकावितात! यरुशलेमची निवड करणारे याहवेह तुला धमकावितात! अग्नीतून बाहेर ओढून काढलेल्या जळत्या कोलितासारखा हा मनुष्य नाही का?” याहवेहच्या दूतासमोर उभ्या असलेल्या यहोशुआची वस्त्रे घाणेरडी होती. तेव्हा तिथे उभे असलेल्यांना स्वर्गदूत म्हणाला, “त्याची घाणेरडी वस्त्रे काढा.” मग यहोशुआला तो म्हणाला, “पाहा, मी तुझी पापे दूर केली आहेत आणि आता मी तुला ही महायाजकाची वस्त्रे घालीत आहे.” – जखरया ३:१-४

या घटनेतही आपल्याला तसाच प्रसंग दिसतो – जसा शैतानाने मोशेच्या शरीरासाठी ख्रिस्ताशी वाद घातला होता. पण या वेळी ज्याच्याविषयी ही घटना आहे, तो व्यक्ती जिवंत आहे. ही मरणाऱ्यांच्या न्यायाची गोष्ट नाही, तर जिवंत असलेल्यांच्या न्यायाची आहे. जसं देवाने मोशेसाठी शैतानाला झिडकारलं, तसंच तो यहोशुआसाठीही करतो.

"परंतु प्रमुख देवदूत मिखाएल, जेव्हा मोशेच्या शरीरावरून सैतानाशी वादविवाद करीत असताना स्वतः त्याचा निंदासहित न्याय करण्याचे धैर्य त्याने केले नाही परंतु एवढेच म्हणाला, “प्रभू तुला धमकावो!” – यहूदा १:९

मोशेच्या मृत्यूनंतर जे घडलं, तेच जिवंत असताना याकोब, महायाजक यहोशुआ आणि व्यभिचार करताना पकडलेली स्त्री यांच्यासोबतही घडलं. शैतान पाप्याला त्याच्या अपराधांची आठवण करून देऊन त्याला निराश करण्यात धरतो. शत्रूच्या तीव्र दोषामुळे असं वाटू लागतं की जणू स्वतः देवच त्या व्यक्तीचा दोष काढत आहे. पण देवाची कोमल आणि आशादायक हाक शत्रूच्या आवाजात हरवून जाते. अगदी जसं येशूला क्रुसावर असताना वाटलं होतं:

"माझ्या परमेश्वरा, माझ्या परमेश्वरा, तुम्ही माझा त्याग का केला? मला वाचविण्यास तुम्ही एवढे दूर का राहिले, माझ्या विव्हळण्याची आरोळी तुम्हापासून दूर का? माझ्या परमेश्वरा, मी दिवसा तुम्हाला हाक मारतो, परंतु तुम्ही उत्तर देत नाही, रात्री पण मला कोणताही विसावा नाही." – स्तोत्र २२:१-२

पापी जेव्हा पूर्णपणे पराभूत झाल्यासारखा वाटतो, तेव्हा त्याच्या मनात ही गोष्ट उजळते:

"पापाची जाणीव वाढावी म्हणून नियमशास्त्राचा प्रवेश झाला, कारण जिथे पाप वाढले, तिथे कृपा अति विपुल झाली" – रोमकरांस ५:२०

देवाचे लोक शैतानाच्या आरोपांवर विजय मिळवतात. ते येशूप्रमाणे देवावर पूर्ण विश्वास ठेवतात. त्यांना खात्री असते की देव त्यांना त्यांच्या पापांमुळे कधीच सोडून देणार नाही. पापांनी भरलेलं आपलं संपूर्ण आयुष्य पाहूनसुद्धा, ते शाश्वत जीवनाच्या वचनावर विश्वास ठेवतात. याकोबाचं नाव बदलून इस्राएल केलं जातं – "छळ करणारा" पासून "विजयी होणारा."

शैतान आपल्याला वारंवार सांगत राहतो की देव शेवटी आपल्याला सोडून देईल. आपल्या संपूर्ण आयुष्याचे दोष आपल्यासमोर उभे करून तो आपल्याला निराश करू पाहतो. पण त्या कठीण क्षणी, आपण येशूकडे वळतो आणि विश्वासाने म्हणतो: "मला माहित आहे की तू मला सोडून जाणार नाहीस. मी तुझ्या आशीर्वादाची मागणी करतो, आणि विश्वास ठेवतो की तू तो नक्कीच मला देशील." हीच ती विश्वासाची विजयगाथा आहे, जी येशूने कालवरीच्या पर्वतावर गाठली होती. आणि तोच विजय – “येशूचा विश्वास” – तो आपल्यालाही देतो. (प्रकटीकरण १४:१२)

ही सगळी परीक्षा देवाच्या लोकांसाठी अत्यंत कठीण आहे. जेव्हा आपण हे सगळं ध्यानात घेतो, तेव्हा मनात प्रश्न येतो: "देवाच्या लोकांना इतकी मोठी चाचणी का पार करावी लागते? यासाठी दुसरा कुठला सोपा मार्ग नाही का?"

धडा 21

एका माणसाच्या अपराधामुळे न्यायदंड आला

आपण चौथ्या अध्यायात मानवी जीवनात दोष लावणाऱ्या न्यायाची सुरुवात कशी झाली, याबद्दल चर्चा केली होती. आदाम आणि हव्वा परमेश्वराच्या उपस्थितीपासून पळून गेले, कारण आदामने देवावरच दोष ठेवण्याचा न्याय केला होता.

"ह्यानंतर शिळोप्याचा वारा सुटला असता परमेश्वर देव बागेत फिरत होता, त्याचा आवाज त्यांना ऐकू आला, तेव्हा परमेश्वर देवाच्या दृष्टीपुढून आदाम व त्याची स्त्री बागेतील झाडांमध्ये लपली." –उत्पत्ती ३:८

"मृत्यूच्या भयामुळे सर्व आयुष्यभर दास्यत्वाच्या गुलामगिरीत राहणाऱ्यांची त्यांना सुटका करता येईल." –इब्रिलोकस २:१५

मृत्यूची भीती ही आदामकडून सुरू झाली. त्याला वाटलं की देव त्याच्या पत्नीला – हवेला – मृत्युदंड देणार आहे. त्या निराशेमुळे त्यानेही ते फळ खाल्ले आणि तिच्या नशिबात जो काही परिणाम येईल, तो स्वतःही पत्करायचा निर्णय त्याने घेतला. त्या पापपतनानंतर आदामच्या हृदयात देव आणि देवाच्या पुत्राविषयी दोषारोप आणि टीका निर्माण झाली. "देव आपल्याला ठार मारणार" ही कल्पना त्याच्या मनात इतकी खोलवर रुजली होती की, ज्या देवाला तो आता घाबरत होता आणि अप्रत्यक्षपणे द्वेष करत होता – तोच देव जेव्हा त्याच्यासमोर आला, तेव्हा ही कल्पना भीतीच्या रूपात साकार झाली (मलाखी ३:५).

खरं तर, देवपुत्र आदामकडे प्रेम, काळजी आणि करुणेने येत होता. पण आदामला वाटलं की तो त्याच्यावर न्याय करायला आणि त्याला ठार मारायला येतोय. म्हणून देवपुत्राला आपली संपूर्ण दैवी ओळख झाकावी लागली, कारण जेव्हा देवाचं प्रेममय तेज एका अपराधी, देवाचा द्वेष करणाऱ्या पाप्यापुढे येतं, तेव्हा त्या पाप्याच्या मनात भीतीचं प्रचंड वादळ उठतं आणि तो त्या दहशतीमुळे मरण पावतो.

पापी देवाच्या उपस्थितीत काय अनुभवतो, हे पुढच्या वचनात दिसतं:

तेव्हा जे देवाला ओळखत नाहीत व आपल्या प्रभू येशूचे शुभवर्तमान मानत नाहीत, त्यांचा तो सूड उगवील. त्यांना प्रभूच्या समोरून व त्याच्या गौरवशाली सामर्थ्यापासून दूर करण्यात येऊन शाश्वत विनाश ही शिक्षा मिळेल. – २ थेस्सलनी १:८-९

पण देवाच्या दृष्टीने हे वेगळंच असतं:

“हे यरुशलेम, यरुशलेम! संदेष्ट्यांना ठार मारणारे आणि तुझ्याकडे पाठविलेल्यांना धोंडमार करणारे! जशी कोंबडी आपल्या पिलांना पंखाखाली एकवटते, तसे तुझ्या लेकरांना एकवटण्याची माझी कितीतरी इच्छा होती. पण तुमची नव्हती. 38आणि पाहा! आताच तुझे घर ओसाड पडले आहे." – मत्तय २३:३७-३८

हे विचार अस्वस्थ करणारे आहेत – कारण आदामकडून आपल्याला मिळालेली मानवी प्रवृत्ती आपल्याला देवाविषयी भीती आणि शंका निर्माण करून देते. आपल्याला असं वाटतं की देव आपल्याला फक्त शिक्षा द्यायला येतोय, आणि आपण पुरेसे चांगले नसल्यामुळे तो आपल्याला सोडून देईल.

ते परमेश्वराविरुद्ध व मोशेविरुद्ध कुरकुर करीत बोलू लागले व म्हणाले, “तुम्ही आम्हाला या रानात मरावे म्हणून इजिप्तमधून का आणले? येथे भाकर नाही! पाणी नाही! आणि हे बेचव अन्न आम्हाला नकोसे झाले आहे.” – गणना २१:५

"कारण दैहिक मन परमेश्वरविरोधी आहे; ते परमेश्वराच्या नियमाच्या अधीन होत नाही आणि कधीही होणार नाही." – रोम ८:७

यास्तव एका अपराधामुळे सर्व मनुष्यजाती दंडास पात्र झाली, तसेच न्यायीपणाच्या एका कृत्यामुळे सर्व मनुष्यजात जीवनासाठी नीतिमान ठरविली जाते. – रोम ५:१८

आदामचा गुन्हा म्हणजे देवाच्या स्वभावाविषयी असलेली चुकीची समजूत. त्याला वाटलं की देव त्याच्या पत्नीला (हवेला) मारू इच्छितो. त्याने चुकून असा विचार केला की, पाप केल्यावर देव माणसाचा मृत्यू मागतो. ह्या चुकीच्या समजुतीमधून देव आणि त्याच्या पुत्राविषयी एक दोषारोप करणारी आणि शिक्षा देणारी भावना त्याच्या मनात तयार झाली.

आपल्यालाही हीच देवाविरुद्धची वृत्ती वारशाने मिळाली आहे – आणि ती आपण ख्रिस्ताविरुद्ध व्यक्त करतो. देवाने आपल्यामधील हा खोल राग आणि द्वेष उघड केला, जेव्हा त्याने आपल्या पुत्राला मनुष्यस्वरूपात आपल्या मध्ये राहण्यासाठी पाठवलं – आणि आपण त्याला नाकारलं, नंतर ठार मारलं

पाचव्या अध्यायात आपण पाहिलं होतं की, आदामने स्वतःचा बचाव करण्यासाठी देवावर दोष टाकला, असं दाखवलं की जणू देवच मृत्यू मागतो. ही संपूर्ण प्रक्रिया अशी घडते:

1) आदाम मानतो की, नियम तोडल्यावर देव मृत्यूदंड देतो.
2) तो नियम तोडतो.
3) त्याला अपराधी वाटतं.
4) मग त्याला वाटतं की आता आपला मृत्यू अटळ आहे.
5) तो स्वतःचा दोष टाळण्यासाठी हा मृत्यूदंड देवाच्या पुत्रावर टाकण्याचा प्रयत्न करतो.

जेव्हा जेव्हा देवाचा पुत्र आपल्या जवळ येतो, तेव्हा हीच प्रक्रिया पुन्हा पुन्हा सुरू होते. म्हणूनच, आदामच्या या एकाच गुन्ह्यामुळे संपूर्ण मानवजातीवर दोषारोप आल्यासारखा झाला. प्रत्येक माणसाच्या आत एक नैसर्गिक प्रवृत्ती असते – जी देवाच्या पुत्राविरोधात उठते आणि त्याला ठार मारण्याची मागणी करते.

ख्रिस्ताने ही आपलीच मानवी प्रवृत्ती स्वतःवर घेतली – आणि मृत्यू व पुनरुत्थानाच्या मार्गाने त्याला संपवून टाकलं.

जे तुम्ही एकेकाळी खूप दूर होता, त्या तुम्हाला आता ख्रिस्त येशूंमध्ये, त्यांच्या रक्ताद्वारे निकट आणले आहे. कारण ते स्वतःच आपली शांती आहेत, त्यांनी दोन गटास एक केले आणि त्यांना विभक्त करणारी शत्रुत्वाची भिंत पाडली. त्यांनी आपल्या देहाने नियमशास्त्राला त्यांच्या आज्ञापालन व विधीसहित दूर केले. यात त्यांचा उद्देश हा होता की या दोघांमधून स्वतःसाठी एक नवा मनुष्य उत्पन्न करून शांती प्रस्थापित करावी. कारण त्यांनी क्रूसाद्वारे वैरभाव नाहीसा करून व दोघांना एक शरीर करून परमेश्वराशी समेट घडवून आणला. – इफिसकरांस २:१३-१६

आदामने देवाच्या पुत्राबद्दल केलेल्या चुकीच्या समजुतीमुळे त्याने स्वतः आणि ख्रिस्त यांच्यामध्ये एक तटबंदी उभी केली होती. ख्रिस्ताने आदामचा स्वभाव स्वतःवर घेतला आणि ती मधली भिंत पाडली, जेणेकरून तो आपल्या जवळ येऊ शकेल, अणि आपल्याला वाटणाऱ्या शिक्षा आणि दोषारोपांच्या भीतीने आपण स्वतःच नष्ट होणार नाही.

बहुतांश शास्त्रतज्ज्ञ सांगतात की, ही भिंत यहुदी आणि अन्यजाती यांच्यातील भेद मिटवण्याबाबत आहे – हो, पण हा त्या वचनाचा दुय्यम अर्थ आहे. खरं तर, माणसामाणसांमधील वैर हे माणसाच्या देवावरील वैऱ्याचे बाह्य रूप आहे.

ग्रीक भाषेतील ordinances (आज्ञा/फतवे) हा शब्द जुना करारात कुठे कुठे वापरला आहे, हे पाहिल्यास लक्षात येतं की याचा संबंध मोशेच्या नियमांशी नसून माणसांनी घालून दिलेल्या

आज्ञा, विशेषतः मृत्युदंडाच्या हुकुमांशी आहे. खाली काही उदाहरणं आहेत जिथे G1378 हा शब्द ग्रीक जुन्या करारात वापरला आहे:

- एज्रा ६:८ - मंदिर बांधण्यासाठी पर्शियन राजाचा आदेश
- येज्केल २०:२५-२६ - देवाने लोकांना त्यांच्या वाईट विधींच्या अधीन सोडून दिलं
- दानिएल २:१३ - ज्ञानी लोकांना ठार मारण्याचा मृत्युदंड
- दानिएल ३:१०,२९ - बाबेलच्या राजाचा मृत्युदंडाचा हुकुम
- दानिएल ४:६ - सर्व ज्ञानी लोकांना बोलावण्याचा आदेश
- दानिएल ६:८,१०,१२,१३,१५,२६ - राजाव्यतिरिक्त दुसऱ्या कोणत्याही देवाची उपासना केल्यास मृत्युदंड

याच शब्दाचा नव्या करारात वापर पुढीलप्रमाणे:

- लूक २:१ - कैसराचा फतवा
- प्रेषितांची कृति १६:४ - काही यहुद्यांच्या अतीव मागण्यांमुळे मोशेच्या नियमांबाबत काय शिकवावं यावर प्रेषितांचा ठराव
- प्रेषितांची कृति १७:७ - पुन्हा कैसराचा फतवा
- इफिसकरांस २:१५ - ख्रिस्ताने मानवी आज्ञांतील (फतव्यांतील) आज्ञा रद्द केल्या
- कुलैसकरांस २:१४ - आपल्याविरुद्ध असलेल्या मानवी फतव्यांना ख्रिस्ताने मिटवून टाकलं

"ordinances" (आज्ञा/फतवे) या शब्दाचा उपयोग बघितल्यावर लक्षात येतं की त्याचा मोशेच्या नियमांशी काहीही संबंध नाही. तो प्रत्यक्षात माणसांनी केलेल्या फतव्यांशी आणि आदेशांशी संबंधित आहे.

पहिलं मानवी ठराव म्हणजे – एदेनच्या बागेत घडलेल्या घटनेनंतर देवाच्या पुत्राचा मृत्यू हवाच, असं ठरवणं. आदामने हा निर्णय पुढे आपल्या सर्व संततीला दिला, आणि त्यामुळे प्रत्येक माणसावर त्यांच्या नैसर्गिक अवस्थेत दोषारोप आला. माणसाचा नैसर्गिक स्वभाव या देवविरोधाला लपवण्याचा प्रयत्न करतो आणि वरवर देवावर प्रेम असल्याचं दाखवतो. जसं काही एकपक्षीय राज्यकारभार किंवा हुकूमशाही देशातील नागरिक, जे भीतीपोटी राष्ट्रप्रमुखाचं महात्म्य मानतात – कारण त्यांना वाटतं की जर त्यांनी विरोध केला, तर त्यांना ठार मारलं जाईल (उदाहरण: उत्तर कोरिया).

जे लोक तारणाच्या मार्गावर चालतात – जे मानतात की २,००० वर्षांपूर्वी येशूने पृथ्वीवर जसं जीवन जगून दाखवलं, तेच देवाच्या स्वभावाचं परिपूर्ण प्रकटन आहे, आणि की देव पापांचं मुक्तपणे क्षमाशीलतेने प्रायश्चित्त करतो, ते लोक दोषारोपाच्या आत्म्यापासून प्रेम आणि क्षमाशीलतेच्या आत्म्याकडे बदल घडवतात.

"मी त्यांना अविभाजित हृदय देईन आणि त्यांच्यात नवीन आत्मा घालेन; मी त्यांच्यामधून त्यांचे दगडरुपी हृदय काढून त्यांना मांसमय हृदय देईन. तेव्हा ते माझे विधी आचरणात आणतील व काळजीपूर्वक माझे नियम पाळतील. ते माझे लोक होतील आणि मी त्यांचा परमेश्वर होईन." – यहेज्केल ११:१९-२०

आपण दोषारोप आणि मृत्युदंड यांच्याशी भरलेली आपल्या खऱ्या स्वभावाची भावना ओळखणं फार गरजेचं आहे, कारण ती भावना आदामकडून आपल्यात आली आहे. जेव्हा आपण देवाच्या पुत्राच्या सान्निध्यात येतो, तेव्हा आपल्या अंतःकरणातून ती दोषारोपाची भीती निर्माण होते. पण आपल्याला हे समजून घेता आलं, तर आपण ख्रिस्ताला नाकारण्याऐवजी, आणि पुन्हा क्रूसावर चढवण्याऐवजी आपल्यात काम करू देऊ शकतो.

जर आपण देवाच्या वचनांवर विश्वास ठेवून, त्याच्या आत्म्याच्या मदतीने स्वतःच्या अंतःकरणातील त्या दोषारोपाला सामोरं गेलो–जो आपण ख्रिस्तावर टाकला आणि जो आता आपल्यावर परत परावर्तित होतो–तर आपण पित्याच्या नावाने शिक्कामोर्तब होऊ.

"नंतर सीयोन पर्वतावर एक कोकरा उभा असलेला मी पाहिला. ज्यांच्या कपाळावर त्यांचे व त्यांच्या पित्याचे नाव लिहिले होते, असे 1,44,000 लोक त्याच्याबरोबर होते." – प्रकटीकरण १४:१

येशूने आपल्या देहधारणेच्या काळात कधीही असा विचार केला नाही की त्याचा पिता त्याला दोष देतो आहे, आणि त्याने पित्याला त्याच्या त्रासदायक परिस्थितीसाठी कधीही दोष दिला नाही. आपल्या मानवी स्वभावाबद्दल येशूला पूर्ण जाण होती–जशी आपल्याला कधीच होऊ शकत नाही, जोपर्यंत आपण त्याचं दृष्टिकोन आणि त्याची समज प्राप्त करून घेत नाही तोपर्यंत.

जर आपण हे खरोखर मान्य केलं की आपण काइनसारखे स्वभावतः द्वेषपूर्ण आणि हिंसक आहोत आणि जर आपण स्वतःच्या अहंकाराला नाकारून त्याच्या कृपेवर विश्वास ठेवला, तर आपण त्याचं जीवन, जी त्याची मोफत देणगी आहे, पूर्णपणे स्वीकारू शकतो, आणि तो आपल्यामध्ये विजय मिळवेल.

"त्यांना मनुष्याविषयी कोणाच्याही साक्षीची गरज नव्हती, कारण प्रत्येक व्यक्तीमध्ये काय आहे हे त्यांना माहीत होते." – योहान २:२५

"आम्ही परमेश्वराचे ज्ञान आणि रहस्य जे गुप्त होते, ते जाहीर करतो आणि ते रहस्य परमेश्वराने युगानुयुगा पूर्वी आपल्या गौरवासाठी सिद्ध केले आहे. तरी या युगाच्या अधिकाऱ्यांना ही योजना समजलीच नाही, त्यांना ती समजली असती, तर त्यांनी गौरवाच्या प्रभूला क्रूसावर कधीच खिळले नसते." – १ करिंथकरांस २:७-८

लवकरच अंधाराची सारी शक्ती पृथ्वीवर पूर्ण ताकदीनं सोडली जाणार आहे, पण तोपर्यंत देवाचे स्वर्गदूतांनी पृथ्वीच्या चार कोपऱ्यांवर उभे राहून संघर्षाचे वारे थांबवून धरले आहेत, जेणेकरून देवाचे लोक पित्याच्या स्वभावाने (त्याच्या नावाने) शिक्कामोर्तब होऊ शकतील.

त्यानंतर पृथ्वीच्या चारही कोपऱ्यांवर चार देवदूत उभे राहिलेले मी पाहिले. पृथ्वीवरील भूमी, समुद्र किंवा कोणताही वृक्ष, यावर वाहू नये म्हणून ते त्या चारही वाऱ्यांना थोपवून धरीत होते. मग दुसरा देवदूत पूर्वेच्या दिशेने हातात जिवंत परमेश्वराचा शिक्का घेऊन येताना मी पाहिला. पृथ्वीला व समुद्राला इजा करण्याचे काम ज्या चार देवदूतांवर सोपविले होते, त्या चार देवदूतांना तो ओरडून म्हणाला, "आम्ही परमेश्वराच्या सेवकांच्या कपाळावर परमेश्वराचा शिक्का मारीपर्यंत पृथ्वी, समुद्र किंवा वृक्ष यांना काहीही इजा करू नका." – प्रकटीकरण ७:१-३

देवाच्या लोकांवर शिक्का बसणं म्हणजे आदामकडून मिळालेली ती दोष देणारी, मृत्युदंडाची वृत्ती पूर्णपणे नष्ट होणं. देव आपल्याला अशा स्वभावात शिक्कामोर्तब करणार आहे की जिथं आपण कोणावरही दोष टाकणार नाही, शिक्षा मागणार नाही, तर फक्त देवाच्या चांगुलपणावर आणि त्याच्या करुणेवर पूर्ण विश्वास ठेवू.

यासाठीच "याकोबाच्या संकटाचा काळ" आपल्यासाठी आवश्यक आहे. आपल्या आत खोलवर रुतलेली ही शिक्षा मागणारी, दोष देणारी वृत्ती ख्रिस्ताचा स्वभाव आपल्यामध्ये जन्म घेणं इतकं त्रासदायक करते – जसं एखादी स्त्री प्रसूतीच्या वेदनांमध्ये असते.

"एक स्त्री प्रसूतीच्या वेळी ओरडते तसा मला आवाज ऐकू आला, जणू तिला पहिल्यांदा मूल होते, अशा प्रकारचा आक्रोश– सीयोनच्या कन्येचा श्वास कोंडला आहे, ती आपले हात पसरून म्हणत आहे, "हाय रे हाय! मला मूर्च्छा येत आहे; माझा जीव मी घातक्यापुढे ठेवला आहे." – यिर्मया ४:३१

या संपूर्ण गोष्टीकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन काही जणांना नवीन वाटू शकतो – विशेषतः जे बायबलमधल्या शिक्कामोर्तब आणि शेवटच्या काळाच्या पारंपरिक शिकवणीत वाढले आहेत. पण हा दृष्टिकोन ख्रिस्ताच्या शब्दांवरच आधारित आहे – जिथं तो स्पष्टपणे सांगतो की ना तो ना त्याचा पिता कोणावरही दोष ठेवत नाहीत.

मग तुम्ही न्याय कसा करणार?

धडा 22

ख्रिस्ताचे न्यायासन

तिसऱ्या अध्यायाच्या शेवटी आपण एक महत्त्वाचा प्रश्न विचारला होता – आपण देवाच्या न्यायाची खरी समजूत करून घेतली आहे का? आत्तापर्यंत आपण अनेक मुद्द्यांवर चर्चा केली, ज्यातून हे स्पष्ट होतं की देव कोणालाही दोषी ठरवत नाही, ना न्यायाच्या नावाखाली शिक्षा करतो. आपल्याला तिसऱ्या अध्यायात दिलेलं हे विधान आठवतं:

“जगभर एक गोष्ट जवळपास सगळ्यांना खरी वाटते – की देवाचं सार्वभौमत्व आणि समाजातील प्रत्येक सत्ताधीशाचं राज्य ‘शस्त्रबळा’वर टिकलेलं असतं.

या विचारानुसार, न्याय म्हणजे चांगल्या आणि वाईट कृतींचं परीक्षण करून, चांगल्यांना बक्षीस आणि वाईटांना शिक्षा देणं.”

या दृष्टिकोनात दया ही न्यायाच्या विरोधात काम करणारी गोष्ट मानली जाते. मानवी दृष्टीने बघितलं, तर या दोन्ही गोष्टी एकाच वेळी शक्यच नाहीत. - जर कुणावर दया दाखवली गेली, तर न्यायाची मागणी बाजूला ठेवावी लागते. - आणि जर न्याय पूर्णपणे केला गेला, तर मग दयेची जागा उरत नाही.

पण जर आपण देवाच्या न्यायाची कल्पना करताना त्यामधून शक्तीचा वापर (शारीरिक किंवा मानसिक) आणि मृत्यूचा धोका – हे घटक पूर्णपणे काढून टाकले, तर मग दया आणि न्याय यांचं परस्पर नातं पूर्णपणे बदलून जातं.

"निती आणि न्याय तुझ्या राजासनाचा पाया आहेत. कराराचा विश्वास आणि सत्य तुझ्यासमोर आहेत." – स्तोत्र ८९:१४ IRVMAR

"नीती व न्याय ही तुझ्या राजासनाचा पाया आहेत; दया व सत्य तुझे सेवक आहेत." –स्तोत्र ८९:१४ MARVBSI

हे वचन फार महत्त्वाचे आहे, कारण हे देवाच्या न्याय आणि दयाळूपणाच्या नात्याबद्दल बोलते. मी येथे दोन आवृत्त्या दिल्या आहेत – एका मध्ये पूर्णविराम वापरले आहे, तर दुसऱ्या मध्ये अर्धविराम. तर यातील फरक काय?

पूर्णविराम वापरला जातो जेव्हा आपण एखाद्या विधानाला पूर्णपणे संपवतो. अर्धविराम मात्र अधिक थेट आणि ठाम संबंध दाखवतो – जणू काही आपण त्या विधानावर विशेष भर देतोय.

MARVBSI आवृत्तीमधला अर्धविराम देवाच्या न्याय आणि दया यांच्यातला संबंध अधिक खोल आणि थेट दर्शवतो. देवाचा न्याय म्हणजेच दया आणि सत्य. IRVMAR आवृत्तीतला पूर्णविराम देखील त्यांच्यात संबंध दाखवतो, पण तो थोडा वेगळा वाटतो. तरीही, हिब्रू भाषेतील साहित्यशैलीनुसार, एकाच गोष्टीचा दोन वेगळ्या पद्धतीने पुन्हा उच्चार केला जातो – त्यामुळे दोन्ही ओळी एकमेकांची पूरक आहेत.

या वचनाचं सौंदर्य असं आहे की देवाचा न्याय हा स्वतःमध्ये दया आहे. "न्याय" म्हणजे योग्य ती गोष्ट करणं. आणि देवाच्या स्वभावानुसार योग्य ती गोष्ट म्हणजे दया दाखवणं.

"पितृहीनांचा पिता, विधवांचा कैवारी असा देव आपल्या पवित्र निवासस्थानी आहे." –स्तोत्र ६८:५

हे परमेश्वरा, तू दीनांचा मनोरथ पूर्ण केला आहेस; त्यांचे मन तू स्थिर करतोस; पोरक्यांना व पीडितांना न्याय मिळावा आणि मातीपासून घडलेल्या मनुष्याने त्यांना आणखी दहशत घालू नये म्हणून तू त्यांच्याकडे कान देतोस. – स्तोत्र १०:१७-१८

"हे प्रभू, तू उत्तम व क्षमाशील आहेस आणि तुझा धावा करणाऱ्या सर्वांवर विपुल दया करणारा आहेस." – स्तोत्र ८६:५

पित्याविना वाढणाऱ्या मुलांची आणि गरीबांची काळजी घेणं ही योग्य गोष्ट आहे. दया दाखवणं आणि क्षमा करणं हेही योग्यच आहे. देवाच्या राज्यात यालाच न्याय म्हणतात. बायबलमध्ये काही ठिकाणी "देव लोकांचा न्याय करतो" असं म्हटलं आहे. पण आपण जसं सामान्यतः समजतो तसं ते शिक्षेचं किंवा दोषारोपाचं न्याय नाही. तो न्याय म्हणजे लोकांना बरे करणं आणि पुन्हा उभं करणं.

"सौंदर्याचा केवळ कळस असा जो सीयोन डोंगर, त्यावरून देव प्रकाशला आहे. आमचा देव येत आहे, तो उगा राहायचा नाही; त्याच्यापुढे अग्नी ग्रासत चालला आहे. त्याच्याभोवती मोठे वादळ सुटले आहे. त्याने आपल्या लोकांचा न्याय करावा म्हणून तो वर आकाशास व पृथ्वीस हाक मारून म्हणतो : "ज्यांनी यज्ञ करून माझ्याशी करार केला आहे, त्या माझ्या भक्तांना माझ्याजवळ एकत्र करा." आकाश त्याची न्यायपरायणता प्रकट करते; देव स्वतः न्याय करणारा आहे." – स्तोत्र ५०:२-६

"सेनाधीश परमेश्वर म्हणाला आहे : तुम्ही खरा न्याय करा व एकमेकांना प्रेम व करुणा दाखवा, आणि विधवा, अनाथ, परके व निराश्रित ह्यांच्यावर जुलूम करू नका व आपल्या भावाला इजा करण्याचे मनात आणू नका." – जखर्या ७:९-१०

देवाचा न्याय म्हणजे त्याच्या लोकांना वाचवणं आणि बरे करणं. तो आपल्याला असं म्हणतो:

"आणि संकटसमयी माझा धावा कर; मी तुला मुक्त करीन आणि तू माझा गौरव करशील." –स्तोत्र ५०:१५

पण लगेच मनात प्रश्न येतो – मग वाईट करणाऱ्यांचं काय? देव त्यांना काही रोखत नाही का? स्तोत्र ५० पुढे असं म्हणतो:

"दुर्जनाला तर देव म्हणतो : "माझे नियम विदित करणारा तू कोण? माझा करार आपल्या मुखाने उच्चारणारा तू कोण? तू तर शिस्तीचा द्वेष करतोस, माझी वचने मागे झुगारून देतोस. तू चोर पाहिलास की तुला त्याच्या संगतीत आनंद होतो; तू व्यभिचारी माणसांचा साथीदार आहेस. तू आपले तोंड दुष्टपणासाठी मोकळे सोडले आहेस, तुझी जीभ कपटाची योजना करते. तू आपल्या भावाविरुद्ध बोलत बसतोस; तू आपल्या सख्ख्या भावाची चहाडी करतोस. असे तू केलेस तरी मी उगा राहिलो; मी तुझ्यासारखाच आहे असे तुला वाटले; तथापि मी तुझा निषेध करीन. मी तुझी कृत्ये तुझ्यापुढे मांडीन. –स्तोत्र ५०:१६-२१

प्रभू दुष्ट लोकांना त्यांच्या चुकीचं नेमकं ठिकाण दाखवतो आणि त्यांच्यावर किती मोठं संकट ओढवलेलं आहे, हे त्यांच्यासमोर स्पष्ट करतो. हा अध्याय अशा शब्दांत संपतो:

"अहो देवाला विसरणाऱ्यांनो, ह्याचा विचार करा, नाहीतर मी तुम्हांला फाडून टाकीन, तेव्हा तुम्हांला कोणी सोडवणारा सापडणार नाही. जो आभाररूपी यज्ञ करतो तो माझा गौरव करतो; आणि जो सरळ मार्गाने चालतो त्याला मी देवाने सिद्ध केलेले तारण प्राप्त करून देईन." –स्तोत्र ५०:२२-२३

बऱ्याच बायबल भाषांतरांमध्ये या वचनात असं म्हटलं गेलं आहे की देव दुष्टांना फाडून टाकतो, जणू काही त्यांना तुकडे तुकडे करतो. हे वचन आपण जसं देवाकडे पाहतो, तसं वाटू शकतं – म्हणजे रागावलेला देव जो गुन्हेगारांना कठोर शिक्षा देतो. पण जर आपण मूळ हिब्रू शब्द पाहिला, तर तिथं तसा अर्थ नाही. त्याचा फक्त "मागे घेणे" असा अर्थ दर्शवतो – तुकडे करणे नाही.

याच संदर्भात होशेयाच्या पुस्तकात हा शब्द पुन्हा येतो, आणि तिथं देव नेमकं काय म्हणतो, हे अगदी स्पष्ट होतं:

कारण मी एफ्राइमास सिंहासारखा व यहूदाच्या घराण्यास तरुण सिंहासारखा होईन; मी फाडून टाकीन आणि परत जाईन, तो मीच; मी त्याला घेऊन जाईन, आणि सोडवणारा कोणी असणार नाही.ते आपल्या दोषाचे फळ भोगून माझ्या दर्शनाविषयी उत्सुक होईपर्यंत मी आपल्या स्थानी जाऊन राहीन; ते आपल्या संकटसमयी माझा धावा कळकळीने करून म्हणतील : – होशेय ५:१४-१५

म्हणजे, देव "फाडतो" असं जेव्हा म्हणतो, तेव्हा त्याचा अर्थ असा नाही की तो दुष्टांना शारीरिक शिक्षा देतो, तर तो त्याचं संरक्षण मागे घेतो. देव स्वतः दूर जातो आणि माणसांना त्यांच्या चुकीच्या निवडींचे परिणाम भोगू देतो. ही प्रक्रिया अशी आहे:

1) देव स्वतः दूर होतो – म्हणजे तो त्यांच्याजवळून जातो, त्याचं रक्षण मागे घेतो.
2) त्यामुळे त्या माणसांना वाचवायला कोणीही राहत नाही.
3) देव परत आपल्या ठिकाणी जातो आणि वाट पाहतो.
4) त्या माणसांचा अहंकार आणि चुकीच्या निवडी त्यांना कोरडं, एकटं आणि उद्ध्वस्त करतात.
5) पण अशा वेळी त्यांच्यासमोर एक संधी उरते – देवाकडे पुन्हा वळण्याची.

देवासाठी ही अत्यंत वेदनादायक गोष्ट असते की, त्याच्या मुलांना त्यांच्या स्वतःच्या वाईट वर्तनाच्या परिणामांना सामोरं जावं लागतं. त्यांना त्यांच्या पापाचा अनुभव येऊ देण्यासाठी देवाला स्वतः त्यांच्या आयुष्यातून मागे हटावं लागते, आणि हे करणं त्याला फार वेदना देणारं असतं. त्याला माहीत असतं की त्याच्या मुलांना यातना भोगाव्या लागतील. पण जेव्हा ते ऐकत नाहीत, देवाच्या प्रेमाकडे पाठ फिरवतात, तेव्हा देव त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या निर्णयानुसार एकटे सोडतो.

अशा संकटाच्या क्षणातही, दुष्ट माणसाला देवाकडे पुन्हा वळण्यासाठी एक संधी मिळते. स्तोत्र ५०:२३ मध्ये देव असंच म्हणतो:

"जो आभाररूपी यज्ञ करतो तो माझा गौरव करतो; आणि जो सरळ मार्गाने चालतो त्याला मी देवाने सिद्ध केलेले तारण प्राप्त करून देईन." स्तोत्र ५०:२३

ही वचनं दुष्टांनाच उद्देशून आहेत. देवाचा न्याय म्हणजे – दुष्ट माणसाला त्याच्या वाईट कृतींचे परिणाम अनुभवू देणं. या यातनांमधून तो पश्चात्ताप करेल, आणि पुन्हा देवाकडे वळेल अशी देवाची आशा असते. देव काही वेळा हे परिणाम थोडे दृढ करतो, म्हणजे त्या दुष्ट व्यक्तीला त्याच्या पापाच्या मूळ स्वभावाची आणि फसवणुकीची जाणीव होईल. उदाहरणार्थ, इजिप्तमधील

संकटं लक्षात घ्या – ती अशी पद्धतीने आली की इजिप्शियन देव काहीच करू शकले नाहीत, आणि त्यामुळे लोकांना त्यांचा असहाय्यपणा स्पष्ट झाला कारण त्यांना समजले कि (ख्रिस्तात) "त्याच्यामध्ये सर्वकाही अस्तित्वात आहे." –कलस्सै १:१७ जर अशा वेळी त्या माणसाला देवाच्या कृपेचं भान आलं आणि त्याने मनापासून पश्चात्ताप केला, तर देव लगेच त्याच्याकडे पुन्हा वळतो आणि त्याच्यावर दया करतो. देवाचा न्याय नेहमी बरे करण्यासाठी असतो – नष्ट करण्यासाठी किंवा दोष देण्यासाठी नव्हे.

बायबलमध्ये देवाच्या 'प्रतिदान स्वरूप न्याया'चं हे सुंदर वर्णन आहे:

"परमेश्वराने न्यायनिवाडा करून स्वतःला प्रकट केले आहे; दुर्जनास त्याच्याच हातच्या पाशात त्याने गुंतवले आहे." –स्तोत्र ९:१६

म्हणजे, जे दुष्ट आणि बंडखोर आहेत, त्यांच्याशी देव कसा वागतो? तो त्यांना त्यांच्या स्वतःच्या कर्मांच्या जाळ्यात अडकू देतो. तो त्यांच्या आयुष्यातून मागे हटतो आणि थांबून पाहतो – जोवर त्यांना त्यांच्या वाईटपणामुळे उद्ध्वस्त व्हावं लागत नाही आणि ते देवाचा शोध घेत नाहीत. हा तत्त्वज्ञान अगदी दहा आज्ञांमध्ये स्पष्टपणे लिहिलेला आहे:

"त्यांच्या पाया पडू नकोस किंवा त्यांची सेवा करू नकोस; कारण मी तुझा देव परमेश्वर ईर्ष्यावान देव आहे; जे माझा द्वेष करतात त्यांच्या मुलांना तिसऱ्या-चौथ्या पिढीपर्यंत वडिलांच्या अन्यायाबद्दल मी शासन करतो; आणि जे माझ्यावर प्रेम करतात व माझ्या आज्ञा पाळतात अशांच्या हजारो पिढ्यांवर मी दया करतो." – निर्गम २०:५-६

देवाचा खरा न्याय म्हणजे दया दाखवणं आणि माणसाचं जीवन पुन्हा उभं करणं. पण जेव्हा माणूस देवाची ही दया नाकारतो, तेव्हा देव त्याच्या स्वेच्छेचा मान राखतो आणि त्याला स्वतःच्या निवडींचे नैसर्गिक परिणाम भोगू देतो. जेव्हा माणूस मूर्खपणाने वागून संकटात सापडतो, जेव्हा त्याच्या आयुष्यात दुःख येतं, तेव्हा देव त्याला पुन्हा स्वतःकडे ओढण्याचा प्रयत्न करतो – त्याला सावरण्यासाठी, बरे करण्यासाठी. पण जर तो अजूनही ऐकत नसेल, देवाकडे वळत नसेल, तर शेवटी तो स्वतःच्या वाईटपणातच नष्ट होतो. देवाचा न्याय मानवी न्यायापेक्षा – म्हणजे "कैसराच्या" न्यायपद्धतीपेक्षा – पूर्णपणे वेगळा असतो. मानवी सत्ता म्हणजे कैसर, गुन्हेगारांना शिक्षा म्हणून वेदना, तुरुंगवास आणि मृत्युदंड देतो. पण देव अशा प्रकारे न्याय करत नाही. तो बऱ्याच वेळा माणसाच्या चुकीच्या वागणुकीचे परिणाम त्याच्यावरच येऊ देतो. कधी कधी, देव कैसराच्या अशा मानवी न्यायपद्धतीलाही चालू ठेवतो – आणि तिच्या चुकीच्या

न्यायाचा उपयोग वाईट करणाऱ्यांना त्यांच्या कर्मांचा फटका देण्यासाठी करतो. बायबल यातून देवाची "परतफेड" – म्हणजे प्रतिउत्तरात्मक न्यायाचा – उल्लेख करते.

कारण चांगल्या कामाला अधिकाऱ्यांची भीती असते असे नाही, तर वाईट कामाला असते. तेव्हा अधिकाऱ्याची भीती नसावी अशी तुझी इच्छा असल्यास चांगले ते कर म्हणजे त्याच्याकडून तुझी प्रशंसा होईल; कारण तुझ्या हितासाठी तो देवाचा सेवक आहे. पण जर तू वाईट करशील तर त्याची भीती बाळग; कारण तो तलवार व्यर्थ धारण करत नाही; तर क्रोध दाखवण्याकरता वाईट करणाऱ्याचा सूड घेणारा असा तो देवाचा सेवक आहे. – रोमकरांस १३:३-४

या वचनातला विचार दहा आज्ञांमध्ये असलेल्या तत्त्वाशी जोडलेला आहे – म्हणजे माणसाच्या चुकीच्या वागणुकीचे परिणाम त्यालाच भोगावे लागतात. या अर्थाने, कैसरसुद्धा देवाचा सेवकच आहे – वाईटावर शिक्षा घडवण्यासाठी. पण याचा अर्थ असा नाही की कैसर देवासारखं वागतो किंवा देवाचं प्रतिनिधीत्व करतो. देव केवळ माणसाने स्वतः तयार केलेल्या चुकीच्या न्यायपद्धतीला त्याच्यावर परत लागू देतो – त्यानी स्वतः शिकावं म्हणून.

बायबल असं सांगतं की, न्यायासन दोघांकडे आहे – कैसराकडे आणि ख्रिस्ताकडे.

"तेव्हा पौलाने म्हटले, “कैसराच्या न्यायासनापुढे मी उभा आहे; येथेच माझा न्याय झाला पाहिजे. मी यहूद्यांचा काही अपराध केला नाही, हे आपणही चांगले जाणता." –प्रेषितांची कृत्ये २५:१०

कारण आपणा सर्वांना ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर खऱ्या स्वरूपाने प्रकट झाले पाहिजे, ह्यासाठी की, प्रत्येकाला, त्याने देहाने केलेल्या गोष्टीचे फळ मिळावे; मग ते बरे असो किंवा वाईट असो. –२ करिंथकरांस ५:१०

ही दोन न्यायासनं एकसारखी नाहीत. ख्रिस्ताचं न्यायासन हे कैसाराच्या न्यायासनापेक्षा पूर्णपणे वेगळ्या तत्त्वांवर चालतं. स्वर्गाचं न्यायतंत्र बळाचा वापर करत नाही, ना मृत्यूची भीती दाखवतं – हे ख्रिस्ताच्या राज्याच्या तत्त्वांशी विसंगत आहे.

येशूने उत्तर दिले, “माझे राज्य ह्या जगाचे नाही, माझे राज्य ह्या जगाचे असते तर मी यहूद्यांच्या स्वाधीन केला जाऊ नये म्हणून माझ्या सेवकांनी लढाई केली असती; परंतु आता माझे राज्य येथले नाही.” –योहान १८:३६

इथे "लढाई" म्हणजे बळाचा वापर – ख्रिस्ताचं राज्य अशा प्रकारे बळ लावत नाही. पण मग "आपण ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर उभं राहणार आणि शरीरात असताना जे काही केलं त्याचं फळ मिळणार" – हे वाक्य धमकीसारखं वाटत नाही का?

"तर मग तू आपल्या भावाला दोष का लावतोस? किंवा तू आपल्या भावाला तुच्छ का मानतोस? कारण आपण सर्व ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर उभे राहणार आहोत." – रोमकरांस १४:१०

पौल विचारतो, "तू आपल्या भावाला दोष का लावतोस?" आणि लगेचच तो म्हणतो, "आपण ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर उभं राहणार आहोत." हे विधान, वाईट वागू नये म्हणून धमकीसारखं दिलंय का? ते शक्यच नाही. जर आपल्याला इतरांचा न्याय करू नये असं शिकवलं जातं, तर ख्रिस्ताने त्यात परिपूर्ण आदर्श द्यायला हवा – आणि त्याने तो दिलायसुद्धा. येशू स्पष्टपणे सांगतो: "मी कोणाचा न्याय करत नाही." –योहान ८:१५

मग ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर उभं राहण्याचा अर्थ काय?

"प्रिय जनहो, सूड उगवू नका, तर देवाच्या क्रोधाला वाट द्या; कारण असा शास्त्रलेख आहे की, "सूड घेणे माझ्याकडे आहे, मी फेड करीन," असे प्रभू म्हणतो.

उलटपक्षी, "तुझा शत्रू भुकेला असल्यास त्याला खायला दे; तान्हेला असल्यास त्याला प्यायला दे; कारण असे केल्याने तू त्याच्या मस्तकावर निखाऱ्यांची रास करशील." – रोमकरांस १२:१९-२०

ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर उभं राहणं म्हणजे – प्रेम, क्षमा आणि करुणेचं मूर्तिमंत रूप असलेल्या येशूच्या उपस्थितीत उभं राहणं. आणि हा अनुभवणं, एका स्वार्थी आत्म्यासाठी एक असह्य वेदना ठरते. यहूदी धार्मिक नेते जेव्हा येशूसमोर उभे राहिले, आणि येशू मातीत काही लिहीत होता, तेव्हा त्याच्या उपस्थितीने आणि त्याने लिहिलेल्यामुळे ते स्वतःलाच दोषी ठरवून एकामागून एक निघून गेले.

देवाच्या प्रेमात आणि दयेमध्ये स्वतःहून एक अशा प्रकारचं सामर्थ्य आहे जे माणसाच्या अंत:करणात अपराधबुद्धी निर्माण करतं. देवाचं असीम प्रेम आणि करुणा आत्म्याला जाणीव करून देतात की देव किती पवित्र आहे आणि आपण किती अपवित्र. दररोज आपला तारणारा येशू

असंख्य आत्महत्या, खून, ड्रग्समुळे होणाऱ्या मृत्यू, आणि गर्भपात हे सगळं पाहतो आणि सहन करतो. तो यांचा सामना करतो – आणि त्यामागे असलेलं प्रेम एवढं खोल आणि मोठं आहे की आपण त्याची पूर्ण जाणीवही करू शकणार नाही.

हे प्रेम एवढं सामर्थ्यवान आहे की, जेव्हा एखादा पापी आपल्या पापाची क्षमा न पावता ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर उभा राहतो, तेव्हा त्याच्या स्वार्थाचं ओझं आणि अपराधबुद्धी त्याला पूर्णपणे चिरडून टाकते. देव त्या पाप्याला दोषी ठरत नाही. कारण दोष लावणे हे देवाकडून येत नाही – ते सैतानाकडून आणि आदामाकडून येतं.

आज देवाच्या दयेला प्रतिसाद द्या; आपल्याला पूर्ण क्षमा करणं आणि आपल्या अपराधाचं ओझं उतरवून टाकणं हीच आहे देवाची खरी न्यायव्यवस्था.

धडा 23

पवित्रस्थानाची शुद्धता आणि प्रायश्चित्ताचा दिवस

यहुदी महिन्यांच्या सुरुवातीला "पासओव्हर" (म्हणजेच वलांडणाचा सण) आणि "बिनखमीर भाकरीचा सण" साजरे केले जातात. ह्याचसोबत देवाशी भेट (reconciliation) होण्याच्या प्रक्रियेला सुरुवात होते. या सणांमध्ये बलिदान आणि पापांची क्षमा या गोष्टींवर लक्ष केंद्रित केलं जातं. या विधी प्रामुख्याने मंदिराच्या अंगणात आणि बलिदानाच्या वेदीवर पार पडतात.

संपूर्ण वर्षातला यहुद्यांसाठी सर्वात पवित्र आणि गंभीर दिवस म्हणजे यॉम किपूर – ज्याला इंग्रजीत Day of Atonement, म्हणजेच प्रायश्चित्ताचा दिवस म्हणतात. या दिवशी होणाऱ्या विधींद्वारे भेटीच्या प्रक्रियेला पूर्णत्व मिळतं. प्रायश्चित्ताचा दिवस हा सातव्या महिन्यात येतो आणि त्याचं प्रमुख कार्य मंदिराच्या परम पवित्र भागात (Most Holy Place) केलं जातं. या दिवशी संपूर्ण लोकांना उपवास करून, नम्र मनाने देवासमोर येऊन आणि प्रार्थना करून आपल्या जीवनातील सर्व गोष्टी देवासोबत योग्य होण्यासाठी मागणी करण्याचं आवाहन केलं जातं – कारण हाच न्यायाचा दिवस असतो.

या दिवसाशी संबंधित एक मुख्य धार्मिक विधी म्हणजे दोन लहान एडक्यांवर किंवा बकऱ्यांवर आधारित एक विशेष विधी होता.

त्याने तागाचा पवित्र अंगरखा घालावा; तागाचा चोळणा आपल्या अंगात घालावा; तागाच्या कमरबंदाने आपली कंबर कसावी आणि तागाचा मंदील घालावा; ही पवित्र वस्त्रे होत. त्याने पाण्याने स्नान करून ही वस्त्रे परिधान करावीत. मग त्याने इस्राएलाच्या मंडळीकडून पापार्पणासाठी दोन बकरे व होमार्पणासाठी एक मेंढा घ्यावा. अहरोनाने आपल्यासाठी पापार्पणाचा गोऱ्हा सादर करून स्वतःसाठी व स्वतःच्या घराण्यासाठी अर्पून प्रायश्चित्त करावे. मग त्याने ते दोन बकरे घेऊन दर्शनमंडपाच्या दाराशी परमेश्वरासमोर उभे करावेत. अहरोनाने त्या दोन बकऱ्यांवर चिठ्ठ्या टाकाव्यात; एक चिठ्ठी परमेश्वरासाठी व दुसरी पाप वाहून नेण्यासाठी.ज्या बकऱ्यावर परमेश्वराच्या नावाची चिठ्ठी निघेल तो अहरोनाने सादर करून पापार्पणादाखल बळी द्यावा. पण ज्या बकऱ्यावर पाप वाहून नेण्यासंबंधीची चिठ्ठी निघेल त्याला परमेश्वरासमोर जिवंत उभे करावे व त्याच्या द्वारे प्रायश्चित्त व्हावे, आणि तो बकरा पाप वाहून नेण्यासाठी रानात सोडून द्यावा. लेवीय १६:४ -१०

आपण १४व्या अध्यायात पाहिलं की, पवित्रस्थान हे देवाच्या स्वभावाचं संपूर्ण चित्र नसून, माणूस देवाशी समेट कसा करतो याची प्रक्रिया दर्शवतं. स्तोत्र ४०:६ मध्ये सांगितलं आहे की, "यज्ञपशू व

अन्नार्पण ह्यांत तुला संतोष नाही" – म्हणजेच हे विधी मानवी न्यायाच्या समजुतीवर आधारित आहेत.

या विधीत दोन बकऱ्या वापरले जातात – एक “प्रभूचा बकरा” आणि दुसरा “स्केपगोट” बळीचा बकरा. पण बकऱ्याच का वापरले जातात, कोकरू का नाही?

हे लक्षात घेण्यासारखं आहे की, हिब्रू भाषेत "बोकड" या शब्दाचा वापर तीन प्रकारे होऊ शकतो:

"hairy" – म्हणजे केसाळ (विशेषण)

"he-goat" किंवा नर बोकड (नाम)

2a) बलिदानासाठी वापरला जाणारा बोकड

2b) "satyr" – एखादा दुष्ट आत्म्याने पछाडलेला बोकड, जसं गदाऱ्याचे डुकरं (मत्तय ८:३०-३२)

या दोन बोकडांपैकी कोणता कुठला बोकड प्रभूचा बोकड होऊ शकतो किंवा "स्केपगोट" बळीचा बकरा हे ठरवण्यासाठी चिठ्ठी टाकली जाते. हा बायबलमधील पहिला उल्लेख आहे जिथे "चिठ्या टाकणे" किव्हा लॉटरी ही पद्धत दिसते. आदाम क्लार्क नावाच्या १९व्या शतकातील प्रसिद्ध बायबल टीकाकारानुसार:

यहुदी परंपरेनुसार, दोन टोकणं तयार केली जात – ती लाकूड, दगड किंवा कोणत्याही धातूपासून बनवलेली असू शकत. त्यांपैकी एका टोकणावर "לשם" (Lashem) म्हणजे “नावासाठी”, म्हणजेच "יהוה" (याहवे) लिहिलेलं असे. यहुदी मात्र हे नाव ना लिहितात, ना उच्चारतात. दुसऱ्या टोकणावर "לעזאזל" (Laazazel) म्हणजे “स्केपगोटसाठी” असं लिहिलेलं असे. ही दोन्ही टोकणं "קלפי" (kalpey) नावाच्या एका पात्रात ठेवली जात. त्या वेळी एडका किंवा मेंढा पश्चिमेकडे तोंड करून उभी असत. यानंतर याजक येई आणि त्याच्या समोर एक एडका उजव्या बाजूला आणि दुसरा डाव्या बाजूला उभा असे. कलपी हलवून, पुजारी त्यात दोन्ही हात घाली आणि प्रत्येकी एक टोकण बाहेर काढी. त्याच्या उजव्या हातात असलेलं टोकण उजव्या बाजूच्या एडक्यावर ठेवण्यात येई, आणि डाव्या हातातलं टोकण डाव्या एडक्यावर ठेवण्यात येई. ज्या टोकणावर जे लिहिलं असे त्यानुसार “प्रभूसाठीचा एडका” आणि “स्केपगोट” निश्चित केला जात असे.

– संदर्भ: मिश्ना, ट्रॅक्टेट योमा; लेवीय १६:८ वर ॲडम क्लार्क यांची टीका

देव आपली इच्छा नेहमी ज्या मार्गाने प्रकट करत असे, तो मार्ग म्हणजे उरीम आणि थुमीम यांचा उपयोग. हे दोन दगड महायाजकाच्या खांद्यावर ठेवलेले असत. देव आपली इच्छा एक दगड प्रकाशमान करून किंवा दुसरा दगड धूसर करून प्रकट करत असे. पण प्रायश्चित्ताच्या दिवशी (Day of Atonement), उरीम आणि थुमीम वापरण्याऐवजी लॉट्स (टोकणं काढणं) या पद्धतीचा वापर केला जातो–एक अशी पद्धत जी अधिक विनम्र आणि वरवर पाहता संपूर्णपणे अनियमित वाटते. एवढं मात्र मान्य करता येईल की, प्रभूच ठरवतो की कोणता बोकड कोणासाठी आहे; पण हे बघताना ती निवड अगदीच आकस्मिक (random) वाटते.

एखाद्या व्यक्ती किंवा प्राण्यावर संपूर्ण राष्ट्राचे दोष ठेवण्याची ही संकल्पना मूळची मूर्तिपूजक संस्कृतींमध्ये खूप सामान्य होती. ही संकल्पना अगदी नैसर्गिक माणूस जसा अपराधभाव निवारतो, त्याशी पूर्णपणे जुळते. ॲडम क्लार्क, लेवीय १६:१० वर भाष्य करताना एक रोचक ऐतिहासिक संदर्भ देतात:

"अगदी प्राचीन राष्ट्रांमध्येही प्रतिनिधीक स्वरूपाच्या बलिदानांची प्रथा होती. त्यामध्ये विशिष्ट विधी आणि समारंभाद्वारे संपूर्ण समुदायाचा दोष त्या बलिदानावर टाकण्यात येत असे–ज्याप्रमाणे यहुद्यांनी स्केपगोटचा वापर केला. मिसरवासीयांनी त्यांच्या देव 'एपिस'साठी बलिदान दिलेला पांढरा बैल हा देखील देखील असाच एक प्रकार होता. बलिदान दिल्यानंतर ते त्या प्राण्याचं डोकं वेगळं करत आणि त्यावर शाप-शापांतना टाकत, असं म्हणतात की: 'जर आमच्यावर किंवा इजिप्त देशावर काहीही दुष्ट गोष्ट येऊ घातली असेल, तर ती सगळी या डोक्यावर ओतली जावी.' नंतर ते डोकं ग्रीकांना विकत असत किंवा नाईल नदीत फेकून देत." – संदर्भ: हेरोडोटस, युटरप., पृष्ठ १०४, गाले एडिशन

पेट्रोनियस आर्बिटर म्हणतो की, प्राचीन काळी मार्से (Marseilles) या शहरातील लोकांमध्ये अशी एक प्रथा होती– जेव्हा शहरात कोणताही साथीचा रोग पसरत असे, तेव्हा ते शहरातील एखाद्या गरीब नागरिकाला, जो स्वतःहून पुढे येत असे, त्याला निवडत. त्याला एक वर्षभर सर्वोत्तम आणि शुद्ध अन्नाने पोसले जाई. त्यानंतर त्याला वर्वेन (vervain) या पवित्र वनस्पतीने सजवले जाई, आणि पवित्र वस्त्र घालून त्याला शहरभर फिरवले जाई, त्याच्यावर शाप आणि दोष टाकले जात. आणि प्रार्थना केली जाई की, 'शहरावर येणारे सगळे संकट याच्यावर येऊ दे.' यानंतर त्या व्यक्तीला एका उंच कड्यावरून खाली फेकून दिले जाई. – Satiricon, in fine सूइदास (Suidas), περιψημα या शब्दाच्या व्याख्येमध्ये लिहितो की, लोकांच्या सुरक्षिततेसाठी दरवर्षी एका व्यक्तीला मृत्यूस अर्पण करण्याची प्रथा होती. त्यावेळी असे शब्द उच्चारले जात: Περιψήμα ημων γενου – "तू आमचा शुद्धिकर्ता हो." हे म्हणत त्या व्यक्तीला नेपच्यून (समुद्रदेवतेसाठी) बलिदान म्हणून समुद्रात फेकून दिले जाई.

याच तत्त्वावर आधारित घटना योनाच्या बाबतीतही दिसून येते. जेव्हा योनाने जहाजावरील इतरांना सांगितले की, “माझ्यावर हा सर्व दोष टाका आणि मला जहाजावरून फेका,” तेव्हा तो सगळा दोष स्वतःवर घेऊन वादळ थांबवण्याचा मार्ग सुचवत होता.

इस्राएली लोक मिसरमधून आले होते आणि त्यांना मिसरच्या प्रायश्चित्ताच्या प्रथा माहीत होत्या. हीच तत्त्वे नंतर इस्राएलच्या उपासनेच्या पद्धतींमध्ये आणली गेली, जेणेकरून लोकांना शिकवता येईल की देव पापाचा प्रश्न सोडवणार आहे आणि संपूर्ण राष्ट्रावरचा अपराध दूर करणार आहे. ख्रिस्ताच्या काळातील महायाजक काईफास यानेसुद्धा ह्याच तत्त्वाचा वापर करत असा सल्ला दिला की, “राष्ट्राच्या भल्यासाठी एका माणसाचा मृत्यू होणं अधिक योग्य ठरेल.”

"प्रजेसाठी एका मनुष्याने मरावे आणि सबंध राष्ट्राचा नाश होऊ नये हे तुम्हांला हितावह आहे, हेही तुम्ही लक्षात आणत नाही.” – योहान ११:५०

पिलात, येशूला वाचवण्याचा प्रयत्न करत असताना, लोकांपुढे अशी निवड ठेवतो की येशूला सोडावं का बरब्बासला.

पण वल्हांडण सणात मी तुमच्यासाठी एका माणसाला सोडावे अशी तुमची रीत आहे; म्हणून मी तुमच्यासाठी यहूद्यांच्या राजाला सोडावे अशी तुमची इच्छा आहे काय?” तेव्हा ते पुन्हा ओरडून म्हणाले, “ह्याला सोडू नका, तर बरब्बाला सोडा.” बरब्बा हा एक लुटारू होता. – योहान १८:३९-४०

हे अत्यंत महत्त्वाचं आहे की दोन एडकांपैकी कोण जिवंत राहतो आणि कोण मरतो हे जसं केवळ नशिबावर ठरतं, तसंच काहीसं दृश्य ख्रिस्ताच्या क्रूसावर खिळण्याच्या घटनेत दिसून येतं. भावनांच्या लहरींनी हललेली ती बेभरवशी गर्दी, बरब्बासला जगवते आणि ख्रिस्ताला मरणासाठी निवडते.

यॉम किप्पूरच्या कथेमधून देव मानवतेशी संवाद साधण्याचा प्रयत्न करतो, हे सांगण्यासाठी की त्याने आपल्याशी मेलमिलाप केला आहे. पण तो आपल्याशी, आपल्या विचार करण्याच्या पद्धतीतून, संवाद साधतो. कारण देवाचे विचार आपल्यासारखे नसतात, म्हणून तो जेव्हा आपल्यापर्यंत पोहोचू इच्छितो, तेव्हा तो आपल्याला समजेल अशा भाषेतच बोलतो. (तुमच्या संदर्भासाठी: यशया ५५:८ - "माझे विचार, तुमच्या विचारांप्रमाणे नाहीत.")

यॉम किप्पूरची ही कथा आपल्याला पुन्हा सुरुवातीकडे घेऊन जाते. कारण एखादी गोष्ट जिथे सुरू झाली तिथेच ती संपू शकते; याचा अर्थ असा की ज्या मुद्यांमुळे वाद सुरू झाला, त्याचे निवारण झाल्यावरच, मेलमिलाप पूर्ण होतो.

एदेनच्या बागेत, आदामाने आपली चूक दोघांवर ढकलली:

आदाम म्हणाला, "जी स्त्री तू मला सोबतीला दिलीस तिने त्या झाडाचे फळ मला दिले आणि ते मी खाल्ले." – उत्पत्ति ३:१२

ख्रिस्त हा जगाच्या निर्मितीपूर्वी बलिदान होणारा कोकरा होता, आणि म्हणूनच तो 'प्रभूचा एडका' म्हणून दाखवला जातो. हवेने आपल्या नवऱ्याला पापात नेण्याची जबाबदारी उचलली, त्यामुळे ती आदामाची 'स्केपगोट' बळीचा बकरा ठरली. ती एक प्रकारचं वाळवंटी जीवन जगली, आणि अखेर ती जवळपास १००० वर्षांनंतर मृत्युमुखी पडली.

या पृथ्वीच्या इतिहासाच्या शेवटी, धार्मिक नेते संपूर्ण जगावर दबाव आणतील की लोकांनी त्यांच्या आदेशानुसार उपासना करावी. सर्वांना श्वापदाच्या खुणेचा स्वीकार करावा लागेल, अन्यथा कोणीही खरेदी-विक्री करू शकणार नाही. आपण २०व्या अध्यायात पाहिलं होतं की जे रविवार ची आराधना स्वीकारणार नाहीत, त्यांच्या विरुद्ध मृत्युदंड जाहीर केला जाईल. देवाच्या कायद्याच्या विरोधात जेव्हा कायदे केले जातील, विशेषतः ज्यामध्ये सातव्या दिवशी विश्रांती पाळण्याची आज्ञा आहे, तेव्हा जगात गंभीर संकटं सुरू होतील.

त्यांपैकी काहींना बळी देण्यात येईल, या खोट्या आशेने की, निसर्गातील आणि मानवजातीतील हलकल्लोळ थांबेल. जेव्हा ख्रिस्त आपल्या मुलांना तारण्यासाठी प्रकट होईल, तेव्हा दुष्टांना हे जाणवेल की ते फसवले गेले आहेत. तेव्हा ते आपला संताप त्या धार्मिक नेत्यांवर उतरवू लागतात, ज्यांनी त्यांना फसवलं. ते या धार्मिक नेत्यांच्या मृत्यूनंतर प्रायश्चित्त मिळवण्याचा प्रयत्न करतात.

शेवटी, संपूर्ण जगाला फसवणारा खरा नेता म्हणजे सैतानच आहे. जेव्हा संत स्वर्गात नेले जातील आणि दुष्ट स्वतःच्या निवडींच्या परिणामांमुळे नष्ट होतील, तेव्हा सैतान पृथ्वीवर १००० वर्षं एकटा उरेल.

नंतर मी एका देवदूताला स्वर्गातून उतरताना पाहिले. त्याच्याजवळ अथांग डोहाची किल्ली होती व त्याच्या हातात एक मोठा साखळदंड होता. त्याने 'दियाबल' व 'सैतान' म्हटलेला जुनाट 'साप'

म्हणजे तो अजगर ह्याला धरले, आणि त्याने एक हजार वर्षेपर्यंत बांधलेल्या अवस्थेत पडून राहावे म्हणून त्याला त्या अथांग डोहात टाकून दिले; – प्रकटीकरण २०:१-२

सैतान आणि त्याचे दूत ज्या साखळ्यांनी बांधले गेले आहेत, त्या म्हणजे त्यांच्या परिस्थितींच्या साखळ्या आहेत.

कारण जर देवाने पाप करणाऱ्या देवदूतांनाही राखले नाही पण नरकात लोटून, गडद काळोखाच्या खाडयात न्यायासाठी अटकेत ठेवले; – २ पेत्र २:४

सैतानाने मानवजातीच्या इतिहासात कोणावरही दया दाखवली नाही. त्याने संपूर्ण मानवजातीवर न्याय केला, दोष दिले, आणि आरोप लावले. आता जसं त्याने इतरांवर न्याय केला, तसंच त्याला आता या उद्ध्वस्त पृथ्वीवर १००० वर्षं मौनात बसून स्वतःच्या दोषांसोबत सामना करावा लागेल. बायबल याला काळोखाची दरी असे म्हणते. सैतान ज्या निराशेत बुडेल, त्याला कसलेही प्रमाण नसेल (सैतानाला अनुभवायला मिळणारी निराशा अथांग आहे). तो स्वतःच्या क्षमा न करण्याच्या स्वभावामुळे (तुरुंगात असेल, जे त्याच्या स्वतःच्या स्वभावाचे प्रतिबिंब असेल)

येशूने एका दृष्टांतामध्ये याच गोष्टीचा उल्लेख केला आहे.

तेव्हा पेत्र त्याच्याकडे येऊन म्हणाला, “प्रभूजी, माझ्या भावाने किती वेळा माझा अपराध केला असता मी त्याला क्षमा करावी? सात वेळा काय?” येशू त्याला म्हणाला, “सात वेळा असे मी तुला म्हणत नाही, तर साताच्या सत्तर वेळा. म्हणूनच स्वर्गाचे राज्य कोणाएका राजासारखे आहे; त्या राजाला आपल्या दासांपासून हिशेब घ्यावा असे वाटले. आणि तो हिशेब घेऊ लागला तेव्हा लक्षावधी रुपयांच्या कर्जदाराला त्याच्याकडे आणले. त्याच्याजवळ फेड करण्यास काही नसल्यामुळे धन्याने हुकूम केला की, ‘तो, त्याची बायको व मुले आणि त्याचे जे काही असेल ते विकून फेड करून घ्यावी.’ तेव्हा त्या दासाने त्याच्या पाया पडून विनवले, ‘मला वागवून घ्या, म्हणजे मी आपली सर्व फेड करीन.’ तेव्हा त्या दासाच्या धन्याला दया येऊन त्याने त्याला मोकळे केले व त्याचे कर्ज सोडून दिले. तोच दास बाहेर गेल्यावर त्याला आपल्या सोबतीचा एक दास भेटला, त्याच्याकडे त्याचे शंभर रुपये येणे होते; तेव्हा तो त्याला धरून त्याची नरडी आवळून म्हणाला, ‘तुझ्याकडे माझे येणे आहे ते देऊन टाक.’ ह्यावरून त्याच्या सोबतीचा दास त्याच्या पाया पडून गयावया करून म्हणाला, ‘मला वागवून घे, म्हणजे मी तुझी फेड करीन.’ पण त्याचे न ऐकता तो गेला आणि तो ते देणे फेडीपर्यंत त्याने त्याला तुरुंगात टाकले. तेव्हा घडलेला हा प्रकार पाहून त्याचे सोबतीचे दास अतिशय दु:खी झाले आणि त्यांनी येऊन सर्वकाही आपल्या धन्याला स्पष्ट सांगितले. तेव्हा त्याच्या धन्याने त्याला बोलावून म्हटले, ‘अरे दुष्ट दासा! तू गयावया केल्यामुळे

मी ते सर्व देणे तुला सोडले होते; मी जशी तुझ्यावर दया केली तशी तूही आपल्या सोबतीच्या दासावर दया करायची नव्हतीस काय?' मग त्याच्या धन्याने त्याच्यावर रागावून तो सर्व देणे फेडीपर्यंत त्याला हालहाल करणाऱ्यांच्या हाती दिले. म्हणून जर तुम्ही प्रत्येक जण आपापल्या बंधूला त्यांच्या अपराधांची मनापासून क्षमा करणार नाही तर माझा स्वर्गातील पिताही त्याप्रमाणेच तुमचे करील." मत्तय १८:२१-३५

ज्याने आपल्या मालकाकडून स्वतःचा कर्जमाफ करून घेतला होता आणि त्याबद्दल कृतज्ञ असणं अपेक्षित होतं, त्यानेच पुढे जाऊन एका अशा व्यक्तीला दोषी ठरवलं, जो त्याच्याकडे अगदी थोडी रक्कम देणं होता. या दृष्टांताचा मुख्य मुद्दा असा आहे की, जे लोक क्षमा करत नाहीत, ते स्वतःच्याच स्वदोषारोप आणि कडवटपणाच्या यातनादायक तुरुंगात अडकतात. देव त्यांना यातना देत नाही, परंतु त्यांनी स्वतः केलेल्या निवडींचे परिणाम अनुभवू देतो. हीच ती यातना आहे, ज्याला पडलेले दूत (fallen angels) सामना करण्यास सर्वात जास्त घाबरतात.

तो येशूला पाहून ओरडला व त्याच्यापुढे पडून मोठ्याने म्हणाला, "हे येशू, परात्पर देवाच्या पुत्रा, 'तू मध्ये का पडतोस?' मी तुला विनंती करतो, मला पीडा देऊ नकोस." कारण तो त्या अशुद्ध आत्म्याला त्या माणसातून निघण्याची आज्ञा करत होता. त्याने त्याला पुष्कळ वेळा पछाडले होते; आणि साखळ्यांनी व बेड्यांनी बांधून पहाऱ्यात ठेवलेले असतानाही तो ती बंधने तोडत असे आणि भूत त्याला रानात हाकून नेत असे. येशूने त्याला विचारले, "तुझे नाव काय?" त्याने म्हटले, "सैन्य"; कारण त्याच्यामध्ये पुष्कळ भुते शिरली होती. ती त्याला विनंती करत होती की, 'आम्हांला अगाधकूपात जाण्याची आज्ञा करू नकोस.' तेथे डुकरांचा मोठा कळप डोंगरात चरत होता; 'त्यांच्यात आम्हांला जाऊ दे' अशी त्यांनी त्याला विनंती केली. मग त्याने त्यांना जाऊ दिले. तेव्हा भुते त्या माणसातून निघून त्या डुकरांत शिरली, आणि तो कळप धडक धावत जाऊन कड्यावरून सरोवरात पडला आणि गुदमरून मेला. लूक ८:२८-३३

या कथेत आपण यातना (torment) आणि अथांग दरी (abyss) यांचे परस्पर संबंध पाहतो. पापात पडलेले देवदूत त्यांना भोगाव्या लागणाऱ्या यातनांसाठी देवाच्या पुत्राला दोष देण्याचा प्रयत्न करतात, पण प्रत्यक्षात ते स्वतः दोषी ठरवले जाण्याच्या भीतीचा आरोप ख्रिस्तावर टाकत आहेत, कारण त्यांनी आजवर इतर सर्वांवर दोष ठेवला आहे. पाण्यात बुडालेल्या डुकरांचे चित्र हे अशा देवदूतांचे प्रतीक आहे, ज्यांनी अमूल्य मोती म्हणजेच ख्रिस्ताला नाकारले. त्यांनी देवाच्या पुत्राला पायदळी तुडवले आणि त्यांच्या प्रति असलेल्या कृपेचा तिरस्कार केला.

"जे पवित्र ते कुत्र्यांना घालू नका आणि आपले मोती डुकरांपुढे टाकू नका; टाकाल तर ती कदाचित आपल्या पायांखाली ते तुडवतील व उलटून तुम्हांला फाडतील." –मत्तय ७:६

समुद्रात डुकरांचे बुडणे हे त्या दुष्ट देवदूतांच्या आत्मिक यातनेचे प्रतिबिंब आहे, जे त्यांच्या स्वतःच्या क्षमाशून्यतेच्या साखळ्यांमुळे पूर्णपणे त्रस्त होतील.

या दुष्ट देवदूतांचे एक ब्रीदवाक्य आहे – “आम्ही कधी क्षमा करत नाही आणि कधी विसरत नाही.”

हीच वाक्ये शेवटी त्यांना त्रास देऊ लागतात. त्यांनी जे काही केले आहे, ते ते विसरू शकत नाहीत, आणि कारण ते स्वतः क्षमा करत नाहीत, म्हणून त्यांना असे वाटते की त्यांना कधीच क्षमा मिळू शकत नाही. म्हणूनच ते १००० वर्षे तुरुंगात राहतात, जोपर्यंत त्यांना देवाच्या पूर्ण तेजाचा सामना करावा लागत नाही – आणि त्या वेळी त्यांच्या स्वतःच्या पापांची जाणीव त्यांना इतकी तीव्र होईल की ते डुकरांप्रमाणे समुद्रात बुडून जातील.

"ते तुला गर्तेत उतरवतील; भर समुद्रात वध पावणाऱ्यांच्या मृत्यूसारखा तुझा मृत्यू होईल." – यहेज्केल २८:८

या जगाच्या शेवटल्याकाळी, हे संपूर्ण पृथ्वी निर्जन होईल. बायबल अशा एका वेळेचे वर्णन करते, जेव्हा पृथ्वीवर एकही मनुष्य उरलेला नसेल आणि सर्व काही उद्‌ध्वस्त झालेले असेल:

"मी पाहिले तर कोणी मनुष्य नाही व आकाशातील सर्व पक्षी उडून गेले आहेत. मी पाहिले तर पाहा, बागाईत वैराण झाली आहे व परमेश्वरासमक्ष, त्याच्या तीव्र कोपाने तेथील सर्व नगरे नष्ट झाली आहेत. परमेश्वर म्हणतो, “सर्व देश उजाड होईल; पण मी त्याचा पुरा अंत करणार नाही." –यिर्मया ४:२५-२७

सैतान पृथ्वीवर एकटाच राहतो – त्याच्याकडे आता कोणताही मनुष्य नाही ज्याला तो प्रलोभित करू शकेल, आणि त्याचे दुष्ट देवदूत काहीही करू शकत नाहीत. ते निराशेच्या अथांग समुद्रात ढकलले जातात आणि ते कडवटपणा, दोषारोप आणि यातना यांनी गुदमरतात. संपूर्ण मानवजातीचे, पृथ्वीवरील पापाचे परिणाम वाहून घेण्यासाठी फक्त तेच उरतात. मानवाच्या क्रूर, विकृत आणि भ्रष्ट इतिहासाचे सर्व वातावरण आता सैतान आणि त्याच्या दूतांवर येऊन पडते.

"तर आता तुझ्या हातून तुझ्या भावाचे पडलेले रक्त प्राशन करण्यास ज्या भूमीने तोंड उघडले आहे, तिचा तुला शाप आहे" –उत्पत्ती ४:११

सैतान आता त्या पृथ्वीवरून पूर्णपणे शापित झाला आहे, जिच्या पोटात त्याने आणि त्याच्या दूतांनी मानवजातीला चिथावणी देऊन ओतलेले रक्त सामावले होते.

प्रायश्चित्ताच्या दिवशीच्या विधीमध्ये, महायाजक जिवंत बकरावर दोन्ही हात ठेवतो आणि, हिब्रू भाषेतील मूळ अर्थाप्रमाणे, पाप जणू त्या बकरावर "फेकतो."

अहरोनाने आपले दोन्ही हात त्या जिवंत बकऱ्याच्या डोक्यावर ठेवून इस्राएल लोकांची सर्व दुष्कर्मे व अपराध ह्यांचा म्हणजे त्यांच्या सर्व पापांचा अंगीकार करावा; व ती त्या बकऱ्याच्या डोक्यावर ठेवून त्याला नेमलेल्या मनुष्याच्या हाती रानात पाठवून द्यावे. लेवीय १६:२१

या सगळ्यातला अर्थ काय? ख्रिस्त त्या सुरुवातीस आदामने त्याच्याबाबत जे केले, तेच आता सैतानावर करत आहे का? तो सगळ्या गोष्टींसाठी सैतानालाच जबाबदार धरतो आहे का?

येशूने आपल्याला सांगितले आहे की तो न्याय करत नाही, ना कोणाला दोषी ठरवतो. तरीही आपण स्मरणात ठेवतो की ख्रिस्ताच्या न्यायासनावर काय होते.

"परमेश्वराने न्यायनिवाडा करून स्वतःला प्रकट केले आहे; दुर्जनास त्याच्याच हातच्या पाशात त्याने गुंतवले आहे." –स्तोत्र ९:१६

"कारण परमेश्वराचा दिवस सर्व राष्ट्रांना समीप येऊन ठेपला आहे; तू केलेस तसे तुला करतील; तुझी करणी तुझ्याच डोक्यावर उलटेल." – ओबद्या १:१५

"फसू नका; देवाचा उपहास व्हायचा नाही; कारण माणूस जे काही पेरतो त्याचेच त्याला पीक मिळेल." –गलतीकरांस ६:७

सैतानाला त्याच्याच आखलेल्या शिक्षेचा सामना करावा लागेल. जसं हामानने मोर्दकैला फासावर लटकवण्यासाठी गळफास बांधले होते आणि नंतर त्याचाच मृत्यू त्याच गळफासावर झाला (एस्तेर ७:१०), तसंच सैतानावरही त्याच शिक्षेचा बडगा उगारला जाईल, जी तो इतरांसाठी मागत होता.

जसे व्यभिचाराच्या आरोपाखाली पकडलेल्या स्त्रीला घेऊन आलेले पुरुष तिला दोषी ठरवण्यासाठी आले होते, आणि येशूने मातीत लिहून त्यांच्या स्वतःच्या कृत्यांची आठवण करून दिली – त्याचप्रमाणे ख्रिस्ताने सैतानाचे संपूर्ण जीवन पाहिले आहे. सैतानाने जे काही केले, ते सर्व ख्रिस्तावर लिहिले गेले आहे. माणसांनी केलेले प्रत्येक पाप येशूवर कोरले गेले आहे. “अहारोन...

इस्राएलच्या संततीची सर्व अधर्मे त्या बकरावर कबूल करील...” इथे वापरलेला “कबूल करील” हा शब्द शिक्षेचा उच्चार करण्यासाठी नाही, तर स्वीकृती किंवा दुःखाने स्वीकार दर्शवतो.

Strong’s Concordance नुसार या “कबूल करणे” या शब्दाचा एक अर्थ असा आहे: (हात पसरून); तीव्रतेने हळहळणे.

काईनच्या कथेसारखंच, जेव्हा ख्रिस्ताने काईनाने जे काही केलं होतं ते सांगितलं किंवा कबूल केलं, तेव्हा त्याच्यावर शाप उच्चारला नव्हता. त्याच्या कृतींचे परिणाम काय होतील, हे सांगताना ख्रिस्ताने ते अश्रूंनी आणि दु:खाने व्यक्त केलं होतं.

"तर आता तुझ्या हातून तुझ्या भावाचे पडलेले रक्त प्राशन करण्यास ज्या भूमीने तोंड उघडले आहे, तिचा तुला शाप आहे; तू जमिनीची मशागत करशील तेव्हा ती ह्यापुढे तुला आपले सत्त्व देणार नाही, तू पृथ्वीवर परागंदा व भटकणारा होशील.” –उत्पत्ती ४:११-१२

काईनाप्रमाणेच, सैतानसुद्धा १००० वर्षांसाठी पृथ्वीवर एक भटकता आणि वनवासी असेल – पण त्याच्या भोवती ६००० वर्षांच्या पापाचे वातावरण असेल. ख्रिस्त हे सैतानाविषयी कबूल करतो, जसं त्याने काईनाविषयी केलं होतं, त्याच्या दुष्टतेमुळे त्याच्यावर काय परिणाम होतील ते सांगण्यासाठी.

मानवी दृष्टीकोनातून पाहिलं तर हे मूळ समस्येचा दोष मूळ स्त्रोताकडे वळवण्यासारखं वाटू शकतं – ज्यामुळे उर्वरित राष्ट्रावरील अपराधभावना दूर होते. पण देवाचा न्याय अशा प्रकारच्या कर्ज हस्तांतरणाची मागणी करत नाही; ही सैतानाची न्यायव्यवस्था आहे – जिथे पाप काढून टाकता येत नाही, बरे करता येत नाही किंवा माफ करता येत नाही – जिथे अशा प्रकारच्या प्रक्रियेची मागणी केली जाते. देवाच्या दृष्टीने, हे घडत असलेलं एक “गुडबाय” सांगण्याचं पवित्र क्षण आहे. ही वास्तवतेची ती वेळ आहे, जिथे सैतानाला त्याने केलेल्या कृत्यांचा प्रत्यक्ष सामना करावा लागतो. ख्रिस्त हे दोषारोप करण्याच्या किंवा बदला घेण्याच्या भावनेतून करत नाही. त्याचे विचार आपल्या विचारांप्रमाणे नाहीत. ख्रिस्त आणि पिता यांनी वाचलेल्यांना त्यांच्या सर्व पापांपासून मुक्तपणे क्षमा केली आहे. त्यांना पाप माफ करण्यासाठी बलिदानाची गरज भासत नाही.

प्रायश्चित्त आणि अपराध काढून टाकण्याच्या मानवी समजुतीच्या प्रतीकात्मकतेद्वारे, देव आपल्याला सांगत आहे की पापाचा प्रश्न कायमचा संपवला जाईल – आणि त्यामुळे माणसं समाधान मानतात.

अनेक लोक असा विश्वास ठेवतात की बळीचा बकरा (स्केपगोट) म्हणजे ख्रिस्तच आहे, कारण सर्व पापं त्या बकऱ्यावर कबूल केली जातात. पण आपल्याला आठवतं की त्या दोन बकऱ्यापैकी कोणता वापरायचा हे चिठ्ठीद्वारे ठरवलं जातं – म्हणजे कोणताही बकरा ही भूमिका पार पाडू

शकला असता. “बकरा” या हिब्रू शब्दातच सैतानाचा अर्थ सामावलेला आहे, आणि “अझाझेल” – या बकऱ्याचं नाव – त्यातसुद्धा. हे संपूर्ण विधी सैतानाच्या न्यायव्यवस्थेशी संबंधित आहे आणि आपल्याला खात्री देतो की पाप अखेर पूर्णपणे विश्वातून काढून टाकलं जाईल.

देवाने पापाचा प्रश्न मिटवण्यासाठी आपली सर्व पापं ख्रिस्तावर टाकण्याची मागणी केली नाही. मानवजातीनेच याची गरज भासवली कारण आदामने सुरुवातीलाच त्याची मागणी केली होती. अपराधभावना दूर होण्याची हीच एकमेव पद्धत आहे जी आपल्याला समजते.

"ती हजार वर्षे संपल्यावर सैतानाला कैदेतून बंधमुक्त करण्यात येईल; आणि तो ‘पृथ्वीच्या चार कोपऱ्यांतील गोग’ व ‘मागोग’ ह्या राष्ट्रांना ठकवण्यास व त्यांना लढण्यासाठी एकत्र करण्यास बाहेर येईल; त्यांची संख्या समुद्राच्या वाळूइतकी आहे. त्यांनी ‘पृथ्वीच्या विस्तारावर’ फिरून पवित्र जनांची छावणी व ‘प्रिय’ नगर वेढले; ‘तेव्हा [देवापासून] स्वर्गातून अग्नी उतरला आणि त्याने’ त्यांना ‘खाऊन टाकले.’ – प्रकटीकरण २०:७-९

ही १००० वर्षं संपल्यावर दुष्ट लोक पुन्हा जीवंत होतील. सैतान लगेचच दुष्ट माणसांवर आपली फसवणुकीची युक्ती पुन्हा सुरू करतो. त्यामुळेच तो त्याच्या निराशेच्या साखळ्यांतून मुक्त होतो, कारण त्याला आता स्वतःचं लक्ष दुसरीकडे वळवण्यास काहीतरी मिळालं आहे.

सैतानात काहीही बदल झालेला नाही. तो क्षमा करू शकत नाही, म्हणूनच तो विश्वास ठेवू शकत नाही की त्याला क्षमा मिळू शकते. सैतान दुष्ट लोकांचे शहर ताब्यात घेण्यासाठी उद्युक्त करतो. ते स्वर्गातून पृथ्वीवर उतरलेल्या त्या पवित्र शहरातील रहिवाशांना ठार मारण्याच्या निर्धाराने ते शहर घेण्याचा कट रचतात.

दुष्ट लोक देवाचं शहर मिळवण्याचा प्रयत्न करतात, पण देवाच्या पुत्रामध्ये प्रकट झालेल्या देवाच्या स्वभावाच्या तेजाने त्यांच्यावर अपराधभावना ओसंडून वाहू लागते. पूर्ण दिव्यता प्रकट झालेल्या देवपुत्राच्या सान्निध्यात जाण्याच्या भीतीने त्यांचे खून करण्याचे इरादे त्यांच्यावरच उलटून पडतात. ख्रिस्त आणि त्याच्या विश्वासू लोकांविषयी जितका अधिक द्वेष होता, तितकी अधिक अपराधभावना त्यांना देव व त्याच्या पुत्राच्या तेजस्वितेला पाहून वाटते. शेवटी निराशेने ते एकमेकांवर तुटून पडतात आणि स्वतःच्याच मृत्युदंडाखाली चिरडून नष्ट होतात – जसा त्यांनी तो दंड न्यायी लोकांवर दिला होता – आणि अशा रीतीने ते समुद्रात बुडालेल्या डुकरांसारखे बुडतात.

"प्रभू परमेश्वर म्हणतो, माझ्या सर्व पर्वतांकडे त्याच्याविरुद्ध मी तलवार बोलावीन; प्रत्येकाची तलवार आपल्या भावावर चालेल." – यहेज्केल ३८:२१

"त्या दिवशी असे होईल की, परमेश्वराकडून त्यांची फार त्रेधा उडेल, ते प्रत्येक आपापल्या शेजाऱ्याचा हात धरतील; आणि त्या प्रत्येकाचा हात आपल्या शेजाऱ्याच्या हाताशी प्रतिकार करील." – जखऱ्या १४:१३

"युद्धाच्या गर्दीत जोडे घातलेल्या योद्ध्यांचे जोडे व रक्ताने भरलेली वस्त्रे ही जाळण्यासाठी अग्नीला सरपण झाली आहेत." – यशया ९:५

म्हणून पाहा, मी तुझ्यावर परकीय लोक आणतो; तुझ्यावर अन्य राष्ट्रांतले उग्र पुरुष आणतो; तुझ्या अकलेच्या सौंदर्यावर ते तलवार उपसतील व तुझे तेज भ्रष्ट करतील. ते तुला गर्तेत उतरवतील; भर समुद्रात वध पावणाऱ्यांच्या मृत्यूसारखा तुझा मृत्यू होईल. यहेज्केल २८:७-८

जसे फारो आणि त्याची सेना देवाच्या लोकांना ठार मारण्याच्या उद्देशाने समुद्रात बुडाले, आणि जसे डुकरांनी समुद्रात गुदमरून प्राण सोडला, तसेच सैतान आणि दुष्टांचा शेवट होईल.

आपण जेव्हा त्या दोन बकऱ्याकडे पाहतो, तेव्हा आपल्याला आपल्या मानवी प्रवृत्तीचं प्रतिबिंब त्यामध्ये दिसावं – स्वतःच्या पापांसाठी इतरांवर दोष ढकलण्याचं. आपण पश्चात्ताप करूया, देवासमोर स्वतःला नम्र करूया आणि या दोन बकऱ्याच्या प्रतीकातून हे मुख्य सत्य शिकूया कि– माणसाला नेहमीच कोणावर तरी दोष टाकायचा असतो आणि स्वतःचा अपराधभाव दुसऱ्यावर टाकून स्वतःची मुक्तता करायची असते. या दोन बकऱ्याच्या प्रतीकाद्वारे प्रभु आपल्याला आरशात आपलेच पापी मन दाखवतो – आदामाच्या काळात परत नेतो – जेव्हा त्याने बागेत आपला दोष दुसऱ्यावर ढकलला आणि स्वतःच्या पापाची किंमत दुसऱ्याने मोजावी अशी अपेक्षा ठेवली.

म्हणून आपण आपल्या आत्म्याला देवासमोर नम्र करूया आणि आपल्या समस्यांसाठी इतरांना दोष देणं थांबवूया. दररोज किती पती पत्नी आपला अपराधभाव एकमेकांवर टाकून स्वतःच्या चुका भरून काढण्याचा प्रयत्न करतात? किती लोक नशिबावर सोडून देतात–कोणावर दोष जाईल हे ठरवण्यासाठी? प्रायश्चित्ताचा दिवस आपल्याला हाक मारतो – की आपण आपल्या दुःखाची जबाबदारी इतरांवर ढकलणं थांबवावं. चला, आपण इतरांचा न्याय करणे थांबवूया आणि स्वतःला आपल्या त्या प्रेमळ पित्याच्या कुशीत सोपवूया, जो सर्व गोष्टी आपल्या भल्यासाठी घडवून आणतो.

तो वळून पुन्हा आमच्यावर दया करील; आमचे अपराध पायांखाली तुडवील; तू त्यांची सर्व पापे समुद्राच्या डोहात टाकशील. प्राचीन काळापासून तू आमच्या वडिलांना शपथपूर्वक सांगितल्याप्रमाणे याकोबाबरोबर सत्यतेने व अब्राहामाबरोबर वात्सल्याने वर्तशील. – मीखा ७:१९-२०

धडा 24

मध्यस्थाशिवाय

जसे आपण अनेक ठिकाणी चर्चा केली आहे, आपल्या मानवी न्यायाच्या समजुतीमध्ये संशयितांवर लक्ष ठेवण्याचा एक कालावधी असतो, ज्यामध्ये त्यांना आपली वागणूक बदलण्याची संधी दिली जाते. त्यांना कृपेचा एक कालावधी दिला जातो, ज्यामध्ये त्यांनी नियमांनुसार वागावं अशी अपेक्षा असते. आपल्या न्यायव्यवस्थेत, संबंधित व्यक्तीवर शिक्षा लांबवण्यासाठी वकिल त्यांच्यावतीने मध्यस्थी करतात, जरी शिक्षा रद्द केली जाऊ शकत नसेल तरीही.

जर दिलेल्या कृपाकालावधीनंतर संबंधित व्यक्ती दोषी आढळली, तर कार्यकारी न्यायक्रिया सुरू होते आणि मध्यस्थीची प्रक्रिया थांबते. न्यायाची अंमलबजावणी होण्यासाठी सर्व मध्यस्थी थांबवावी लागते आणि दोषी व्यक्तीला कायद्यानुसार शिक्षा दिली जाते. सर्व अपीलचे पर्याय संपल्यावर, वकील किंवा मध्यस्थ संबंधित व्यक्तीकरिता पुढे मध्यस्थी करू शकत नाही.

ख्रिस्ताच्या बाबतीत सांगायचं झालं, तर तो सदैव आपल्यासाठी मध्यस्थी करतो.

"पण हा 'युगानुयुग' राहणारा असल्यामुळे ह्याचे याजकपण अढळ आहे. ह्यामुळे ह्याच्या द्वारे देवाजवळ जाणाऱ्यांना पूर्णपणे तारण्यास हा समर्थ आहे; कारण त्यांच्यासाठी मध्यस्थी करण्यास हा सर्वदा जिवंत आहे." – इब्रि ७:२४-२५

जेव्हा एखाद्या आत्म्याला हे उमगतं की त्याने देवाच्या कायद्याचा भंग केला आहे, तेव्हा तो ख्रिस्ताकडे मध्यस्थ म्हणून वळतो आणि देव कृपा करील या आशेने त्याच्यावर विश्वास ठेवतो.

"अहो माझ्या मुलांनो, तुम्ही पाप करू नये म्हणून हे मी तुम्हांला लिहितो. जर कोणी पाप केले, तर नीतिसंपन्न असा जो येशू ख्रिस्त तो पित्याजवळ आपला कैवारी आहे" – १ योहान २:१

आपल्या मानवी न्यायाच्या समजुतीमुळे, आपल्याला असं वाटतं की ख्रिस्त आपल्यासाठी देवाजवळ मध्यस्थी करतो, जेणेकरून देव आपल्यावर कृपा करील. पण देव हा प्रेम आहे, आणि तो नेहमीच कृपा करायला तयार असतो – फक्त त्याच्याकडे विनंती करावी लागते.

खरंतर, ख्रिस्त आपल्यासाठी आपल्या समजुतीनुसार मध्यस्थी करतो. तो आपल्याला जिथे आहोत तिथे भेटतो, आपला हात धरतो आणि आपल्याला पित्याजवळ घेऊन जातो.

ख्रिस्ताने मानवस्वरूप धारण केलं आणि आपल्यासाठी मृत्यू स्वीकारला यामुळे, आपल्याला खात्री वाटू शकते की देव त्याच्या पुत्राचं म्हणणं नक्की ऐकेल.

कारण आपल्या सर्वांच्या दुर्बलतेविषयी ज्याला सहानुभूती वाटत नाही, असा आपला प्रमुख याजक नाही, तर तो सर्व प्रकारे आपल्याप्रमाणे पारखलेला होता; तरी निष्पाप राहिला. तर मग आपल्यावर दया व्हावी आणि ऐन वेळी साहाय्यासाठी कृपा मिळावी, म्हणून आपण धैर्याने कृपेच्या राजासनाजवळ जाऊ. – इब्रि ४:१५-१६

आपल्या ख्रिस्ती जीवनाच्या सुरुवातीस, आपल्याला वाटतं की ख्रिस्त पित्याला न्यायाच्या मागणीपासून थांबवत आहे, कारण पापासाठी आपल्याला ठार केलं जाईल. प्रत्यक्षात, ख्रिस्त आपल्यासोबत आपल्या चुकीच्या देवाबद्दलच्या समजुतीत चालत राहतो आणि आपल्याला हळूहळू जवळ घेतो, जेणेकरून आपण हे ओळखू लागतो की दोषारोपण आणि शिक्षेची भावना ही देवाकडून येत नाही, तर ती आपल्याच अंतःकरणातून येते.

खरंतर, ख्रिस्ताची विनंती ही आपल्यासाठी आहे – की आपण त्याच्या पित्याबद्दल विश्वास ठेवावा, की तो क्षमाशील आहे, की तो नेहमीच दयाळू आहे, आणि आपण देवाला सा तसा ओळखावा जसा ख्रिस्त त्याला ओळखतो. ख्रिस्ताला फक्त एकच गोष्ट आपल्या पित्याला पटवून द्यावी लागते – की तो जगाच्या पापांचं ओझं वाहण्यास अजूनही तयार आहे. (यशया ६३:९)

"जसा पिता मला ओळखतो, तसाच मीही पित्याला ओळखतो; आणि मी आपल्या मेंढ्यांसाठी आपलं प्राण अर्पण करतो." – योहान १०:१५

जे लोक देवाच्या चरित्राच्या सत्याला नाकारतात – की देव कधीच दोष देत नाही – ते स्वतःच्या चुकीच्या समजुतीमुळे त्याच न्यायाच्या भीतीतून जगतात आणि त्याच न्यायाचा अनुभव घेतात. आपल्या पापाची जाणीव झाल्यावर त्यांना वाटते की आता आपल्यासाठी कोणी मध्यस्थ नाही आणि आपल्याला आपल्या पापांमुळे पूर्णपणे नष्ट केलं जाईल.

देव त्याच्यावर विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला या प्रक्रियेतून जाऊ देतो. हाच तो “याकोबाच्या संकटाचा” काळ आहे, जो आपण आधी पाहिला. आदामाच्या न्यायपद्धतीचा प्रभाव आपल्यावर आहेच, म्हणून प्रत्येकाला शेवटच्या काळात ही भावना येते की आपल्याला पापांमुळे मारून टाकलं जाईल.

"कोणीच कर्ता पुरुष नाही हे त्याला दिसून आले, कोणी मध्यस्थ नाही म्हणून तो विस्मित झाला; तेव्हा त्याच्याच बाहूने त्याला साहाय्य केले, त्याच्या न्याय्यत्वाने त्याला आधार दिला." – यशया ५९:१६

हे वचन ख्रिस्ताच्या पहिल्या येण्याशी संबंधित आहे. देवाला ख्रिस्त येण्यापूर्वी असे लोक हवे होते जे त्याचा खरा स्वभाव जगाला दाखवतील – पण कोणीच सापडले नाही. म्हणून त्याने स्वतःचा पुत्र पाठवला, जो त्याची खरी न्यायता आणि करुणा जगाला दाखवेल. बायबल सांगते की हे सर्व आपल्यासाठी लिहून ठेवलं आहे – "आपल्यासाठी ज्यांच्यावर जगाचा शेवट येणार आहे." (१ करिंथकरांस १०:११) बायबल हेही सांगते की एक वेळ येईल जेव्हा ख्रिस्त स्वर्गातील मध्यस्थीचे कार्य थांबवेल:

तेव्हा देवाचे 'तेज' व पराक्रम ह्यांपासून निघालेल्या 'धुराने मंदिर भरून गेले;' आणि त्या सात देवदूतांच्या 'सात पीडा' संपेपर्यंत 'कोणालाही मंदिरात जाता आले नाही.' – प्रकटीकरण १५:८

"त्या समयी तुझ्या लोकांचा कैवार घेणारा मोठा अधिपती जो मीखाएल तो उठेल; कोणतेही राष्ट्र निर्माण झाल्यापासून कधीही आले नाही असे संकट त्या समयी येईल; तुझ्या लोकांपैकी ज्यांची नावे वहीत लिहिलेली आढळतील ते सर्व त्या वेळी मुक्त होतील." – दानीएल १२:१

जग शेवटच्या काळात संपूर्ण अंधकारात बुडत असताना, देवाचे लोक मृत्यूला सामोरे जातात. त्यांना त्यांची सर्व पापं आठवतात आणि त्यांचं मन पूर्णपणे खचून जातं.

पण जे शिकले आहेत की देव कधीच कोणालाही मारून टाकत नाही, आणि तो सदैव करुणामय आहे – ते लोक अशा काळातही खंबीर राहतात. "त्यांच्या स्वतःच्या बाहूंनी तारण आणलं आणि त्यांच्या स्वतःच्या न्यायतेने त्यांना आधार दिला." याचा अर्थ असा की त्यांनी देवाच्या वचनांवर विश्वास ठेवला, आणि येशू ख्रिस्तामध्ये त्यांनी पित्याचा खरा स्वभाव पाहिला – आणि हे मान्य केलं की देव आपल्याला कधीच सोडून देणार नाही. त्यांच्या विश्वासाने त्यांना आधार दिला. हीच गोष्ट म्हणजे देवाच्या मंदिरात त्याचा तेज भरून जाणं – देवाचे लोक स्वतःच्या पापांवर नजर ठेवूनही त्याच्या स्वभावात करुणा आणि प्रेम पाहतात. त्या वेळेस ख्रिस्ताला पुन्हा पापांसाठी मध्यस्थ म्हणून उभं राहण्याची गरज राहत नाही. ते स्वतःला दोष देणं थांबवतात आणि देव त्यांना दोषी धरत नाही हे समजून घेतात. येशूने जसं त्या स्त्रीला सांगितलं होतं, "मी तुला दोषी धरत नाही" – तसंच.

संतांचा खरा आधार हे येशूचं स्वतःचं विश्वास आहे – जो तो त्यांना देतो. ते स्वतःच्या कर्तृत्वावर नाही, तर फक्त ख्रिस्तावर विश्वास ठेवतात. याकोबाच्या संकटाच्या वेळेतून ते बाहेर येतात – एका सत्यात शिक्कामोर्तब होऊन की देव आपल्याला दोष देणार नाही. आता ते स्वतःच्या आत्म-दोषारोपणाच्या न्यायाऐवजी देवाच्या प्रेममय न्यायाचा स्वीकार करतात.

म्हणूनच आता हे लोक मध्यस्थाशिवायही जगू शकतात. आधी जसं वाटायचं की देव शिक्षा करेल म्हणून ख्रिस्त आपल्यावर आच्छादन करत होता – आता त्याची गरज राहत नाही. कारण आता ते पूर्ण सुवार्तेच्या प्रकाशात आहेत. ख्रिस्त अजूनही त्यांच्यासाठी मध्यस्थी करतो – न्यायतेसाठी आणि त्यांच्या मागण्या पूर्ण करण्यासाठी. पण आता त्यांना शिक्षा होईल किंवा रक्त सांडलं गेलं पाहिजे असा भयानक विचार वाटत नाही. ते बळी आणि अर्पणाच्या जुन्या न्यायपद्धतीपासून मोकळे होतात.

जे लोक देवाच्या स्वभावाविषयी सत्याच्या प्रकाशात येत नाहीत, ते त्याच प्रकारच्या न्यायाला सामोरे जातील, जो त्यांना वाटतो की देव अंमलात आणेल. त्यांना त्यांच्या पापांमुळे देवापासून तोडले गेलेले वाटते आणि त्यांना असेही वाटते की ख्रिस्ताने त्यांना देवाच्या कोपासाठी सोडून दिले आहे, आणि त्यामुळे ते पूर्णपणे वेगळे पडल्यासारखे अनुभवतात.

"त्या दिवशी जो मनुष्य आपल्या जिवाला दंडन करणार नाही त्याचा स्वजनातून उच्छेद व्हावा." – लेवीय २३:२९

जे लोक पृथ्वीच्या इतिहासाच्या शेवटच्या काळात स्वतःला नम्र करतात आणि देव दुष्टांचा न्याय करणारा व त्यांना नष्ट करणारा आहे, हा विश्वास ठेवण्याचे पाप कबूल करतात, त्यांना शेवटच्या काळात वेगळे टाकले जाणार नाही, कारण त्यांनी त्यांचा देव ओळखला आहे आणि त्याची वाट पाहिली आहे.

"जे करारासंबंधाने दुष्ट वर्तन करतात त्यांना तो खुशामत करून भ्रष्ट करील; पण जे लोक आपल्या देवास ओळखतात ते बलवान होऊन थोर कृत्ये करतील." – दानिएल ११:३२

जे लोक देवाच्या खऱ्या स्वभावासंबंधी पवित्र शास्त्रांचा अभ्यास करत नाहीत किंवा त्यात खोल जाऊन पाहत नाहीत, ते आपल्या पापांमुळे पूर्णपणे कोसळतील. कारण ते अदामाच्या न्यायपद्धतीला चिकटून राहतात, म्हणूनच ते देवाच्या लोकांपासून तोडले जातील.

देवाच्या लोकांना शेवटच्या परीक्षेत मध्यस्थाशिवाय राहण्याचा अनुभव का येतो, याचे एकच कारण आहे–मानवजात असे मानते की जेव्हा कृपेचा काळ संपतो, तेव्हा मध्यस्थत्व संपते. ख्रिस्त

नेहमीच आशीर्वाद, कृपा आणि प्रेम देत राहतो त्यांना जे त्यावर विश्वास ठेवतात. आणि तो हे देणे कधीही थांबवणार नाही. याकोबाच्या संकटाच्या वेळेतही हे खरे वाटण्यासाठी आपण देवाच्या स्वभावाविषयीच्या चुकीच्या कल्पनांना सोडून त्याच्या खऱ्या न्यायपद्धतीत प्रवेश केला पाहिजे. त्याचा न्याय म्हणजे दया देणे आणि जे कोण मागतात त्यांना मुक्तपणे कृपा प्रदान करणे.

आपल्याला मध्यस्थाशिवाय जगण्याच्या त्या काळात घाबरण्याचे काहीही कारण नाही. धर्मी लोक पूर्णपणे त्याच कल्पनेचा त्याग करतात की देव त्यांना दोषी ठरवतो, आणि त्यांचा विश्वास ठाम राहतो की रागावलेल्या देवापासून संरक्षण मिळवण्यासाठी आपल्याला मध्यस्थाची गरज नाही. पण जे दुष्ट असतात, त्यांच्या स्वतःच्या चुकीच्या कल्पना त्यांना पछाडतात आणि ते ख्रिस्ताकडे कृपेची विनंती करणे बंद करतात, कारण त्यांना वाटते की आता कृपा मिळणारच नाही. अशा अवस्थेत केवळ विलाप व दात खाणे राहतात. या प्रश्नाच्या सत्याच्या प्रकाशात या आणि ह्या शुभवर्तमानात आनंदित व्हा—की कृपेचा काळ संपल्यानंतर पापासाठी मध्यस्थ नसेल, आणि तरीही देवाच्या लोकांना भीती वाटणार नाही.

धडा 25

क्रोनोस आणि अनुग्रहकाळाचा शेवट

न्यायाच्या तत्त्वांबद्दल माणसांनी स्वीकारलेल्या समजांमध्ये अजून एक महत्त्वाचा मुद्दा आहे - "काळाचं मानसशास्त्र."

सांता क्लॉजच्या कथेमध्येही वेळेचं एक गणित असतं. "सांता क्लॉज २५ डिसेंबरला शहरात येत आहे, म्हणून तू नीट वाग" - ही कल्पना लहानपणापासून आपल्याला शिकवली जाते. आपण लहानपणापासून वेळेच्या मर्यादेत परीक्षा द्यायला शिकतो. पण 'डेडलाइन' या शब्दात 'डेड' म्हणजे मृत्यू, हा शब्द का आहे? काय कारण आहे की 'वेळेची मर्यादा' ही कल्पना मृत्यूशी जोडली जाते?

जर एखाद्या व्यक्तीला काही तयार करण्यासाठी आवश्यक ती सर्व साधनं दिली गेली, आणि त्याच गोष्टीसाठी एक कठोर वेळमर्यादाही दिली गेली, तर या दोन्ही परिस्थितींमधील मानसिक फरक काय असतो? डेडलाइन म्हणजे दडपण. कोणी तरी वरून ठरवलेली वेळ आणि त्यामध्ये काम पूर्ण करण्यासाठी दिलेला आदेश - हा एक प्रकारचा दबावच असतो. आणि जेव्हा यामध्ये शिक्षेचा किंवा अपयशाचा धोका जोडला जातो, तेव्हा ते खरोखरच मानसिक छळासारखं ठरतं.

एक अभ्यास सांगतो की -

"...समकालीन संस्था ज्या प्रमाणे वेळेचं दडपण निर्माण करतात, त्या पातळीवर हे दडपण सर्जनशीलतेवर प्रतिकूल परिणाम घडवतं."

हे अनेकांना स्पष्टच वाटत नाही की, लोकांवर दबाव टाकून, शिक्षा देण्याची भीती दाखवून त्यांच्याकडून काही वेळेत वागणूक सुधारून घेण्याचा प्रयत्न नेहमीच यशस्वी ठरत नाही - उलट त्याचा विपरीत परिणाम होऊ शकतो. किती तरी पालक आपल्याला असे म्हणताना ऐकायला मिळतात -

"मी तीनपर्यंत मोजणार आहे. जर तू ऐकलं नाहीस तर तुला शिक्षा होईल किंवा तुला खोलीत बंद करील!"

या प्रकारचं वागणं म्हणजे - नजर ठेवणं, न्याय करणे, आणि न ऐकल्यास शिक्षा करणे. वेळेचा वापर वागणूक सुधारण्यासाठी एक प्रकारचा सक्तीचा उपाय म्हणून केला जातो. पण यात एक विचार दडलेला असतो - की, समोरची व्यक्ती आपोआप चांगलं वागणार नाही, म्हणून दबाव निर्माण करणं आवश्यक आहे.

परिणामी, डेडलाइन ही स्वतःमध्येच बंडखोरीची भावना जन्माला घालते. पण वेळ इतकी प्रभावशाली ठरतेच कशी?

त्याचं कारण सोपं आहे - आपण सगळे मरतो. आपल्या आयुष्याला एक शेवट आहे, आणि त्यामुळेच आपल्यासाठी वेळ मर्यादित आहे. वेळ हे माणसासाठी एक दुर्मिळ आणि मौल्यवान साधन आहे, म्हणून वेळेचा वापर वागणूक बदलण्यासाठी केला जातो.

पण देवासाठी ही संकल्पना पूर्ण वेगळी आहे.

"कारण जो उच्च, परमथोर आहे, जो अक्षय स्थितीत वास करतो, ज्याचे नाम पवित्र प्रभू आहे, तो असे म्हणतो : "मी उच्च व पवित्रस्थानी वसतो, तसाच ज्याचे चित्त अनुतापयुक्त व नम्र आहे त्याच्या ठायीही मी वसतो; येणेकरून नम्र जनांच्या आत्म्याचे मी संजीवन करतो व अनुतापी जनांचे हृदय उत्तेजित करतो." – यशया ५७:१५

आपला परमेश्वर "अक्षय स्थितीत वास करतो." त्याचं अस्तित्व अनंत आहे, आणि त्यामुळे त्याच्यासाठी वेळ हे कोणतंही मूल्य असलेलं साधन नाही - जसं आपल्या दृष्टीने आहे. सप्लाय आणि डिमांड (पुरवठा आणि गरज) या चौकटीत विचार केल्यास - देवाकडे वेळेचा अमर्याद साठा आहे. म्हणूनच वेळ त्याच्यावर तसा परिणाम करत नाही, जसा आपल्यावर करते.

त्याची वेळेकडे पाहण्याची चौकट आपल्यापेक्षा पूर्णपणे वेगळी आहे.

तरी प्रियजनहो, ही एक गोष्ट तुम्ही विसरू नका की, प्रभूला एक दिवस हजार वर्षांसारखा आहे आणि 'हजार वर्षे' एका 'दिवसासारखी' आहेत. २ पेत्र ३:८

आपल्या सर्व सृष्टीची काळजी घेण्यात तो प्रत्येक दिवस पूर्ण भरलेला असतो. आपल्या हिशोबाने, आपला परमपिता एका दिवसात हजार वर्षांचं काम करतो - आणि त्याहीपेक्षा अधिक. उलटपक्षी, आपल्या मुलांवर त्याचं लक्ष आणि आपल्यासाठी असलेली त्याची अमर्याद काळजी इतकी खोल आहे, की एका दिवसात हजार वर्षं उलटल्यासारखं आहे.

आपणही हे जाणतो–जेव्हा आपण आपल्या प्रिय व्यक्तींसोबत असतो, आणि गप्पांमध्ये इतके गुंततो, की वेळेचं भानच राहत नाही. अनेक तास निघून जातात आणि आपण घड्याळ पाहतो, तेव्हा आपल्याला आश्चर्य वाटतं–इतका वेळ निघून गेला? त्या क्षणांमध्ये आपल्याला अनंतकाळाची चव मिळते. पण तरीही, आपले वेळेबद्दलचे विचार वेगळेच असतात. कारण ह्यामागे एक साध पण खोल सत्य आहे की: आपण सर्वजण एक दिवस मरतो.

मृत्यू वेळेचं मूल्य बदलून टाकतो. बहुतांश लोकांसाठी वेळ अत्यंत मौल्यवान असतो, म्हणूनच तो आपल्या आयुष्यातील एक महत्त्वाचा घटक बनतो. म्हणूनच आपण असे म्हणतो - (वेळ म्हणजे पैसा), (वेळ खर्च करणे).

याच वास्तवाची जाणीव ग्रीक लोकांनाही होती. म्हणूनच त्यांनी "क्रोनोस्" नावाचा एक देव निर्माण केला, जो वेळेचं व्यक्तिमत्त्व होता. ग्रीक पौराणिक कथा गुंतागुंतीच्या आहेत आणि त्यातील व्यक्तिरेखा अनेक वेळा बदलत राहतात, पण कधीकधी क्रोनोस् ला क्रोनस सोबत एकरूप मानलं जातं–जो वेळेच्या परिणामांमुळे माणसांना नष्ट करणारा एक (दैवत) होता.

या अर्थाने, वेळ आपल्या मुलांना गिळून टाकतो. क्रोनस ला आपल्या स्वतःच्या मुलांना खाणारा देव म्हणून दाखवलं गेलं आहे. क्रोनोस् आणि क्रोनस या दोन व्यक्तिमत्त्वांची कथा एकत्र येऊन 'Father Time' ही संकल्पना निर्माण झाली.

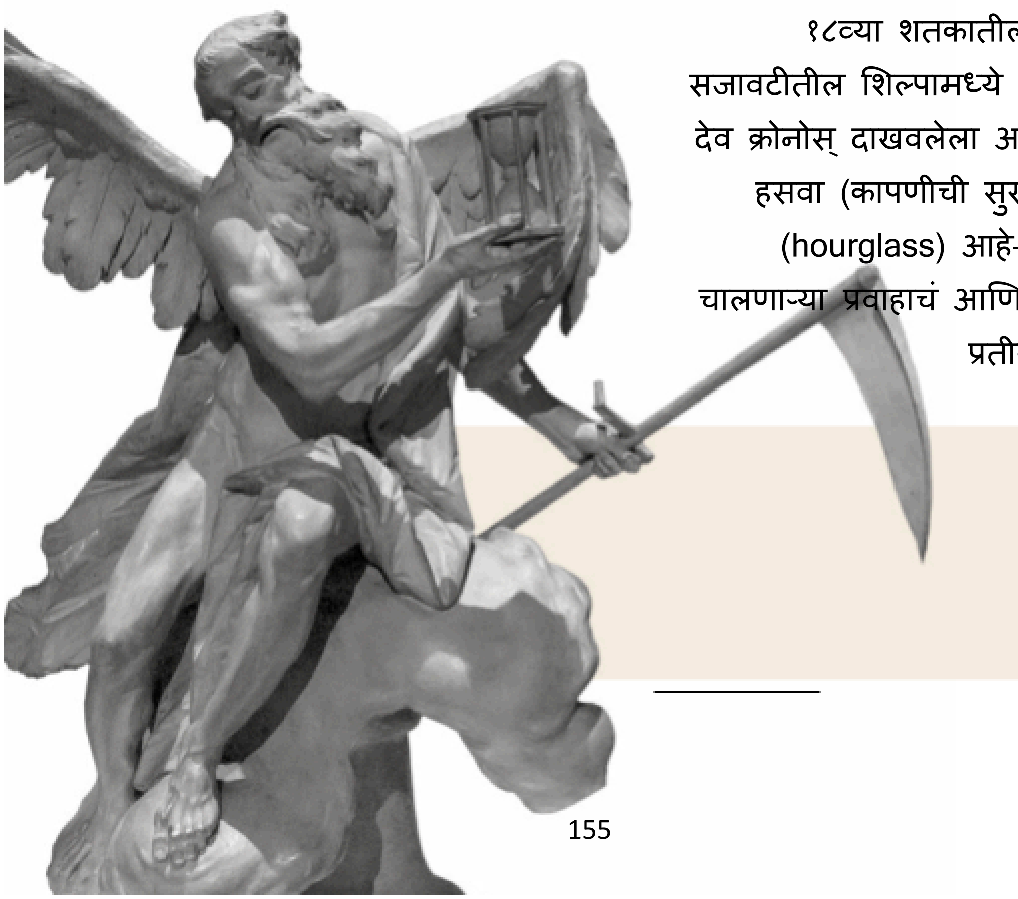

१८व्या शतकातील एक घड्याळाच्या सजावटीतील शिल्पामध्ये पंख असलेला ग्रीक देव क्रोनोस् दाखवलेला आहे. त्याच्या हातात हसवा (कापणीची सुरा) आणि वाळूसाठा (hourglass) आहे–जे वेळाच्या सतत चालणाऱ्या प्रवाहाचं आणि परिणामी, मृत्यूचं प्रतीक मानले जातात."

हेही लक्षात ठेवणे आहे की, क्रोनोस् चं रूप एका तीन डोक्यांच्या सर्पासारखं मानलं गेलं होतं. त्याचे डोके एक माणसाचं, एक वळूचं आणि एक सिंहाचं होते. क्रोनोस् (ज्याला Aeon देखील म्हणतात) हा स्वतःच्या इच्छेने निर्माण झालेला देव होता–त्याने कोणाकडूनही काही वारसा घेतलेला नव्हता. त्याचं वर्णन एका दाढी असलेल्या वृद्ध पुरुषासारखं केलं जातं. तो हातात एक 'कापणी करणारी हसवा' (scythe) धरतो–ती वेळेच्या प्रभावाखाली मानवजातीवर येणाऱ्या विनाशाचं प्रतीक आहे.

आनाके हे आणखी एक ग्रीक पौराणिक मूळ दैवत होतं, जी 'गरज' आणि 'नियती' यांचं व्यक्तिमत्त्व होती. तिच्या हातात एक चक्र असायचं (spindle), आणि ती विश्वनिर्मितीच्या क्षणी क्रोनोस् बरोबर उपस्थित होती. आनाके आणि क्रोनोस् दोघंही सर्पाच्या आकारात दाखवले गेले आहेत–ते एकमेकांभोवती गुंतलेले होते आणि आद्य भौतिक अंड्याभोवती फिरत होते.

स्वतःपासून उत्पत्ती झालेला, लांब दाढी असलेला आणि सदैव जगणारा एक पित्याचा आकृतिबंध – ही कल्पना लोकांना सहज बायबलमधील परमेश्वराशी जोडू देते.

मृत्यूच्या अधीनतेखाली आणि त्याच्या भीतीखाली जगणाऱ्या लोकांसाठी, खऱ्या देवाला क्रोनोस् या देवतेच्या विविध पैलूंशी गोंधळून टाकणं काही अवघड नाही. पण जे अनंत जीवनाची खात्री बाळगून आहेत, त्यांच्यासाठी वेळ आपली सत्ता गमावतो आणि मृत्यूची भीती संपते. त्यामुळे क्रोनोस् या देवतेच्या सर्पस्वरूप मूळाची उकल होते.

अनंतकाळ म्हणजे वेळेपेक्षा पूर्ण वेगळं अस्तित्व आहे. मृत्यूच्या भीतीशी जोडलेली वेळ ही अशी भावना निर्माण करते की, जो कोणी आपला वेळ 'वाया' घालवतो किंवा कार्यक्षमतेनं काम करत नाही, त्याच्यामुळे आपल्याला चिडचिड होते. पण अनंतकाळ म्हणजे संपूर्ण विश्रांती आणि शांतीचा अनुभव. ही संकल्पना शब्बाथशी जोडलेली आहे.

उत्पत्तीच्या पुस्तकात आपण पाहतो की, पहिल्या सहा दिवसांनंतर दर वेळी "संध्याकाळ व सकाळ झाली" असं नमूद केलं जातं, पण सातव्या दिवशी मात्र असं काही म्हटलं गेलेलं नाही. या सातव्या दिवसाशी एक 'अकालिकता' म्हणजेच timelessness जोडलेली आहे. हा तो दिवस आहे ज्या दिवशी आपण आपल्या स्वर्गीय पित्याशी सर्वाधिक घट्टपणे जोडले जातो आणि त्या दिवशी आपण देवाच्या शांतीचा अधिक खोल अनुभव घेतो.

प्रेषित पौल – जो एक अत्यंत शहाणा आणि अभ्यासू माणूस होता – त्याने आपल्या ग्रीक वाचकांसमोर अशा अनेक गोष्टी मांडल्या ज्या त्यांना आव्हान देणाऱ्या होत्या.

म्हणून आपल्या प्रभूविषयीच्या साक्षीची आणि मी जो त्याचा बंदिवान त्या माझी तू लाज धरू नयेस; तर देवाच्या सामर्थ्याच्या परिमाणाने सुवार्तेसाठी माझ्याबरोबर दु:ख सोसावे. त्याने आमच्या कृत्यांप्रमाणे नव्हे तर स्वत:च्या संकल्पाप्रमाणे व कृपेप्रमाणे आम्हांला तारले व पवित्र पाचारणाने पाचारले आहे; ही कृपा युगांच्या काळापूर्वी ख्रिस्त येशूच्या ठायी आपल्यावर करण्यात आली होती" - २ तीमथ्य १:८-९

येथे पौल ख्रिस्ताच्या अस्तित्वाचं वर्णन "क्रोनोस् आयोन" म्हणजे वेळ व कालखंड याच्या आधीच झालं आहे, असं करतो. ही कल्पना ग्रीक दृष्टिकोनातून पूर्णपणे वेगळी आहे. इब्रानी भाषेत 'अनंतकाळ' या अर्थाने 'ओलाम' (Olam) हा शब्द वापरला जातो – म्हणजे असं काही जे मानवी स्मृती आणि दृष्टीच्या पलीकडचं आहे, क्षितिजाच्या पलिकडचं. हेच वर्णन ख्रिस्ताविषयी खालीलप्रमाणे आढळतं:

"हे बेथलेहेम एफ्राथा, यहूदाच्या हजारांमध्ये तुझी गणना अल्प आहे, तरी तुझ्यामधून एक जण निघेल, तो माझ्यासाठी इस्राएलाचा शास्ता होईल; त्याचा उद्‌भव प्राचीन काळापासून अनादि काळापासून आहे." – मीखा ५:२

ग्रीक मनाला हे कधीच पटणारं नाही की एखादा व्यक्ती अनंत असेल आणि तरीही त्याला काही मूळ असेल. पण इब्रानी दृष्टिकोनात हे सहज शक्य आहे. ख्रिस्ताचं मूळ हे वेळेच्या आधीच्या अशा एका ठिकाणी आहे, जे माणसाच्या नैसर्गिक समजुतीच्या पलिकडे आहे. त्यामुळे ख्रिस्ताचं मूळ आणि इब्रानी संकल्पनेतील अनंतकाळ या दोन्ही गोष्टी त्याच्यामध्ये एकत्र अस्तित्वात असू शकतात.

ग्रीक लोकांसाठी 'वेळ' ही एक स्वयं-अस्तित्व असलेली महादेवता आहे. त्यांच्या विचारात वेळेच्या बाहेर काहीही अस्तित्वात असू शकत नाही. पण ख्रिस्ताला खऱ्या देवाच्या रूपात मांडताना अनेक ख्रिस्ती नकळत क्रोनोस्‌ला सन्मान देतात – कारण ते म्हणतात की ख्रिस्त नेहमीच 'अनंत वेळेपासून' जगत होता आणि त्याला कोणतंही मूळ नव्हतं. पण असं केल्यामुळे आपण 'वेळ' आणि 'अनंतकाळ' यांना एकाच गोष्टीसारखं मानतो – जे खरंतर पूर्णपणे वेगळं आहे."

इब्रानी संकल्पनेतील 'अनंतकाळ' आणि ग्रीक संकल्पनेतील 'क्रोनोस्' यांना एकत्र करण्याचा प्रयत्न केला, तर ख्रिस्त हे अनंतकाळात जन्मलेले खरे देवपुत्र आहेत, ही शक्यता पूर्णपणे नष्ट होते. हे प्रत्यक्षात असं आहे की, क्रोनोस् – जो मर्यादित ग्रीक वेळेच्या क्षेत्रातून येतो – तो थेट अनंतकाळाच्या सिंहासनगृहात प्रवेश करतो आणि यहोवाच्या पुत्राचा वध करतो. क्रोनोस् असं

म्हणतो की देवाला एखादा दैवी पुत्र असूच शकत नाही, कारण त्याच्या दृष्टीने दैवत्त्व म्हणजे ज्याचा जन्म झालेला नाही, ज्याला कोणताही पिता नाही.

अनेक ख्रिस्ती लोक ख्रिस्ताला अनंतकाळात एखाद्या विशिष्ट वेळी एक मूळ (**origin**) होता, हे स्वीकारू शकत नाहीत, कारण ग्रीक विचारपद्धतीनुसार असं मानल्यास ख्रिस्त क्रोनोस् किंवा आयोन यांच्यापेक्षा कमी दर्जाचा ठरतो. म्हणून, जर ख्रिस्ताला सर्वोच्च देवाच्या समकक्ष मानायचं असेल, तर त्याला कुठलाही आरंभ नसावा लागतो – आणि यामुळे त्याला त्याच्या पित्याकडून लाभलेल्या वारशाचं वास्तवच नाकारलं जातं. आपण आधीच पाहिलं आहे की, ग्रीक विचारसरणीनुसार 'वेळ' आणि 'अनंतकाळ' यात काहीही फरक नाही – त्यांच्यासाठी ते फक्त वेळेचं अनंत प्रमाण आहे. पण अशी अनंत वेळ म्हणजे खरा 'अनंतकाळ' नव्हे; याला 'सेम्पिटर्निटी' (कायम टिकणारा काळ) म्हणतात – जो खऱ्या अर्थाने 'अनंतकाळा'पेक्षा वेगळा आहे.

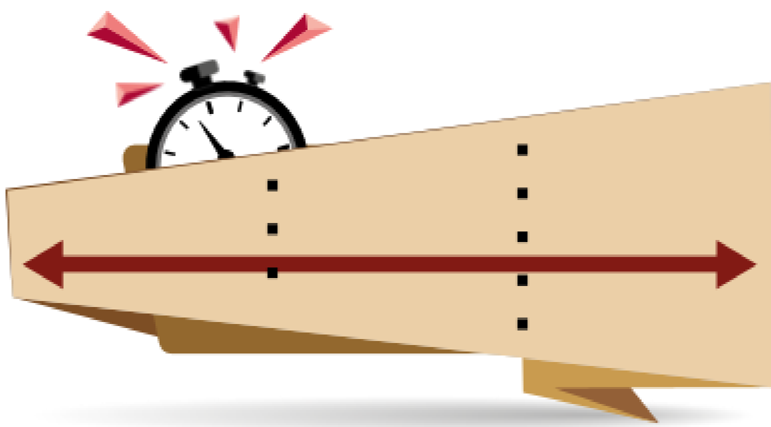

हिब्रू संकल्पना वेगळी आहे.

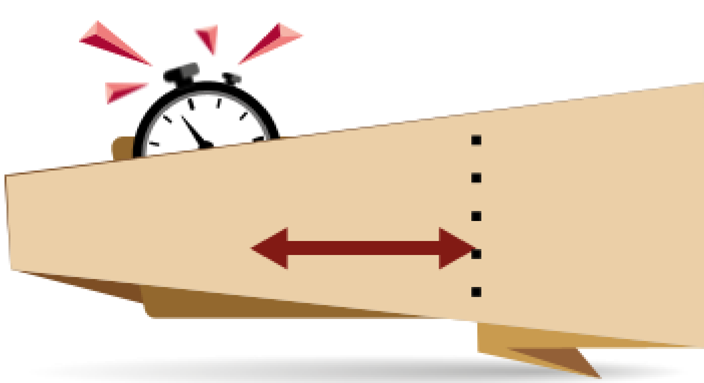

ख्रिस्त वेळेच्या आधी अस्तित्वात आहे – पौलाने याबाबत स्पष्टपणे सांगितले आहे. ते अनंतकाळाच्या क्षेत्रातून वेळेमध्ये येतात; तरीही त्यांचे जीवन नेहमी अनंतकाळाच्या अनुभूतीतच असते – कारण त्यांना मृत्यूची भीती नाही आणि त्यांच्याकडे वेळेचा कोणताही मर्यादित साठा नाही. पौल या तत्त्वाची पुन्हा एकदा पुष्टी करत म्हणतो:

"जे युगानुयुगाचे जीवन सत्यप्रतिज्ञ देवाने युगाच्या काळापूर्वी देऊ केले आणि त्याविषयीचे वचन त्याच आपल्या तारणाऱ्या देवाच्या आज्ञेने मला सोपवलेल्या घोषणेत यथाकाळी त्याने प्रकट केले" – तीत 1:2 (येथे "युगाच्या काळापूर्वी" म्हणजेच – Aeon(ios), Chronos याच्या आधी)

आपल्या जीवनाचा अनुभव मुख्यतः वेळेवर केंद्रित असतो, कारण आपल्याला मृत्यूची भीती असते. आपण क्रोनोसचे गुलाम असतो, कारण आपल्याला असं वाटतं की मृत्यूशिवाय हे जग चालूच शकत नाही. पण ख्रिस्तामध्ये आपण आत्ताच अनंतकाळाचा अनुभव घेऊ शकतो – जर आपल्याकडे अनंत जीवनाबाबतची निश्चितता असेल. फक्त इच्छा किंवा अंध आशा नाही, तर ठाम विश्वास की हे जीवन ख्रिस्त येशूमध्ये आपल्याकडे आधीच आहे.

वेळ आणि अनंतकाळ यातील फरक आपण अशा प्रकारे समजू शकतो: एखादं सुंदर गाणं, जे गिटारवर वाजवताना गायले जातं. त्यात एक सौम्य ताल असतो, पण तो गाण्याच्या अनुभवावर हावी नसतो. लक्ष केंद्रित असतं ते शब्दांवर, आणि ताल फक्त गाणं, गायन आणि वाद्य यांना एकत्र ठेवतो. पण जर त्या गाण्यात मोठा ड्रम सेट घातला गेला, आणि त्या तालाचा ठोसा इतका वाढवला गेला की ड्रम्स संपूर्ण अनुभवावर हावी झाले, तर गाण्याचा मूळ संदेश दबला जातो. अगदी तसंच, जगामध्ये मृत्यू येणं म्हणजे आपल्या आयुष्यात एका जबरदस्त ठोक्याच्या तालाची भर पडल्यासारखं होतं. वेळ आपल्यावर झपाट्याने धडधडत राहतो – कारण तो थोडकाच असतो आणि त्यामुळं आपण मृत्यू येण्यापूर्वी काहीतरी गाठायचं म्हणून धावतो. पण जर आपल्याला खात्री असेल की आपल्याकडे अनंत जीवन आहे, तर तो ताल परत सौम्य, शांत, सुव्यवस्थित होतो – आणि एक समंजस शांती परतते. मनन आणि विचारांची जागा पुन्हा खुली होते.

वेळेचा हा घटक न्यायप्रक्रिया समजून घेण्यासाठी खूप महत्त्वाचा आहे. १५व्या अध्यायात आपण पाहिलं की संदेष्टा भविष्यवाणी सांगतो की न्याय कधी सुरू होईल – दानियेलला सांगितलं गेलं की २३०० वर्षांनंतर पवित्रस्थान शुद्ध केलं जाईल, आणि यॉम किप्पूरमध्ये साजरा होणारा आत्मपरिक्षणाचा अनुभव १८४४ पासून अखेरच्या टप्प्यात येईल.

त्या क्षणापासून देव नोंद असलेल्या पुस्तकांमध्ये पाहतो की कोण जिवंत राहील आणि कोण नाही. पण १९व्या अध्यायात आपण हे पाहिलं की या न्यायाचा खरा संदर्भ हा आहे की देव

आपल्या लोकांचं शैतानाच्या आरोपांपासून संरक्षण करतो. बहुतेक लोक मात्र याकडे ‘तू चुकलास की तुझं काही खरं नाही’ या दृष्टिकोनातून पाहतात – आणि त्यामुळे न्याय एक धोक्याचा अनुभव वाटतो. यामुळे लोकांना वाटू लागतं – "तुमच्याकडे थोडाच वेळ आहे स्वतःला सुधारणं शक्य असल्याचा. जर तुम्ही वेळेत योग्य झाले नाही, तर तुमचं नाश होईल." हे तत्त्व पाप्याला अपेक्षित परिणाम देत नाही – उलट, अशा भीतीखाली कोणीही पापावर विजय मिळवू शकत नाही. कारण प्रेमामध्ये कोणतीही भीती नसते (१ योहान ४:१८).

द्वितीय आगमनापूर्वी होणाऱ्या न्यायाच्या शिकवणुकीमुळे आपली वेळेवर आधारित प्रेरणा अधिक बळकट होते – आणि आपण क्रोनोस्च्या गुलामगिरीत अडकलेलो आहोत, हे उघड होतं. आज बरेच ख्रिस्ती लोक दुसऱ्या येण्याच्या आधी न्याय होतो हे मान्यच करत नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या जीवनात कायदा प्रवेश करत नाही – जो की पाप दाखवण्याचं देवाचं साधन आहे (रोम ५:२०). ते कायद्याला क्रूसावर खिळवून टाकल्याचं चुकीने मानतात आणि म्हणूनच देव आपल्याला जे दाखवू इच्छितो तेच त्यांनी हटवलं आहे.

पूर्व-आगमन न्याय ही गोष्ट फारच महत्त्वाची आहे – कारण ती आपल्या वेळेवर आधारित न्यायधारित उपासनेचं प्रतिबिंब आपल्याला दाखवते. हा न्याय म्हणजे एक आरसा आहे – जो आपल्या अंतर्मनातील बिघडलेली वृत्ती उघड करतो. पण जिथे पाप अधिक वाढतं, तिथे देवाची कृपा त्याहून अधिक भरभरून मिळते!

बायबलमध्ये अगदी स्पष्टपणे लिहिलं आहे की, न्यायाच्या शेवटी क्रोनोस् (वेळ) संपेल:

"आणि जो युगानुयुग जिवंत आहे, ज्याने आकाश व त्यात जे आहे ते, पृथ्वी व तिच्यावर जे आहे ते, आणि समुद्र व त्यात जे आहे ते निर्माण केले, त्याची शपथ वाहून म्हटले’, आणखी अवकाश लागणार नाही;" – प्रकटी १०:६

"सखोल चौकशीवर आधारित न्यायनिर्णय" म्हणजे एक आध्यात्मिक लस आहे – जी आपल्या आत असलेल्या वेळेवर आधारित दोषारोपण आणि न्यायाच्या विषाणूचं प्रतिबिंब दाखवते. ख्रिस्ताच्या सत्याच्या प्रकाशात – जो स्वतः न्याय करीत नाही – ही लस आश्चर्यकारकरित्या काम करते आणि आपल्याला त्या वेळाधारित न्यायाच्या जोखडातून मुक्त करते. म्हणूनच, न्यायाच्या प्रक्रियेदरम्यान देवाचे लोक क्रोनोस्ची चिंता करणे थांबवतात. ते अनंतकाळाच्या अनुभूतीमध्ये जगायला लागतात, कारण त्यांना मृत्यूची भीती उरलेली नसते.

लहानपणी मला या बायबलमधील वचनाची भीती वाटायची:

"पुन्हा तो मला म्हणाला, “ह्या ‘पुस्तकातील’ संदेशवचने ‘शिक्का मारून बंद करू नकोस;’ कारण ‘वेळ’ जवळ आली आहे. दुराचारी माणूस दुराचार करत राहो. मलिनतेने वागणारा माणूस स्वतःला मलिन करत राहो; नीतिमान माणूस नैतिक आचरण करत राहो; पवित्राचरणी माणूस स्वतःला पवित्र करत राहो.” – प्रकटीकरण २२:१०-११

मला असं सांगितलं गेलं होतं की एक अशी वेळ येईल जेव्हा देव जमिनीवर एक सीमारेषा ओढेल; एक वेळ जेव्हा देव म्हणेल “बस, आता पुरे”– आणि जो तयार नसेल, तो नाश पावेल. खरं तर, एक वेळ नक्कीच येईल जेव्हा देव म्हणेल, “जो अपवित्र आहे तो तसेच राहू दे,” पण ही गोष्ट अशी नाही की देवकडे वेळ कमी पडली आणि मग त्याने ऐकणाऱ्यांना दोषी ठरवायचं निवडले.

देवाने आपल्या पुत्रामार्फत हे दाखवून दिलं आहे की एका राष्ट्रासाठी कृपाकाळ कसा संपुष्टात येतो– आणि हेच शेवटच्या काळातील एक उदाहरण आहे. जेव्हा यहूदी नेत्यांनी येशूला नाकारलं आणि त्यांच्या मनाची दारे पूर्णपणे बंद केली, तेव्हा येशूने यरुशलेमसाठी अश्रू ढाळले. शेवटी, येशू म्हणाला, “तुमचं घर ओसड पडलं आहे” (मत्तय २३:३८). कृपाकाळ देव बंद करत नाही; तो माणूसच बंद करतो, आणि देव आपल्या निवडीचा आदर करत असल्यामुळे ती मान्य करतो.

बायबल आपल्याला सांगते की देवाची दया सदासर्वकाळ टिकते (स्तोत्र १००:५; १०७:१; १३६:१; एज्रा ३:११; यिर्मया ३३:११). तो नेहमी ती दया करण्यास तयार असतो. पण माणूस जर ती दया स्वीकारायला नकार देतो, तर तो स्वतःच ती संपवतो. या पृथ्वीच्या शेवटच्या घटनांमध्ये, संपूर्ण जग बायबलच्या संदर्भात देवाच्या अमर्याद, प्रेमळ आणि अहिंसक चरित्राच्या संदेशाने उजळून निघेल. संपूर्ण जग देवाच्या लोकांमध्ये तो स्वभाव प्रकट होताना पाहील आणि त्याच्या तेजाने प्रकाशमान होईल.

"त्यानंतर मी दुसऱ्या एका देवदूताला स्वर्गातून उतरताना पाहिले, त्याला मोठा अधिकार होता; ‘आणि त्याच्या तेजाने पृथ्वी प्रकाशित झाली." – प्रकटीकरण १८:१

तेव्हा प्रत्येकजण देवाच्या लोकांमध्ये सामील होईल, किंवा त्यांना नाकारून त्यांचा नाश करण्याचा प्रयत्न करेल. अशा प्रकारे संपूर्ण जग आपला निर्णय घेईल आणि संपूर्ण मानवजातीसाठी कृपाकाळ संपुष्टात येईल.

आज बरेच लोक भविष्यातील घटना वेळापत्रक आणि काळ-आधारित भविष्यवाण्यांद्वारे सांगण्याचा प्रयत्न करत आहेत, जेव्हा देव मानवाचा कृपाकाळ संपवेल असं म्हणतात. हे सगळं क्रोनोस्ला दिलेली प्रतिष्ठा आहे–"सांता क्लॉजसारखं, सावध रहा!" यावर आधारित.

मृत्यूच्या भीतीने लोकांवर वेळेचा दबाव टाकल्यास, देवाच्या स्वभावाने शिक्कामोर्तब झालेली लोकं निर्माण होणार नाहीत. लोकांनी "अनंतकाळाचा" अनुभव घेणं आवश्यक आहे–आणि त्यांच्या जीवनावर क्रोनोस्चं अधिराज्य थांबवणं गरजेचं आहे.

"न्यायाच्या दिवसासंबंधाने आपल्या ठायी धैर्य असावे म्हणून त्याची प्रीती आपल्यामध्ये अशा प्रकारे पूर्णत्व पावली आहे; कारण जसा तो आहे तसे ह्या जगात आपणही आहोत. प्रीतीच्या ठायी भीती नसते; इतकेच नव्हे तर पूर्ण प्रीती भीती घालवून देते; भीतीमध्ये शासन आहे आणि भीती बाळगणारा प्रीतीमध्ये पूर्ण झालेला नाही." – १ योहान ४:१७-१८

आपण क्रोनोस्च्या मूर्तिपूजेला सोडून दिलं पाहिजे; आणि त्या देवांना गादीवरून उतरवलं पाहिजे जे सांगतात की एखादा देव अविनाशी आहे की नाही हे ठरवण्यासाठी त्याने क्रोनोस्-ऐओनची चाचणी पार केली पाहिजे. यहोवा आणि त्याच्या पुत्राला क्रोनोस्ला आपलं दैवत्व सिद्ध करण्याची काहीही गरज नाही.

पुन्हा एकदा: “जे युगानुयुगाचे जीवन सत्यप्रतिज्ञ देवाने युगाच्या काळापूर्वी देऊ केले आणि त्याविषयीचे वचन त्याच आपल्या तारणाऱ्या देवाच्या आज्ञेने मला सोपवलेल्या घोषणेत यथाकाळी त्याने प्रकट केले” – तित १:२

जर आपण देवपुत्राचं दैवत्व सिद्ध करायचं ठरवलंच, तर ते त्याने माणूस म्हणून दाखवलेल्या परिपूर्ण प्रेमाच्या स्वभावामुळे करावं. कारण हाच स्वभाव देवाने आपल्याला अभ्यासण्यासाठी दिला आहे, ना की ओलाम–अर्थात वेळेच्या पलीकडे असलेलं, नजरेपासून लपलेलं.

"शब्द देही झाला व त्याने आमच्यामध्ये वस्ती केली, आणि आम्ही त्याचा गौरव पाहिला. तो पित्यापासून आलेला एकुलत्या एकाचा गौरव असावा असा अनुग्रह व सत्य ह्यांनी परिपूर्ण होता." – योहान १:१४

जेव्हा येशू ३ ½ वर्षे शिष्यांबरोबर होता, तेव्हा त्याने त्यांना आपले अनंत स्वरूप अभ्यासायला सांगितलं का? नाही! त्याने त्यांना आपल्या तेजस्वी, अगापे प्रेमाच्या स्वभावाचा अभ्यास करायला सांगितलं–जो दाखवतो की देव म्हणजे प्रेम आहे आणि जीवन आहे; क्रोनोस् आणि मृत्यू नाही. त्याचं मोजमाप वेळेने होत नाही–कारण वेळ तर त्यानेच निर्माण केली आहे. चला तर मग,

आपण देवाच्या स्वभावावर आणि त्याच्या पुत्राशी असलेल्या नात्यावर मनन करूया–आणि अनंतकाळातील हे पैलू पित्याने आपल्यावर उघड करेपर्यंत तसेच ठेवूया.

धडा 26

आध्यात्मिक मंदिराचे शुद्धीकरण आणि परिपूर्णता

आम्ही या पुस्तकात जी पायाभूत दगड ठेवली आहे, त्यामध्ये काही महत्त्वाची तत्त्वे आहेत:

1. देव कोणत्याही व्यक्तीचा न्याय करत नाही किंवा दोषारोप करत नाही. (योहान ५:२२)
2. ख्रिस्त देखील कोणाचाही न्याय करत नाही. (योहान ८:१५)
3. देवाचा कायदा आध्यात्मिक आहे आणि तो अंतःकरणाशी संबंधित आहे. त्याच्या राज्यामध्ये देवाचा कायदा हा एक लागू होणारा कायदा नाही, तर तो त्याच्या स्वभावाचे प्रतिबिंब आहे, जे त्याच्या मुलांद्वारे आत्म्याच्या सहाय्याने आनंदाने जगला जातो.
4. पृथ्वीवर ख्रिस्त हा देवाच्या स्वभावाचा पूर्ण प्रकटीकरण आहे. हे प्रकटीकरण शास्त्रातील इतर सर्व गोष्टींना देवाच्या स्वभावाच्या दृष्टीने स्पष्ट करते.
5. दोषारोपणाची सुरुवात मानवजातीमध्ये आदामकडून झाली, जो शैतानाच्या प्रेरणेतून कार्य करीत होता, जेव्हा त्याने देवाच्या पुत्रावर आणि हवावर दोष टाकला कारण त्याने ज्ञानाच्या झाडाचे फळ खाल्ले.
6. देवाची न्यायव्यवस्था म्हणजे योग्य गोष्ट करणे, आणि देवासाठी योग्य गोष्ट म्हणजे दयाळूपणा, कृपाशीलता, क्षमा दाखवणे आणि एखाद्याच्या स्वतःच्या निवडीच्या परिणामांना त्याच्या शिक्षेसाठी मोकळे ठेवणे.
7. देवाने आपल्याला वाचविण्यासाठी जी व्यवस्था दाखवली आहे ती पवित्र स्थान प्रणालीमध्ये प्रकट होते. प्रत्येक टप्प्यावर माणसाला त्याच्या चुकीच्या विचारांची जाणीव होते. देवाने बलिदान प्रणाली सुरू केली कारण माणसाला बलिदानाची आवश्यकता होती (देवाला नाही); आणि न्याय प्रक्रियेद्वारे तो माणसाला त्याच्या दोषारोपणाच्या स्वभावाची जाणीव करून देतो.
8. पहिले देवदूत संदेश जो म्हणतो "त्याच्या न्यायाचा वेळ आलाय", त्याचा अर्थ आपण आता देवाच्या स्वभावाचा न्याय करायचा आहे; आणि जसा आपण त्याच्या स्वभावाचा विचार करतो आणि त्याचे न्याय करतो, त्यानुसार आपण स्वतःचा न्याय करतो.
9. देव कोणत्याही पाप्याचा दोषी ठरवण्यासाठी काही नोंद ठेवत नाही.
10. व्यभिचारात पकडलेल्या स्त्रीच्या कथेतून हे स्पष्ट होते की न्यायाची मागणी मंडळींचे नेते करतात. न्याय प्रक्रियेद्वारे, जे पहिले होते ते शेवटी होतात आणि शेवटचे पहिले होतात, आणि प्रत्येक व्यक्ती स्वतःच्या प्रकरणाचा न्याय करतो.

11. शैतान हा न्याय प्रक्रियेत फिर्यादी आहे. देव आपल्या जीवनाची तपासणी करतो आणि शैतानाच्या आरोपांपासून आपले रक्षण करतो.
12. देवाचा काळाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन आपल्यापेक्षा पूर्णपणे वेगळा आहे. देव काळाचा उपयोग आपल्याला नियंत्रणाखाली ठेवण्यासाठी किंवा वर्तन सुधारण्यासाठी करत नाही. शास्त्रामध्ये वेळ आधारित न्याय ही माणसाच्या पापाची जाणीव करून देण्यासाठी आणि पश्चात्ताप करण्यासाठी दाखवली आहे.

या न्यायाच्या या मौल्यवान पायाभूत दगडावरून आपण देवाच्या जवळ येऊ शकतो. जसे शास्त्र सांगते:

"मी न्याय करायला तुमच्याकडे येईन." — मलाखी ३:५

ज्याप्रमाणे ख्रिस्त प्रेमाने आपल्याजवळ न्याय प्रक्रियेद्वारे येतो, तो विश्वासू साक्षीदार असतो. ख्रिस्त आपल्याला आपली समस्या नेमकी काय आहे ते दाखवतो, दोषारोप करण्यासाठी नाही, परंतु आपल्याला बरे करण्यासाठी.

ख्रिस्ती जीवनाच्या प्रारंभिक काळात, मी न्यायाच्या विचाराने थरथरत होतो. येशूमध्ये मला काही प्रमाणात दिलासा मिळाला, पण तरीही मला शंका वाटत होती की मी न्यायातून पार पडू शकेन का? जेव्हा वेळेचा ताण माझ्यावर पडत होता आणि माझ्या मनात हे विचार होते की देव एक दिवस मला दोषी ठरवेल आणि शिक्षा करेल, तेव्हा मला प्रचंड अस्वस्थता वाटत होती.

मी माझ्या भीतीला शांत करण्याचा प्रयत्न केला आणि चर्चमधील अनेक लोकांसारखा विचार केला की जगात किती वाईट लोक आहेत जे माझ्याहून "वाईट" आहेत. चर्चमधील लोकांना जगातील लोक वाईट असावे लागतात, जेणेकरून ते देवाच्या दृष्टीने स्वतःला चांगले म्हणून समजू शकतात, जो अशा पाप्यांना दोषी ठरवतो आणि त्यांना नाश करतो जे योग्य वेळेत योग्य गोष्टी करत नाहीत. या चौकटीत, असे विचार येतात की देव कदाचित सर्वांना मारणार नाही, म्हणून जर मी स्वतःला प्रत्येकापेक्षा चांगले म्हणून न्याय केला, तर मी वाचू शकतो आणि स्वर्गात जाऊ शकतो. अशा मानसिकतेत असलेला व्यक्ती कधीही शांत होऊ शकत नाही आणि तो सतत लोकांना स्पर्धेच्या रूपात पाहतो.

माझी प्रार्थना आहे की या पुस्तकात तुम्ही काही महत्त्वाची साधने मिळवली असावीत ज्यामुळे तुम्हाला हे समजले असेल की देवाने तुम्हाला कधीच दोषी ठरवले नाही, अगदी एकदाही नाही, आणि तो कधीही तसे करणार नाही. हे विचार माझ्यासाठी व्यक्तिगतपणे खूप मुक्त करणारे ठरले आहेत. हे माझ्या जीवनातील सर्वात मोठ्या गोड गोष्टींपैकी एक ठरले आहे, कारण ते मला भीती काढून टाकण्यासाठी आणि पित्याच्या प्रेमाचे संपूर्ण सत्य माझ्या हृदयात प्रवेश करण्यासाठी परवानगी देते.

या पायाभूत दगडाच्या प्रकाशात, आपण त्या आध्यात्मिक मंदिराचे पूर्ण करण्यासाठी पुढे जाऊ शकतो ज्याचा भाग होण्यासाठी आपले आमंत्रण आहे.

तर ह्यावरून तुम्ही आतापासून परके व उपरे नाहीत; पण पवित्र जनांच्या बरोबरीचे नागरिक व देवाच्या घरचे आहात; प्रेषित व संदेष्टे ह्या पायावर तुम्ही रचलेले आहात; स्वतः ख्रिस्त येशू मुख्य कोनशिला आहे; त्याच्यामध्ये सबंध इमारत जोडून रचली असता प्रभूच्या ठायी वाढत वाढत पवित्र मंदिर होते; —इफिसी २:१९–२१

खरेतर, आपण असे म्हणू शकतो की पवित्र स्थान शुद्ध केले जाऊ शकते. आता सर्व रक्त सर्व पवित्र स्थानातून काढले जाऊ शकते, कारण देवाला या गोष्टींची प्रायश्चित्तासाठी आवश्यकता नाही. पण हे खरे आहे की त्याने आपल्याला या गोष्टी दाखविल्या आहेत, जेणेकरून आपली पापी हृदये आपल्याला उघडकीस येतील आणि आम्ही इतरांना दोष देणे आणि आपला दोष काढण्यासाठी एका बळीची मागणी करणे थांबवू.

"जो विजय मिळवतो त्याला मी माझ्या देवाच्या मंदिरातील स्तंभ करीन; तो तेथून कधीही बाहेर जाणार नाही; त्याच्यावर माझ्या देवाचे नाव, स्वर्गातून माझ्या देवापासून उतरणारे नवे यरुशलेम, म्हणजे माझ्या देवाची 'नगरी, हिचे नाव,' आणि माझे 'नवे नाव' लिहीन." —प्रकटी ३:१२

हे नवीन नाव जे देव आपल्याला देईल, ते न्याय आणि दोषारोपापासून मुक्त असलेले नाव असेल; एक प्रेमळ दयाळूपणा आणि सौम्यता असलेले नाव. जेव्हा आपण आपल्या अद्भुत पित्याकडे त्याच्या पुत्राद्वारे पाहतो, जेव्हा त्यांच्यात कधीही कोणताही दोषारोप नसेल, तेव्हा आपण "प्रभुच्या आत्म्याद्वारे" त्याच्याच प्रतिमेत रूपांतरित होऊ. आमेन.